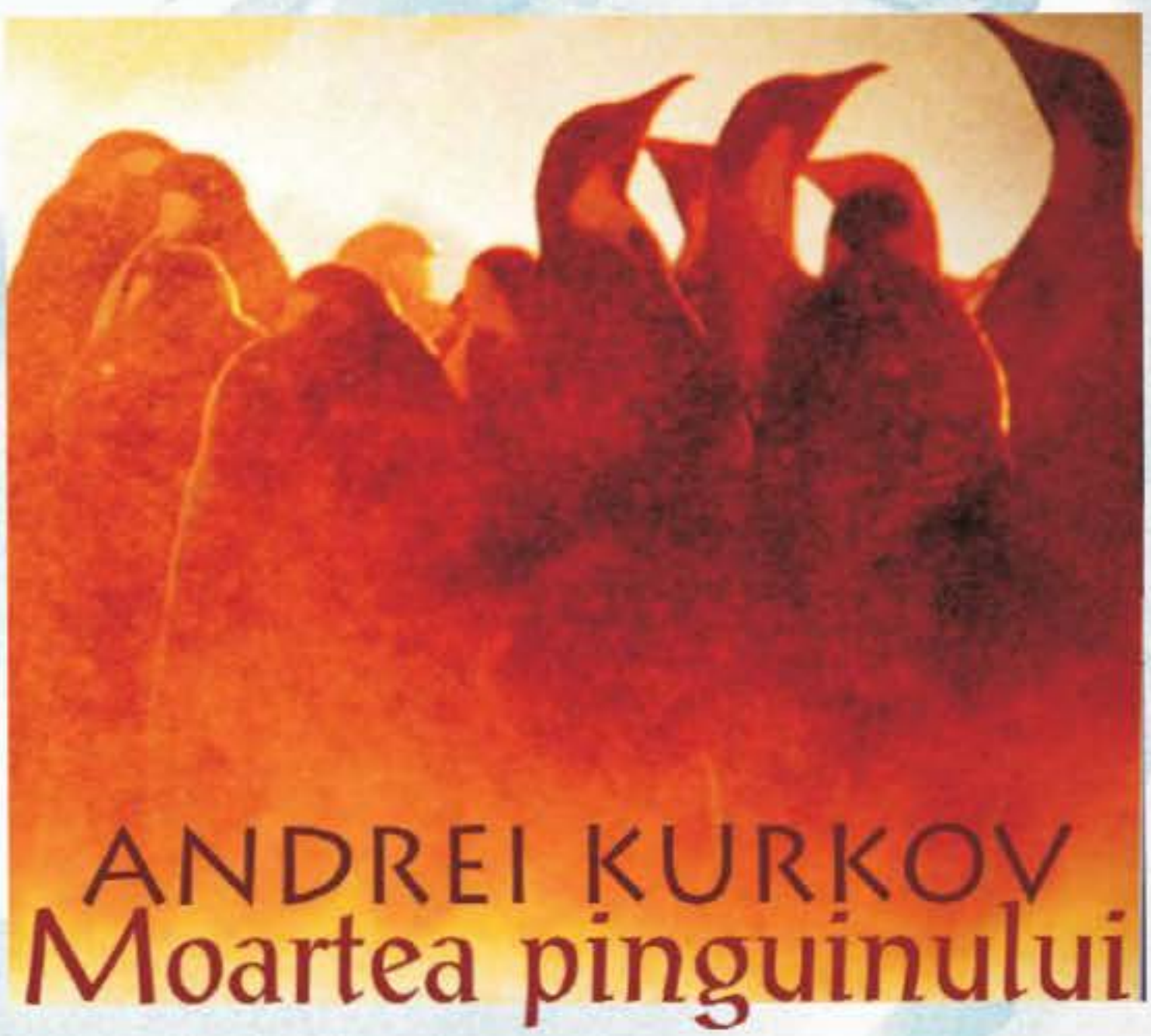

ANDREI KURKOV
Moartea pinguinului

Curtea veche

Byblos

O satiră acidă — despre mafia postcomunistă şi mass-media, politică şi pinguini — în tradiţia unuia dintre marii maeştri ai literaturii secolului XX, Mihail Bulgakov.

Viktor Zolotariov, un scriitoraş dezabuzat, iubitor al genului scurt, îşi împarte existenţa anostă şi apartamentul sordid dintr-un cenuşiu bloc comunist cu singurul său camarad: pinguinul Mişa, salvat cu vreme în urmă de spectrul inaniţiei dintr-o grădină zoologică, dar suferind iremediabil de depresie.
Curând însă viaţa celor doi intră într-un carusel poliţist, în mometul în care Viktor semnează un contract cu o gazetă locală de mare tiraj şi începe să exceleze „în cel mai scurt dintre genurile scurte" — scrierea de necrologuri. Acestea însă, dedicate VIP-urilor societăţii ucrainene încă în viaţă şi puse iniţial la păstrare într-o cartotecă, încep să acţioneze ca veritabile sentinţe la moarte când „subiecţii" cad răpuşi după publicarea lor. Premeditare? Complot mafiot? Intrigi politice? Singura scăpare din cursa cinică ce pare să-i fi fost întinsă scriitoraşului nostru benign, iubitor doar de muze şi pinguini, pare să fie Antarctida. Dar cine va reuşi să se salveze? El sau Mişa? Căci în avionul spre Polul Sud nu există decât un singur loc disponibil...

„*Moartea pinguinului* este o sclipitoare acrobaţie satirică despre viaţa Kievului de astăzi. Aveţi grijă însă — stilul lui Kurkov dă dependenţă maximă!"

Punch

„Kurkov demonstrează că astăzi în Ucraina se mai pot spune poveşti proaspete: inteligente şi amuzante."

Neue Zürcher Zeitung

ANDREI KURKOV

Moartea pinguinului

Traducere din limba rusă de
MIRCEA AUREL BUICIUC

Cartea veche

BUCUREŞTI, 2006

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale
KURKOV, ANDREI
Moartea pinguinului / Andrei Kurkov;
trad.: Mircea Aurel Buiciuc
Bucureşti: Curtea Veche Publishing, 2006
248 p.; 22 cm
ISBN 973-669-209-4

I. Buiciuc, Mircea Aurel (trad.)

821.161.2-31=135.1

ANDREI KURKOV
Смерть постороннего
Copyright © 1996 by Andrei Kurkov
Copyright © 1999 by Diogenes Verlag AG, Zürich
All rights reserved.

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2006
pentru prezenta versiune în limba română

ISBN 973-669-209-4

Familiei Sharp, cu recunoştinţă

Un comandant de miliție trece cu mașina, când zărește pe stradă un simplu miliție stând cu un pinguin.

„Du-l la grădina zoologică", îi ordonă el.

Ceva mai târziu, același comandant trece din nou cu mașina și îl vede pe miliție tot cu pinguinul.

„Ce faci?", întreabă el. „Am spus să-l duci la grădina zoologică."

„Am fost la grădina zoologică, tovarășe comadant", răspunde miliția, „am fost și la circ. Acum îl duc la film."

PERSONAJE:

Viktor Alekseievici Zolotariov:	scriitor
Mişa:	pinguinul său
Igor Lvovici:	redactor
Serghei Fischbein-Stepanenko:	miliţian
Nina:	nepoata sa
Mişa-nepinguinul:	asociat al Şefului
Sonia:	fiica sa
Serghei Cekalin:	„prieten“ al lui Mişa-nepinguinul
Stepan Iakovlevici Pidpalîi:	pinguinolog
Lioşa:	gardian
Ilia Semionovici:	veterinar
Valentin Ivanovici:	Preşedintele Comitetului Antartic
Grăsunul	

Capitolul 1

Mai întâi, căzu o piatră la un metru de piciorul lui. Viktor aruncă o privire în urmă — doi indivizi se uitau rânjind la el. Unul dintre ei, proţăpit la marginea caldarâmului desfundat, se aplecă, mai înhăţă de jos un bolovan de pavaj şi, ca şi cum ar fi jucat popice, îi făcu vânt în direcţia lui. Viktor o luă din loc şi, cu pas grăbit, ca de sportiv, o coti după colţ. „Lucrul cel mai important e să nu fug", îşi zise el. Se opri abia când ajunse în faţa blocului său. Se uită la ceasul de pe stradă — era ora 9 seara. În jur, linişte şi pustiu. Pătrunse în holul blocului. Acum nu-i mai era frică. Oamenii de rând se plictisesc pur şi simplu în ziua de azi, distracţiile de tot soiul nu mai sunt de buzunarul lor. Aşa că, ce să facă şi ei, dau cu pietre.

Vreme de seară. Bucătăria. Întuneric beznă. De-abia se reparase pana de curent, că lumina se stinsese din nou. În întuneric se aud paşii domoli ai pinguinului Mişa — îşi făcuse apariţia în casa lui cu un an în urmă, toamna, când Grădina Zoologică hotărâse să dea animalele flămânde în grija oricui avea posibilitatea să le hrănească. Atunci s-a dus şi Viktor şi şi-a luat acest pinguin imperial. Taman cu o săptămână în urmă îl părăsise prietena. Se simţea însingurat, dar pinguinul Mişa adusese cu sine propria lui singurătate şi acum cele două singurătăţi se completau una pe alta, creând mai degrabă o impresie de interdependenţă decât de prietenie.

Viktor scotoci după o lumânare, o aprinse şi o aşeză pe masă într-un borcan de maioneză gol. Apatia poetică a fă-

clioarei îl făcu să caute prin semiîntuneric un stilou şi o coală de hârtie. Se aşeză la masă, cu foaia de hârtie între el şi lumânare. Această coală cerea să fie scrisă. Dacă ar fi fost poet, rândurile rimate ar fi început acum să se aştearnă cu repeziciune pe foaia albă, dar el nu era poet. Era un literat, prins temeinic între jurnalistică şi unele încercări de proză minoră. Singurele lucruri care îi reuşeau erau nişte povestiri de mici dimensiuni, povestiri scurte. Foarte scurte. Atât de scurte, încât chiar dacă i-ar fi fost plătite, cu banii de pe ele i-ar fi fost imposibil să-şi ducă zilele.

De-afară se auzi o împuşcătură.

Viktor se repezi la fereastră şi îşi lipi faţa de geam. Nu observă nimic. Se întoarse la coala sa de hârtie. Imaginaţia începuse deja să brodeze o poveste în jurul acelei împuşcături. Întreaga poveste îi încăpu pe o singură pagină — nici mai mult, nici mai puţin. În timp ce definitiva ultimele nuanţe tragice ale scurtei şi proaspetei sale povestiri, reveni şi curentul electric. Se-aprinse brusc becul ce atârna din tavan. Viktor stinse lumânarea. Se duse la congelator, scoase de-acolo nişte cod şi i-l puse lui Mişa în castron.

Capitolul 2

În dimineaţa următoare, după ce îşi dactilografie proaspăta povestioară, îşi luă la revedere de la Mişa şi porni la drum către redacţia unui ziar nou şi impozant, care publica cu generozitate orice, de la reţete culinare, până la cronici despre teatrul de estradă postsovietic. Îl cunoştea destul de bine pe redactorul-şef, stătuse cu el în câteva rânduri la un pahar, iar după aceea fusese condus acasă de către şoferul acestuia.

Redactorul-şef îl primi cu un zâmbet, bătându-l prietenește pe umăr. Îi spuse secretarei sale să le prepare câte o cafea şi, pe loc, parcurse cu un ochi de profesionist creaţia lui Viktor.

— Nu, bătrâne, spuse el în cele din urmă. Nu mi-o lua în nume de rău, dar să ştii că nu merge. E nevoie ori de mai multă acţiune, ori de o poveste de dragoste mai stranie. Să-ţi intre odată în cap faptul că senzaţionalul reprezintă esenţa unei povestiri scurte pentru ziar.

Viktor îşi luă bun rămas, fără să mai aştepte cafeaua.

La o mică depărtare se afla redacţia ziarului *Ştirile capitalei**. Întrucât nu avea acces la redactorul-şef, se duse la departamentul cultural şi îşi strecură capul prin deschizătura uşii.

— Ştiţi, de obicei noi nu publicăm nici un fel de literatură, îi spuse cu amabilitate un bătrânel, şeful departamentului cultural. Dar lăsaţi-mi textul. Orice e posibil. Poate că-l vom publica într-un număr de vineri. Aşa, pentru echilibru. Dacă se-ntâmplă să fie prea multe ştiri rele, cititorii caută ceva neutru. Am să-l citesc!

Înmânându-i cartea de vizită, bătrânelul se despărţi de vizitator şi se întoarse la biroul său ticsit de hârtii. Abia atunci realiză Viktor că nici măcar nu fusese poftit înăuntru. Tot schimbul de cuvinte se petrecuse în pragul uşii.

Capitolul 3

Două zile mai târziu primi un telefon.

— Vă deranjăm de la ziarul *Ştirile capitalei*, se auzi în receptor un dulce şi răspicat glăscior feminin. Domnul redactor-şef vrea să vorbească cu dumneavoastră.

Receptorul trecu dintr-o mână în alta.

— Viktor Alekseevici? întrebă o voce masculină.

— La telefon.

— Aţi putea trece astăzi pe la noi? Sau sunteţi ocupat?

— Nicidecum, răspunse Viktor. Sunt liber.

---

* În original, *Stolicinîe vesti* (rus.).

— Păi atunci am să trimit o maşină după dumneavoastră. Un Jiguli albastru. Numai spuneţi-mi adresa.

Viktor îi dictă adresa. Redactorul-şef încheie conversaţia fără a mai apuca să se recomande. Rosti doar un „Pe curând" şi puse receptorul în furcă.

„N-o fi cumva vorba de povestioara mea?" — se întreba Viktor în timp ce-şi alegea o cămaşă din dulap. „Puţin probabil... Ce însemnătate poate să aibă povestioara mea pentru ei? Dar mai ştii, fir-ar să fie!"

La volanul Jiguliului albastru, parcat la intrare, se afla un şofer care se dovedi a fi foarte respectuos. El îl conduse la redactorul-şef.

— Sunt Igor Lvovici, spuse acesta întinzându-i mâna. Mă bucur să vă cunosc.

Avea mai degrabă alura unui atlet îmbătrânit decât a unui gazetar. Şi poate că aşa şi era, dar nu-i mai puţin adevărat că ochii săi sugerau o ironie pe care ţi-o conferă mai curând inteligenţa şi studiile decât antrenamentele lungi într-o sală de sport.

— Luaţi loc. Puţin coniac?

Redactorul-şef îşi însoţi cuvintele cu o gestică elegantă, de aristocrat.

— Nu, mulţumesc. Aş prefera o cafea, dacă se poate, spuse Viktor aşezându-se într-un fotoliu de piele ce se afla în faţa unui birou somptuos.

Redactorul-şef încuviinţă din cap. Apoi ridică receptorul şi spuse: „Două cafele."

— Ştiţi, reluă acesta, schimbând cu interlocutorul său o privire prietenească, tocmai vorbisem mai deunăzi despre dumneavoastră, iar ieri vine la mine Boris Leonidovici, şeful departamentului cultural, şi-mi spune: „Aruncă o privire peste textul ăsta." Şi-mi întinde povestioara dumneavoastră. E bună... În acel moment mi-am amintit motivul discuţiei pe care o avusesem anterior despre dumneavoastră. Ca atare, mi-am zis că ar fi bine să ne cunoaştem.

Viktor îl asculta şi încuviinţa politicos din cap. Făcând o pauză, Igor Lvovici schiţă un zâmbet:

— Viktor Alexeevici, ce-aţi zice să lucraţi pentru noi?

— Şi ce ar trebui să scriu? întrebă Viktor, încercând un simţământ de spaimă la gândul unei noi cazne jurnalistice.

Igor Lvovici era pe punctul de a-i răspunde când tocmai intră secretara cu o tăviţă şi se apucă să aşeze pe masă ceştile cu cafea şi zaharniţa. Redactorul-şef îşi reţinu vorba, ca pe o respiraţie, şi aşteptă până când secretara ieşi.

— E vorba de un lucru foarte confidenţial, urmă el. Avem nevoie de un autor de necrologuri talentat, de un maestru al genului scurt. Vrem un text cuprinzător, concis şi destul de excentric. Mă înţelegeţi? Spunând acestea, se uită la Viktor plin de speranţă.

— Cu alte cuvinte, va trebui să stau de gardă într-un birou şi să aştept să-mi pice câte un deces? întrebă Viktor cu glas scăzut şi cu prudenţă, de parcă s-ar fi temut că o să audă un răspuns afirmativ.

— Nici vorbă de aşa ceva! E o treabă cu mult mai interesantă şi de o mai mare răspundere. Va trebui să alcătuiţi o cartotecă a „cruciuliţelor" — aşa numim noi necrologurile — care să cuprindă oameni aflaţi încă în viaţă, de la deputaţi de marcă şi bandiţi, până la reprezentanţi ai vieţii culturale. Dar aş vrea să scrieţi de o asemenea manieră despre morţi, cum n-a mai făcut-o nimeni până acum. Luându-mă după povestirea dumneavoastră, am impresia că veţi reuşi s-o faceţi.

— Şi care ar fi onorariul?

— Vom începe de la 300 de dolari. Programul de lucru — la alegerea dumneavoastră. Dar, firește, trebuie să mă ţineţi la curent cu mersul treburilor: cine anume a mai fost inclus în cartotecă. Nu avem voie să ne scape nici un accident de maşină. Şi încă o condiţie: va trebui să vă găsiţi un pseudonim. Este în interesul dumneavoastră.

— Dar ce pseudonim? întrebă Viktor mai curând pentru sine decât pentru redactorul-şef.

— Gândiţi-vă, dar dacă nu vă vine nici o idee, puteţi semna pentru început: „Un Grup de Tovarăşi".

Viktor încuviinţă din cap.

Capitolul 4

Acasă, înainte de a se culca, îşi bău ceaiul şi se gândi în treacăt la moarte. Se gândi cu inima uşoară. Era şi într-o dispoziţie excelentă, la care s-ar fi potrivit mai curând o votcă decât un ceai. Dar votcă nu mai era.

I se făcuse o ofertă grozavă! Şi, deşi nu ştia deocamdată în ce chip îşi va îndeplini noile îndatoriri, savura de pe acum, cu toate simţurile făpturii sale, acel ceva nou şi neobişnuit. În vremea asta, pe coridorul întunecat hoinărea Mişa-pinguinul, bătând încontinuu în uşa închisă de la bucătărie. Cuprins în cele din urmă de un sentiment de vinovăţie, Viktor îl lăsă să intre. Mişa se opri în dreptul mesei — înălţimea sa de aproape un metru îi era îndeajuns ca să treacă în revistă tot ce se afla pe ea. Se uită la ceaşca de ceai, apoi îşi întoarse privirea spre Viktor. Îi adresă o privire cordială, aidoma unui slujbaş de partid cu o bogată experienţă de viaţă. Lui Viktor îi trecu prin gând să-i facă lui Mişa o bucurie, aşa că se duse la baie şi deschise robinetul de apă rece. De cum auzi zgomotul apei curgând, Mişa o şi porni lipa-lipa din loc şi, fără a mai aştepta să se umple cada, se aplecă peste margine şi se rostogoli în ea.

În dimineaţa următoare, Viktor trecu pe la redacţia ziarului, pentru a primi de la redactorul-şef câteva sfaturi practice.

— După ce criterii ne selectăm personajele?

— Nimic mai simplu! Uitaţi-vă despre cine scriu ziarele şi alegeţi. Puteţi face şi singur investigaţiile şi selecţia în acest sens. Că doar patria nu-şi cunoaşte toate personalităţile. Şi-apoi, multe dintre ele preferă să rămână în anonimat, să circule incognito...

Seara, Viktor cumpără toate ziarele care-i căzură sub ochi, se duse acasă şi se instală la masa din bucătărie.

Primele ziare peste care se uită îi furnizară destulă hrană pentru cugetări, iar numele VIP-urilor pe care le sublinie le transcrise apoi într-un caiet pentru subiecte viitoare. Avea de lucru, nu glumă, de-acum încolo — numai din câteva gazete parcurse scrisese aproximativ 60 de nume!

Bău apoi un ceai şi se adânci din nou în gânduri, fiind acum preocupat de stilul pe care urma să-l adopte. Avea impresia că-l şi dibuise, că îi este clar cum se va contura în ceva cât se poate de autentic, de viu şi, în acelaşi timp, sentimental, astfel încât chiar şi un simplu ţăran care ar citi despre decesul vreunei persoane necunoscute lui să-şi şteargă o lacrimă de pe obraz. În dimineaţa următoare avea deja stabilit eroul celei dintâi „cruciulițe". Nu mai rămânea decât să solicite binecuvântarea şefului.

Capitolul 5

La nouă jumătate dimineaţa, după ce obţinu „binecuvântarea" lui Igor Lvovici, bău o cafea şi primi în mod solemn legitimaţia de corespondent de presă. În drum, cumpără de la un chioşc o sticlă de votcă Finlandia şi o porni spre biroul unui fost scriitor, pe nume Aleksandr Iakorniţki, ajuns deputat în Parlament.

Când auzi că un corespondent al ziarului *Ştirile capitalei* doreşte să-l vadă, deputatul, foarte încântat, îi spuse imediat secretarei să contramandeze toate celelalte audienţe şi să nu mai permită nimănui să intre la el.

Aşezându-se confortabil în fotoliu, Viktor puse pe masă sticla de votcă finlandeză şi un reportofon. La fel de prompt, deputatul scoase la iveală două pahare de cristal, pe care le plasă de-o parte şi de alta a sticlei.

Apoi începu să vorbească nestingherit, fără a mai aştepta întrebările. Se referi şi la munca sa, şi la copilărie, şi la

perioada în care fusese la universitate organizator al Comsomolului pe an. În timp ce terminau sticla de votcă, deputatul se făIea cu călătoriile făcute la Cernobîl. Se pare că acestea îi aduseseră ca bonus o potenţă mai mare — lucru ce putea fi confirmat, în caz că s-ar fi îndoit careva, de către soţia sa, profesoară la o şcoală privată, şi de către amanta sa, cântăreaţă la Opera Naţională.

Luându-şi la revedere, cei doi se îmbrăţişară. Scriitorul-deputat îi făcuse lui Viktor impresia unui om foarte vioi, poate prea vioi pentru a fi subiectul unui necrolog. Dar tocmai în asta stătea tot farmecul — în faptul că fiecare dintre cei răposaţi fusese vioi până una-alta, astfel încât rândurile necrologului trebuiau să reţină acea căldură pe cale de extincţie. Nu se cuvenea să fie sumbre, lipsite de speranţă!

Întors acasă, scrise cât ai clipi necrologul — îi puse, aşadar, „cruciuliţă" deputatului — două pagini de călduroasă povestire despre acest ins vioi şi păcătos. Nici n-a mai fost nevoie să recurgă la reportofon — atât de proaspătă era amintirea acelei discuţii.

Parcurgând a doua zi dimineaţă textul, Igor Lvovici se învioră de-a binealea.

— O acrobaţie de înaltă clasă! exclamă el entuziasmat. Numai de n-ar ieşi la rampă, să-şi dea-n petec, soţiorul cântăreţei: *„Multe femei s-ar putea să-l plângă în ziua de azi, dar noi, amintindu-ne de ele, vom exprima totuşi compasiunea noastră soţiei sale şi încă unei doamne, cea a cărei voce, auzită de toţi cum se avântă sub cupola Operei Naţionale, a cântat pentru el.*" Superb! Ţine-o tot aşa! Tot aşa!

— Igor Lvovici, i se adresă Viktor, căpătând curaj, informaţiile de care dispun sunt cam limitate, iar ca să mă apuc să intervievez fiecare persoană în parte, asta mi-ar lua mult timp. Nu avem cumva în redacţie vreo cartotecă cu fişe documentare?...

Şeful zâmbi.

— Bineînţeles că avem, chiar asta voiam să-ţi şi sugerez. Avem la departamentul Investigaţii. O să-i spun lui Fiodor să-ţi permită accesul.

Capitolul 6

În timp ce se acomoda cu slujba, viaţa lui Viktor se orânduia de la sine. Iar el îşi dădea toată silinţa. Mai cu seamă că Fiodor de la Investigaţii se dovedise a fi o adevărată mană cerească, punându-i la îndemână tot materialul de care dispunea. Şi avea omul din belşug — de la numele amanţilor şi amantelor VIP-urilor, până la momentele de cădere în păcat ale acestora, precum şi alte evenimente petrecute în viaţa lor. Pe scurt, Viktor adună de la el toate detaliile biografice care îi lipseau şi care, aidoma unor condimente indiene de calitate, transformau „cruciuliţa" dintr-o relatare tristă a unui fapt într-un apetisant produs culinar pentru gurmanzi. Iar el aşeza cu regularitate pe masa şefului porţia cuvenită de texte.

Totul mergea de minune. Banii îi jucau în buzunar — nu foarte mulţi, dar suficienţi pentru satisfacerea nevoilor sale modeste. Singurul lucru care-l chinuia uneori era lipsa de notorietate, fie şi ascunsă sub un pseudonim. Prea vioi, prea plini de viaţă erau clienţii din necrologurile sale. Din cele peste o sută de VIP-uri descrise „până la capăt" nu numai că nu decedase nimeni, dar nu era nici măcar unul care să sufere de vreo boală. Totuşi, astfel de gânduri nu-i afectau în vreun fel ritmul de lucru. Continua să scotocească asiduu prin ziare, notând nume şi investigându-le biografia. „Ţara noastră trebuie să-şi cunoască eroii", nu înceta să-şi spună în sinea sa.

Era o seară de noiembrie. Afară ploua. Pinguinul Mişa făcea iar o baie rece în timp ce Viktor cugeta la longevitatea subiecţilor săi. Deodată sună telefonul.

— Vă vorbesc din partea lui Igor Lvovici, spuse o voce răguşită de bărbat. Aş vrea să discut cu dumneavoastră într-o problemă.

La auzul numelui redactorului-şef, Viktor acceptă bucuros întâlnirea. Peste o jumătate de oră, primea vizita unui bărbat bine îmbrăcat, de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu o alură de om îngrijit. Oaspetele adusese cu sine o sticlă de whisky, aşa că se aşezară numaidecât la masa din bucătărie.

— Mă numesc Mişa, spuse acesta, la care Viktor schiţă un zâmbet, dar pe dată se fâstâci.

— Scuzaţi-mă, îi explică el, însă aşa îl cheamă şi pe pinguinul meu.

— Am un vechi prieten care este foarte bolnav, începu vizitatorul. E de aceeaşi vârstă cu mine. Ne ştim de când eram copii. Îl cheamă Serghei Cekalin. Aş dori să comand un necrolog pentru el... Aţi fi dispus să-l faceţi?

— Bineînţeles, spuse Viktor. Dar voi avea nevoie de nişte date biografice, de preferinţă cu aspect mai intim.

— Nici o problemă, spuse Mişa. Ştiu totul despre el şi pot să vi le spun...

— Poftiţi.

— Este fiul unui instalator şi al unei educatoare de la o grădiniţă de copii. De când era de-o şchioapă, visa să aibă o motocicletă, iar după ce a terminat şcoala, şi-a cumpărat una, marca Minsk, numai că, pentru a o dobândi, a trebuit să recurgă la niscai furtişaguri. Acum îi este foarte ruşine de trecutul său. Dar asta nu înseamnă că în prezent o duce mai bine. Suntem colegi. Ne ocupăm fiecare de nişte afaceri. Atâta doar că mie-mi merg treburile, iar lui — nu. De curând l-a părăsit soţia. De-atunci e singur cuc. Nu a avut de când îl ştiu nici măcar o amantă.

— Numele soţiei?

— Lena... În general, treburile-i merg prost, şi-apoi, mai e şi starea sănătăţii.

— Adică?

— Suferă de prostatită cronică şi e suspectat de cancer la stomac.

— Ce şi-a dorit cel mai mult în viaţă?

— Cel mai mult? Un Lincoln argintiu, de care n-o să mai aibă parte niciodată de-acum încolo...

Conversaţia lor se consuma de-a valma cu sticla de whisky, şi acest cocteil alcătuit din cuvinte şi băutură spirtoasă lăsa impresia că la masa lor mai şedea un al treilea conviv — Serghei Cekalin cel ratat, bolnav, părăsit de soţie şi aflat faţă-n faţă cu visul său nerealizat de a avea un Lincoln argintiu.

— Când pot să vin după necrolog? întrebă Mişa la finalul discuţiei.

— Mâine, dacă doriţi.

După plecarea acestuia, Viktor auzi zgomotul unui motor de maşină ce răzbea de-afară. Se uită pe fereastră şi văzu cum porneşte în trombă din faţa intrării principale chiar acel Lincoln argintiu — lung şi impozant.

Îl hrăni pe Mişa cu nişte cambulă, îi umplu cada cu apă rece, după care se întoarse în bucătărie şi se apucă să scrie necrologul comandat. Prin micul ochi de geam dintre baie şi bucătărie putea să audă plescăitul apei în cadă, ceea ce îl făcu să zîmbească. Lăsând deoparte bruionul „cruciuliţei", se gândi o vreme la pinguinul său, căruia îi făcea atâta plăcere apa aceea rece, curată.

Capitolul 7

Toamna este anotimpul cel mai potrivit pentru a scrie necrologuri. Este anotimpul naturii ce moare, al melancoliei, al nostalgiei şi al căutărilor timpului trecut. Iarna e prielnică vieţii, ea aduce cu sine şi prin sine bucurie — cu geruleţele ei înviorătoare, cu zăpada scânteind în razele soarelui. Dar până să vină iarna mai rămâneau câteva săptămâni numai

bune pentru scrierea unor necrologuri în plus pentru anul următor. Erau multe lucruri de făcut.

Afară începuse din nou să plouă când Mişa-nepinguinul veni la el. Citind necrologul, se declară extrem de mulţumit. Scoase din buzunar portofelul şi întrebă: „Cât vă datorez?"

Obişnuit doar cu salariul lunar, Viktor ridică din umeri, neştiind ce să răspundă,

— Uite, spuse Mişa, o muncă bine făcută trebuie să fie plătită pe măsură.

Ar fi fost greu să nu fii de acord cu o asemenea afirmaţie, aşa că Viktor dădu afirmativ din cap.

Mişa se gândi un pic.

— Dumneata trebuie să fii plătit cel puţin dublu de cum e plătită cea mai scumpă târfă... Cinci sute de dolari e bine?

Calculul onorariului după tariful maxim al unei târfe nu-i prea fu pe plac lui Viktor, în schimb suma îi merse la inimă. Încuviinţă din nou din cap când Mişa-nepinguinul îi înmână cinci bancnote a câte o sută de dolari fiecare.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, pot să-ţi fac rost de mai mulţi clienţi, spuse Mişa.

Viktor acceptă imediat.

Mişa-nepinguinul plecă. Afară îşi continua cursul dimineaţa aceea mohorâtă, ploioasă.

Uşa se deschise, şi în cadrul ei îşi făcu apariţia pinguinul. Rămase un moment locului, apoi se apropie de stăpân şi se lipi de genunchii săi, încremenind aşa. Viktor mângâie creatura aceea atât de simpatică.

Capitolul 8

Dormind iepureşte în timpul nopţii, auzi cum bântuia prin apartament pinguinul insomniac. Bântuia, lăsând uşile vraişte. Avea impresia că pinguinul se oprea din când în când şi ofta din greu, ca un bătrân plictisit de viaţă şi de sine însuşi.

În dimineaţa următoare îl sună Igor Lvovici şi îl rugă să treacă pe la redacţie.

La o ceaşcă de cafea discutară situaţia cartotecii cu „cruciuliţe". Pe ansamblu, şeful se declară mulţumit.

— Singura problemă care ne-a scăpat din vedere se referă la faptul că toţi viitorii noştri defuncţi sunt locuitori ai Kievului, spuse acesta. Fiind capitală, este normal să absoarbă ca un aspirator toate persoanele mai mult sau mai puţin de vază, dar mai există totuşi personalităţi remarcabile şi în celelalte oraşe.

Viktor asculta cu atenţie, înclinând la răstimpuri din cap.

— Avem peste tot corespondenţi care colectează informaţiile necesare, continuă şeful. E nevoie doar să se meargă acolo şi să fie adunate. Poşta este o instituţie nesigură. Nici măcar în fax nu poţi să ai încredere când e vorba de asemenea chestii. Aşa că te-aş ruga să pui şi dumneata umărul.

— Adică?

— Să te deplasezi într-un oraş sau două şi să colectezi toate materialele acestea... Mai întâi, să te duci la Harkov, iar apoi, dacă n-ai nimic împotrivă, la Odessa. Pe spezele redacţiei, bineînţeles...

Viktor acceptă.

Începuse din nou să burniţeze. În drumul către casă, se opri la o cafenea şi comandă un coniac mic şi o cafea mare. Voia să se încălzească.

În cafenea era linişte şi pustiu. O atmosferă tocmai potrivită pentru a visa sau, dimpotrivă, pentru a depăna amintiri despre trecut.

Gustă din coniac. Aroma familiară îi gâdilă nările. „E veritabil", constată el bucuros.

Acest interludiu agreabil la cafenea — această staţionare între trecut şi viitor, la un coniac şi la o cafea — conferea momentului o tonalitate romantică. Nu se simţea câtuşi de puţin singur sau nefericit. Era aici un client preţuit, care îşi satisfăcea astfel modesta nevoie de căldură sufletească. Doar o cinzeacă de coniac veritabil — şi iată cum i se şi răspândeşte în trup căldura în două direcţii diametral opuse: în

sus, spre cap, şi în jos, spre picioare. Gândurile îşi încetinesc mersul.

Visase anterior să devină scriitor de romane. Dar nu reuşise să ducă până la capăt nici măcar o nuvelă mai amplă, în ciuda faptului că pe undeva, prin diverse dosare, zăceau câteva manuscrise neterminate. Dar asta e soarta lor, să rămână aşa, neterminate. Pe el muzele îl ocoleau pur şi simplu, nu avea noroc de ele. Din cine ştie ce motive, pregetau să poposească îndeajuns în apartamentul său de două camere, ca să-l ajute să definitiveze măcar una din acele nuvele. În asta consta şi cauza eşecurilor sale, în abordarea altor genuri literare. Muzele fuseseră uimitor de nestatornice cu el. Sau poate că era vina lui că le alesese pe cele mai nestatornice. Dar uite că acum, de unul singur cu pinguinul său, se dedicase genului scurt, pentru care, ce-i drept, era bine plătit.

Încălzit cum se cuvine, părăsi cafeneaua. Încă burniţa. Ziua era tot mohorâtă şi umedă.

Înainte de a ajunge acasă, se opri la un magazin şi cumpără un kilogram de somon congelat — pentru Mişa.

Capitolul 9

Înainte de a pleca la Harkov, mai avea o problemă de rezolvat: cu cine să-l lase pe Mişa. De bună seamă că pinguinul ar fi depăşit cu bine cele trei zile de singurătate, dar Viktor nu şi-ar fi putut afla liniştea. Neavând, din păcate, prieteni, se gândi în grabă la toate cunoştinţele sale, însă toate erau persoane cu care nu avea multe lucruri în comun, şi, ca atare, nu găsi de cuviinţă să apeleze la ele. Scărpinându-se în cap, se duse la fereastră.

Burniţa. În faţa intrării principale, un miliţian stătea de vorbă cu o doamnă în vârstă din bloc, vecină cu Viktor. Aducându-şi aminte de vechiul banc cu miliţianul şi pinguinul, zâmbi şi se duse spre noptiera pe care se afla telefonul. Luă agenda şi căută numărul miliţianului de sector.

— Sublocotenentul Fischbein la telefon, răspunse de la celălalt capăt al firului o voce răspicată de bărbat.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, spuse uşor descumpănit Viktor, căutându-şi cuvintele. Aş dori să vă rog ceva... Dat fiind că locuiesc în sectorul dumneavoastră...

— S-a întâmplat ceva? îl întrerupse miliţianul.

— Nu. Şi vă rog să nu credeţi că vreau să glumesc. Problema e că plec din localitate pentru trei zile cu serviciul şi nu am cu cine să-mi las pinguinul.

— Îmi pare rău, răspunse prompt şi calm miliţianul, dar locuiesc cu mama mea la un cămin, şi nu am unde să-l găzduiec...

— M-aţi înţeles greşit, spuse Viktor cuprins de nelinişte. Mă întrebam doar dacă aţi putea trece de câteva ori ca să-i daţi de mâncare...V-aş lăsa cheile...

— Asta se poate. Spuneţi-mi numele şi adresa şi voi trece pe la dumneavoastră. Sunteţi acasă pe la ora trei?

— Da.

Viktor se aşeză în fotoliu.

Aici, pe braţul lat al fotoliului, lângă el, şedea de obicei, cu doar un an în urmă, Olia, o blondă minionă, cu un năsuc simpatic, în vânt, şi cu o permanentă expresie plină de reproş în priviri. Uneori, îşi odihnea capul pe umărul lui şi, parcă furată de somn, se lăsa în voia viselor, în lumea cărora, de bună seamă, el nu avea loc. Lui i se permitea să fie prezent doar în lumea reală. Dar şi acolo, arareori simţea că îi este necesar. Olia era o fire tăcută şi îngândurată. Oare ce se schimbase din ziua în care îl părăsise, fără a-şi explica în vreun fel gestul? Acum, lângă el se afla pinguinul Mişa. Era tăcut, dar oare la fel de îngândurat? Ce-o fi aceea îngândurare? Să fie, oare, doar un simplu cuvânt pentru a califica o privire?

Se aplecă, încercând să surprindă cu privirea ochişorii pinguinului. Cercetându-i cu atenţie, căută să descopere în ei semne de îngândurare, dar nu desluşi decât tristeţe.

Sectoristul sosi pe la trei fără un sfert. Îşi scoase în vestibul cizmele şi intră în cameră. Înfăţişarea lui nu se potri-

vea defel cu numele* pe care-l purta. Era un flăcău lat în umeri, blond, cu ochi albaştri şi aproape cu un cap mai înalt decât Viktor. Dacă n-ar fi fost miliţian, atunci cu siguranţă ar fi fost jucătorul cel mai de preţ al vreunei echipe de volei. Cu toate acestea, tocmai el era sectoristul.

— Ei, unde-i sălbăticiunea dumneavoastră? întrebă miliţianul.

— Mişa! strigă Viktor, şi din ascunzişul aflat în spatele canapelei verde-închis, apăru pinguinul.

Apropiindu-se de stăpânul său, îl măsură pe miliţian din cap până în picioare.

— Acesta e Mişa, începu Viktor şi, întorcându-se către miliţian, îl întrebă: Scuzaţi-mă, care vă e numele mic?

— Serghei.

Viktor stărui cu privirea asupra sectoristului.

— Ciudat. Nu arătaţi deloc a evreu.

— Nici nu sunt, zâmbi miliţianul. Numele meu adevărat este Stepanenko.

Ridicând din umeri, Viktor îşi întoarse privirea către pinguin.

— Mişa, dumnealui este Serghei. Serghei te va hrăni cât timp eu voi fi plecat.

Apoi îi arătă lui Serghei ce avea de făcut şi îi dădu cheile de rezervă de la apartament.

— Fiţi fără grijă, spuse miliţianul în timp ce se pregătea de plecare. Totul va fi în regulă.

Capitolul 10

Vremea în Harkov era foarte rece. Când Viktor coborî din tren, realiză imediat că nu se va putea plimba prin oraş, căci era cam subţire îmbrăcat.

---

* *Fischbein* — os de balenă (germ.).

Cazându-se la hotelul „Harkov", îl sună pe corespondentul local al *Ştirilor* şi se recomandă. Se înţeleseră să se întâlnească în seara aceea la o cafenea din complexul comercial subteran de la Operă.

Se apropia seara — momentul întâlnirii — şi Viktor o luă la pas pe strada Sumskaia, spre Operă, simţind cum i se lipeşte gerul de pielea obrazului, iar mâinile îi amorţesc în buzunarele scurtei din piele de oaie.

Cenuşiu, oraşul plana deasupra trotuarelor, trecătorii se grăbeau, de parcă le-ar fi fost teamă că blocurile vor începe dintr-o clipă într-alta să se prăbuşească peste ei sau că balcoanele au să cadă — situaţii care încetaseră de mult să mai fie o raritate.

Peste cinci minute avea să coboare în labirinturile subterane, pline de baruri, magazine şi cafenele de sub clădirea teatrului. Acolo trebuia să găsească o cafenea cu estradă şi două rânduri de balcoane supraetajate, şi să ocupe un loc la nivelul superior, cu faţa la estradă. Ah, da, şi să comande un suc de portocale şi o cutie de bere, dar cutia s-o lase intactă.

Deşi stabiliseră să se întâlnească între şase şi jumătate şi şapte, Viktor accelerase pasul şi ajunsese mai devreme. Îl zorise frigul.

„Am să comand şi ceva de mâncare, o bucată de carne caldă...", se gândi el pe drum.

Ajuns în preajma teatrului, observă o intrare într-un spaţiu subteran destul de modern. Dintr-un întuneric iluminat de ferestrele oraşului nocturn — într-altul, iluminat feeric de vitrinele acelui complex comercial subteran.

Pe primele trepte ce coborau stăteau două bătrânele cu mâinile întinse şi un ins destul de tânăr, beat, cu trăsăturile feţei incerte.

Culoarele de lumină îl conduseră spre intrarea în cafenea. Îndărătul uşii de sticlă şedea un bodyguard în uniformă şi citea o carte. Când Viktor intră, acesta îşi întrerupse lectura.

— Unde mergeţi? întrebă el, folosind un ton mai curând de comandă militară decât sever.

— Să mănânc, răspunse Viktor.

Bodyguardul înclină din cap şi îi făcu semn să meargă drept înainte.

Viktor trecu pe lângă tejgheaua barului, unde îşi beau berea nişte clienţi cu înfăţişare de infractori. Barmanul plesuv schimbă o privire cu el, adresându-i un zâmbet forţat şi abătându-i privirea într-o parte, ca şi când i-ar fi spus: „Mergi înainte, nu te uita înapoi!"

În faţa lui Viktor se deschidea un spaţiu luminat feeric, care părea că îl atrage spre sine, şi el grăbi pasul.

Ajunse la o mică estradă, mărginită de-o parte şi de alta de câte un rând semicircular de balcoane suprapuse, unde se aflau mai multe măsuţe. Rândul superior de balcoane era situat cu jumătate de metru mai sus decât celălalt.

Se duse la bar şi comandă un suc de portocale şi o cutie de bere.

— Asta e tot? întrebă barmaniţa, o blondă durdulie, fardată.

— Aveţi ceva cu carne? întrebă drept răspuns Viktor.

— Batog şi omletă..., veni răspunsul monoton.

— Atunci, asta e tot deocamdată, răspunse Viktor pufnind.

Plăti şi se aşeză la o masă de la nivelul superior de balcoane, cu faţa la scenă. O înghiţitură din sucul de portocale îl făcu să se simtă şi mai înfometat. „Asta e, am să mănânc la hotel, unde există un restaurant", îşi zise el.

Se uită la ceas — era şase douăzeci.

În cafenea era linişte. La masa de alături şedeau doi cetăţeni azerbaidjeni şi îşi beau berea în tăcere.

Viktor întoarse capul şi cercetă cu privirea întreg spaţiul cafenelei; brusc, fu orbit de lumina unui blitz. Se încruntă, se frecă la ochi, îi deschise şi văzu cum se îndepărtează pe interval un tânăr cu un aparat de fotografiat în mână.

Se mai uită o dată în jur, încercând să înţeleagă cine fusese fotografiat. Dar, în afară de cei doi azerbaidjeni, nu mai era nimeni în această parte a cafenelei.

„Înseamnă că i-a fotografiat pe caucazieni", conchise el şi mai luă o sorbitură din sucul apos de portocale.

Timpul trecea. În paharul înalt nu mai rămăsese decât o înghiţitură. Se uită la cutia de bere nedesfăcută, cochetând cu ideea de a mai cumpăra una, pe care să o deschidă.

O fată purtând blugi şi o giacă de piele se apropie de masa lui. În jurul capului avea strâns legat un batic de rocker, cu imaginea unui cap de mort şi cu un nod la ceafă. De sub nodul baticului se revărsa o codiţă de păr castaniu.

Aşezându-se lângă el, îl fixă cu privirea sa rimelată.

— Pe mine mă aşteptai? spuse ea zâmbind.

Viktor tresări, se încordă, simţindu-se stingherit.

„Nu se poate, doar corespondentul local era un bărbat..." gândi el cu înfrigurare. „Deşi n-ar fi exclus ca el să o fi trimis pe ea în locul lui..."

O învrednici pe fată cu o privire fugară, căutând să vadă dacă aceasta avea vreo geantă sau vreo servietă care putea conţine hârtiile ce urmau să-i parvină, dar fata nu avea asupra ei nimic altceva decât o poşetă pentru farduri, în care n-ar mai fi încăput nici măcar o cutie de bere.

— Ei, ce spui, iubiţel? Sau nu ai timp? întrebă aceasta reafirmându-şi prezenţa, şi Viktor îşi dădu pe loc seama că nu ea era persoana pe care o aştepta.

— Îţi mulţumesc, răspunse el, dar mă confunzi cu altcineva.

— Rar mi se întâmplă aşa ceva, spuse ea cu glas dulce, ridicându-se de la masă. Dar orice e posibil.

Rămas singur la masă, răsuflă uşurat şi se uită din nou la cutia de bere nedesfăcută. Apoi îşi consultă ceasul — era şapte fără un sfert. Ar fi trebuit să apară până acum.

Dar corespondentul său nu apăru. La şapte şi jumătate dădu pe gât berea şi plecă. După ce mâncă la restaurantul hotelului, urcă în camera sa şi îl sună din nou pe corespondent, sună şi sună îndelung, dar degeaba. În cele din urmă, puse receptorul în furcă.

I se lipea geană de geană. Căldura din cameră îl moleşise şi îl îmbia la somn. Ochii săi refuzau să mai stea deschişi.

Hotărând să-l mai caute pe corespondent a doua zi de dimineaţă, se întinse în pat şi adormi.

Capitolul 11

În Kiev burniţa din nou. Sectoristul Serghei Fischbein-Stepanenko intră în apartamentul lui Viktor. Îşi scoase cizmele la intrare, apoi se îndreptă spre bucătărie în ciorapii săi verzi, tricotaţi. Scoase din congelator o bucată de somon, îl rupse în două pe genunchi şi puse o jumătate în castronul lui Mişa, care se afla aşezat pe un taburet pentru copii.

— Mişa! îl chemă acesta, apoi trase cu urechea.

Fără să mai aştepte vreun răspuns, Serghei se uită după Mişa în sufragerie, apoi în dormitor, unde îl găsi în cele din urmă. Stătea, fie dormitând, fie supărat, între perete şi canapea.

— Hai, vino la masă, îl chemă cu blândeţe Serghei. Haide!

Mişa îl privi pe miliţian drept în ochi.

— Haide! îl rugă Serghei. Stăpânul tău o să se întoarcă repede! Ştiu că îi duci dorul! Dar hai să mergem.

Supravegheat de Serghei, pinguinul se urni din loc, clătinându-se încetişor spre bucătărie, iar Serghei, păşind cu precauţie, merse în urma lui. Îl însoţi până ajunse la castron, aşteptă până începu să mănânce, apoi, cu conştiinţa împăcată, se întoarse în vestibul, se încălţă, se îmbrăcă şi ieşi afară în burniţa kieveană.

„Bine-ar fi de-ar trece ziua asta fără apeluri!“ se gândi Serghei, uitându-se la cerul jos şi mohorât.

Capitolul 12

A doua zi dimineaţă, pe Viktor îl treziră nişte împuşcături dezordonate. Căscând, se sculă din pat şi se uită la ceas:

era ora opt. Se duse la fereastră. În faţa hotelului staţionau un jeep al miliţiei şi o ambulanţă.

Ridicându-şi ochii, observă albastrul cerului şi un soare galben-pal, care-şi arăta primele raze de dincolo de ternele clădiri staliniste. Vremea promitea să fie frumoasă.

Se aşeză la măsuţa pe care se afla telefonul şi îl sună pe corespondent.

— Alo? se auzi o voce de femeie. Cu cine doriţi?

— Aş putea vorbi cu Nikolai Aleksandrovici?

— Cine întreabă?

— De la ziarul... *Ştirile...*, răspunse Viktor simţind o anume tensiune în vocea femeii.

— Cum vă numiţi?

Ceva nu era în regulă. Cu mâna tremurândă, Viktor puse receptorul în furcă.

„O cafea, trebuie să beau o cafea", îşi zise el. Se îmbrăcă şi, aruncându-şi pe faţă doi pumni de apă rece, coborî la barul hotelului, unde comandă o cafea mare.

— Luaţi loc la masă, v-o aduc eu, spuse barmanul.

Viktor se îndreptă spre un colţ al barului şi se aşeză pe un taburet, la o măsuţă cu tăblia de sticlă. Duse mâna la scrumiera grea, tot din sticlă, de pe măsuţă, şi, îngândurat, începu s-o învârtească.

În bar era linişte.

Barmanul veni şi-i aduse cafeaua.

— Mai doriţi ceva? întrebă el.

— Nu. Mulţumesc, înclină Viktor din cap, apoi, uitându-se fix la barman, îl întrebă: Spuneţi-mi, vă rog, ce-a fost cu împuşcăturile acelea de adineaori?

Barmanul ridică din umeri.

— Se zice că a fost omorâtă o prostituată de lux, dintr-alea care lucrează pe valută... Probabil că şi-a băgat nasul unde nu-i fierbea oala.

Cafeaua era cam amară, dar acţiunea ei binefăcătoare o resimţi imediat. Degetele încetară să-i mai tremure, iar ten-

siunea intracraniană se amelioră. Recăpătâdu-şi calmul, încercă să-şi adune gândurile.

„Nu s-a întâmplat nimic înfiorător", îşi auzi el propria cugetare răsunând atât de convingător, încât era cu neputinţă să nu-i dea crezare. „Asta e viaţa. Cea de toate zilele. Nu-mi rămâne decât să-i dau un telefon şefului, ca să ştiu ce să fac mai departe."

După ce îşi termină cafeaua şi plăti, se întoarse în camera sa şi sună Kievul.

— Ai bilet de întoarcere pentru astăzi, spuse calm Igor Lvovici. Aşa că vino înapoi. Investighează în continuare Kievul. Provincia poate să mai aştepte...

Ocupându-şi locul în cuşetă, Viktor deschise ziarul *Harkovul de seară**, pe care îl cumpărase din gară. În timp ce-l răsfoia, dădu de secţiunea care cuprindea cronica evenimentelor criminale. Tipărită cu litere mici, consemna toate delictele recente. Sub titlul „Omoruri", citi:

„Ieri după-amiază, în jurul orei cinci, a fost împuşcat în apartamentul său, de către persoane necunoscute, Nikolai Agnivţev, corespondentul local al ziarului *Ştirile capitalei*."

Ştirea îl cam răvăşi pe Viktor. Puse pe genunchi ziarul desfăcut. Trenul porni cu o zdruncinătură, iar ziarul alunecă pe podea.

Capitolul 13

A doua zi dimineaţă, în timp ce urca treptele spre apartamentul său, dădu nas în nas cu sectoristul.

— A, bună ziua! spuse cu bucurie Serghei Fischbein-Stepanenko. Dar arătaţi cam palid...

---

* În original, *Vecernii Harkov* (rus.).

— Ce face Mişa? întrebă Viktor cătrănit.

— E în perfectă ordine! răspunse miliţianul zâmbind. Numai că i-a cam dus dorul stăpânului său, bineînţeles. Şi încă ceva, în congelator peştele e pe terminate...

— Vă mulţumesc foarte mult! Exprimându-şi recunoştinţa, Viktor încercă să zâmbească, dar în loc de zâmbet nu izbuti să facă decât o grimasă acră. Vă rămân îndatorat! Ce-aţi zice dacă v-aş propune să ne mai vedem când şi când la câte un pahar?

— Vă mulţumesc. N-aş zice nu, confirmă miliţianul. Sunaţi-mă când doriţi, că doar aveţi numărul meu. Şi dacă mai aveţi nevoie să am grijă de ciracul dumneavoastră, nu ezitaţi! Iubesc animalele. Pe cele adevărate, de bună seamă, nu pe cele cu care mi se întâmplă să am de-a face pe linie de serviciu

Mişa se bucură nespus văzându-şi stăpânul. Când Viktor intră şi aprinse lumina, el se şi afla în vestibul.

— Salut, dragule! spuse Viktor aşezându-se pe vine şi uitându-se în ochii pinguinului.

I se păru că Mişa îi zâmbeşte.

Şi, într-adevăr, ochii pinguinului sclipeau de bucurie în timp ce acesta se apropia, cu mersul lui stîngaci, de stăpânul său.

„Bine că se află pe lumea asta cineva care mă aşteaptă!", gândi Viktor.

Ridicându-se în picioare, îşi dezbrăcă scurta şi intră în sufragerie. Pinguinul o porni şi el lipa-lipa în urma lui.

Capitolul 14

A doua zi dimineaţă, Viktor se trezi cu o durere de cap. Stătea culcat şi nu avea nici un chef să se dea jos din pat.

Deşteptătorul arăta ora nouă şi jumătate.

Întorcându-se de pe o parte pe cealaltă, observă că Mişa stătea la căpătâiul patului.

— O, Doamne! oftă Viktor lăsându-şi picioarele pe podea. Păi, nu i-am dat nimic de mâncare de ieri de la prânz!

Şi, în ciuda durerii de cap şi a vâjâitului pe care-l simţea în tâmple, se spălă şi se îmbrăcă.

Aerul rece de afară îl mai învioră puţin. Se vede treaba că iarna venise pe urmele lui tocmai din Harkov.

„Trebuie să-i telefonez şefului...", hotărî el în timp ce mergea pe stradă. „Să-i spun că nu mă simt bine... Şi mai trebuie să cumpăr şi ziarele, că poate am să izbutesc totuşi să lucrez cât de cât..."

De la raionul de pescărie al magazinului alimentar cumpără două kilograme de cambulă congelată; apoi, după un moment de ezitare, mai luă un kilogram de peşte viu.

Ajuns acasă, umplu cada cu apă rece, slobozi într-însa cei trei crapi argintii şi-abia apoi îl chemă pe Mişa.

Mişa se uită la peştii care înotau în cadă, se întoarse şi plecă clătinându-se înapoi în cameră.

Viktor ridică din umeri, nedumerit de comportamentul ciracului său.

Se auzi soneria de la intrare.

Zărindu-l prin vizor pe Mişa-nepinguinul, îi deschise uşa.

— Bună! spuse Mişa intrând. Am nişte comenzi pentru tine. Ia zi, cum te simţi?

Viktor înclină din cap în semn de răspuns la salut.

Se duseră în bucătărie. În aceeaşi clipă îşi făcu apariţia, legănându-se, şi pinguinul.

— Ah, uite-l şi pe tizul meu! zâmbi vizitatorul. Salut, amice! Apoi, uitându-se la Viktor, întrebă: Ce-i cu tine de eşti aşa de morcovit? Nu te simţi bine?

— Aşa-i, încuviinţă Viktor. Şi-apoi, toate merg cât se poate de prost.

Voia cu tot dinadinsul să-şi mărturisească oful, deşi ceva dinăuntrul său îl îndemna să n-o facă, dar nu se putu abţine.

— Uite, eu scriu şi tot scriu, însă nimeni nu vede rezultatul trudei mele, spuse Viktor şi din glasul său răzbea mai

curând supărarea decât dorința de compătimire. Am scris până acum vreo 200 de pagini... Și degeaba...

— Cum adică, degeaba? îl întrerupse Mișa-nepinguinul. Tu — ca și mulți alții din bunele timpuri sovietice — ai scris pentru sertar. Cu deosebirea că, mai devreme sau mai târziu, lucrările tale vor fi publicate... Asta pot să-ți garantez.

Viktor dădu afirmativ din cap, înțelegând justețea celor spuse de oaspete, însă cu toate acestea simțământul de nemulțumire continua să-l stăpânească, și nu mai avu putere nu doar să mai zâmbească, dar nici să-și afle calmul.

— Spune-mi, te rog, cine-i acela căruia i-ai făcut cel mai grozav necrolog? întrebă pe un ton amical Mișa-nepinguinul.

— Iakorniți, spuse Viktor după un moment de gândire, amintindu-și de lunga conversație pe care o avusese cu acesta la o sticlă de votcă.

— E vorba de cel care-i deputat și scriitor?

— Da.

— Bine, spuse Mișa. Uite, ți-am adus aici niște lucruri care te vor interesa. Să te uiți peste ele.

Viktor răsfoi câteva pagini: conțineau nume pe care nu le cunoștea, dimpreună cu date și detalii biografice. Nu dorea să se apuce de ele chiar în acel moment. Încuviință din cap și le puse deoparte.

— Sună-mă când ești gata, spuse Mișa-nepinguinul, lăsându-i cartea sa de vizită.

Capitolul 15

Afară cădea prima zăpadă. Viktor citea la o cafea ceea ce Mișa-nepinguinul îi adusese cu câteva zile în urmă. Erau două dosare care cuprindeau date biografice referitoare la locțiitorul șefului secției financiare și la patroana restaurantului Carpați. Biografiile acestei perechiușe erau destul de deocheate și ofereau un material tocmai potrivit pentru niște

„cruciuliţe“ deosebite. „Cu astfel de personaje s-ar putea scrie în voia cea bună un roman de aventuri; ar fi nişte eroi negativi de toată frumuseţea!“, se gândi Viktor. Numai că scrierea unui roman necesita foarte mult timp liber, de care Viktor nu dispunea. E adevărat că acum avea bani, îl avea pe Mişa-pinguinul şi-i mai avea şi pe cei trei crapi înotând în cadă. Dar îi puteau oare sluji toate acestea drept compensaţie pentru un roman încă nescris?

Aducându-şi aminte de crapi, luă o bucăţică de pâine şi merse în baie să-i hrănească.

În timp ce fărâmiţa pâinea, auzi pe cineva respirând în spatele lui. Se întoarse şi dădu cu ochii de Mişa, care se uita cu tristeţe la peştii ce înotau în cadă.

— Nu-ţi prea plac peştii de apă dulce, aşa-i? îl întrebă Viktor pe pinguin şi tot el răspunse în locul acestuia. Da, bineînţeles, noi suntem creaturi de prin ţinuturile antarctice, oceanice, avem cercul nostru, nu ne amestecăm noi cu fitecine...

Se duse la telefon, îl sună pe sectorist şi-l invită la o cină cu peşte.

Ninsoarea încă nu contenise.

Îşi aşeză maşina de scris pe masa din bucătărie şi începu să „zugrăvească“, aşternând cuvânt după cuvânt, chipurile vii ale viitorilor răposaţi.

Încet, dar sigur, munca avansa. Fiecare cuvânt se aşeza la locul său şi devenea de neclintit ca piatra de fundaţie a unei piramide egiptene.

„Nu de trai bun a acceptat răposatul să-şi ucidă fratele cel mic, în mâinile căruia nimerise din întâmplare lista acţionarilor de la o fabrică de maşini de spălat, încă neprivatizată. Dar monumentul ridicat de defunct în memoria fratelui său a devenit o veritabilă piesă ornamentală în peisajul cimitirului. Adeseori viaţa te determină să ucizi, iar moartea unei persoane apropiate te determină să trăieşti mai departe, să trăieşti în pofida a tot şi a toate...Totul se află într-o

deplină interconexiune. Totul pe lumea asta este unit prin legături de sânge. Viaţa tuturor reprezintă un întreg, şi de aceea moartea unei mici părţi din acest întreg lasă în urma sa tot viaţă, astfel încât numărul părţilor vii îl va depăşi întotdeauna pe cel al părţilor decedate..."

Sectoristul Fischbein-Stepanenko veni la cină îmbrăcat în blugi şi purtând un pulover negru pe deasupra unei cămăşi de flanelă în dungi. Adusese cu sine o sticlă de coniac şi o pungă de batog congelat pentru pinguin.

Întrucât cina nu era gata, s-au apucat împreună să-i prăjească pe cei trei crăpceni, care astfel eliberaseră, în sfârşit, cada de la baie. În tot acest timp, pinguinul se bălăci după pofta inimii în apa rece şi primenită de la baie. Viktor şi Serghei ascultau zâmbind plescăitul apei îngemănat cu sfârâitul peştilor ce se prăjeau în tigaie.

În cele din urmă, cina fu gata.

Gazda şi musafirul băură mai întâi câte un coniac, după care se apucară să înfulece peştele.

— Cam osos, spuse Viktor, ca şi cum şi-ar fi cerut scuze în numele peştelui.

— N-are a face, îl consolă miliţianul dând din cap. Totul are preţul său... Peştele cu cât e mai osos, cu atât e mai bun la gust. Îmi amintesc că odată am mâncat carne de balenă. Că doar şi balena e peşte! N-are nici pic de os, dar nici pic de gust n-are...

Au devorat peştele, „stropindu-l" din când în când cu câte o duşcă de coniac şi contemplând fulgii de zăpadă ce se roteau în negura nopţii, iluminaţi slab de ferestrele celorlalţi vecini.

Cina lor avea ceva ce amintea de atmosfera unui revelion.

— Ia spune-mi, de ce locuieşti de unul singur? îl întreabă Serghei după ce băuseră bruderşaft.

Viktor ridică din umeri.

— Aşa a fost să fie. N-am noroc la femei. Cu care am avut de-a face, toate mi s-au părut că sunt de pe altă lume. Tăcute, timide, şterse. Stau ce stau şi dispar... M-am lehămetit. Uite, mi-am luat pinguinul ăsta şi deodată parcă mi s-a mai uşurat inima. Numai că dumnealui — nu ştiu din ce cauză — e mereu posomorât... Poate ar fi fost mai bine să-mi iau un câine... Sunt mult mai sentimentali: latră atunci când te văd, te ling, dau din coadă...

— Da' de unde! dădu Serghei a lehamite din mână. Un câine trebuie să-l scoţi la plimbare de două ori pe zi... Îţi împute toată casa... Mai bine-i să ai un pinguin. Tu ce profesie ai?

— Scriu.

— Pentru copii?

— De ce „pentru copii"? întrebă Viktor surprins. Nu. Scriu pentru un ziar.

— Aha, rosti Serghei dând din cap. Află că mie nu-mi plac ziarele. Veşnic îţi strică buna dispoziţie.

— Nici mie nu-mi plac. Da' ia spune-mi, de unde vine numele ăsta al tău? Fischbein...

Serghei scoase un oftat adânc.

— Eram într-o vreme tare abătut, şi pentru că aveam o mătuşă la Oficiul stării civile, am hotărât să mă fac evreu şi să plec la mama dracului în lumea largă. Aşa că m-am făcut evreu, declarând — cum m-a sfătuit ea — că, chipurile, mi-am pierdut buletinul de identitate, şi mătuşica mi-a făcut unul nou, cu nume nou, schimbat. Dar mai apoi am văzut cum o duc emigranţii de aici în străinătate. Nu erau de invidiat. Aşa că m-am decis să rămân şi, ca să fiu sub arme, m-am înscris în miliţie. În principiu, e o slujbă lipsită de primejdii: în atribuţiile mele intră diversele scandaluri curente şi tot felul de plângeri stupide. Nu e chiar activitatea la care am visat, bineînţeles.

— Dar la ce anume ai visat?

În acel moment, uşa spre bucătărie se deschise brusc şi în cadrul ei îşi făcu apariţia Mişa-pinguinul, ud leoarcă. De

pe trupul lui apa continua să se scurgă pe jos. Rămânând o clipă locului, trecu apoi pe lângă masă spre castronul său. Ajuns acolo, întoarse capul şi îi adresă stăpânului o privire întrebătoare. Castronul era gol.

Viktor se duse la congelator, desprinse trei bucăţi de cambulă din masa lor îngheţată, le tăie mărunt şi le puse în castron.

Mişa îşi lăsă ciocul peste peştii îngheţaţi şi rămase aşa, neclintit.

— Uită-te la el! exclamă Serghei, urmărindu-l cu interes. Îi decongelează. Chiar îi decongelează!...

Întorcându-se la scaunul său, Viktor începu şi el să se uite la pinguin.

— Ei, asta e, spuse Serghei şi întinse mâna după paharul său. Toţi meritäm peşti mai buni, dar mâncăm doar ce găsim... Aşa că hai să toastăm pentru prietenie!

Ciocniră paharele şi băură. Viktor se simţi ca din senin uşurat. Deodată toate insatisfacţiile trecute, legate de sine şi de ceilalţi, deveniră complet uitate, după cum uitate deveniră şi „cruciuliţele" sale. Se simţea de parcă n-ar fi lucrat niciodată niciunde, ci doar ar fi trăit şi ar fi cugetat asupra unui roman pe care urma să-l scrie într-o bună zi. Uitându-se la Serghei, îi veni să zâmbească. Prietenie? Era ceva de care, probabil, nu avusese parte niciodată. După cum nu avusese parte de un costum din trei piese sau de o pasiune adevărată. Viaţa îi fusese palidă, bolnăvicioasă şi nu-i prilejuise nici un fel de bucurii. Până şi pinguinul Mişa, până şi el era stăpânit de o anume tristeţe, de parcă n-ar fi trăit până acum decât o viaţă palidă, lipsită de culoare şi de sentimente, lipsită de plescăituri läuntrice de bucurie, lipsită de entuziasm.

— Hai să mai bem câte un pahar, propuse deodată Serghei. Şi după aia să ieşim la o plimbare. Toţi trei!

Era o oră târzie şi afară domnea liniştea. Copiii se aflau cu toţii de mult în pătuţurile lor. Becurile de pe stradă erau stinse, şi doar lumina ce se prefira ici-colo prin câte-o fereastră lumina prima zăpadă căzută.

Viktor, Serghei şi Mişa se îndreptară agale spre un teren viran, unde se aflau trei porumbare. Zăpada scârţâia sub tălpi. Aerul geros le înţepa feţele.

— Aoleu, ia te uită! strigă Serghei, avansând cu repeziciune câţiva paşi şi oprindu-se sub un porumbar unde, întins pe zăpadă, zăcea un bărbat îmbrăcat într-un palton bleumarin ponosit. E vecinul tău! Polikarpov. De la apartamentul 30. Trebuie să-l târâm până-n holul celui mai apropiat bloc şi să-l sprijinim de un calorifer, că altfel îngheaţă!

Îl apucară amândoi de gulerul paltonului şi-l târâră pe Polikarpov cel beat până la blocul de patru etaje din apropiere. Cu mersul său bălăbănit, Mişa îi urmă.

Când Viktor şi Serghei ieşiră din holul blocului, îl găsiră pe Mişa stând nas în nas cu un ditamai dulău. Pur şi simplu se adulmecau reciproc. Văzându-i ieşind din bloc pe cei doi oameni, dulăul o luă la fugă.

Capitolul 16

În dimineaţa următoare Viktor fu trezit de telefon.

— Alo? răspunse el cu o voce răguşită, pe jumătate adormit.

— Felicitări, Viktor Alekseevici! Ai început bine! Sper că nu te-am trezit, nu-i aşa?

— Nu, eram deja treaz, spuse Viktor recunoscând vocea şefului. Dar ce, s-a întâmplat ceva?

— Ţi-a fost publicat primul material! Apropo, cum te simţi?

— Mai bine.

— Atunci, treci pe la redacţie. Să discutăm despre succesele dumitale.

Viktor se spălă, luă micul dejun, îşi bău ceaiul şi se duse să-şi vadă ciracul. Îl găsi încă dormind în picioare în ascunzişul lui preferat din spatele canapelei de un verde-închis.

Întorcându-se în bucătărie, puse în castronul lui Mişa o bucată mare de batog congelat, după care se îmbrăcă şi plecă.

Afară se aşternuse un strat nou de zăpadă. Cerul albăstrui coborâse aproape până la acoperişurile blocurilor de patru etaje. Era linişte-n preajmă şi nu prea frig.

Înainte de a se urca în autobuz, cumpără ultimul număr al ziarului *Ştirile capitalei*. După ce se aşeză pe un loc confortabil, îl deschise şi parcurse în grabă titlurile, până dădu în cele din urmă peste un text de forma unui dreptunghi, plasat în partea de sus a paginii şi prevăzut cu un chenar negru, gros.

„Scriitorul şi deputatul Aleksandr Iakorniţki nu se mai află printre noi. A rămas gol fotoliul de piele din rândul al treilea al sălii Parlamentului. Acest loc va fi curând ocupat de altcineva, dar în inimile multora dintre cei care l-au cunoscut pe Aleksandr Iakorniţki va apărea o senzaţie de pustiire, sentimentul unei mari pierderi..."

„Vasăzică, aşa, acesta este primul meu material publicat...", gândi Viktor.

Faptul ca atare nu-i producea vreo satisfacţie deosebită, deşi, de undeva din adâncul sufletului, încerca să iasă la iveală un sentiment de mult uitat — sentimentul de automulţumire. Citi articolul până la capăt. Toate cuvintele erau la locul lor, nu observă nici o urmă de foarfece redacţional.

Ochii săi rămaseră fixaţi pe semnătură — „Un Grup de Tovarăşi" —, pe acest pseudonim cu aspect aproape frazeologic, în stare să ascundă sub cuvintele lui orice număr de oameni. Lucrul cel mai amuzant consta în faptul că întocmai aşa — ambele substantive cu majuscule — scrisese Viktor în textul original. Până şi de acest detaliu avusese grijă redactorul să nu se atingă. Nu încape nici o îndoială că îl tratau ca pe un un scriitor respectat şi nicidecum ca pe un ziarist.

Lăsând ziarul pe genunchi, se uită pe fereastră la oraşul ce venea în întâmpinarea autobuzului.

— Uite o pasăre! îi spuse copilului ei o mamă ce stătea în faţa lui Viktor, arătând cu degetul spre tavan. Privind maşinal în direcţia indicată de deget, văzu o vrabie zburând în interiorul autobuzului.

Capitolul 17

Redactorul-şef îl întâmpină cu mare căldură, de parcă nu l-ar fi văzut de un an întreg. Cafeaua, coniacul şi o sută de dolari într-un plic lung şi elegant reprezentau atributele unei adevărate sărbătoriri.

— Ei, spuse Igor Lvovici, ridicând paharul cu coniac, începutul a fost făcut. Să sperăm că nici celelalte „cruciuliţe" nu se vor lăsa prea mult aşteptate.

— Cum a murit? întrebă Viktor.

— A căzut pe fereastră de la etajul al cincilea. Se pare că se apucase să spele geamul. Numai că nu ştiu din ce motiv — nu era cel de la fereastra lui. În plus, mai era şi noapte.

Ciocniră paharele şi băură.

— Ştii, continuă cu destăinuirile şeful, m-au sunat nişte colegi de la alte publicaţii. Erau verzi de invidie, trântorii! Spuneau că am inventat un nou gen publicistic! Şeful zâmbi cu mândrie. În privinţa asta, bine-nţeles, meritul îţi aparţine. Dar fiindcă tu lucrezi sub acoperire, voi lua asupra mea atât complimentele, cât şi bobârnacele! O.K.?

Viktor încuviinţă, deşi în forul său interior suferea din pricina faptului că nu putea să apară el în lumina reflectoarelor, câştigându-şi astfel o anumită faimă, fie ea şi în domeniul gazetăriei. Pesemne că redactorul-şef sesizase o umbră de nemulţumire în ochii interlocutorului său.

— Nu trebuie să te perpeleşti din pricina asta, fiindcă la un moment dat lumea o să afle adevăratul nume al autorului, dacă vei voi asta... Dar pentru moment, e mai bine să-ţi păstrezi pseudonimul „Un Grup de Tovarăşi". Vei vedea de

ce peste o zi sau două. Apropo, nu uita să foloseşti toate faptele subliniate în dosarele pe care le iei de la Fiodor. Ai remarcat că nu-ţi cenzurez consideraţiile filozofice, care, la drept vorbind, nu au nici o legătură cu cel răposat...

Viktor încuviinţă din cap. Gustă din cafea, şi gustul ei amar îi aminti deodată de barul de la hotelul din Harkov. Îi aminti de dimineaţa aceea în care fusese trezit din somn înainte de vreme de nişte focuri dezordonate de armă.

— Igor, spune-mi, te rog, ce s-a întâmplat atunci la Harkov? întrebă Viktor.

Slobozind un oftat, şeful mai turnă nişte coniac şi, înălţându-şi ochii, îşi îndreptă spre Viktor o privire ce se opri încet pe chipul acestuia, apoi încremeni.

— *Şi-acelui tânăr oştean, comsomolist fiind, capul în piept fără veste-i căzuse, când inima un glonţ i-o străpunse...* prinse el a fredona. Ziarul a suferit o nouă pierdere... Aceasta este a şaptea dintre pierderile suferite de noi. Curând va trebui să deschidem un panteon... Oricum, toate astea nu te privesc pe tine! Cu cât ştii mai puţin, cu atât trăieşti mai mult! spuse şeful, apoi îl privi drept în ochi şi adăugă, de astă dată pe un cu totul alt ton, trădând într-un fel oboseală: Nici asta nu te priveşte. Oricum ştii ceva mai mult decât ştiu alţii... Lasă...

Viktor îşi regretă acum curiozitatea manifestată. Întreaga atmosferă a micii lor sărbătoriri *tête-à-tête* se risipise.

Capitolul 18

Sfârşitul lui noiembrie făcu trecerea de la o toamnă aflată în toi direct în toiul iernii. Copiii se jucau cu bulgări de zăpadă. Un pui de ger îşi strecura ácele pe sub gulerele paltoanelor. Maşinile se mişcau încet pe străzi, ca şi cum le-ar fi fost frică unora de altele, ba chiar şi străzile deveniseră mai înguste. Totul se micşora, se scurta, se zgribulea sub ac-

ţiunea frigului. Doar mormanele de zăpadă luau proporţii de-a lungul bordurilor, datorită vredniciei de care dădeau dovadă lucrătorii din serviciul de salubritate, înarmaţi cu ditamai lopeţi.

După ce puse punct şi celei de-a doua „cruciuliţe" comandate de Mişa-nepinguinul, Viktor se uită pe fereastră. Era o zi în care nu dorea şi nici nu avea nevoie să iasă din casă. Spre a risipi tăcerea ce domnea în apartament, deschise radioul, pe care-l avea instalat pe frigider. Gălăgia lipsită de griji din sânul Parlamentului, însoţită de fluieraturi, năvăli într-o clipită. Dădu sonorul mai la mic, puse ceainicul la fiert şi se uită la ceas: era cinci şi jumătate, în prag de seară. Cam devreme ca să-şi termine ziua.

Intră în cameră şi îl sună pe Mişa-nepinguinul.

— Am totul gata! îi comunică el. Poţi să vii să le iei.

Mişa veni, dar nu singur. Cu el se mai afla şi o fetiţă cu ochi rotunzi şi plini de curiozitate.

— Fiica mea, spuse Mişa. Nu am avut cu cine s-o las... Spune-i unchiului Vitea cum te cheamă. Se aplecă să-i desfacă nasturii de la paltonaşul din blană roşiatică.

— Mă cheamă Sonia, spuse aceasta uitându-se la Viktor. Şi am patru ani. E adevărat că tu ai un pinguin?

— Ei, ai văzut... Nici n-a intrat bine în casă şi... Îi scoase paltonaşul şi o ajută să-şi dea jos cizmuliţele. Să mergem!

Intrară în sufragerie.

— Da' unde-i pinguinul? întrebă din nou Sonia, uitându-se în jur.

— Mă duc să văd, spuse Viktor. Îl găsesc imediat!

Dar mai întâi se duse la bucătărie şi îi aduse lui Mişa-nepinguinul cele două „cruciuliţe". Apoi intră în dormitor.

— Mişa, îl strigă el, uitându-se în spatele canapelei verzi.

Mişa stătea rezemat de perete, în ascunzişul său, pe o pătură veche din păr de cămilă, împăturită în trei.

— Ce-i cu tine? îl întrebă Viktor aplecându-se spre el.

Pinguinul continua să stea locului, cu ochii larg deschişi.

Viktor se întrebă dacă nu cumva era bolnav.

— Da' ce are? întrebă Sonia, care, pâş-pâş, se strecurase în urma lui.

— Uite, Mişa, avem oaspeţi!

Sonia se apropie de pinguin şi îl mângâie.

— Nu te simţi bine? îl întrebă fetiţa.

Pinguinul se urni din loc, îşi întoarse capul şi se uită la ea.

— Tati, ţipă Sonia. S-a-ntors cu faţa spre mine!

Lăsându-i împreună, Viktor reveni în sufragerie. Aşezat într-un fotoliu, Mişa-nepinguinul tocmai termina de citit al doilea necrolog. După expresia de pe chipul clientului, Viktor înţelese că textele îi erau pe plac.

— În regulă! zise Mişa-nepinguinul. Scrii emoţionant! Se vede cât de colo că sunt nişte oameni de nimic, şi cu toate astea, citind despre ei, simţi o părere rău... Ce zici, mă tratezi cu un ceai?

Se mutară în bucătărie şi se aşezară la masă. În timp ce aşteptau să se facă ceaiul, discutară despre vreme şi despre alte lucruri minore. După ce se turnă ceaiul în ceşti, Mişa-nepinguinul îi înmână un plic.

— Onorariul tău. Şi în curând o să mai am un client pentru tine. Apropo, mai ţii minte necrologul pe care i l-ai făcut lui Serghei Cekalin?

Viktor încuviinţă din cap.

— Află că s-a însănătoşit... I-am trimis prin fax creaţia ta... Se pare că i-a plăcut... Oricum, a fost impresionat!

— Tati, tati, se auzi vocea fetiţei, îi este foame!

— Dar ce, pinguinul tău ştie să vorbească? zâmbi Mişa-nepinguinul, uitându-se la amfitrion.

Viktor scoase din congelator nişte batog şi îl puse în castron.

— Sonia, spune-i că masa este gata! strigă Viktor pe un ton glumeţ.

— Ai auzit? răzbi din cameră glasul molcom al fetiţei. Eşti invitat la masă!

Pinguinul intră primul în bucătărie, urmat de Sonia. Aceasta îl însoţi până la castron şi se uită cu mult interes la el în timp ce mânca.

— De ce e singur? întrebă ea deodată, ridicându-şi privirea.

— N-aş putea să-ţi spun, răspunse Viktor. De fapt, nu-i singur. Doar locuim împreună...

— La fel locuiesc şi eu împreună cu tati, spuse Sonia.

— Ia te uită ce guralivă e! rosti cu un oftat Mişa-nepinguinul. Sorbi din ceai. Îşi privi din nou fiica. Haide, scumpo, e timpul să mergem acasă.

Foarte întristată, Sonia părăsi bucătăria.

— Trebuie să-i iau un căţeluş sau o pisică..., spuse Mişa-nepinguinul uitându-se în urma ei.

— Mai vino cu ea pe aici, să se joace cu pinguinul! îi sugeră Viktor.

Afară, înserarea hibernală îşi revărsase tuşul peste întreaga lume. Glasul abia auzit al radioului relata despre evenimentele din Cecenia. Viktor şedea la masa din bucătărie, cu maşina de scris în faţă. Îl apăsa singurătatea. I-ar fi plăcut să scrie o povestioară sau un basm — fie şi numai pentru Sonia. Dar în minte îi răsunau doar tristele acorduri melodice ale unui necrolog încă nescris.

— Nu cumva m-oi fi îmbolnăvit? se întrebă el, cu privirea aţintită la coala de hârtie ce se ieţea din maşina de scris. Nu, trebuie să mă silesc să scriu măcar când şi când câte o povestioară, altfel o iau razna de-a binelea...

Îi răsări în minte chipul cel nostim şi pistruiat al Soniei, şi codiţa ei roşcovană, prinsă cu elastic în creştet.

Ciudate vremuri pentru copilărie — cugetă el — ciudată ţară, ciudată viaţă, al cărei sens nu-ţi vine nici măcar să-l pătrunzi, trebuie doar să supravieţuieşti, atât şi nimic mai mult...

Capitolul 19

Câteva zile mai târziu, îl sună şeful şi îi spuse să fie precaut, să nu vină deocamdată la redacţie şi să nu iasă din casă decât în caz de urgenţă.

Uimit, Viktor mai ţinu receptorul la ureche, deşi preţ de un minut se auziră pe fir nişte semnale scurte. „Ce s-o fi întâmplat?", se întrebă el în timp ce în auz îi mai stăruia glasul redactorului-şef, un glas extrem de calm şi sigur pe sine, povăţuitor.

Ridică din umeri. Nu putea să ia în serios telefonul, deşi în dimineaţa aceea pierduse şi-aşa vreo două ceasuri cu lucruri de nimic. Mai întâi se bărbierise îndelung, apoi se apucase, nici el nu ştia de ce, să-şi calce o cămaşă pe care oricum nu avea intenţia s-o îmbrace.

Către prânz ieşi, cumpără ziare, apoi intră într-un magazin alimentar să ia peşte pentru Mişa. Pentru sine cumpără nişte salam şi un kil de banane.

Întors acasă, aruncă o privire prin ziare, dar nici unul nu îl lămuri în legătură cu telefonul şefului. Descoperi în schimb câteva nume noi pe care şi le notă în caiet şi asupra cărora avea să stăruie ulterior, în nici un caz acum. Se simţea istovit. Stând la masa din bucătărie, pe care îşi pusese sacoşa cu cumpărături, scoase de-acolo o banană.

Uşa bucătăriei se deschise cu un scârţâit. Intră Mişa-pinguinul. Se apropie de stăpânul său şi se opri în faţa lui, cerându-i parcă ceva.

— Poftim! îi vârî Viktor sub nas banana din care mânca.

Pinguinul se aplecă din tot corpul şi ciuguli cu ciocul o bucăţică.

— Hei, ce-i cu tine, eşti maimuţă? exclamă Viktor. Ia seama să nu faci cumva vreo indigestie, că unde-ţi găsim doctor? N-ajung ei nici pentru noi, oamenii! Mai bine îţi dau nişte peşte!

În liniştea din bucătărie se auzi clefăitul pinguinului, care se răfuia cu batogul său, şi respiraţia lui Viktor, copleşit de gânduri. În cele din urmă, oftând din adânc, acesta se ridică şi deschise radioul. Din difuzor se revărsă sunetul unei sirene a miliţiei. „O fi oare teatru radiofonic?", se întrebă Viktor, dar se înşela. Era vorba de un reportaj „de pe câmpul de luptă". De astă dată „câmpul de luptă" se afla foarte

aproape de centrul oraşului, la intersecţia dintre străzile Krasnoarmeiskaia şi Seksaganski. Dădu sonorul mai tare şi ascultă cu atenţie. Un glas emoţionat relata despre nişte pete de sânge pe asfalt, despre trei ambulanţe care ajunseseră la faţa locului după treizeci de minute de la apel, despre şapte morţi şi cinci răniţi. Primele informaţii arătau că printre morţi se afla şi deputatul Stoianov, locţiitor al ministrului Sportului. Auzind acest nume, Viktor deschise automat caietul şi verifică notiţele. Proaspătul defunct Stoianov figura pe listă. Încuviinţând din cap pentru sine şi lăsându-şi caietul deschis, se-apropie din nou de aparatul de radio. Dar reporterul nu făcu altceva decât să repete informaţiile pe care le transmisese mai devreme. Pesemne că alte lucruri nu ştia. Promise că va reveni peste o jumătate de oră cu informaţii noi, şi-n aceeaşi clipă îi luă locul o femeie cu o voce plăcută, care începu să prezinte buletinul meteorologic pentru week-end.

„Mâine e sâmbătă", se gândi Viktor uitându-se la pinguin.

Lucrând acasă, nu mai făcea distincţie între zilele lucrătoare şi cele nelucrătoare: se apuca de treabă când avea chef, şi, dacă nu avea chef să lucreze, nu lucra. Totuşi, de cele mai multe ori, avea chef de lucru. Dar problema era că, până una-alta, nu mai avea cu ce să se ocupe. Cât despre scrierea unor povestiri sau despre începerea cu adevărat a unei nuvele sau chiar a unui roman, în acest sens nu izbuti să facă nimic. Părea că şi-a găsit specia literară şi era atât de acaparat de regulile acesteia, încât, chiar şi când nu scria „cruciuliţe", gândul îi era la ele sau prefira prin minte cugetări atât de închegate şi cu o asemenea cadenţă lugubră, că puteau fi plasate în orice necrolog ca o digresiune filozofică. Uneori chiar aşa se şi întâmpla.

Îl sună pe sectorist.

— La telefon locotenent Fischbein, răspunse vocea aceea clară şi cunoscută.

— Serghei? Salut! Aici Vitea.

— Vitea? întrebă din nou sectoristul, pare-se nerecunoscându-l.

— Da, stăpânul pinguinului.

— Păi, aşa trebuia să spui! rosti Serghei plin de bucurie. Ce mai e nou? Ce mai face Mişa?

— Face bine. Ia zi-mi, eşti liber mâine?

— Da.

— Am o idee grozavă, mă susţii? întrebă Viktor plin de speranţă. Aş avea nevoie de o maşină, un jeep al miliţiei ar fi numai bun...

— Bine-nţeles, cu condiţia să nu reprezinte o încălcare a legii... Dar de ce ai nevoie de un jeep? Personal posed un Zaporojeţ, spuse Serghei şi izbucni în râs.

Capitolul 20

Într-o sâmbătă dimineaţă geroasă, dintr-un Zaporojeţ roşu parcat pe cheiul Niprului, în preajma grădinilor din partea de jos a Lavrei, coborâră Viktor, Serghei şi pinguinul Mişa. Serghei luă din portbagaj un rucsac burdușit, îl puse pe umăr, apoi coborâră tustrei treptele de piatră care duceau la fluviul îngheţat.

Niprul se afla sub un strat gros de gheaţă, pe care stăteau înşiraţi ca nişte ciori grase şi nemişcate, la o distanţă „politicoasă" unii de alţii, pescarii amatori. Fiecare în dreptul copcii sale.

Alegându-şi calea în aşa fel încât să nu-i deranjeze pe pescari, Viktor, Serghei şi Mişa se îndepărtară de mal şi pătrunseră în inima întinderii de gheaţă a Niprului.

Înaintau, oprindu-se la fiecare copcă liberă, dar toate erau ori îngheţate, ori prea mici.

— Hai să încercăm în golf, propuse Serghei. Acolo unde se-adună „morsele"*...

---

* În original, *morji* — termen argotic pentru cei care se scaldă iarna (rus.).

Traversară Niprul, apoi o limbă îngustă de pământ — „codiţa" insulei.

— Ia uite-acolo! arătă Serghei cu degetul undeva în faţă. Vezi pata aia albastră?

Se apropiară, dar nici n-apucară să cerceteze ca lumea spărtura aceea mare din gheaţă, în jurul căreia se distingeau o mulţime de urme de tălpi goale, când Mişa se repezi înainte şi, lin, fără să împrăştie nici un strop de apă în jur, se cufundă în vad.

Viktor şi Serghei se uitară cu răsuflarea tăiată la amestecătura întunecată de bulgări de gheaţă şi apă.

— Spune-mi, pinguinii pot să vadă şi sub apă? întrebă Serghei.

— Probabil..., răspunse Viktor. Asta dacă au ceva de văzut pe acolo.

Dându-şi jos rucsacul, Serghei scoase din el o plapumă veche de vată şi o aşternu pe gheaţă la vreo doi metri de copca aceea mare.

— Vino şi stai jos, îl chemă acesta. Fiecare cu distracţia sa.

Până să se aşeze Viktor, Serghei scoase din rucsac o pungă de hârtie în care se aflau un termos şi două cești de plastic.

— Începem cu câte o cafea? întrebă el.

Cafeaua i se păru cam dulce, dar pe gerul acela era o plăcere, o încântare s-o bei.

— Mie nu mi-a trecut prin cap să aduc nimic... recunóscu Viktor pe un ton de regret, încălzindu-şi mâinile pe ceaşca plină cu cafea.

— Nu contează, ai să aduci data viitoare. Puţin coniac?

Serghei turnă coniac peste cafea în fiecare ceaşcă, apoi puse sticluţa plată într-un buzunar al scurtei.

— Hai să bem, ridică el mâna în care ţinea ceaşca. Pentru toate cele bune!

Băură, iar căldura le invadă mintea şi trupurile.

— Ascultă, nu s-o îneca dumnealui acolo? întrebă Serghei uitându-se la spărtura cea mare din gheaţă.

— N-ar trebui..., zise Viktor ridicând din umeri. Drept să-ţi spun, nu ştiu mai nimic despre pinguini. Am încercat eu să fac rost de niscai cărţi despre ei, dar n-am izbutit...

— Dacă o să găsesc vreuna, am să ţi-o aduc, promise Serghei.

Viktor începu să se îngrijoreze. Se uită în jur — cel mai apropiat pescar şi, implicit, copca lui se găseau la vreo treizeci de metri depărtare. Pescarul şedea pe cufăraşul său de unelte şi din când în când se vedea cum duce la gură un bidonaş dintr-alea militareşti, de un litru.

— Am să dau o raită să văd ce se-ntâmplă, spuse Viktor uitându-se în continuare la pescar.

— Nu cred că e cazul, hai să mai aşteptăm puţin, îl rugă Serghei. Ia să mai bem noi câte un coniecel. Nu-ţi face griji, o să se-ntoarcă dumnealui, n-are unde să dispară. Iar de înecat, n-o să se înece, te-asigur!

Deodată se auzi din spărtură un bolborosit şi Viktor se uită imediat într-acolo. Amestecătura de apă şi gheaţă se legăna dintr-o parte în alta.

— Hai să bem în cinstea lui Mişa, ridică Serghei ceaşca de coniac. Oamenii sunt mulţi la număr, pe când pinguinii sunt puţini. Ei trebuie ocrotiţi!

În timp ce gustau coniacul, răsună deodată un ţipăt care tulbură liniştea văzduhului răzbit de ger. Cei doi se întoarseră în direcţia din care venea ţipătul şi văzură la vreo cincizeci de metri de ei un pescar făcând un salt îndărăt de la copca sa şi arătând spre ea cu ambele mâini. Alţi doi pescari o şi porniră spre el, abandonându-şi în copci undiţele lor scurte.

— Ce-o fi păţit? se întrebă Serghei.

Desprins cu totul de evenimentele ce se petreceau la cincizeci de metri depărtare de el, Viktor îşi sorbea coniacul şi se gândea la faptul că fiecare zi din viaţă aduce cu sine ceva nou şi total neplanificat. Şi că, la un moment dat, o nouă zi ar putea aduce cu sine fel şi fel de necazuri, şi poate chiar moartea.

— Ia uite! Ia uite! strigă Serghei, bătându-l pe umăr.

Revenind la realitate, Viktor se uită mai întâi la Serghei, apoi, urmărindu-i privirea, întoarse capul şi dădu cu ochii de Mişa, care venea întins spre ei. Venea din partea în care se afla insula.

— Pe unde o fi ieşit la suprafaţă? întrebă Serghei cu mirare.

Pinguinul se apropie şi se opri la marginea plăpumii aşternute pe gheaţă.

— Te pomeneşti c-o vrea şi el un coniac, glumi Serghei.

— Haide, Mişa, vino încoace, îl chemă Viktor, bătând încetişor cu palma în plapumă.

Mişa păşi cu stângăcie înainte, se cuibări pe plapumă, uitându-se mai întâi la Serghei, apoi la stăpân.

Serghei scotoci din nou în rucsac şi scoase de astă dată din el un prosop, cu care îl înfofoli pe pinguin.

— Ca să nu răcească, explică el.

Mişa stătu astfel înfofolit preţ de vreo cinci minute, după care se descotorosi de prosop.

Auzind paşii cuiva în spatele său, Viktor se întoarse.

La câţiva paşi de ei se oprise locului un pescar, „proprietarul" celei mai apropiate copci.

— Ce s-a întâmplat? Ciupeşte cumva? îl întrebă Serghei.

Pescarul clătină din cap, rămânând cu privirea aţintită la pinguin.

— Auziţi, glăsui el în cele din urmă, ăsta-i pinguin de-adevăratelea sau am început eu să am vedenii?

— Ai început să ai vedenii, îl asigură Serghei cu fermitate.

— O, Doamne! murmură pescarul înfricoşat.

Agitându-şi braţele într-un chip stângaci, se întoarse şi plecă înapoi la copca sa.

Viktor şi Serghei îl petrecură cu privirea.

— Acum poate că o s-o lase mai moale cu băutura, spuse Serghei plin de speranţă, în timp ce pescarul se îndepărta.

— Ascultă, doar nu eşti la slujbă! îi reproşă Viktor. De ce bagi spaima-n beţivi?

— Din instinct profesional, se justifică Serghei zâmbind. Vrei ceva de mâncare? Sau mai bem câte un coniecel?

— Câte un coniecel! consimţi Viktor.

Deodată, pinguinul începu să se agite, schimbându-se de pe un picior pe altul şi lovindu-se-n părţi cu aripioarele-înotătoare.

— Ce-i cu el, vrea la toaletă? ricană Serghei deşurubând dopul sticlei de coniac.

Mişa, care între timp se strămutase de pe plapumă pe gheaţă, porni într-o fuguliţă cum nu se poate mai amuzantă spre copca aceea mare şi, huştiuliuc, se cufundă din nou într-însa.

Capitolul 21

În toiul nopţii de duminică spre luni, pe Viktor îl deşteptă din somn sunetul insistent al telefonului. Trezindu-se de-a binelea, nu avu nici un chef să se scoale, aşa că rămase în aşternut şi aşteptă pur şi simplu clipa în care cel ce îi telefona o să-şi piardă răbdarea, dar acesta nu şi-o pierdu. Până şi pinguinul se trezise şi începuse să măcăie în legea lui.

Viktor se dădu jos din pat şi se îndreptă cu paşi nesiguri spre telefonul care suna întruna.

„Ce glume idioate!", îşi spuse el în gând în timp ce ridica receptorul.

— Alo, Vitea? se auzi în receptor glasul impacientat al şefului. Scuză-mă că te-am trezit! Dar am o treabă urgentă pentru tine! Mă auzi?

— Da.

— Dintr-o clipă într-alta urmează să sosească la tine un curier cu un plic. Are să aştepte în maşină în faţa intrării principale până vei termina tu de scris „cruciuliţa". Fă-o, te rog, cât se poate de repede. Trebuie musai să intre în ediţia de dimineaţă!

Viktor îşi aţinti privirea pe ceasul deşteptător. Era ora unu şi jumătate.

— Bine, răspunse el.

Se îmbrăcă cu halatul său albastru, pluşat, şi intră în baie. Se spălă cu apă rece. Apoi se duse în bucătărie. Puse ceainicul pe foc, maşina de scris pe masă. Trase cu urechea la liniştea nocturnă a curţii interioare. Se uită la blocul de vizavi. Din tot blocul numai două ferestre erau luminate.

Insomnia altora nu-l neliniştea. De revenit, îşi revenise deplin, doar capul şi-l simţea întrucâtva greu.

Luă o coală de hârtie, o introduse în maşina de scris, apoi îşi plecă din nou urechea la liniştea nocturnă a străzii.

Din liniştea aceea se înfiripă uruitul unei maşini ce se apropia de intrarea principală. O uşă se trânti cu zgomot.

Aşteptă cu răbdare să audă soneria de la intrare. Dar în locul soneriei, auzi după câteva clipe o bătaie reţinută în uşă.

Un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu o faţă somnoroasă şi cu ochii roşii, îi înmână un plic maroniu destul de voluminos.

— Sunt jos în maşină. Bateţi în portieră dacă adorm, spuse acesta fără să intre în vestibul.

Viktor încuviinţă din cap.

Aşezat la maşina de scris, deschise plicul şi scoase din el o foaie de hârtie şi un program de teatru.

„Parhomenko, Iulia Andreevna, născută 1955. Din 1988 — solistă la Opera Naţională. Căsătorită, doi copii", citi Viktor textul dactilografiat. „În 1991, a suportat o operaţie la sân. În 1993, a fost citată ca martor în procesul dispariţiei divei Irina Fiodorovna Sanucenko, de la Opera Naţională, cu care se avea în relaţii de făţişă ostilitate. În 1995, a refuzat să participe la un turneu în Italia, fapt pentru care turneul programat a fost la un pas de de a fi contramandat."

Rândurile ce urmau în completare erau scrise de mână:

„A suportat cu greu moartea prietenului ei intim, scriitorul şi deputatul Nikolai Aleksandrovici Iakorniţki, pe care l-a cunoscut în 1994, la Palatul Marinski, cu prilejul reprezentaţiei pe care a dat-o la festivitatea de închidere a sărbătoririi de către deputaţi a Zilei Independenţei Ucrainei."

Aceste rânduri erau subliniate cu creion roşu, şi Viktor îşi aminti numaidecât de ultima conversaţie avută cu Igor Lvovici.

Parcurse de câteva ori rândurile subliniate. Nu-i ofereau prea multe informaţii, dar fluxul ideilor căpătase deja ritmul necesar pentru încărcătura emoţională cerută de viitorul necrolog.

Pe a doua pagină a programului descoperi o fotografie color a cântăreţei: o femeie fermecătoare, cu forme graţioase şi cu obrajii rumeni, fardaţi probabil. Ochi migdalaţi, păr castaniu, lunecând vălurat pe umeri. Costumaţia teatrală îi stătea de minune.

Se întoarse din nou, concentrându-se, la pagina goală din maşina de scris.

„La arabi albul este considerat culoare de doliu", se gândi Viktor, cu degetele puse pe taste.

„Tot ce este plin de viaţă pe această lume are o voce proprie. Vocea este un semn al vieţii, un semn al fericirii sau al nenorocirii. Ea poate să crească în intensitate, să se stingă, să se piardă sau să devină o şoaptă abia perceptibilă. În corul format de vieţile noastre e dificil să distingi vocile individuale, dar atunci când acestea amuţesc, apare senzaţia de sfârşit a oricărui sunet, a oricărei vieţi. Vocea pe care nu vom mai avea prilejul să o auzim vreodată a fost o voce îndrăgită de mulţi... Ea s-a frânt pe neaşteptate şi pretimpuriu. În lume s-a aşternut mai multă linişte, dar aceasta nu este nicidecum liniştea la care aspiră iubitorii de tihnă.

Această liniște, ivită ca o gaură neagră din univers, are doar darul de a accentua sfârșitul oricărui sunet și nesfârșirea trecutelor și viitoarelor pierderi..."

Viktor se ridică, își făcu un ceai, apoi, cu ceașca plină, reveni la masă.

„...Vocea Iuliei Parhomenko s-a stins. Dar atâta vreme cât vor dura zidurile Palatului Mariinski și cât splendoarea Operei Naționale se va reflecta în aurul din cupola interioară, ea va rămâne printre noi ca o pulbere de aur risipită-n văzduhul pe care îl respirăm. Vocea ei va deveni poleiala de aur a tăcerii pe care a lăsat-o în urmă."

„Prea mult aur", se gândi Viktor făcând o pauză. Luă încă o dată foaia cu notițe și, pentru a nu știu câta oară, parcurse rândurile subliniate, scrise de mână.

„Cum să fac eu aici legătura cu Iakorniţki? Dragoste? Dragostea...", cugetă el.

Sorbind din ceai, medită puțin asupra subiectului. Reciti ceea ce scrisese până atunci, apoi continuă:

„Cu puțin timp în urmă, Iulia însăși a suferit o grea pierdere. S-a stins glasul omului foarte drag inimii ei. Acest glas a fost brusc redus la tăcere, prăvălindu-se cu un strigăt în abis, unde, după legile gravitației morții, cade tot, perimându-se, încheindu-și lupta sau pur și simplu pierzând..."

Făcu din nou o pauză pentru a studia mai atent programul și schiță un surâs.

„Foarte recent, interpretând rolul Toscăi din opera lui Puccini, ea și-a jucat, și-a cântat, de la început și până la sfârșit, propria tragedie, până la ultimul salt în gol de pe meterezele cetății. Nu importă cum anu-

me a murit. Şi chiar dacă a murit în alt chip, noi, cei care i-am auzit viaţa, avem acum o îndatorire deloc uşoară — să ne obişnuim cu liniştea şi să căutăm în această linişte firicelele de pulbere aurie ale prezenţei sale din trecut. Haideţi să păstrăm cu toţii un moment de tăcere, pentru a ne fi mai lesne să auzim, în liniştea ce se va înstăpâni, vocea ei — să i-o auzim, să ne-o întipărim şi s-o păstrăm îndelung în memoria noastră, până când înseşi vocile noastre se vor amesteca cu liniştea şi veşnicia..."

Viktor îşi îndreptă spinarea, trase adânc aer în piept, încât ai fi zis că tocmai atunci a terminat o cursă de o sută de metri, şi nicidecum că a stat să bată la maşină litere şi cuvinte. Îşi masă tâmplele, pentru a scăpa de încordarea la care îl supusese această misiune nocturnă. Şi iată că reuşise să o ducă la îndeplinire.

Luă în mână textul scris şi-l reciti. Până şi lui îi părea rău de enigmatica moarte sau dispariţie a acestei cântăreţe de operă.

Se uită pe fereastră. Maşina se afla jos, îl aştepta.

Ridicându-se în picioare, se întoarse şi rămase înmărmurit de uimire — din cadrul uşii îl privea cu mare atenţie pinguinul. Acesta stătea nemişcat şi doar în ochişori îi strălucea o flacără vie, fără a da însă de înţeles vreo dorinţă. Pur şi simplu îşi urmărea stăpânul. Imperturbabil şi fără nici un motiv.

Respirând adânc, Viktor se strecură prin spaţiul dintre pinguin şi uşă, în vestibul. Îşi luă peste halat scurta din piele de oaie şi, strângând în mână textul, se îndreptă spre scări în jos.

Curierul dormea cu capul pe volan. Viktor bătu în geamul portierei. Omul se frecă la ochi. Fără nici un cuvânt, deschise portiera, luă din mâna lui Viktor pagina de text şi, ambalând motorul, plecă.

Viktor se întoarse în apartament. De noapte se alesese praful. Nu-i era deloc somn, iar în trup simţea cum se naşte o vigoare inutilă.

Descoperind câteva somnifere în dulapul cu medicamente, înghiţi două tablete cu apă din ceainic, caldă încă, şi se duse în dormitor.

Capitolul 22

A doua zi dimineaţă, la ora zece, îl sună din nou şeful. Era mulţumit de „cruciuliţă". Îşi ceru încă o dată scuze pentru faptul că îi tulburase somnul de noapte. Îi spuse că peste vreo două zile va putea să revină la redacţie, dar să nu uite cumva să-şi ia legitimaţia de corespondent, pentru că la toate etajele şi la intrare stau de pază persoane din unităţile speciale.

Afară, continua aceeaşi iarnă închingată de-un ger scrâşnitor. În jur era destul de linişte.

Stând şi supraveghindu-şi ibricul turcesc de pe aragaz, Viktor se întreba cum ar putea să-şi umple ziua. Având în vedere faptul că lucrase în timpul nopţii, ar fi putut foarte bine să-şi ia şi el o zi liberă. Dar o zi liberă s-ar fi cuvenit să şi-o umple cu ceva mai interesant decât presupunea una obişnuită. Aşa stând lucrurile, hotărî ca, după ce îşi va bea cafeaua, să se ducă la un chioşc după ziare, şi-abia apoi să decidă ce urma să facă în continuare.

A doua ceaşcă de cafea o bău stând de astă dată şi citind ziarele. În primul rând îşi citi opera din noaptea trecută, tipărită într-un tiraj de o jumătate de milion de exemplare, pe penultima pagină a ziarului. Totul era intact, la locul său, redactorul nu se atinsese de nici un cuvinţel. Deşi Viktor se gândi imediat că acesta mai degrabă dormise în cursul nopţii, în vreme ce textul era pus în pagină şi pregătit pentru tipar. Reveni la prima pagină şi citi titlul destul de lung, plasat pe

toată banda editorialului: RĂZBOIUL NU S-A SFÂRŞIT, S-A ÎNCHEIAT UN ARMISTIŢIU.

De-a valma cu fotografiile care aminteau de cele din timpul asaltului asupra oraşului Groznîi, pe pagină erau ordonate ca la militărie coloanele textului. Viktor fu maşinal absorbit de lectura articolului. Cu cât citea mai mult, cu atât devenea mai captivat de lectură. Realiză că în timp ce el ducea o viaţă normală, în inima Kievului se desfăşurau aproape adevărate bătălii — răfuieli între „două clanuri mafiote rivale". Cel puţin aşa susţinea articolul. Şaptesprezece morţi, nouă răniţi, cinci explozii. Printre morţi se numărau şoferul redactorului-şef, trei miliţieni, un om de afaceri arab, persoane încă neidentificate şi o cântăreaţă de la Opera Naţională.

Răsfoind celelalte ziare, Viktor observă că acestea acordau un spaţiu mult mai restrâns ultimelor evenimente decât . În schimb, spaţiul acordat morţii cântăreţei era mai generos. Cadavrul acesteia fusese descoperit la primele ore ale dimineţii, în staţia terminus a funicularului. Fusese strangulată cu o curea de piele. Mai mult, arhitectul — soţul acesteia — dispăruse, iar apartamentul lor fusese pur şi simplu întors pe dos — căutau, fără îndoială, ceva.

Viktor căzu pe gânduri. În aparenţă, moartea cântăreţei nu avea nimic de-a face cu războiul dintre clanuri. Era o crimă absolut „colaterală". „N-ar fi exclus ca în toată treaba asta să fie implicat însuşi soţul dispărut. Dar poate că şi eu am pus aici umărul!" La acest gând simţi brusc un sentiment de spaimă. „Doar în necrologul pe care i l-am consacrat lui Iakorniţki am scris despre ea. Fireşte, fără a-i menţiona numele, fără a i-l da în vileag, dar probabil că pentru mulţi, toate acestea erau o aluzie prea trasparentă... Şi poate că, pentru soţ, asta a fost ultima picătură..."

Oftă din greu şi, fulgerător, se simţi extrem de obosit de propriile supoziţii.

„Ce stupizenie! De ce ar pune la cale soţul o percheziţie în propriul său apartament?" şopti Viktor pentru sine.

Capitolul 23

Oricât ar părea de ciudat, ziua se sfârşi într-un mod destul de productiv. Trei „cruciuliţe" erau gata şi stăteau puse pe masă. Dincolo de fereastră se-nnegura ziua de iarnă. Din ceaşca de ceai proaspăt făcut se înălţau aburi.

Viktor îşi aruncă la repezeală ochii peste noile sale texte. „Cruciuliţele" erau cam scurte, dar asta se datora faptului că nu mai trecuse de mult pe la redacţie şi nu avusese cum să obţină de la Fiodor informaţii suplimentare referitoare la eroii săi. Însă asta nu constituia o problemă. Câtă vreme textul nu este tipărit, mai poţi să te-apleci asupra lui, mai poţi să-l revizuieşti.

După ce-şi bău ceaiul, stinse lumina din bucătărie şi era gata să se ducă la culcare, când auzi deodată o bătaie în uşă.

Pentru o clipă rămase încremenit în vestibul, ascultând în tăcere. Apoi, lăsându-şi papucii în locul în care se afla, se-apropie desculţ de uşă şi privi prin vizor. În faţa uşii aştepta Mişa-nepinguinul.

Viktor îi deschise.

În braţele lui Mişa dormea Sonia. Intră fără să zică nici un cuvânt. Doar înclină din cap în semn de salut.

— Unde aş putea s-o aşez? întrebă el arătând cu privirea spre fetiţă.

— Acolo, şopti Viktor, făcând semn din cap spre uşa sufrageriei.

Mişa o aşeză pe Sonia pe canapea, apoi, străduindu-se să calce cât mai încet, se întoarse în vestibul.

— Hai să mergem în bucătărie, sugeră el.

Din nou fu aprinsă lumina în bucătărie.

— Pune ceainicul pe foc, îl rugă Mişa.

— Mai adineaori dădea-n clocot, răspunse Viktor.

— O să stau la tine până mâine dimineaţă, îl înştiinţă el cu oarecare stânjeneală. Iar Sonia aş zice să locuiască aici până una-alta... De acord? Până se mai calmează lucrurile...

— Care lucruri? întrebă Viktor.

Dar nu primi nici un răspuns. Stăteau unul în faţa celuilalt la masa din bucătărie, cu deosebirea că Mişa şedea acum pe locul pe care de obicei şedea gazda, iar Viktor — cu spatele la aragaz. Pentru o clipă i se păru că vede în ochii lui Mişa o sclipire duşmănoasă.

— Ce-ai zice de un coniac? întrebă Viktor, încercând să înlăture starea de încordare ce plutea ca un nor negru deasupra lor.

— Fie, spuse vizitatorul său.

Viktor turnă în pahare. Băură în tăcere.

Îngândurat, Mişa începu să bată darabana pe masă. Se uită în jur şi, observând teancul de ziare de pe pervazul ferestrei, îl trase spre sine. Îl luă pe cel de deasupra şi se crispă. Împinse teancul la loc, pe pervaz.

— Viaţa-i o chestie amuzantă, spuse el şi oftă din rărunchi. Încerci să-i faci unui om o plăcere şi, drept rezultat, te vezi nevoit să te dai la fund ca un submarin...

Viktor îi auzi spusele, dar înţelesul acestora se dovedea a fi la fel de imperceptibil ca o pânză de păianjen în vânt.

— Mai toarnă-mi un coniac, zise Mişa.

După ce goli şi al doilea pahar, se duse în sufragerie şi se uită la Sonia, care dormea în continuare liniştită, apoi reveni.

— Ai vrea, desigur, să ştii ce s-a întâmplat, nu-i aşa? întrebă Mişa rar, cu o voce mult mai coborâtă acum, privindu-l pe Viktor drept în ochi.

Viktor nu răspunse. La ora aceea nu mai dorea să ştie nimic. Voia doar să doarmă, iar comportamentul ciudat al lui Mişa-nepinguinul începea să-l obosească.

— Despre acele împuşcături şi explozii ştii deja, aşa-i? întrebă Mişa arătând spre teancul de ziare.

— Şi ce-i cu asta?

— Dar ştii cine anume-i vinovat pentru toate acestea?

— Cine?

O lungă pauză însoţi zâmbetul obosit şi deloc prietenos al lui Mişa.

— Tu.

— Eu? Cum adică — eu?

— Bineînţeles, nu în totalitate... Dar fără aportul tău, nimic din aceste lucruri nu s-ar fi întâmplat. Mişa îl privea ţintă, fără să clipească, şi lui Viktor i se păru că privirea aceea străbate prin el, cătând undeva mai departe. Ţie puţin îţi păsa, te durea pur şi simplu în cot — am observat asta cu ochii mei. Te-am întrebat de ce. Tu mi-ai răspuns. Am fost foarte deschişi unul cu altul pe subiectul acesta. Ei bine, tocmai francheţea asta copilărească e ceea ce-mi place la tine... Doreai să-ţi vezi micile „năzdrăvănii" tipărite şi încadrate într-un chenar negru. Lucru de înţeles. De-aceea te-am şi întrebat atunci care dintre viitorii răposaţi ar fi mai pe sufletul tău... Nu am vrut prin asta decât să-ţi ofer o plăcere... Mai toarnă-mi unul.

Viktor se ridică şi turnă coniac. În paharul lui Mişa şi în al său. Îşi privi mâinile şi observă că îi tremurau.

— Vrei să spui că tu..., rosti Viktor îngrozit. Că pe Iakorniţki... tu?

— Nu eu, ci noi, îl corectă Mişa. Dar nu te impacienta, fiindcă a meritat-o cu vîrf şi îndesat... Problema e că prin moartea lui „i-a sărăcit" pe vreo câţiva amatori ai privatizării, de la care a apucat să ia niscai sume în avans... În afară de asta, poseda şi anumite documente legate de unii dintre colegii săi parlamentari, documente graţie cărora şi-a prelungit existenţa şi siguranţa... Acolo, în sferele acelea înalte, ei duc o viaţă grea... Ca la război.

Urmă o pauză lungă. Mişa-nepinguinul se uita pe fereastră, în timp ce Viktor se gândea cu înfrigurare la toate lucrurile pe care tocmai le aflase.

— Ascultă, reluă el într-un sfârşit vorba, sunt cumva implicat... şi în moartea amantei sale?

— N-ai înţeles, spuse Mişa calm, pe un ton didactic. Noi amândoi n-am făcut nimic altceva decât să tragem cartea de jos dintr-un castel alcătuit din cărţi de joc, iar tot ce s-a petrecut mai apoi a fost pur şi simplu prăbuşirea totală. Acum trebuie să aşteptăm să se aştearnă praful...

— Şi eu trebuie să aştept? întrebă Viktor cu glas alarmat.

Mişa ridică din umeri.

— Asta-i o chestiune individuală, spuse el luând sticla şi reumplându-şi paharul. Dar nu-i cazul să te perpeleşti. Se pare că te bucuri de o foarte bună protecţie... De fapt, de-aceea am şi venit la tine.

— A cui protecţie?

Mişa îşi desfăcu braţele într-un gest vag.

— N-am spus că ştiu precis. Am o presimţire. Fii sigur că n-ai mai fi fost printre noi dacă nu era aşa.

Mişa căzu pe gânduri.

— Pot să-ţi cer o favoare? întrebă el după un timp.

Viktor încuviinţă.

— Tu du-te şi culcă-te, că eu o să mai stau puţin aici... Să mă gândesc...

Viktor se duse în dormitor, se-ntinse în pat, dar nu-i venea să doarmă. Îşi încordă atenţia, trăgând cu urechea la liniştea din apartament, dar nimic nu o tulbura. Pesemne că toată lumea dormea dusă. La un moment dat, se auzi din sufragerie, foarte estompat, un glăscior de copil. Viktor deveni mai atent. Era Sonia, care bâiguia prin somn: „Mămico... mămico..."

„Dar unde oare e mămica ei?", se întrebă Viktor.

În cele din urmă, îl birui somnul.

Puţin mai târziu, din spatele canapelei de un verde-închis ieşi pinguinul şi, cătinel-cătinel, se îndreptă spre uşa întredeschisă a sufrageriei. Străbătu încăperea, se opri un moment în dreptul fetiţei adormite şi se uită cu atenţie la ea. Apoi îşi continuă drumul. Intră în vestibul. Împinse următoarea uşă şi păşi în bucătărie.

În faţa ochilor, văzu şezând pe scaunul stăpânului său, cu capul pe masă, un om necunoscut. Dormea.

Timp de câteva minute rămase nemişcat lângă uşă, uitându-se la el. Apoi se răsuci şi plecă îndărăt.

Capitolul 24

Ceasul de pe noptieră arăta ora şapte. Afară mai era întuneric şi linişte. Trezindu-se cu o durere de cap, Viktor se întoarse cu faţa în sus şi, fixîndu-şi ochii în tavan, se gândi la conversaţia pe care o avusese cu Mişa-nepinguinul. Cu sau fără durere de cap, îi dădeau ghes nişte întrebări pentru interlocutorul său din noaptea ce trecuse.

Încetişor, încercând să nu facă nici un zgomot, se ridică din pat. Îşi puse halatul şi se duse în sufragerie.

Sonia încă dormea. Era învelită grijuliu cu pardesiul gri, de primăvară, al lui Viktor.

Făcându-şi curaj, intră în vestibul şi se opri în faţa uşii deschise a bucătăriei.

Bucătăria era pustie. Pe masă — un bilet.

„E timpul să plec. O las pe Sonia în grija ta. Răspunzi cu capul pentru ea. Mă întorc după ce se aşază praful. Mişa."

Bileţelul îl luă prin surprindere. Viktor se aşeză la masă, cu ochii aţintiţi la cele două rânduri scrise de mână şi încercând să-şi scoată din minte întrebările pe care voise să i le pună lui Mişa-nepinguinul, dar nu mai apucase.

Pe fereastră zarea se deslușea cenuşie — răsăritul palid al unei zile de iarnă încerca să biruie noaptea.

Gândurile îi fură întrerupte de scârţâitul canapelei din sufragerie. Se ridică de la masă şi se duse în sufragerie.

Sonia era deja trează; stătea pe canapea şi se freca la ochişori. Desprinzându-şi mâinile de pe faţă, îl văzu pe Viktor şi-l întrebă:

— Da' tati unde e?

— A plecat..., răspunse el. Mi-a zis că o să locuieşti aici o vreme...

— Cu pinguinul? întrebă ea bucuroasă.

— Da, răspunse Viktor destul de sec.

— Ieri ne-au fost sparte ferestrele, şi a început să fie foarte frig, îi spuse copila.

— Ferestrele de acasă?

— Da, rosti ea pe un ton convingător. Poc! Zdrang! Şi s-au spart... A fost un zgomot groaznic!

— Vrei să mănânci ceva?

— Orice, numai caşă nu.

— Nu am aşa ceva, mărturisi Viktor. Nu sunt prea mâncăcios.

— Nici eu, spuse Sonia zâmbind. Da' unde mergem azi?

— Unde?! repetă Viktor, încercând să se gândească. Păi, ştiu şi eu... Tu unde ai vrea să mergem?

— La Grădina Zoologică.

— Bine, se declară de acord Viktor. Dar mai întâi să lucrez vreun ceas-două şi pe urmă plecăm...

Capitolul 25

La prânz, îi dădu pinguinului peşte, iar pentru el şi Sonia făcu cartofi prăjiţi.

— Mâine o să cumpăr mai multă mâncare, promise el.

— Mai mult de-atâta eu nu mănânc, spuse Sonia, trăgând spre sine farfuria cea mai mare.

Viktor zâmbi. Pentru prima dată în viaţă era pus în situaţia de a întâlni altă copilărie şi privea la această copilărie cu luare-aminte şi curiozitate, de parcă el însuşi ar mai fi fost copil. Spontaneitatea şi replicile Soniei — ce nu erau neapărat inoportune, ci mai degrabă deviau de la subiect — îi aduseseră zâmbetul pe faţă. Mânca şi în acelaşi timp trăgea cu coada ochiului la Sonia, care mânca mai mult din interes decât de foame, cercetând cu atenţie fiecare bucăţică luată în vîrful furculiţei. Şedea de cealaltă parte a mesei, iar în spaţiul dintre ea şi aragaz se tot foia Mişa-pinguinul, ocupat cu castronul său.

La un moment dat, Sonia se răsuci şi puse cu furculiţa o felie de cartof prăjit în castronul lui Mişa. Acesta se uită cu mirare la fetiţă şi îşi înclină într-un mod amuzant capul. Sonia izbucni în râs. Mişa stătu o vreme aşa, cu capul înclinat spre ea, după care se întoarse la castronul său şi mâncă bucăţica de cartof prăjit.

— Îi place! îl anunţă Sonia, foarte încântată, pe Viktor.

După ce îşi bău ceaiul, Viktor o îmbrăcă şi o porniră amândoi către Grădina Zoologică.

Afară cernea o ninsoare măruntă, era vânt, iar vântul le bătea mereu din faţă, aşa că, după ce ieşiră din metrou, Viktor o înfofoli cu fularul pe Sonia, lăsându-i numai ochii liberi.

După poarta de la intrare era un anunţ care aducea la cunoştinţă faptul că, datorită condiţiilor din perioada de iarnă, vizitatorii vor putea vedea numai o mică parte din exemplarele aflate în Grădina Zoologică.

Înăuntru era puţină lume. Orientându-se după indicatorul pe care scria TIGRI, o duse pe Sonia pe o potecă acoperită cu zăpadă ce trecea pe lângă o cuşcă, pe care atârna un panou cu o zebră desenată, iar alături, cu litere-şablon, se dădeau informaţii despre modul de viaţă şi obiceiurile acesteia.

— Da' unde sunt animalele? întrebă Sonia.

— Mai încolo, răspunse Viktor, adresându-i un zâmbet încurajator.

Trecură pe lângă alte cuşti goale, cu panouri descriptive, şi ajunseră într-o zonă acoperită.

Acolo, în spatele zăbrelelor groase de fier, se aflau doi tigri, un leu, un lup şi alte animale de pradă. La intrare — un anunţ:

HRĂNIŢI ANIMALELE DOAR CU PÂINE
ŞI CARNE PROASPĂTĂ!

Ei nu aveau nici una, nici alta.

Se plimbară pe lângă cuşti, oprindu-se în treacăt în faţa fiecăreia.

— Da' pinguinii unde sunt? întrebă Sonia.

— Nu cred că pe aici... Dar dacă mai căutăm, te pomeneşti că dăm şi de ei!

Încercă să-şi amintească în ce zonă exact îl văzuse pe Mişa înainte de a-l lua la el acasă. Se pare că se afla ceva mai departe, dincolo de terariu şi de bîrlogul de beton al urşilor bruni.

Merseră într-acolo şi se opriră în faţa unui grilaj în spatele căruia se afla o spaţioasă volieră goală, cu un lac îngheţat în mijloc. Pe un panou ce atârna de zăbrelele volierei, erau zugrăviţi nişte pinguini.

— După cum vezi, nu sunt pinguini pe-aici... spuse Viktor.

— Ce păcat! oftă din greu Sonia. Am fi putut să-l aducem pe Mişa aici, să se împrietenească cu alţi pinguini...

— Dar vezi bine că aici nu sunt alţi pinguini, repetă Viktor aplecându-se spre ea.

— Da' cine mai locuieşte pe-aici?

Mai hoinăriră preţ de vreun ceas, uitându-se la peşti şi la şerpi, la doi vulturi pleşuvi şi la o lamă solitară, cu gâtul lung. Abia când se îndreptau spre ieşire, observă Viktor un indicator:

CENTRU DE INFORMARE ŞTIINŢIFICĂ

— Hai să intrăm puţin aici, propuse el. Poate că putem afla câte ceva despre pinguini.

— Hai, se declară de acord Sonia.

Viktor bătu la uşa unei căsuţe fără etaj şi intrară înăuntru.

— Scuzaţi-mă, se adresă el unei femei încărunţite prematur, care stătea la birou şi citea un ziar.

— Poftiţi, vă rog! spuse femeia, ridicându-şi ochii de pe ziar. Cu ce vă pot ajuta?

— Uitaţi despre ce este vorba, glăsui Viktor. Acum un an şi ceva, am luat în grijă de la dumneavoastră un pinguin... Nu aveţi cumva vreo carte, vreun material despre pinguini?...

— Nu avem. De pinguini se ocupa la noi Pidpalîi. Atunci când i-am dat pe toţi la diferite persoane, el a fost concediat şi a luat toate cărţile cu el. Afurisit bătrân mai era...

— Pidpalîi aţi spus? Unde aş putea să-l găsesc?

— Încercaţi la serviciul Personal, rosti femeia dând din umeri. Dar nişte şerpi nu v-ar interesa? întrebă ea uitându-se cu interes la Sonia. Începând cu luna ianuarie, lichidăm terariul...

— Nu, vă mulţumesc. Pe unde se află serviciul Personal?

— În stânga intrării principale, după toalete.

Rugând-o pe Sonia să aştepte la poartă, Viktor intră la serviciul Personal şi obţinu adresa lui Pidpalîi. Împături hârtiuţa în două, o puse în portofel şi, luând-o pe Sonia de mână, se îndreptară amândoi spre metrou.

Capitolul 26

În dimineaţa următoare, se hotărî să treacă pe la şef. În primul rând, pentru că îşi pusese de mult în gând să-i ducă textele cele noi, iar în al doilea rând, fiindcă dorea să-i mărturisească faptul că regretă — sau mai degrabă că vrea să aibă o discuţie lămuritoare cu el în legătură cu tot ce i s-a întâmplat lui Iakorniţki şi de ce.

— Tu eşti în stare să stai singură acasă? o întrebă Viktor pe Sonia la micul dejun.

— Da, m-a învăţat tati. Să nu deschid uşa la nimeni şi să nu răspund la telefon. Să nu mă apropii de ferestre. E bine?

— E bine, răspunse Viktor şi slobozi un oftat. Dar azi poţi să te apropii de ferestre.

— Pot? întrebă ea bucuroasă, alergând la uşa balconului şi presându-şi nasul de geam.

— Ia spune-mi, ce vezi pe fereastră?

— Iarna!

— Mă întorc repede, promise Viktor.

A trebuit să-şi prezinte de trei ori legitimaţia de corespondent până să ajungă în biroul şefului.

— Cum ne mai simţim? întrebă Igor Lvovici.

— Bine..., răspunse Viktor fără convingere. Iată, am mai adus nişte „cruciuliţe"...

— Dă-le încoace, întinse şeful mâna. Iar acesta e pentru tine, de la Fiodor, urmă el întinzându-i un dosar burduşit.

— Ascultă, Igor, începu Viktor luându-şi inima-n dinţi. Aş avea... Ştii... Se pare că eu sunt răspunzător de moartea lui Iakorniţki.

— Ei, nu mai spune! rânji şeful. Ce, te crezi chiar aşa de dur?

Viktor se uită la el descumpănit.

— Nu te perpeli, ştiu totul..., rosti şeful, de astă dată pe un ton mai prietenos.

— Totul?

— Nu, nu totul, ci cu mult mai mult. Cât despre Iakorniţki, el oricum era pe ducă, nu mai avea mult... Aşa că nu te îngrijora! Desigur, ar fi fost mai bine dacă-ţi vedeai strict de treburile tale.

Viktor se uită consternat la redactorul-şef, vorbele acestuia îl făcură să-şi piardă cumpătul, ceva îl împiedica să le înţeleagă tâlcul.

— Aşadar, nu-i nimic îngrozitor..., rosti el într-un sfârşit.

— La ce te referi? La faptul că a mai dispărut un clan care avea acces în sferele guvernamentale? Linişteşte-te, omule. Tu n-ai nici un amestec, şi dacă ai cumva, nu eşti vizat în mod direct. Hai mai bine să bem câte o cafea!

Şeful ridică receptorul şi comandă prin intermediul secretarei două cafele. Apoi, muşcându-şi gânditor buzele, se uită din nou ţintă la Viktor.

— Tu nu ai nici soţie, nici prietenă? întrebă el.

— Nu, la ora actuală nu am...

— Asta nu-i bine, clătină el din cap mai în glumă, mai în serios. Femeile fortifică sistemul nervos al bărbaţilor. Ar

cam fi timpul să te ocupi de nervii tăi... Mă rog, am făcut şi eu un spirit de glumă.

Secretara le aduse cafelele.

Viktor puse jumătate de linguriţă de zahăr, dar cafeaua, fiind prea tare, îi lăsa pe limbă gustul ei amar. Acest gust amar îi readuse în memorie recenta călătorie la Harkov.

— Trebuie să merg la Odessa? întrebă tam-nisam Viktor, amintindu-şi de conversaţia lor de dinainte de Harkov.

— Nu, nu trebuie, răspunse şeful. E cineva care se opune cu străşnicie să ne extindem aria preocupărilor şi în provincie... N-are a face, avem şi aici de lucru berechet. Aşa că nu trebuie să-ţi faci probleme. Uită-te la mine, nu demult, mi-a fost ucis şoferul — şi cu toate astea sunt calm, caut din răsputeri să mă stăpânesc, observi? Viaţa nu-i un lucru pentru care să te temi. Crede-mă.

Viktor se uită la şef cu uimire. Igor Lvovici şedea în fotoliul său directorial, îmbrăcat într-un costum de lux, cu cravată franţuzească, prinsă cu un ac din aur masiv. „El s-a găsit să spună că nu pune preţ pe viaţă?", cugetă Viktor, îndoindu-se de spusele acestuia.

— Înainte de Anul Nou, va trebui să ciocnim şi noi un pahar. Ce zici? Eşti de acord?

— Cu plăcere! răspunse Viktor.

— În regulă, spuse şeful ridicându-se. Aşteaptă invitaţia!

Capitolul 27

Stepan Iakovlevici Pidpalîi locuia la parterul unui bloc stalinist cenuşiu, nu departe de staţia de metrou Sveatoşino. Scuturându-şi zăpada de pe picioare, Viktor sună la uşă.

După o scrutare destul de lungă prin vizor, se auzi o voce tremurătoare de om bătrân:

— Pe cine căutaţi?

— Pe Stepan Iakovlevici, spuse vizitatorul.

— Cine sunteţi?

— Am făcut rost de adresa dumneavoastră de la Grădina Zoologică, explică Viktor. Am venit în legătură cu pinguinii...

În ciuda faptului că până şi lui Viktor i se părea aberantă explicaţia pe care o dăduse în legătură cu mobilul acestei vizite, uşa se deschise, şi un bărbat neras şi nu chiar atât de bătrân, îmbrăcat într-un trening albastru de stofă, îl invită înăuntru.

Viktor intră într-o sufragerie spaţioasă, în mijlocul căreia se afla o masă rotundă, de modă veche, cu scaune de jur împrejur.

— Ia loc, spuse gazda, fără a se uita la musafir. Pe dumneata te interesează pinguinii? continuă acesta, uitându-se acum direct la Viktor şi în acelaşi timp apucând cu degetele de pe faţa de masă destul de murdară un muc de ţigară ce zăcea acolo de cine ştie când. Mâna coborî sub masă, apoi apăru fără mucul de ţigară, odihnindu-se pe tăblia mesei.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, începu Viktor, dar voiam să vă întreb dacă nu aveţi cumva nişte cărţi despre pinguini.

— Cărţi? întrebă la rândul său Pidpalîi, îndurerat. La ce mi-ar folosi? Am propriile mele lucrări nepublicate... Am studiat pinguinii mai mult de douăzeci de ani.

— Deci sunteţi zoolog? întrebă Viktor cât mai respectuos posibil.

— Mai degrabă pinguinolog, deşi aceasta nu este o specialitate a cărei denumire să o găseşti consemnată în nomenclatorul profesiilor. Vocea i se mai îmblânzi. Dar spuneţi-mi, de ce vă interesează pinguinii?

— Am unul acasă... Dar nu ştiu nimic despre ei... Mi-e teamă să nu fac vreo greşeală cu el...

— Ai acasă un pinguin? Grozavă chestie! exclamă amfitrionul. De unde l-ai luat?

— De la Grădina Zoologică, acum un an... L-am luat atunci când cei de acolo încredinţau doritorilor animale mai mici spre îngrijire...

Pidpalîi se încruntă.

— Ce specie?

— Imperial, cred. Îl cheamă Mişa. E adult şi cam de înălţimea acestei mese...

— Mişa! spuse Pidpalîi încreţindu-şi buzele şi scărpinîndu-se în barba nerasă. De la Grădina noastră Zoologică?

— Da.

— Ai cam dat-o în bară aici, frăţioare! Cine te-a pus să iei un pinguin bolnav? Că doar acolo erau şapte exemplare, după câte îmi amintesc. Adel, Zaicik — erau mai tineri şi mai sănătoşi...

— Dar ce e în neregulă cu el?

— Are sindrom depresiv şi inima bolnavă. După mine, sunt afecţiuni congenitale. Iată, vasăzică, unde-a ajuns Mişa... rosti el cu tristeţe şi scoase un oftat.

— Ce se poate face? Poate fi tratat?

— Asta-i bună! pufni în râs Pidpalîi. În ziua de azi nu reuşesc să-i trateze pe bieţii oameni, şi dumneata vorbeşti de pinguini! Trebuie să înţelegi că acest climat este fatal pentru animalele din Antarctica. Cel mai bun lucru pentru el ar fi să trăiască acolo, în patria lui, în Antarctica, unde s-a născut. Să nu mi-o iei în nume de rău, poate vorbesc aiurea, dar dacă aş fi pinguin şi m-aş pomeni între aceste latitudini, m-aş sinucide! Nici nu-ţi imaginezi ce chin, ce tortură e să trăieşti într-un loc unde temperatura urcă vara până la aproape 40° şi arareori se-ntâmplă să atingă minus 10° iarna, în timp ce tu ai două straturi de grăsime care te protejează împotriva acelor geruri cumplite, ca să nu mai vorbim de sutele de vase sanguine care fac acelaşi lucru. Ei, ce ai de zis? Trebuie să înţelegi că organismul lui se încinge, se supraîncălzeşte din interior... Arde... Practic, aproape toţi pinguinii din grădinile noastre zoologice manifestă acest sindrom... S-au găsit unii să-mi spună mie că pinguinii nu au nici o psihologie! Iar eu le-am dovedit-o! Şi o să ţi-o dove-

desc şi dumitale! Şi-apoi, inima! Ce inimă ar putea suporta supraîncălzirea până la un grad aşa de ridicat?...

În timp ce Viktor îl asculta cu luare-aminte, Pidpalîi se înfierbânta din ce în ce mai tare, gesticulând cu fervoare în ritmul în care se plimba de colo-colo. Din când în când, trecea la întrebări retorice, făcând pauze scurte, ca să-şi recapete suflul. Niciodată nu mai avusese Viktor prilejul să audă atâtea lucruri despre pinguini: despre perioada de incubare... despre anatomia şi fiziologia organismului lor... despre particularităţile împerecherii... În cele din urmă, simţi că-i dă târcoale o migrenă. Realiză că trebuie să oprească într-un fel acest flux informaţional transmis cu atâta patos de către amfitrion.

— Scuzaţi-mă, aş putea să citesc ceea ce aţi scris? îl întrerupse el în momentul premergător unei alte întrebări retorice. Adică despre pinguini...

— Bineînţeles, spuse molcom Pidpalîi. Cum să nu. Cu condiţia să-mi înapoiezi manuscrisul!

Intră în camera alăturată — care, prin uşa deschisă, se vedea că e o cameră de studiu, se aplecă asupra unei mese mari de scris şi scotoci într-unul din sertare. În sfârşit, se îndreptă de şale şi se întoarse în sufragerie. Ţinea în mână un voluminos dosar cu şină.

— Aicea sunt, spuse bătrânul punând dosarul pe masă. De bună seamă că pe dumneata n-o să te intereseze nici pe departe tot ce se află consemnat acolo. Dar dacă ai să găseşti ceva care să-ţi fie de folos, m-aş bucura nespus.

— Oare n-aş putea să vă fiu şi eu cu ceva de folos? întrebă Viktor, simţind nevoia de a se recompensa, de a-i mulţumi cumva pinguinologului, dar neştiind cum.

— Desigur, mărturisi pinguinologul cu glas scăzut. Atunci când ai să-mi returnezi manuscriul, adu-mi şi vreo două kilograme de cartofi...

Capitolul 28

Trecură două săptămâni. Sonia se obişnuise cu noua locuinţă şi întreba mai rar de tati al ei. Viktor se obişnuise şi el cu Sonia, la fel cum se obişnuise mai înainte cu pinguinul. Dar de multe ori se gândea la tatăl copilei, neştiind ce-i cu el şi dacă mai era în viaţă.

Afară, iarna îşi continua cursul. În unele seri, când se întuneca de-a binelea şi era puţină lume în jur, îi lua pe Sonia şi pe Mişa la câte o plimbare. Străbăteau de-a lungul şi de-a latul terenul viran de lângă cele trei porumbare, păşind pe zăpada care scârţâia sub tălpi. Câteodată, câinii maidanezi alergau spre Mişa, dar nu lătrând la el, ci adulmecând în tăcere această creatură ciudată, care nu reacţiona în nici un fel. În acele momente, Sonia se repezea, cu mânuţele întinse protector înainte şi bosumflându-se, şi-i alunga din preajma lui. Câinii o luau la fugă, lăsând-o fericită.

Viktor citise tot manuscrisul lui Pidpalîi. Multe informaţii îl depăşeau, dar descoperise acolo şi lucruri folositoare. Făcu o listă cu cele mai importante pagini şi le fotocopie la cea mai apropiată librărie, apoi puse manuscrisul în bucătărie la vedere, pentru a-l returna cât mai curând posibil autorului.

Avansa şi cu munca. Prelucrase cum se cuvine dosarul pe care îl primise de la şef, aşa că avea acum, gata pregătite şi puse pe pervazul ferestrei, douăsprezece noi „cruciuliţe" ce-şi aşteptau momentul potrivit pentru apariţie. Acestea îi dădură cam multă bătaie de cap, pentru că sublinierile făcute de şef în materialele referitoare la fiecare dintre potenţialii răposaţi erau foarte numeroase, or, faptele acelea scoase în evidenţă nu se încadrau nicicum în tiparele genului de scriitură lansat şi perfecţionat de Viktor. Astfel încât, pentru a le insera, s-a văzut nevoit să schimbe ritmul, să-l facă mai „alert", iar faptele subliniate să le prezinte ca pe nişte succinte adaosuri biografice.

Abia după ce termină acest teanc de „cruciuliţe", realiză pentru prima dată că doar într-unul dintre necrologuri —

şi acela neplanificat — eroina principală apărea ca o victimă în adevăratul înţeles al cuvântului, neavând consemnate nici un fel de fapte sau aluzii sugestive vizând vreun trecut dubios. Îşi aminti de cântăreaţa de operă Iulia Parhomenko. Dar pe dată se iviră şi unele îndoieli. Îi reveniră în memorie aluziile legate de implicarea acesteia în dispariţia altei artiste... Şi dragostea pe care i-o purtase defunctului Iakorniţki... „Nu, cugetă Viktor, puri şi inocenţi nu există pe lume, ori poate că se sting pe neobservate, fără nici un fel de necrolog." Această idee i se păru destul de convingătoare, şi îşi continuă şirul cugetărilor: „Cei ce merită necrologuri sunt de regulă oameni care au realizat ceva la viaţa lor, care s-au luptat pentru idealurile lor, iar în toiul bătăliei nu ai cum să rămâi cinstit şi integru. Şi-apoi, întreaga luptă care se duce în ziua de azi nu-i decât o luptă pentru atingerea unor idealuri materiale. Idealiştii cei smintiţi au dispărut ca clasă. Au rămas doar pragmaticii smintiţi..."

Sectoristul Serghei i-a telefonat în câteva rânduri, iar sâmbăta trecută au ieşit din nou la un picnic pe gheaţa Niprului, numai că de astă dată a luat parte şi Sonia. Au petrecut cu toţii timpul într-un mod agreabil, şi-apoi şi Mişa-pinguinul a înotat pe săturate în copca aceea mare. Viktor şi Serghei au băut cafea cu aromă de coniac, împărţind aceeaşi plapumă de vată. Sonia a fost răsfăţată cu Pepsi-Cola şi dulciuri, cumpărate special pentru ea. Iar toţi trei au stat şi s-au uitat cum ţâşnea Mişa din copcă, de parcă l-ar fi muşcat careva. Ieşea glonţ din vâltoare, înălţându-se cam la un metru jumătate deasupra ei, după care ateriza într-un chip comic pe gheaţă şi o lua repejor la pas ca să ajungă pe plapumă. Sonia îl ştergea de fiecare dată foarte temeinic cu prosopul, pentru ca în clipa următoare Mişa s-o ia pâş-pâş din loc, zorind spre copca lui.

Au stat atunci îndelung, până-n amurg de seară, ca mai apoi să se grăbească să traverseze gheaţa albăstruie a Niprului şi să ajungă la nelipsitul Zaporojeţ, parcat, la fel ca şi înainte, în partea de jos a grădinilor Lavrei.

După escapada aceea, săptămâna începu din nou ca de obicei, numai că Viktor era acum conştient de noua răspun-

dere care îi apăsa pe umeri: grija față de Sonia. Iar consecința s-a văzut în faptul că au început să mănânce cu toții mai bine. Viktor cumpăra iaurturi germane cu fructe, legume proaspete, iar în rația pinguinului apăruseră și crevetii înghețați, pe care acesta îi devora cu mare plăcere.

— Da' tu de ce nu ai televizor? întrebă Sonia într-o zi. Nu cumva nu-ți plac desenele animate?

— Nu, nu-mi plac..., răspunse Viktor.

— Ba mie-mi plac, așa să știi! spuse răspicat și pe tonul cel mai serios Sonia.

Se apropia Anul Nou. În vitrinele magazinelor apărură brazi împodobiți cu jucării. Pe bulevardul Kreșceatik se asambla din brazi mai mici Pomul Național. Oamenii arătau mai secătuiți de puteri, iar ziarele aproape că încetaseră să mai publice știri despre împușcăturile și atacurile cu bombă care avuseseră loc. Ai fi zis că toți locuitorii Kievului, indiferent de profesie, plecaseră în vacanță.

Viktor îi cumpărase deja Soniei cadoul de Crăciun și îl ascunsese în șifonier. Era o păpușă Barbie. Se duseră împreună și aleseră un brăduț cu postament cu tot, pe care îl instalară în apartament și începură să-l decoreze cu panglici și jucării vechi, găsite prin debarale.

— Ia spune-mi, tu crezi în Moș Gerilă? o întrebă Viktor la un moment dat.

— Bine-nțeles, spuse Sonia surprinsă. Da' ce, tu nu crezi?

— Ba da, cred...

— Atunci, așteaptă să vină Anul Nou, că Moș Gerilă o să-ți aducă neapărat și ție ceva, îl asigură Sonia.

Capitolul 29

Lăsând-o pe Sonia acasă, Viktor trecu mai întâi pe la un magazin, de unde cumpără diverse alimente, apoi se îndreptă către locuința lui Pidpalîi.

Îl întâmpină același Pidpalîi, îmbrăcat în treningul lui albastru și cu picioarele goale.

— Toate astea sunt pentru mine? întrebă pinguinologul, examinând cu uimire și încântare cadourile comestibile aduse de Viktor. Zău... Nu trebuia.

Pe fundul sacoșei, sub toate cumpărăturile, se găsea dosarul cu manuscrisul pinguinologului.

— Vă mulțumesc foarte mult! spuse Viktor înapoindu-i manuscrisul.

— Ți-a folosit?

— Da, mi-a fost de mare folos.

— Ia loc, ia loc, te rog... Îndată fac un ceai, spuse Pidpalîi, agitându-se.

Ceaiul se dovedi a fi verde. Pidpalîi îi înmână *piala** cu ceai, apoi puse pe masă o cutiuță cu zahăr-bucăți — procurată nu se știe de unde — asemeni celor pe care Viktor le văzuse numai în filmele vechi.

Luând o bucățică, Viktor mușcă din ea și sorbi din ceaiul cel verde. Apoi se uită din nou, pieziș, la cutiuță.

— Să știi că nu se strică..., spuse Pidpalîi, observând încotro se uită Viktor. Cu ani și ani în urmă, am cumpărat trei căpățâni de zahăr, și uite că de-atunci mă tot înfrupt din ele, azi o bucățică, mâine o bucățică, tot așa... Pe vremuri toate aveau forme mai generoase și gust mai bun. Îți amintești de pâinea Stolicinaia, cu ingredient de carne?

Viktor clătină din cap.

— Ai pierdut vremurile abundenței, spuse bătrânul cu regret în glas. În fiecare secol sunt cinci ani de abundență, după care totul se duce de râpă... Mi-e teamă că pe următorii cinci n-o să-i mai apuci nici dumneata — eu, nici atât... Dar măcar i-am trăit odată... Ce mai face pinguinul?

— Bine, spuse Viktor. Vă amintiți ce ați spus despre psihologia pinguinilor?

---

* Ceașcă fără toartă, specific orientală, pentru băut ceai (rus).

— Bineînţeles.

— Cam cât de mult pot ei să înţeleagă?

— Disting foarte bine stările de spirit — la oameni şi la alte animale. În afară de asta, sunt foarte răzbunători. Dar nici binele nu-l uită. Reţine însă că psihologia lor este mult mai complexă decât cea a unei pisici sau a unui câine. Sunt mai inteligenţi şi mai ascunşi. Au capacitatea de a-şi ascunde sentimentele şi ataşamentul faţă de cei din jur.

Terminându-şi ceaiul, Viktor îi scrise pe o bucată de hârtie numărul său de telefon.

— Dacă aveţi nevoie de ceva, sunaţi-mă, îi spuse el pinguinologului înmânându-i hârtia.

— Îţi mulţumesc, îţi mulţumesc. Să mă suni şi dumneata, şi să mai treci pe la mine...

Bătrânul se ridică. Viktor observă din nou că era în picioarele goale.

— N-o să răciţi umblând aşa?

— Nu, îl asigură Pidpalîi. Practic yoga... Am o carte cu ilustraţii — toţi yoghinii merg în picioarele goale.

— Asta, în India, din cauză că acolo nu există iarnă, şi încălţările sunt foarte scumpe, spuse Viktor îndreptându-se spre ieşire. La revedere!

— Un An Nou fericit! îi ură Pidpalîi, însoţindu-l până la uşă.

Capitolul 30

Într-una din zilele premergătoare Anului Nou, Viktor, trezindu-se foarte devreme, observă sub brad trei pachete mari, ambalate într-o hârtie strălucitoare. Se uită la Sonia — fetiţa mai dormea.

„Ea le-o fi pus? Sau Moş Gerilă?...", se întrebă el.

După ce se spălă, se duse la bucătărie. Acolo găsi pe masă un plic.

„Asta ce-o mai fi?“ gândi el cu voce tare, uitându-se la plic. „La somnul zbuciumat pe care l-am avut, asta-mi mai lipsea...“

Îşi aminti că visase cum în toiul nopţii se ascundea de cineva într-o locuinţă străină. Stătea ascuns şi, plin de încordare, trăgea cu urechea la liniştea din jur, tulburată când şi când de nişte paşi abia auziţi şi de scârţâitul unor uşi.

Plicul era sigilat. Îi tăie unul din colţuri cu un foarfece.

Pe foaia de hârtie scrisă ordonat, cu litere ca de tipar, citi:

„LA MULŢI ANI! ÎŢI MULŢUMESC CĂ AI GRIJĂ DE SONIA! CADOURILE EI ŞI ALE TALE SUNT SUB BRAD. CADOUL PENTRU TIZUL MEU ESTE ÎN CONGELATOR. SPER CA ANUL NOU SĂ-ŢI ADUCĂ ALINARE. ÎMI PARE RĂU CĂ NU POT SĂ TREC PE LA VOI...

PE CURÂND, MIŞA“

„Şi totuşi, cine a fost pe-aici?“, se întrebă Viktor uluit, uitându-se în jur, de parcă s-ar fi aşteptat să dea cu ochii de careva.

Se duse la uşa de la intrare şi o încercă. Era, ca de obicei, încuiată de două ori pe dinăuntru.

Ridică din umeri şi se întoarse în bucătărie. Această inexplicabilă şi în acelaşi timp ostentativă comedie îl punea în mare încurcătură. Încuietorile nu mai constituiau o pavăză pentru tihna şi viaţa sa şi, de bună seamă, nu i-ar fi fost de folos nici în caz de primejdie.

Nu era înfricoşat, ci pur şi simplu uimit.

Afară, fulgi mari de zăpadă lunecau lin, în acelaşi unghi cu bătaia vântului.

Capitolul 31

Când se trezi din somn, Sonia se bucură nespus de cadourile aşezate sub brad.

— Vezi, spuse ea, Moş Gerilă există! Ce zici, s-ar putea să mai treacă pe la noi?!

Viktor schiţă un zâmbet maliţios şi înclină din cap.

După micul dejun, fetiţa se şi repezi să despacheteze cadourile, dar el o opri.

— Şi cadoul meu e acolo, spuse Viktor aşezându-se pe vine în faţa ei. Dar e abia douăzeci şi nouă decembrie! Mai sunt două zile până atunci!

Fără tragere de inimă, Sonia se învoi să aştepte.

În timp ce ea îşi făcea de lucru în dormitor, spunându-i lui Mişa o poveste, Viktor îşi preparase cafeaua, şi-acum şedea la masă cu ceaşca în mână şi cu faţa îndreptată spre fereastră.

Anul care tocmai se încheia adusese multe lucruri straniu în viaţa sa. Şi se încheia la fel de straniu, dând naştere la tot soiul de gânduri şi sentimente. Singurătăţii sale îi luase locul o semisingurătate, o semidependenţă. Cursul apatic al vieţii pe care o ducea îl purtase — aidoma unui val — pe o insulă ciudată, unde primise nu numai responsabilităţi, dar şi banii necesari pentru îndeplinirea acestora. Totodată, rămânând departe de evenimente şi chiar de aspectele exterioare ale vieţii, nu făcuse nici un efort ca să înţeleagă ce se întâmplă în jurul său. Această atitudine şi-a manifestat-o până la apariţia Soniei. Şi chiar şi acum, când părea că a pierdut momentul în care ar mai fi putut înţelege ce anume se întâmplă, viaţa din jur rămânea pentru el plină de primejdii şi de neînţeles.

Universul său se compunea acum din el însuşi, Mişa-pinguinul şi Sonia, dar acest mic univers i se părea atât de vulnerabil, încât dacă ar fi fost să se întâmple ceva, nu s-ar fi simţit în stare să-l protejeze în nici un chip. Şi asta nu se datora nicidecum faptului că nu dispunea de o armă sau

că era neiniţiat în artele marţiale. Nu. Ci faptului că acest univers era prea friabil, înlăutrul lui nu exista o adevărată afecţiune, nu exista un simţ al coeziunii, se simţea lipsa unui suflet de femeie. Sonia era fetiţa altcuiva, dată în grija lui temporar, pinguinul era bolnav şi trist şi scutit de orice obligaţie de a-şi arăta mulţumirea, dând din coadă precum câinii, pentru fiecare peştan congelat primit ca hrană.

Sunetul telefonului îi curmă firul gândurilor. Se întoarse în sufragerie ca să răspundă.

Era şeful.

— Trec pe la tine pentru vreo jumătate de oră. E în regulă?

— Da, spuse Viktor.

Trase cu ochiul în dormitor. Sonia şi pinguinul stăteau faţă în faţă.

— Ai înţeles ce ţi-am zis? îl întreba ea pe un ton sever.

„Ia te uită, sunt aproape de aceeaşi înălţime!" abia acum observă Viktor.

— A-şaa... şi după asta o să-ţi fac un costum nou de altă culoare..., îi spunea ea pinguinului.

Viktor zâmbi şi se retrase în vârful picioarelor. O oră mai târziu primi vizita şefului. Acesta stătu multă vreme în faţa uşii ca să-şi scuture zăpada de pe paltonul lung. Apoi intră în casă.

— La mulţi ani! spuse el punând jos o sacoşă grea.

Merseră în bucătărie. Igor Lvovici scoase din sacoşă o sticlă de şampanie, o lămâie, două conserve şi câteva pachete.

— Dă-mi un cuţit şi un fund de tăiat! ceru el.

Se apucară amândoi să taie salamul, brânza şi franzela. Apoi Viktor aduse două pahare.

— Ce, ai o pisică? întrebă şeful, observând capul de peşte din castronelul aflat pe un taburet, lângă aragaz.

— Nu, am un pinguin.

— Glumeşti! râse şeful.

— Nu, nu glumesc. Vino să vezi.

Viktor îl duse în dormitor.

— Şi ea cine mai e? întrebă şeful văzând fetiţa. Parcă ziceai că nu eşti însurat?

— Pe mine mă cheamă Sonia, spuse fetiţa uitându-se cu atenţie la acel nene necunoscut. Iar el e Mişa, arătă ea spre pinguin.

— E fiica unui prieten, îi spuse Viktor în şoaptă, să nu audă Sonia.

Şeful înclină din cap.

— Păcat că nu am ştiut de pinguin... De-aş fi ştiut, l-aş fi adus şi pe fiul meu cel mai mic... N-a văzut pinguini decât în poze, spuse şeful când ajunseră din nou în bucătărie.

— Adu-l data viitoare.

— Data viitoare? repetă îngândurat şeful. Da, bineînţeles, data... S-a împlinit anul de când se află cu soţia mea în Italia... Acolo-i mai multă linişte.

Cu privirea întoarsă spre tavan, şeful avu grijă ca dopul de la şampanie să nu zboare într-acolo, după care turnă în pahare.

— La mulţi ani! spuse el.

— La mulţi ani! repetă Viktor ridicând paharul.

— Unde petreci revelionul? întrebă şeful după ce luă o gură de şampanie.

— Acasă...

Şeful dădu din cap şi, înfigându-şi furculiţa în salam, se uită din nou la Viktor, numai că de astă dată i se deslusea pe chip o umbră de îngrijorare.

— Ştii ceva, spuse el, am pentru tine nişte veşti ce nu se potrivesc defel cu atmosfera din preajma Anului Nou... Dar n-am încotro, aşa s-a nimerit să fie...

Viktor se uită ţintă la el, plin de încordare.

— Eşti căutat de nu ştiu cine. Câţiva oameni din redacţie au fost vizitaţi de nişte indivizi care întreabă de autorul „cruciuliţelor". Bine că, în afară de mine şi de Fiodor, nu mai ştie nimeni acest lucru...

— Dar de ce mă caută? întrebă Viktor punând jos paharul de şampanie băut până la jumătate.

— Problema e că, şeful se împotmoli, alegându-şi cuvintele, tu ţi-ai făcut cu brio datoria faţă de gazetă... Mă refer la faptul că ai inserat în necrologuri toate sublinierile făcute de mine în dosare... De fapt, în fiecare necrolog pe care l-ai scris — pe lângă faptul că ai menţionat cele din urmă păcate ale răposatului, ai sugerat şi unde pot fi aflaţi cei pe care decesul respectiv i-ar putea avantaja... Cu siguranţă că cineva s-a prins că-i vorba de un joc... că persoanele vizate sunt pur şi simplu puse pe traiectorii de coliziune... Totuşi am realizat multe lucruri... Şi vom realiza şi mai multe. Doar că trebuie să ne schimbăm tactica.

— Noi — adică ziarul? întrebă Viktor îngrozit de-a binelea şi încercând să-şi amintească unde mai auzise anterior despre „traiectorii de coliziune".

— Nu doar noi..., spuse şeful cu blândeţe. Şi nu vizează într-atât ziarul, cât mai ales acel grup restrâns de persoane care încearcă să facă puţină curăţenie în ţara asta... Totuşi nu te îngrijora — securitatea noastră este deja pe urmele celor care te caută. Dar, pentru ca băieţii noştri să-i poată dibui la momentul oportun, trebuie să te dai la fund pentru o vreme...

— Când? întrebă Viktor uluit.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine, veni calm răspunsul.

Viktor şedea la masă, complet demoralizat.

— Nu ai de ce să te temi. Frica e periculoasă, spuse Igor Lvovici. Mai bine gândeşte-te unde să te ascunzi... Şi încă ceva... Eu unul nu vreau să ştiu unde te vei ascunde. Sună-mă tu din când în când!... Bine?

Viktor dădu mecanic din cap.

— Şi acum, hai să bem pentru ca totul să fie în regulă în ceea ce mă priveşte! spuse şeful umplând din nou paharele. Şi dacă totul o să meargă bine pentru mine, la fel o să fie şi pentru tine. Te asigur!

Şovăitor, Viktor duse paharul la gură.

— Bea-bea! îl îndemnă şeful. Ce ţi-e scris în frunte ţi-e pus! Bea cât mai e şampanie!

Viktor luă o înghiţitură zdravănă şi pe loc simţi în nări înţepăturile bulelor de gaz. Mai-mai să se înece.

— Află că dacă nu te-aş aprecia foarte mult, n-aş fi azi cu tine aici, spuse Igor Lvovici la plecare, în timp ce-şi îmbrăca paltonul său lung, verde-închis. Sună-mă peste o săptămână. Deocamdată nu ai nimic de lucru, aşa că poţi să-ţi găseşti un locşor sigur — şi nu te mişca!...

Uşa se trânti. Paşii şefului se stinseră, şi Viktor se cufundă în tăcere, într-o tăcere alarmantă, năpădită de gânduri, cărora le punea stavilă şampania băută. Rămase în vestibul, în faţa uşii închise, încercând iarăşi să dezlege enigma acelui Moş Gerilă din noaptea trecută, care îi adusese veşti şi cadouri de la Mişa-nepinguinul.

— Unchiule Vitea, strigă Sonia din sufragerie. Unchiule Vitea! Pinguinul ăsta m-a îmbrâncit!

Dezmeticindu-se, Viktor intră grabnic în sufragerie.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el uitându-se la Sonia care zăcea prăvălită pe covor.

— Nimic, răspunse ea, arborând un zâmbet vinovat.

Pinguinul stătea alături şi se uita la fetiţă.

— Voiam să văd ce cadou ai primit, şi el m-a îmbrâncit, recunoscu ea în cele din urmă. Nu mă uitam la al meu... Doar la al tău am vrut să mă uit...

— Hopa sus, spuse Viktor, întinzându-i mâna.

Sonia se ridică în picioare.

— Pot să mă duc să mă plimb un pic?

— Nu, răspunse Viktor tăios.

— Un pic numai, un piculeţ...

„De ce să nu se ducă? Doar e încă devreme, iar în preajma casei sunt destui copii", gândi el.

— Bine, dar să nu stai prea mult şi nu te îndepărta de bloc!

După ce o îmbrăcă în hăinuţa ei de blană şi o înfofoli până la ochi cu fularul, o lăsă să plece, apoi se aşeză la masa

din bucătărie şi se cufundă în gânduri. Avea acum la ce să se gândească. Fiecare zi îi aducea surprize şi nu se putea spune că erau tocmai plăcute.

Capitolul 32

Deodată se simţi cuprins de un acces de spaimă. Şedea tot la masă, cu şampania băută, cu salamul terminat. Aburul uşoarei beţii dispăruse, eliberându-i mintea şi picioarele.

Se uită pe fereastră. Ninsoarea era acum mai rară şi îi permitea să vadă câţiva copii din bloc construind un castel de zăpadă.

Urcându-se pe taburet, îşi scoase capul afară pe fereastră şi strigă:

— Sonia! Acasă! Repede!

Copiii îşi întrerupseră un moment lucrul la construcţia lor şi priviră în sus, însă nici unul nu se urni din loc.

Se uită atent, dar n-o zări pe Sonia printre ei. Îşi puse în mare grabă scurta din piele de oaie şi căciula de blană şi o zbughi afară. Observând alţi copii undeva mai la o parte, alergă într-acolo, dar Sonia nu era nici printre aceştia.

Auzind în spate un motor de maşină ce pornea, se întoarse şi văzu un Mercedes vechi, care demara din faţa blocului de vizavi. Ceva îl îndemnă să se repeadă spre el. Alergă, abia ţinându-şi echilibrul, şi prinse maşina din urmă exact la cotitura care dădea în şosea, dar acolo nu se mai putu ţine pe picioare — în cădere, întinse braţele înainte şi nimeri pe portbagaj. Se uită prin parbriz înăuntru, dar nu întâlni decât privirea consternată a şoferului care întorsese capul spre el. În maşină se afla numai şoferul. Viktor se ridică în picioare şi o luă îndărăt spre casă.

„A fost o prostie, o prostie a fost din partea mea s-o las să iasă afară după toate alea pe care mi le-a spus şeful", cugetă el.

Urcând scările, o găsi pe Sonia aşteptând la uşa apartamentului.

— Unde-ai fost? se răsti Viktor la ea.

— La Ania de la parter, răspunse fetiţa, simţindu-se vinovată. Mi-a arătat păpuşa ei, Sindy.

Furios cum era, se gândise iniţial s-o pedepsească cumva, dar treptat se calmă.

— Vrei să mănânci ceva? întrebă Viktor.

— Da' Mişa a mâncat?

— Nu.

— Atunci putem mânca toţi împreună, spuse Sonia încântată.

Capitolul 33

După cină, Viktor îl sună pe Serghei Fischbein-Stepanenko, cerându-i să-i facă o vizită cât mai repede cu putinţă, iar când Serghei sosi, se încuiară amândoi în bucătărie, lăsându-i pe Sonia şi pe pinguin în sufragerie.

Primul gând care îi veni în minte a fost să inventeze o povestioară ca să-l protejeze oarecum pe Serghei, dar în final îşi dădu seama că ar fi fost ceva stupid. „Ce rost are să umbli cu fofârlica de vreme ce ai nevoie de ajutor?", cugetă el. De fapt, povestioara nici nu apucă să se închege. Serghei însă pricepu imediat despre ce era vorba.

— Te-aş putea duce la o *dacea**. Aparţine unui grup al MVD**. Are acces la un telefon public, are şemineu, televizor şi provizii de mâncare... N-ar fi nici un impediment să sărbătoreşti Anul Nou acolo...

— Dar tu unde ai de gând să-l sărbătoreşti? întrebă Viktor precaut.

---

* Casă de vacanţă, de week-end, vilă (rus.).

** Siglă în limba rusă pentru Ministerul Afacerilor Interne.

Serghei ridică din umeri.

— Niciunde. Ştii cât de mare-i cercul meu de prieteni, zâmbi el.

— Şi mama ta?

— Îi repugnă tot ce are legătură cu Anul Nou. Şi, în general, nu-i plac festivităţile. Spune-mi, când ai vrea să pleci?

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Am putea chiar astăzi?

Serghei se uită pe fereastră. Se întuneca.

— Bine, dar mai întâi trebuie să trec pe acasă, că nu am cheile la mine, spuse Serghei ridicându-se de la masă. Mă întorc într-o oră. Până atunci, fă-ţi bagajele.

După ce îl conduse pe Serghei, Viktor se duse în sufragerie.

— Sonia, spuse Viktor lăsându-se pe vine în faţa ei, acuşica plecăm într-o vizită.

— Şi când ne întoarcem?

— Peste câteva zile.

— Şi dacă mai vine Moş Gerilă şi nu ne găseşte acasă?

— Are cheile de la apartament. O să ne lase cadourile sub pom.

— Da' o să avem şi brad acolo?

— Nu, clătină din cap Viktor.

— Atunci, eu nu merg, spuse Sonia apăsat.

Viktor oftă adânc.

— Ascultă, spuse el, de astă dată pe un ton sever, când o să se întoarcă tati al tău, o să-i spun că n-ai fost deloc cuminte!

— Atunci am să-i spun şi eu că nu-mi citeşti poveşti şi că nu-mi cumperi îngheţată.

Viktor tăcu, reproşurile fetiţei i se păreau îndreptăţite.

— Bine, ai perfectă dreptate, recunoscu el după o pauză. Dar suntem aşteptaţi... Dacă vrei, putem să luăm şi pomul cu noi.

— Vine şi Mişa?

— Bineînţeles.

— Aşa, da.

Despodobiră împreună pomul şi înveliră globurile şi jucăriile în hârtie.

— Să luăm şi cadourile! rosti Sonia pe ton de comandă, iar Viktor, ascultător, le puse într-o plasă de cumpărături. Stai puţin, tresări ea oprindu-se dintr-o dată. Păi, dacă vine Moş Gerilă şi nu găseşte nici un pom, unde mai pune cadourile?

Viktor încremeni locului. Nu îi trecea prin cap nici un răspuns inteligent. Şi-apoi, se simţea destul de obosit.

— Poate ar trebui să pictăm un brad pe perete, ca el să ştie unde să le pună, zise Sonia cumpănind. Nişte vopsea verde ai?

— Nu, răspunse Viktor. Dar ştii ce m-am gândit? Ce-ar fi să-i lăsăm un bileţel în bucătărie, în care să-l rugăm să le pună acolo, pe masă.

Sonia stătu să se gândească.

— Mai bine îi spunem să le pună dedesubt, hotărî ea în cele din urmă.

— De ce dedesubt?

— Ca să nu fie la vedere...

Întocmai aşa şi făcură. Viktor scrise bileţelul, după care Sonia îl luă şi-l citi silabă cu silabă. Exprimându-şi aprobarea printr-o înclinare a capului, i-l înapoie.

Jos se auzi un claxon de maşină. Viktor se uită pe fereastră şi, în semiîntunericul acelei timpurii seri de iarnă, desluşi cunoscutul Zaporojeţ.

Mai întâi cără bradul, legat cu o sfoară de rufe, sacoşa cu jucării şi cadouri şi plasa cu mâncarea scoasă din frigider şi din congelator; abia pe urmă coborî treptele împreună cu Sonia, şi în braţe cu pinguinul cel greu ca lutul.

— Am adus câteva pături de rezervă, spuse Serghei în maşină. Până o să se încălzească vilişoara, o să fie cam frig...

Pinguinul şi Sonia se aşezară pe bancheta din spate, iar Viktor — în faţă. Când porni motorul, pinguinul se apropie şi mai mult de Sonia, părând speriat de zgomot. Viktor aruncă o privire în oglinda retrovizoare şi-i văzu pe cei doi aproape îmbrăţişaţi. Îi făcu discret lui Serghei semn cu cotul, ară-

tând printr-un gest spre bancheta din spate. Acesta ajustă oglinda în aşa fel încât să poată vedea mai bine idila aceea amuzantă. Schimbând cu Viktor o privire complice, Serghei schiţă un zâmbet obosit şi apăsă pe acceleraţie.

Capitolul 34

La intrarea în complexul de vile se afla o gheretă. Din ea ieşiră doi bărbaţi îmbrăcaţi în uniformă de camuflaj, se apropiară de Zaporojeţ şi, dându-i ocol, se uitară cu atenţie înăuntru. Serghei coborî geamul.

— *Dacea* nr. 7.

— Poţi să treci! spuse unul dintre gardieni.

Se opriră în faţa unei vilişoare din cărămidă, cu acoperişul în pantă. Serghei coborî din maşină. Înainte să facă acelaşi lucru, Viktor aruncă o privire în spate şi o văzu pe Sonia dormind.

— Aşteaptă puţin, până dezactivez capcana, zise Serghei.

— Ce capcană?

— Antifurt.

Serghei se aplecă peste prag şi dislocă ceva din faţa uşii. Viktor auzi un scârţâit de scânduri.

— Totul e în regulă. Putem intra, îi făcu Serghei semn cu mâna.

Deschise uşa care dădea într-o verandă închisă cu geamuri, aprinse lumina şi, ca prin minune, această lumină se revărsă în afară, aşternându-se ca o băltoacă gălbuie peste zăpada din faţa casei şi peste maşină. Sonia se trezi şi se frecă la ochi. Se întoarse spre pinguin, de care avusese grijă pe tot parcursul călătoriei, ţinându-l strâns cu braţul ei drept. Pinguinul era liniştit. Observând că fetiţa se trezise, se întoarse la rândul lui spre ea şi privirile celor doi se întâlniră.

Curând, se aflau tuspatru într-o cameră rece, în faţa vetrei stinse a unui şemineu, şi doar un singur beculeţ ce atâr-

na din tavan îşi răspândea în jur lumina, oferindu-le mai degrabă o vagă iluzie de confort, decât ambianţa unui confort autentic.

Serghei aduse lemne, le aşeză sub formă de cort în gura şemineului şi strecură în mijlocul „cortului" un ziar aprins.

Domol-domol, lemnele învăluite de flăcări începură să emane căldură.

Pinguinul, care până atunci stătuse pitit într-un colţ îndepărtat al încăperii, se-nvioră brusc şi se apropie de şemineu.

— Unchiule Vitea, când aranjăm pomul? întrebă Sonia căscând de somn.

— Mâine dimineaţă.

În camera neîncăpătoare, faţă în faţă cu şemineul, se aflau o canapea şi un fotoliu, iar către peretele din stânga — un pat.

O instalară pe Sonia pe canapea, ca să fie mai aproape de şemineu, şi o înveliră cu două pături. Fetiţa adormi imediat, iar Viktor, Serghei şi Mişa-pinguinul rămaseră de veghe în preajma căminului în care flăcările pâlpâiau vesel. Serghei mai puse câteva lemne pe foc. Domnea o linişte deplină şi doar când şi când lemnele proaspete, încinse de vâlvătăi, scoteau câte un sfârâit, izbăvindu-se de jilăveala din ele.

Viktor şedea pe marginea canapelei, Serghei — în fotoliu, iar pinguinul stătea proţăpit, dat fiind că natura nu-l învăţase să şadă.

— Eu mâine mă duc la muncă, spuse Serghei. După aceea am să cumpăr nişte şampanie, carne şi mă întorc.

Viktor încuviinţă din cap.

— E aşa de multă linişte aici, spuse el visător. Să tot stai într-o asemenea linişte şi să scrii...

— Nu te împiedică nimeni, spuse Serghei cu multă prietenie.

— Viaţa mă împiedică, rosti Viktor după câtva timp.

— Singur ţi-ai complicat-o... Hai pe verandă să tragem câte-o ţigară.

Viktor îl însoţi, deşi el nu fuma. În comparaţie cu camera uşor încălzită din care ieşiseră, veranda părea la fel de friguroasă ca un frigider. Dar frigul acela era înviorător.

— Ascultă, reluă vorba Serghei, trimiţând spre tavanul jos un fuior de fum. Dacă eşti băgat într-o belea aşa de mare, de ce o cari pe fetiţă după tine?

— Se pare că tatăl ei se scaldă în aceleaşi ape ca şi mine... Habar n-am unde se află el acum... Aşa că, ce pot să fac?...

Serghei ridică din umeri.

— Ia te uită, nu suntem singuri aici! spuse el după un timp, uitându-se afară pe fereastră.

Două ochiuri de geam îşi trimiteau prin beznă lumina spre ei.

— Vrei să bei nişte lichior? îl întrebă tam-nisam Serghei.

— Cum să nu! consimţi Viktor.

Intrară în bucătărioara friguroasă, unde se aflau doar o consolă cu o plită electrică şi o măsuţă cu două taburete. Serghei săltă chepengul din duşumeaua de scândură şi îi întinse lui Viktor lanterna pe care o luase de pe consolă.

— Ţine-mi şi mie lumina! îi porunci el, iar Viktor, ascultător, orientă fasciculul de lumină în adâncul pivniţei.

Serghei coborî pe urmele firului de lumină. Scoase la iveală două sticle vechi de şampanie, astupate cu suzete de gumă, şi i le întinse lui Viktor, apoi se urcă şi el.

Se aşezară chiar acolo, la măsuţa din bucătărie, şi umplură cu vişinată paharele şlefuite-n faţete. Stătură o vreme aşa, ascultând tăcerea. Nu se grăbeau să bea. La un moment dat, Serghei se ridică de la masă şi se duse în cameră să mai pună lemne pe foc. Reveni.

— Sonia doarme? îl întrebă Viktor.

— Doarme.

— Da' pinguinul?

— Stă de veghe în faţa şemineului..., zâmbi Serghei. Ei, ce zici, bem în cinstea Anului Nou?

Viktor scoase un oftat. Ridică paharul. Şi acesta era rece.

— Ştii ceva, continuă Serghei, un prieten de-al meu, măcelar, obişnuia să spună: „Hai să bem pentru ca să nu ne fie mai rău decât acum. Că mai bine ne-a fost."

Capitolul 35

A doua zi dimineaţă, Serghei plecă la Kiev. Viktor umplu o găleată cu apă din conducta „supraterană" ce străbătea întreg spaţiul complexului de vile. Puse ceainicul pe plita electrică şi aruncă un ochi în sufragerie. Focul se stinsese în timpul nopţii, dar căldura şi mirosul de pin încă se mai simţeau în cameră. Sonia zâmbea prin somn. Pinguinul stătea proţăpit şi se uita oarecum derutat la mormanul negru de cenuşă din şemineu.

Viktor se lovi cu palma peste picior, încercând astfel să capteze atenţia lui Mişa. Pinguinul se întoarse şi se uită la stăpân. Acesta se apropie de uşă, o întredeschise şi îi făcu pinguinului semn cu mâna, îmbiindu-l să vină.

— Haide, haide! şopti Viktor.

Pinguinul îşi mai întoarse o dată privirea spre şemineul stins şi-abia apoi se urni din loc, îndreptându-se cătinel spre Viktor.

— Ţi-e foame? îl întrebă el. Cu siguranţă! Hai afară!

Scoase din plasă două cambule şi ieşi cu ele în pragul căscioarei. Le slobozi pe prima treaptă a scărilor.

— Poftă bună!

Ajuns în prag, Mişa îşi răsuci cu vioiciune capul în stânga, în dreapta, cercetând împrejurimile. Coborî în zăpadă, merse în cerc şi se îndreptă spre copaci, dar ajungând la conducta de apă, se opri şi făcu drum întors. Urmele paşilor săi, unindu-se precum cele de schiuri pe o pistă, împărţeau coala imaculată a zăpezii în fel şi fel de forme geometrice neregulate. În cele din urmă, se întoarse la prag, îi

dădu ocol printr-o latură şi, folosindu-se de el ca de o masă, începu să înfulece peştele.

După ce urmări cu plăcere acest acces de vivacitate al sălbăticiunii, Viktor se duse în bucătărie şi îşi pregăti ceaiul. Mai aruncă o privire în sufragerie. Sonia dormea în continuare, iar de trezit, nu-i venea s-o trezească.

Se aşeză cu ceaşca de ceai la masa din bucătărie. Pe pervazul ferestrei se aflau două sticle de vişinată, una pe jumătate goală, iar cealaltă, plină. Liniştea din jur îi deştepta în cuget gânduri romantice, amintindu-i din nou de romanele nescrise şi de trecut. Avu deodată senzaţia că se află undeva departe, dincolo de fruntarii, într-un loc inaccesibil existenţei sale de până mai ieri. Străinătatea lui era un loc plin de pace şi linişte, o Elveţie a Sufletului albită de zăpezile tihnei. Aici totul era impregnat de teama de a nu deranja omul. Aici nici păsările nu cântau şi nu ţipau, oricât de mult şi-ar fi dorit ele acest lucru.

Uşa de la verandă scârţâi. Viktor se ridică şi îşi îndreptă ochii într-acolo. Privirea i se intersectă cu privirea pinguinului. Uitându-se la stăpânul său, pinguinul înclină din cap într-un chip foarte comic, de unde Viktor deduse că lui Mişa îi place în acest loc. „Mâncare din belşug şi frig la discreţie" — gândi Viktor, bucurându-se de buna dispoziţie a prietenului său.

La puţin timp după aceea se trezi Sonia, punând astfel capăt liniştii şi meditaţiei sale. Mai întâi trebui să-i dea de mâncare, apoi se apucară amândoi să împodobească bradul.

Cu bradul avură de furcă mai mult de o oră, dar în final pomul stătea înfipt în zăpada bătătorită a unei poieniţe, etalându-şi întreaga splendoare a modestei găteli, alcătuită din panglici şi jucării. Alături de ei se afla şi pinguinul, care supraveghease cu atenţie toată operaţiunea.

Sonia se duse până la pragul casei, să vadă cum arăta pomul privit de-acolo.

— Îţi place? o întrebă Viktor.

— Grozav! răspunse ea încântată.

Făcură apoi o scurtă plimbare prin mica grădină a vilei, după care intrară în casă. Viktor reaprinse focul în şemineu, iar Sonia, găsind un creion şi un caiet de notiţe, se aşeză în fotoliu şi, punându-şi caietul pe genunchi, se apucă să deseneze.

Pe la ora cinci, când afară era deja întuneric, iar becul din tavan îşi revărsa lumina galbenă în camera încălzită, sosi şi Serghei. Duse pe verandă două sacoşe cu de-ale gurii, apoi parcă maşina în spatele vilişoarei, lăsând liber spaţiul dintre prag şi bradul împodobit.

— Ultimele ştiri! spuse acesta înmânându-i lui Viktor un teanc de ziare. Am cumpărat două sticle de şampanie şi o votcă cu piper — în caz de răceală. Crezi că e de ajuns?

— Cu siguranţă, spuse Viktor deschizând primul ziar.

Titlurile îl readuseră imediat la realitate.

BANCHER UCIS
ATENTAT LA VIAŢA UNUI DEPUTAT PARLAMENTAR

Răsfoind cele două articole, făcu un efort de memorie. Numele bancherului nu-i spunea nimic, de unde rezulta că în cartotecă nu exista nici o „cruciuliţă" destinată lui. Nu-i mai puţin adevărat că în cartotecă figura o „cruciuliţă" pe numele deputatului parlamentar, dar deputatul fusese doar rănit... ce-i drept, în cap...

— Ascultă, bătrâne, spuse Serghei, eu nu ţi-am adus ziarele astea ca să te indispun!

Viktor lăsă cu un gest hotărât să-i cadă ziarele jos pe podea, în faţa şemineului.

— Au să fie bune de aprins focul cu ele! spuse Viktor.

— Ai dreptate! Dacă nu poţi să citeşti liniştit ştirile, mai bine nu le citi deloc! îl sfătui Serghei. Apoi, întorcându-se spre Sonia, care şedea în fotoliu, o întrebă: Da' tu ce faci acolo?

— Desenez o sobă.

— Ia să văd.

Luând caietul în mână, Serghei studie atent desenul, apoi, arborând o mină nedumerită, se întoarse din nou spre fetiţă.

— De ce în desenul tău focul din cămin e negru?

— Nu-i negru, e gri! îl corectă ea. Pentru că n-am găsit aici la tine decât un creion!...

— N-ai căutat ca lumea, spuse Serghei. Bine. Mâine o să căutăm amândoi. Trebuie să mai fie nişte creioane pe aici — mi-a adus nepoata mea câteva.

Prăjiră cartofi şi cinară pe săturate, apoi o culcară pe Sonia.

— N-am să adorm, îi avertiză ea. Vreau să am grijă de foc, şi dacă se stinge, vă chem.

Aşa şi conveniră.

Viktor şi Serghei se duseră şi se aşezară la măsuţa din bucătărie. Luară de pe pervazul ferestrei paharele şlefuite-n faţete din care băuseră în ajun. Serghei le umplu, apoi aruncă pe podea sticla goală de vişinată.

— Încă o zi şi gata, spuse Serghei. După aia totul va fi la fel cum a mai fost, numai anul se va înnoi...

La ora două din noapte încă mai stăteau de vorbă în bucătărie, cu plita electrică de pe consolă dată la maximum, pentru a încălzi încăperea. Deşi goliseră şi a doua sticlă, cei doi prieteni se simţeau neverosimil de treji şi numai lenea îl oprise în câteva rânduri pe Serghei să mai dea o raită, ce părea extrem de necesară, prin pivniţă.

Deodată se auzi o explozie. Geamurile se cutremurară. Cei doi săriră din loc, speriaţi.

— Mergem afară să vedem? întrebă Viktor cam în doi peri.

Serghei se ridică de la masă şi se duse să arunce un ochi prin cameră. Sonia îngăima ceva prin somn. În cămin focul ardea mocnit.

Întorcându-se în bucătărie, înclină din cap în semn afirmativ spre Viktor şi ieşiră amândoi în pragul casei. Pe treapta de sus a scărilor stătea nemişcat pinguinul.

— Cred că doarme..., şopti Viktor aplecându-se spre el.

Pe fondul liniştii ce domnea în jur, se distingeau clar nişte voci şi, deşi vorbele nu se desluşeau, intonaţia lor aducea a panică. Zăpada scârţâia în bezna nopţii, sub picioarele unor oameni invizibili. Spoturile solitare de lumină arun-

cate de felinarele aflate doar la intervale de o sută de metri unul de altul de-a lungul aleii principale nu făceau altceva decât să îngroaşe întunericul, întărâtându-l parcă să devină mai compact împrejurul petelor de lumină.

— Hai să mergem! îl îndemnă Serghei şi mai hotărât.

— Dar unde? întrebă Viktor căutând cu privirea în jur. Unde o fi avut loc?

— Pe-aici, prin apropiere...

Ajunseră la una dintre potecile care aveau şi menirea de a delimita parcelele de pământ. Înaintară pe ea vreo sută de metri, apoi se opriră în loc să asculte.

— Acolo! rosti Serghei arătând cu braţul în direcţia din care răzbea zvon de glasuri omeneşti, amplificat de tăcerea nopţii.

În timp ce se apropiau de aceste glasuri, văzură în mâinile cuiva o lanternă puternică, a cărei lumină luneca încet pe pământul acoperit de zăpadă.

— E dintre localnici..., răsună o voce răguşită.

— Ăsta-i moş Vanea, paznicul vilelor, şopti Serghei.

Se-apropiară de el. Salutară.

— Ce s-a întâmplat, Vanea? întrebă Serghei.

— Aceeaşi poveste, spuse paznicul, îndreptând lumina lanternei sale cu acumulator, semănând cu o borsetă, spre un cadavru ce zăcea întins pe zăpadă.

Uitându-se cu luare-aminte, Viktor observă că în jurul cadavrului zăpada era roşie, iar cadavrul era ciuntit — îi lipseau un picior şi o mână. Retezată de la încheietura cotului dimpreună cu mâneca pufoaicei, mâna se afla aruncată într-o parte.

Doi tineri, unul înalt, îmbrăcat în trening, iar celălalt, puţin mai scund, cu barbă şi purtând o scurtă de puf, stăteau în preajmă, fără să spună nimic.

Se auzi cum vine în fugă cineva, călcând apăsat zăpada în picioare. Un bărbat în uniformă de camuflaj se opri gâfâind în faţa lor. Ţinea în mână un revolver.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el trăgându-şi sufletul.

— Uite colo, spuse paznicul, îndreptând lumina lanternei spre cadavrul care zăcea cu faţa în jos în zăpadă. E un localnic. A ieşit la furat, dar a călcat pe o mină...

— Aha, spuse „uniforma de camuflaj", punându-şi revolverul în toc. A fost omorât taman când da să săvârşească hoţia...

Ivit pe neaşteptate din întuneric, de paznic se-apropie în goană un câine. Dădu din coadă şi se gudură la picioarele lui, după care o zbughi spre cadavru şi îl adulmecă. Dar numaidecât se retrase într-o parte şi, înşfăcând cât ai clipi braţul sfârtecat de explozie, o luă la fugă, mistuindu-se în întuneric.

— Hei, Drujok, stai! strigă cu glas răguşit paznicul. Opreşte-te, zăludule!...

Ecoul îi reluă glasul răguşit, şi paznicul, înfricoşat parcă de ecoul propriului său glas, amuţi.

— Îl raportăm? întrebă omul în uniformă de camuflaj.

— La ce dracu'? se burzului tânărul cu scurtă de puf. Doar n-am venit aici să depunem rapoarte şi mărturii. N-are nici un rost să ne stricăm revelionul!

— Şi-atunci, ce facem? întrebă paznicul nu se ştie pe cine.

— Îl acoperim cu zăpadă, o bătucim bine, şi îl lăsăm aşa până după revelion... şi-atunci, o să iasă la iveală... sugeră omul în uniformă de camuflaj după un moment de gândire.

Viktor simţi cum cineva îl împinge din spate în picior şi făcu iute un pas înainte, gândind că putea fi Drujok, reîntors după ce-şi îngropase într-un loc sigur viitorul mic dejun. Răsucindu-se, dădu cu ochii de pinguin.

— Cum ai ajuns aici? întrebă Viktor lăsându-se pe vine în faţa lui. Credeam că dormi...

— Ce ai acolo? întrebă omul în uniformă de camuflaj, apropiindu-se. Să nu-mi spui că-i un pinguin?! Drace! Chiar pinguin îi!

— Mişto! zâmbi tânărul în trening.

Într-o clipită toţi uitară de cadavrul ce zăcea pe zăpadă şi se strânseră ciotcă în jurul pinguinului.

— E îmblânzit? întrebă cel cu barbă şi scurtă de puf.

— Nu prea, răspunse Viktor.

— Şi cum l-ai botezat? întrebă paznicul.

— Mişa.

— Ah, Mişa, micuţul Mişa, spuse paznicul cu voce răguşită, pe un ton de alintare. Apoi, întorcându-se înspre toţi cei adunaţi acolo spuse: Bine, hai, vă rog să plecaţi. Şi dacă faceţi cinste, vi-l acopăr eu cu zăpadă...

— Facem, facem, promise bărbosul. Treci mâine dimineaţă pe la noi şi te-om cinsti.

Viktor, Serghei şi pinguinul apucară calea întoarsă pe aceeaşi potecă.

— Aici toate vilele sunt minate? întrebă Viktor pe drum.

— Nu toate, răspunse Serghei. Eu am o capcană mult mai omenească.

— De care?

— O sirenă de vapor. Când începe să urle, trezeşte toate satele din jur!

Zăpada le scârţâia sub picioare. În înalt se vedea un cer albastru, senin, străpuns de stele reci — şi nici urmă de lună. De bună seamă că din pricina asta noaptea părea mai întunecată ca de obicei. Noaptea aceea era văduvită de astrul ei.

— Uite că am şi ajuns. Serghei se opri în faţa treptelor de la intrare şi aruncă o privire în urmă, spre Viktor şi spre pinguin. Oho, dar constat că aţi şi împodobit bradul! rosti el cu surprindere. Nici n-am observat la venire. Foarte frumos! Bravo!

Uşa verandei scârţâi, apoi tăcerea se aşternu din nou peste zona complexului de vile.

În cameră era cald. Din vatra şemineului mijea, cu licăr sângeriu, spuza istovită de vâlvătăi. Sonia surâdea prin somn.

Viktor şi Serghei n-aveau nici un chef să doarmă, aşa că se retraseră din nou în bucătărie.

Capitolul 36

A doua zi dimineaţă, Serghei şi Viktor se apucară de pregătiri pentru sărbătorirea Anului Nou. Primul lucru pe care îl făcură a fost să coboare din pod televizorul cel vechi, pitit acolo. Îl instalară în camera călduroasă, îl conectară la priză şi îi dădură drumul. Din fericire, se nimeri ca tocmai în acel moment să se difuzeze desene animate, astfel încât Sonia se şi cuibări în fotoliu, cu ochii ţintă la ecran.

După aceea, cei doi „pescuiră" din pivniţă un borcan de trei litri, plin cu castraveciori, gogonele şi ardei, muraţi într-o armonie desăvârşită, mai săltară de-acolo şi două sticle de vişinată şi vreo două kile de cartofi.

— Aşa, acum trebuie s-o scoatem la capăt cu carnea şi să pregătim lemnele pentru focul de tabără închinat Anului Nou, spuse Serghei frecându-şi mâinile de satisfacţie.

Timpul se scurgea neînchipuit de lent în cea din urmă zi a anului. Aveai impresia că acest an care se încheia nu se grăbea defel s-o ia din loc.

În clipa în care carnea fu tăiată şi pusă la marinat, lemnele sparte şi orânduite într-o micuţă stivă lângă brad, iar toate celelalte treburi mărunte, mântuite, ceasul arăta doar ora prânzului.

Afară era un soare cu dinţi. Pinguinul stătea proţăpit în capul scărilor şi se uita cu interes la nişte botgroşi care hoinăreau pe zăpadă.

— Ce-ai zice de un pahar? propuse Serghei.

Aşezându-se la măsuţa din bucătărie, îşi turnară în pahare vişinată.

— Să bem pentru ca timpul să zboare mai repede, ridică Serghei paharul, ducându-l în întâmpinarea paharului lui Viktor.

Acest toast îşi făcu efectul, iar timpul începu să treacă ceva mai repede. După dejun, toţi, în afară de pinguin, se duseră să se odihnească — chiar şi Sonia se conformă şi nu

zise nici pâs când Serghei stinse televizorul şi decretă „ora de odihnă".

Când se treziră din somn, afară era întuneric, iar ceasul arăta ora cinci şi jumătate.

— Straşnic somn am tras! spuse Serghei ieşind în pragul casei. Era cam buhăit la faţă şi, ca să se mai învioreze, se frecă bine cu zăpadă pe faţă. Într-o clipită se făcu roşu ca racul.

Simţind aceeaşi nevoie, Viktor îi urmă exemplul.

Sonia ieşi afară, se uită uimită cu ce curaj înfruntau frigul cei doi ditamai uncheşi, apoi intră repejor în casă.

Se uită la televizor până pe la ora nouă, răstimp în care Serghei şi Viktor jucară cărţi. Apoi puseră ferm capăt jocului şi ieşiră afară să aprindă focul pentru frigăruile de revelion.

— Ia spuneţi-mi, ce asemănare este între un pinguin şi un televizor? întrebă Sonia scoţând capul pe uşa verandei.

Serghei şi Viktor schimbară o privire între ei.

— Şi unul, şi altul dorm în picioare? îşi dădu cu părerea Viktor.

— Ba nu, i-o întoarse Sonia. Amândoi sunt alb cu negru. Şi închise uşa verandei în urma sa.

Curând focul prinse să ardă cu văpăi. Serghei înşira bucăţile de carne pe frigări. Viktor stătea alături şi privea.

— Le mâncăm în anul ăsta sau anul viitor?

— Le începem anul ăsta şi le terminăm la anul, spuse Serghei. Avem două kile de carne!

După ce totul fu pregătit, se aşezară în faţa televizorului, ca să vizioneze mereu amuzantul serial *Mâna cu briliante.* Spre sfârşitul filmului, Sonia adormi, iar cei doi prieteni hotărâră să nu o trezească înainte de Anul Nou. Mutară pe verandă măsuţa din bucătărie şi plita electrică, iar în timp ce aceasta încălzea aerul, aşternură o faţă de masă veche şi se apucară să aranjeze masa pentru revelion. În centru aşezară două sticle de şampanie şi o sticlă de doi litri de Pepsi. Desfăcură conservele de peşte, apoi feliară brânza şi mezelurile. Masa avea, într-adevăr, un aspect festiv.

— Buun! Şi-acum, să aşternem masa şi pentru Mişa! ordonă Serghei, aducând pe verandă o măsuţă joasă, din cele pe care se ţin publicaţiile.

O aşează lângă masa lor, dimpreună cu un platou destul de mare.

— Săracul Mişa, oftă Serghei. Niciodată nu a cunoscut gustul unei mâncări aburinde, al unei abureli! Ce-ar fi să-i turnăm şi lui un păhărel, aşa, de dragul amuzamentului?

— Ce-ţi veni?! obiectă Viktor cu vehemenţă.

— Scuză-mă, am glumit şi eu! Cât e ora?

Viktor îşi consultă ceasul:

— Aproape unsprezece.

— La Moscova deja se ciocnesc paharele. Aşa că putem să ne aşezăm şi noi! propuse Serghei. O trezim pe Sonia acum? Sau ne facem mai întâi încălzirea?

— Ne facem încălzirea, spuse Viktor şi aduse din bucătărie sticla de vişinată începută mai devreme.

După ce se încălziră, Viktor o trezi pe Sonia, care, nici una, nici două, ceru să fie deschis televizorul. Aşa îl şi lăsară, să meargă întruna în cameră, dar, ciudat lucru, vocea prezentatorului, deşi nu se prea auzea pe verandă, părea că le însufleţeşte atmosfera.

— Da' Mişa de ce nu a primit nimic? întrebă Sonia uitându-se la pinguin, care stătea lângă masă.

Viktor strecură mâna în sacoşa de cumpărături şi scoase din ea o pungă de hârtie colorată, burdușită.

— De fapt, acesta e cadoul lui de Anul Nou, dar o să presupunem că în Antarctica a şi sosit Anul Nou! spuse Viktor, cotrobăind cu mâinile în pungă.

În sfîrşit, scoase din punga aceea o altă pungă, iar din aceasta, un pachet în ambalaj de firmă, pentru desfacerea căruia a fost nevoie să recurgă la un cuţit. În cele din urmă, goli întregul conţinut în platoul acela mare de pe măsuţa pinguinului.

Pentru un moment, se aşternu o tăcere deplină. Toţi se uitau cu ochii mari de uimire la cadoul lui Mişa. Şi aveai de

ce te minuna — pe platou se lăfăiau o caracatiţă mică, o stea-de-mare, un pumn de creveţi imperiali, un rac-de-mare şi alţi locuitori decongelaţi ai adâncurilor. Chiar şi Mişa se apropiase de măsuţă şi se uita la cadoul lui. Ai fi zis că-i la fel de uimit ca şi ceilalţi.

— Da' generos mai eşti! rosti Serghei cu răsuflarea tăiată. Nici eu n-am mâncat vreodată atâtea bunătăţi!

— Nu le-am cumpărat eu..., şopti Viktor. Ăsta-i cadou de la tatăl ei..., adăugă el, întorcându-se să vadă dacă Sonia era atentă.

Dar Sonia nu era atentă. Stătea aplecată deasupra măsuţei şi-i tot arăta pinguinului, cu degeţelul, steaua-de-mare.

— Asta-i o stea, îi spunea ea lui Mişa, apoi, arătând spre racul-de-mare, adăugă: iar asta nu ştiu ce e...

Se aşezară cu toţii în jurul mesei. Fără să mai aştepte vreo invitaţie anume, pinguinul îşi începu ospăţul cu creveţii imperiali. De la televizor, se auziră bătăile orologiului. Serghei apucă o sticlă de şampanie, desfăcu sârma de la dop şi începu să agite sticla. Dopul sări cu un pocnet, iar şampania se revărsă în paharele şlefuite-n faţete. Viktor îi turnă Soniei Pepsi.

Deasupra complexului de vile, se înălţară cu pocnet spre tării nenumărate artificii multicolore, scăldând în cădere, când în verde, când în roşu, peisajul de iarnă. De-a valma cu zgomotul artificiilor, răsunară şi focuri de armă adevărată.

— Ăsta-i pistol semiautomat Tokarev, observă Serghei.

Noul an sosise. Focul ardea afară, luminând bradul şi podoabele sale. Din diferite puncte ale aşezării continuau să se înalţe-n văzduh artificii. Iar pe verandă sărbătorirea evenimentului era în toi. Serghei şi Viktor se desfătau cu şampanie, iar Sonia — cu Pepsi. Mişa, uitat pentru câteva momente, stătea tot la măsuţa lui. Încheiase socotelile cu creveţii şi acum măsura din priviri micuţul octopod.

După ce focul din curte se stinse, luară cărbunii încinşi şi-i puseră într-un mangal, iar peste ei aşezară primele trei frigărui.

— Şi cadourile? Unde sunt cadourile mele? întrebă Sonia, revenind cu picioarele pe pământ.

Viktor se întinse din nou după sacoşa de cumpărături şi scoase din ea alte două cadouri împachetate, primite de la Mişa-nepinguinul, şi unul neîmpachetat, din partea lui — o păpuşă Barbie.

— Nu, nu aşa! spuse Sonia. Pune-le sub brad.

Ascultător, Viktor le duse afară.

— Mai era şi unul pentru tine, îi reaminti Sonia.

După ce îi puse cadourile sub brad, pe zăpadă, Viktor reveni pe verandă. Pipăi în sacoşa de cumpărături cadoul său şi pe loc înmărmuri sesizând forma şi greutatea lui. Fără să-l scoată la vedere, îi desfăcu acolo în sacoşă ambalajul de hârtie colorată şi dădu de metalul rece. Nu mai încăpea nici o îndoială. Cadoul de la Mişa-nepinguinul era un pistol. Mâinile începură să-i tremure. Fără să se mai uite la el, îl împachetă la loc şi trase fermoarul la sacoşă.

— Ei, unde e? se impacientă Sonia. Trebuie să le desfacem împreună.

— Am uitat de el. L-am lăsat acasă!..., răspunse Viktor cu glas ridicat.

Sonia gesticulă dezamăgită şi îi aruncă o privire mustrătoare, cum procedează adulţii când copiii fac boacăne.

— Ei, poftim! Un om aşa de mare şi să uite!

Dar Viktor ieşise deja afară. Se apropie de Serghei, care stătea aşezat pe vine lângă mangal şi întorcea frigăruile.

— Haide, Sonia, arată-ne cadourile tale, o chemă Serghei.

Sonia se vârî sub brad şi se aşeză pe zăpadă. Urmă un zgomot de hârtie sfâşiată. Viktor se apropie de brad şi se aplecă să se uite.

— Ia zi, ce ai acolo? întrebă el, acum mai calm, încercând să mimeze curiozitatea cât putea el de bine.

— O jucărie, spuse Sonia.

— Ce fel de jucărie? Arată-mi.

— Un ceas vorbitor. Aşa cum am mai văzut. Uite, ascultă.

„A fost ora unu", spuse o voce metalică de femeie.

— Şi celălalt cadou? întrebă Viktor.

— Habar n-am ce este..., mormăi Sonia pipăind cel de al doilea cadou.

Însoţită de foşnetul hîrtiei de ambalaj, fetiţa ieşi de sub brad, ţinând în mână ceva. Se apropie de Viktor şi-i întinse lui cel de-al doilea cadou. Viktor observă în mânuţele ei un teanc destul de mare de dolari, legaţi cu un elastic.

— Ce-i asta? întrebă ea.

Viktor luă teancul.

— Ce este? repetă Sonia.

— Sunt bani..., răspunse el încet, privind uluit dolarii.

— Bani, ai spus? întrebă Serghei alăturându-li-se.

Se aplecă să vadă mai de aproape cel de-al doilea cadou şi încremeni locului, consternat.

— Sunt numai sute! şopti el.

— Şi pot acum să-mi cumpăr câte ceva? întrebă Sonia.

— Poţi, spuse Viktor.

— Da' un televizor, pot?

— Desigur.

— Şi o căsuţă pentru Barbie?

— Şi asta...

— Bine, dă-mi banii înapoi, spuse Sonia luând teancul de dolari de la Viktor. Am să-i duc în casă.

Sonia urcă scările verandei.

Uşor deconcertat, Serghei se uită ţintă în ochii lui Viktor.

— Sunt de la tatăl ei..., zise el, răspunzând la întrebarea ce plutea în aer.

Muşcându-şi buza de jos, Serghei se duse lângă mangal şi îşi reluă poziţia de dinainte.

— Păcat că n-am avut şi eu parte de un tătic aşa de bun..., spuse el în şoaptă.

Viktor nu-l mai asculta. Se ivise o altă problemă care-l apăsa pe suflet. Cadourile de la Mişa-nepinguinul îl îndatorau — sau cel puţin aşa i se părea. Îşi aminti de avertismentul pe care îl primise: „Răspunzi cu capul pentru ea..."

„Prostii, se gândi el, o aiureală în noaptea de revelion. De ce să am eu nevoie de un pistol? Ce nevoie are Sonia de atâţia bani?..."

— Ascultă, îl bătu amicul pe umăr, am impresia că ai fost angajat pe post de tutore... Iar ea va fi cea care te va plăti! Şi Serghei schiţă un zâmbet. Frigăruile noastre sunt gata. Putem să ne continuăm ospăţul...

Viktor primi cu bucurie această propunere, care-l distrăgea de la gândurile sale. Se urni din loc şi o porni spre treptele verandei. Serghei luase între timp frigăruile şi le ducea spre casă.

Viktor intră în cameră, ca s-o cheme şi pe Sonia, dar aceasta dormea deja, cu teancul de dolari în faţă şi cu o mânuţă aşezată pe el.

Se retrase în cea mai mare linişte, închizând uşile în urma lui. Îşi reluă locul pe verandă la masă, uitându-se în jur după pinguin. Mişa stătea acum ceva mai depărtat de măsuţa lui.

— Ei, ce zici, croim cu o votcă frigăruile astea? întrebă Serghei deschizând sticla de votcă cu piper.

— Croim! îl secondă Viktor întinzându-şi paharul gol.

După ce „croiră" câte una mare şi mâncară câte-o frigăruie, simţiră cum îi răpune o cruntă oboseală şi se duseră la culcare.

„A fost ora trei", răsună vocea feminină a ceasului vorbitor.

Capitolul 37

Pe la ora unsprezece în dimineaţa următoare, Viktor fu trezit de nişte bătăi în geam.

— Ţi-au venit vecinii, spuse o voce răguşită, dar plină de voioşie. La mulţi ani!

Ducându-se la fereastră, Viktor văzu doi tineri cu nişte fete. Chipurile tinerilor i se păreau cunoscute. Numaidecât îşi aminti unde îi mai văzuse — astă-noapte, după detunătură, se aflau şi ei lângă cadavrul hoţului sfârtecat de mina pe care

călcase. Amândoi erau buhăiţi, şi nici fetele nu se putea spune că arătau mai bine.

— Ascultă! bătu în fereastră cel cu barbă. Ne laşi să tragem o uitătură la pinguin? Ia zi? glăsui el ridicând spre fereastră mâna în care ţinea o sticlă de şampanie.

Viktor îl zgâlţâi pe Serghei, care încă dormea.

— Avem musafiri!

— Musafiri? mormăi Serghei buimac de somn, dar în două minute se dezmetici complet.

Peste puţin se aflau aşezaţi cu toţii la masa de pe verandă. Rămăsese destulă mâncare de seara trecută, iar afară, pe mangalul stins, se găseau, îngheţate acum, frigăruile ce nu apucaseră să fie făcute.

După ce îşi satisfăcură curiozitatea în legătură cu pinguinul, oaspeţii mâncară, băură şi se puseră pe glume. Petrecerea începu să-l obosească pe Viktor şi de-abia aştepta să ia sfârşit. Nu i-a fost dat să aştepte prea mult — una dintre fete, binişor cherchelită, prinse nitam-nisam să se smiorcăie, spunând că vrea să se culce, aşa că peste puţin musafirii o luară din loc.

Serghei îşi masă tâmplele şi, cu privirea încă uşor înceţoşată, se uită la Viktor, spunând cu părere de rău:

— Mâine mă duc la muncă...

Viktor căzu pe gânduri. De întors, nu se putea întoarce în oraş, şi să-l sune pe şef — era prea devreme.

— Pot să mai stau aici câteva zile? întrebă el.

— Poţi să stai cât vrei! spuse Serghei gesticulând. În ce mă priveşte, m-ar şi avantaja treaba asta. Aş avea garanţia că nici un idiot n-o să încerce să-mi spargă casa...

În ciuda unei migrene care-l chinuia, Serghei plecă în aceeaşi seară la Kiev.

— În caz de ceva, sună-mă, e un telefon public la capătul aleii principale, lângă casa paznicului, spuse Serghei la plecare. O să le spun celor de la pază că sunteţi aici... Dar să fii mai precaut cu teancul ăla de dolari... Ascunde-l undeva...

Viktor încuviinţă.

Cu motorul duduind, Zaporojeţul o luă din loc. Din nou se aşternu liniştea în jur. Doar din cameră se auzea abia perceptibil sonorul televizorului. Sonia se uita la un film.

— Ce zici, n-ar fi mai bine să am eu grijă de banii tăi? întrebă Viktor, aşezându-se alături de ea pe marginea canapelei.

— Poftim, ia-i! spuse Sonia dându-i teancul de dolari. Numai ai grijă să nu-i pierzi.

Viktor piti dolarii în aceeaşi sacoşă de cumpărături în care se afla pistolul primit cadou şi, aruncă, sacoşa în pivniţă.

Capitolul 38

Următoarele câteva zile se scurseră în linişte şi fără evenimente, dacă ignorăm faptul că avea să se prezinte miliţia locală ca să ridice cadavrul acelui hoţ ghinionist. Dar ei nu participară, întrucât, la rugămintea paznicului Vanea, au stat cu toţii cuminţi în casă, aşteptând să se consume momentul. „Asta vă trebe, să fiţi martori?", spusese atunci moş Vanea, şi Viktor se declarase de acord cu el. După plecarea miliţiei, moş Vanea trecuse din nou pe la ei şi anunţase „încetarea stării de asediu". „Totu-i în ordine", spusese el. „Dar proprietarul acelei *dacea* n-o să aibă probleme?", se interesase Viktor. Moş Vanea râmji. „Taman dinioare o trecut şi 'mnealui, că doară şi 'mnealui îi colonel! Zicea că mina o fost pusă pentru dânsul, necum pentru hoţ... Clar ca bună ziua. D-apoi ce, gândeşti că puţine mine se pun în ziua de azi?..."

Sonia îşi petrecea majoritatea timpului în faţa televizorului, şi numai când se transmitea ceva foarte plictisitor ieşea afară sau îşi făcea de lucru cu pinguinul pe verandă.

Pe Viktor îl chinuia cumplit lipsa de activitate. Ar fi vrut să facă ceva, orice, şi oricât de nefolositor. Dar la *dacea* nu era nimic de făcut, şi el se perpelea, ba intrând în cameră şi aşezându-se în faţa televizorului, ba stând în bucătărie, unde adusese înapoi de pe verandă masa şi plita electrică.

În cele din urmă, nemaiputând îndura această inactivitate, o rugă pe Sonia să nu iasă din casă, iar el se duse la telefonul public şi îl sună pe şef.

Îi răspunse secretara.

— Pot să vorbesc cu Igor Lvovici?

— Tania, pune receptorul în furcă, răspund eu, auzi Viktor vocea cunoscută. Da, vă rog?

— Aici, Viktor... Pot să mă întorc?...

— Păi cum, ai plecat?! întrebă şeful cu o disimulată mirare. Bineînţeles că poţi să te-ntorci. Totul e-n ordine. De cum soseşti, treci pe la mine. Am a-ţi arăta ceva.

După terminarea convorbirii cu şeful, Viktor îl sună pe Serghei şi-l rugă să vină cu maşina să-l ia cât poate de repede.

Se întoarse la *dacea* într-o dispoziţie mai veselă. Anul Nou i se părea acum cu adevărat o sărbătoare, chiar dacă trecuse. Auzea iarăşi scârţâitul zăpezii sub tălpi, dar acum sunetul acesta îl bucura. Se uita de-o parte şi de alta a drumului şi observa ceea ce până atunci nu-i atrăsese luarea-aminte — frumuseţea sculpturală a copacilor în veşmânt de iarnă, botgroşii hoinărind pe zăpadă, printre urmele lăsate de labe de pisică sau de câine. Iar din străfundurile memoriei ieşeau la suprafaţă cunoştinţele însuşite la orele de ştiinţe ale naturii, unde, de mult de tot, învăţase să identifice urmele de animale, ba chiar îşi amintea cu lux de amănunte asemenea urme, ilustrate în manual — urmele de iepure, dese şi perechi-perechi. „Când iepuraşul este urmărit, o ia la sănătoasa, alergând în salturi", îi răsuna în minte vocea de demult a primei lui învăţătoare.

Capitolul 39

Luând sacoşa cu pistolul şi cu teancul de dolari, Viktor o puse în şifonier şi plecă la redacţie, lăsându-i singuri acasă pe Sonia şi pe Mişa.

Şeful îl întâmpină cu un zâmbet îndestulat. Îl pofti să se aşeze în fotoliu, îl servi cu o cafea şi îl întrebă cum a petrecut revelionul, ignorând în mod flagrant latura de afaceri a discuţiei. În sfârşit, după ce terminară de băut cafeaua şi asupra lor prinse a plana o pauză, pe care ar fi fost o inepţie crasă s-o umple cu vorbe de clacă, Igor Lvovici scoase din sertarul biroului un plic destul de voluminos. Privindu-şi drept în ochi interlocutorul, extrase din plic câteva fotografii pe care i le înmână.

— Uită-te la ele, poate cunoşti persoanele.

Fotografiile înfăţişau două cadavre foarte bine îmbrăcate: doi bărbaţi tineri, cam de douăzeci şi cinci de ani, zăcând întinşi pe jos într-un apartament oarecare. Zăceau aşezaţi cu grijă, într-o poziţie cât se poate de cuminte, fără braţe sau picioare răşchirate, fără nici o grimasă de spaimă sau suferinţă pe chipuri.

— Ia zi, îi recunoşti?

— Nu, răspunse Viktor.

— Ei te căutau... Iar astea ţi le-au lăsat drept amintire! spuse şeful înmânându-i alte două fotografii.

Viktor se recunoscu în ele — stând la măsuţă în cafeneaua din pasajul de sub clădirea Operei din Harkov, apoi mergând pe străzile acestui oraş.

— Băieţi modeşti, spuse şeful. Amândoi aveau doar un un singur pistol cu amortizor... Fapt e că n-au dat de tine... Dar negativele acestor filme — făcu el semn spre cele două poze din mâna lui Viktor — se află încă undeva în Harkov... Nu cred să le mai trimită şi cuiva de pe-aici, totuşi, fii cu ochii în patru, păzeşte-te.

În cele din urmă, îi dădu lui Viktor o mapă cu materiale pentru noile „cruciuliţe".

— Aşa că, foarte discret, pune-te din nou pe treabă! spuse şeful bătându-l pe umăr şi conducându-l spre ieşire.

Capitolul 40

În ianuarie iarna se dovedi a fi leneşă — îşi ducea zilele pe seama zăpezii de anul trecut, care, ocrotită de ger, mai acoperea şi acum pământul. În vitrinele magazinelor se mai vedeau atârnând podoabele de Anul Nou, dar spiritul sărbătoresc dispăruse, lăsând din nou oamenii faţă-n faţă cu viaţa de zi cu zi şi cu viitorul. Viktor studia noua mapă cu documente. De astă dată, toate informaţiile le primise direct din mâna şefului, şi nu de la Fiodor, care îşi dăduse demisia de la ziar înainte de Anul Nou.

Cartoteca „cruciuliţelor" sporea tot mai mult. În ultima mapă se aflau dosarele unor directori de mari intreprinderi şi fabrici şi ale unor preşedinţi de societăţi pe acţiuni. Aproape toţi erau acuzaţi de furt şi transfer de bani în bănci din Occident, unii fiind implicaţi în comerţ ilicit cu materii prime, alţii reuşind să transporte peste graniţă, pe bază de troc, utilaje de producţie proprie. Erau furnizate o mulţime de informaţii de genul acesta, dar, slavă Domnului, nu toate erau subliniate de creionul şefului. Ce-i drept, munca lui Viktor nu era deloc uşoară. Ba i se termina inspiraţia, ba îi seca izvorul consideraţiilor filozofice, şi astfel, pentru fiecare „cruciuliţă" în parte, se vedea acum nevoit să stea ore în şir încordat în faţa maşinii de scris. Şi, deşi în cele din urmă se declara mulţumit de rezultat, povara efortului îl istovea şi nu mai avea vlagă să petreacă ceva timp nici cu Sonia, nici cu pinguinul. Bine cel puţin că imediat după revenirea de la *dacea* în oraş, apucase să cumpere, la insistenţele Soniei, un televizor color. Aşa se face că acum se adunau seară de seară cu toţii în sufragerie şi priveau la televizor, dar telecomanda se afla întruna în mâna Soniei.

— Este televizorul meu, spunea ea, iar Viktor se vedea nevoit să-i dea dreptate, pentru că televizorul fusese, într-adevăr, cumpărat din banii ei.

De la o vreme, începuse şi Mişa să manifeste interes pentru televizor. Uneori se posta chiar în faţa ecranului, blo-

cându-le astfel vederea. Atunci Sonia se ridica şi, cu blândeţe, îl conducea în dormitor, unde Mişa rămânea în faţa oglinzii, studiindu-şi imaginea. Viktor era uimit de uşurinţa cu care izbutea Sonia să-l „dirijeze" pe pinguin. Deşi poate că nu era în acest lucru nimic uimitor, dat fiind că fetiţa petrecea cu el mai mult timp decât Viktor. În câteva rânduri, chiar ea îl scosese la plimbare pe terenul viran de lângă porumbare.

Într-o seară se auzi soneria de la intrare. Uitându-se prin vizor şi văzând o persoană absolut necunoscută, Viktor se alarmă. Primul lucru ce-i trecu prin minte au fost fotografiile cu cadavrele celor doi tineri care îl urmăriseră. Oftând, bărbatul de aproximativ patruzeci de ani mai apăsă o dată pe sonerie. Zbârnâitul ei răsună chiar deasupra capului lui Viktor, care stătea încremenit, cu răsuflarea tăiată.

În spatele lui scârţâi uşa de la sufragerie, şi glasul Soniei sparse tăcerea ce se aşternuse.

— Deschide uşa! N-auzi că sună cineva?!

În aceeaşi clipă răsună din nou zbârnâitul soneriei, însoţit de o lovitură de pumn în uşă.

— Cine-i acolo? întrebă cu glas nervos Viktor.

— Deschide! Nu-ţi fie teamă! se auzi vocea de cealaltă parte a uşii.

— Pe cine căutaţi?

— Pe tine! Pe cine altcineva? De ce ţi-e teamă? Am venit într-o problemă referitoare la Mişa!...

Viktor duse mâna la încuietoare, încercând să discearnă rapid la care Mişa anume din cei doi se referea acest om. Mai mult ca sigur că nu putea fi vorba de pinguin. În cele dn urmă, deschise uşa.

În vestibul intră un bărbat slab, neras şi cu nasul ascuţit, îmbrăcat într-o scurtă chinezească de puf şi cu o căciuliţă neagră tricotată pe cap. Scoase din buzunar o foaie de hârtie împăturită în două sau în trei, pe care i-o întinse lui Viktor.

— Cartea mea de vizită, spuse omul rânjind.

Viktor despături hârtia şi o duse mai aproape de ochi. Un fior de gheaţă îl trecu pe şira spinării — era propriul lui text, „cruciuliţa" pe care o compusese pentru Serghei Cekalin, amic-inamicul lui Mişa-nepinguinul.

— Mă recunoşti acum? întrebă vizitatorul cu răceală.

— Dumneata eşti acel Serghei...? întrebă Viktor, uitându-se la Sonia, care încă mai stătea în cadrul uşii deschise. Intră în cameră! îi spuse el cu asprime şi îşi întoarse privirea către musafir.

— Da, eu sunt acel Serghei, răspunse musafirul. Poate ne aşezăm undeva, să stăm puţin de vorbă...

Viktor îl conduse în bucătărie. Serghei se aşeză imediat pe locul preferat al lui Viktor, astfel încât acestuia nu-i mai rămase altceva de făcut decât să se aşeze în partea opusă.

— Am nişte veşti proaste pentru tine, îl încunoştinţă musafirul. Află că, din păcate, Mişa a murit... Iar eu am venit după fetiţa lui... Nu mai are nici un sens s-o ţii ascunsă... Ai înţeles?

Spusele musafirului erau receptate anevoie şi fragmentar de către Viktor. Oricum ai fi luat-o, nu se legau nicicum între ele cele două lucruri esenţiale — moartea lui Mişa şi faptul că acest om voia s-o ia de la el pe Sonia. Avu senzaţia că îl străpunge o subită durere de cap — îşi duse palma la frunte şi simţi răceala propriei mâini.

— Cum a murit? întrebă brusc Viktor, cu ochii pironiţi în tăblia mesei. Chipul său exprima o totală derută.

— Cum? întrebă la rândul său Serghei. Cum mor toţi... în mod tragic...

— Şi de ce fetiţa trebuie să meargă cu dumneata? întrebă Viktor după o scurtă pauză, care îi îngădui să-şi ordoneze gândurile.

— Am fost prietenul lui... Este de datoria mea să am grijă de ea în continuare.

Viktor scutură din cap, cu ochii pironiţi în faţa sa. Musafirul îl privea fix şi plin de mirare.

— Nu, spuse Viktor cu un glas ce căpătase în mod surprinzător fermitate. Mişa m-a rugat pe mine să am grijă de ea.

— Ascultă, spuse vizitatorul pe un ton destul de plictisit, cu tot respectul pentru aşa-zisa tutelă a ta, ai înţeles greşit. Cum ai putea să-mi dovedeşti că ţi-a cerut asta?

— Am un bilet de la el, spuse Viktor cu calm. Pot să ţi-l arăt.

— Ia arată-mi-l!

Viktor se duse în sufragerie şi căută printr-un teanc de hârtii de pe pervazul ferestrei biletul acela în care Mişa promitea să se întoarcă „după ce se aşază praful". În timp ce arunca o privire spre Sonia şi spre pinguin, care urmăreau cu interes emisiunea de patinaj artistic de la televizor, auzi trântindu-se uşa de la intrare. Ieşi în vestibul, se uită în bucătărie. Vizitatorul său o ştersese, fără o vorbă, lăsându-şi pe masa din bucătărie necrologul alcătuit de Viktor.

Câteva minute mai târziu, se auzi zgomotul unui motor de maşină. Viktor se uită pe fereastră şi în lumina felinarului văzu îndepărtându-se o maşină prelungă, asemănătoare cu aceea a lui Mişa-nepinguinul.

— De ce a venit nenea ăsta? întrebă Sonia, intrând în bucătărie.

— A venit după tine, şopti Viktor fără să-şi întoarcă faţa.

— Ce-ai spus? întrebă fetiţa, neauzind răspunsul.

— Să stăm puţin de vorbă...

Sonia se întoarse la televizor, iar Viktor se aşeză din nou la masa din bucătărie şi se adânci în gânduri. Cugetă la viaţa lui, în cadrul căreia Sonia începuse să ocupe un anumit rol. Un rol nu prea evident, dar care îl obliga să-i poarte de grijă şi să se gândească la ea. Dar această „purtare de grijă" se limita doar la mâncare şi la un sporadic schimb de cuvinte. Prezenţa Soniei în viaţa sa era asemănătoare cu prezenţa pinguinului Mişa în locuinţa sa. Totodată însă, apariţia acelui individ care venise s-o ia trezise în el un sentiment de spaimă, o spaimă care l-a determinat să-şi manifeste acea surprinzătoare fermitate. Şi din nou îşi aminti discuţia aceea privind o anume protecţie, o anume „tutelă", despre care el nu ştia nimic. Toate acestea păreau să-i împartă viaţa în două jumătăţi: una care îi era cunoscută, şi cealaltă care îi rămâ-

nea necunoscută. Ce se afla în cealaltă jumătate? Din ce era alcătuită? Viktor îşi muşcă buza de jos. Enigmele erau ultimul lucru de care ar fi dorit să se ocupe. Sublinierile şefului îl învăţaseră să folosească faptele esenţiale ca punct de plecare pentru orice text sau idee. În această seară îi venea greu să aprecieze care din ideile care îi jucau prin minte, dacă ar fi fost să le aştearnă pe hârtie, ar fi meritat să fie subliniate cu creionul roşu.

Capitolul 41

Straniu, dar peste două zile Viktor şi uitase de vizita lui Serghei Cekalin. Era pe de-a-ntregul absorbit de muncă, mai cu seamă după telefonul primit din partea şefului, care-i cerea politicos să se grăbească. În scurtele pauze făcute în procesul scrierii „cruciuliţelor", stătea la o ceaşcă de ceai, gândindu-se că ar trebui să-i acorde mai multă atenţie Soniei, s-o ducă la vreun spectacol de păpuşi şi chiar prin alte locuri. Dar, deocamdată, înfăptuirea acestor intenţii era amânată până când avea să dispună de mai mult timp liber. Acum reuşea să o bucure într-un singur mod — cumpărându-i din belşug îngheţată şi alte dulciuri. Cumpărăturile erau singura modalitate prin care izbutea să mai inspire şi el un pic de aer proaspăt, geros. Şi, cu cât făcea mai multe ieşiri în acest scop, cu atât mai bucuroşi erau Mişa-pinguinul şi Sonia. Spre deosebire de pinguin, Sonia îşi exprima bucuria zgomotos. Din ce în ce mai des îi spunea „unchiul Vitea", şi lucrul acesta îi făcea o reală plăcere. Dar cel mai important era faptul că Sonia nu se împotrivea să-şi petreacă majoritatea timpului stând în casă. Iar seara, când se adunau în faţa televizorului şi se uitau la câte un episod dintr-un ultim serial mexican, Viktor se simţea cât se poate de liniştit şi confortabil, pentru că nu trebuia să se gândească la ceea ce vedea. Îi plăcea iarna aceasta. Luându-se cu lucrul sau stând în faţa televizorului, uita grabnic tot ce era neplăcut.

— Unchiule Vitea, îl întrebă odată Sonia, arătând spre ecranul televizorului, de ce Alejandra are o dădacă?

— Probabil pentru că are părinţi bogaţi.

— Tu eşti bogat?

Viktor ridică din umeri.

— Nu prea...

— Da' eu?

Viktor se întoarse spre fetiţă.

— Hai, spune, eu sunt bogată? îl întrebă ea din nou.

— Desigur, încuviinţă Viktor. Chiar mai bogată decât mine...

Această conversaţie şi-o aminti a doua zi, în timpul unei pauze de ceai. Habar n-avea cam cât ar fi costat o dădacă, dar gândul că ar putea angaja una pentru Sonia i se păru în ziua aceea o „găselniţă".

Pe seară trecu pe la el amicul-sectorist, aducând cu sine o sticlă de vin roşu. Se aşezară în bucătărie. Era lapoviţă, şi fulgii mari de zăpadă se lipeau de geamul ferestrei.

Serghei era uşor tulburat.

— Ştii ceva, mi se oferă un post de miliţian în Moscova... E de zece ori mai bine plătit decât aici. Şi locuinţă pe gratis...

Viktor dădu din umeri.

— Dar ştii cum e viaţa pe-acolo — împuşcături, explozii...

— Ca şi pe-aici, spuse Serghei. Dar nu mă înrolez în forţele de şoc... Am să fiu ce am fost şi până acum... Nu ştiu, parcă m-aş duce pentru vreun an, să câştig niscai bani, ce zici?

— E decizia ta...

— Da, a mea..., oftă Serghei. Dar tu cum mai stai cu belelele? S-au terminat?

— Se pare că da.

— Să dea Dumnezeu, zise Serghei.

— Ascultă, nu cunoşti cumva vreo tânără normală? Viktor se uită întrebător în ochii prietenului. Caut o dădacă pentru Sonia... De încredere şi nu prea scumpă?

Serghei se gândi.

— Am o nepoată... Are douăzeci de ani. Şi n-are serviciu... Ai vrea să o întreb?

Viktor încuviinţă.

— Cât i-ai oferi pe lună?

— Cincizeci de dolari, e bine? propuse Viktor.

— Bine, răspunse Serghei.

Capitolul 42

Spre surprinderea sa, a doua zi îi telefonă pinguinologul.

— La telefon Pidpalîi, spuse acesta cu o voce slăbită. Dumneata eşti, Viktor?

— Da.

— Te-aş ruga să treci pe la mine, nu mă simt prea bine...

Lăsându-şi treburile deoparte, Viktor se duse în Sveatoşino.

Bătrânul era palid. Mâinile îi tremurau. Pielea de sub ochii adânciţi în orbite era galbenă.

— Intră, spuse el radiind de bucurie.

Camera era caldă şi neaerisită.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu... Mă doare stomacul. De trei zile n-am dormit, se plânse bătrânul aşezându-se la masă.

— Aţi chemat vreun doctor?

— La ce bun? dădu Pidpalîi din mână a lehamite. Ce mai însemn eu pentru ei? Cu ce s-ar alege dumnealor de la mine?

Viktor se îndreptă spre telefon şi chemă o ambulanţă.

— N-are nici un rost! spuse bătrânul gesticulând din nou. Cum vin, aşa şi pleacă. Îi ştiu eu...

— Staţi jos, mă duc să vă fac un ceai! rosti Viktor pe un ton ferm şi se duse la bucătărie.

Pe masa din bucătărie zăceau claie peste grămadă vase murdare şi resturi de mâncare. Cănile aveau mucuri de ţigară în ele. Luă două căni, turnă apă în ele şi o vărsă cu mucuri cu tot în chiuvetă. Apoi le spălă şi puse ceainicul la fiert.

Timpul trecea. Ceaiul era şi el pregătit, iar cei doi şedeau tăcuţi la masa din odaie, în aşteptare. O părere de zâmbet ironic rătăcea pe chipul bătrânului. Din timp în timp, îi arunca lui Viktor câte o privire.

— Îţi spuneam data trecută că am avut ocazia să cunosc tot ce poate fi mai bun în viaţa asta..., rosti el pe un ton sfătos, cu glas răguşit, lipsit de vlagă.

Viktor nu îi răspunse.

În sfârşit, se auzi soneria de la uşă. Un felcer şi un infirmier intrară în casă.

— Care-i pacientul? întrebă felcerul, scuturând cu degetele de la mâna dreaptă tutunul ars de la ţigara pe care tocmai o terminase.

— Dumnealui este, arătă Viktor spre bătrân.

— Ce te doare? întrebă felcerul examinând faţa lui Pidpalîi.

— Stomacul... Aici, arătă bătrânul cu mâna.

— Să-i dăm nişte No-Spa? întrebă felcerul întorcându-se către infirmier, care se uita foarte oţărât la pereţii din jur.

— Nu e cazul, n-o să mă ajute cu nimic, spuse Pidpalîi. Am mai luat.

— Ei, asta e tot ce avem, spuse felcerul desfăcându-şi braţele a neputinţă.. Hai să plecăm!

Făcându-i semn infirmierului, se îndreptă spre ieşire.

— Staţi o clipă, spuse Viktor.

Felcerul se întoarse şi-l aţinti pe Viktor cu o privire întrebătoare.

— Ce doriţi?

— N-aţi putea să-l duceţi la un spital?

— Am putea, dar care spital l-ar primi? întrebă acesta cu un oftat aproape sincer.

Viktor scoase din buzunar cincizeci de dolari şi îi întinse felcerului.

— Poate că totuşi îl vor primi, ce ziceţi?

Felcerul şovăi şi se uită încă o dată la bătrân, parcă evaluându-l.

— Cei de la Okteabrskaia s-ar putea să-l primească..., spuse el ridicând din umeri.

Apoi se apropie de Viktor cumva pieziş, luă cu un gest neîndemânatic bancnota verzulie şi o strecură în buzunarul halatului său jegos.

Viktor se aplecă deasupra mesei, găsi un creion şi un petec de hârtie şi notă numărul său de telefon.

— Poftim, îi înmână el felcerului hârtiuţa. Sună-mă, ca să ştiu unde este şi ce face...

Felcerul încuviinţă.

— Să mergem! se adresă acesta tăios bătrânului.

Pidpalîi se foi puţin prin casă, intră cu paşi nesiguri în bucătărie, de unde reveni cu ceva ce zornăia în mâna sa tremurătoare.

— Ia cheile astea, Vitea, şi încuie când pleci.

Felcerul şi infirmierul aşteptară răbdători până când bătrânul se îmbrăcă, apoi îl conduseră afară, mai mult ca pe un prizonier decât ca pe un pacient.

Rămas singur în apartamentul străin, Viktor stătu îndelung la masă, respirând aerul închis şi plin de praf, străbătut de un miros iritant de căldură umedă. Nu se simţea în apele lui. În cele din urmă se ridică de pe scaun, dar nu-i prea venea să plece. Locuinţa îi făcea impresia unei paragini dragi, avea în ea ceva ce îi stârnea un sincer sentiment de milă. Zidurile, ca şi celelalte lucruri din cameră, purtau amprenta neputinţei proprietarului şi a unei stări de izolare totală.

Înainte de a pleca, spălă toate vasele şi făcu puţină curăţenie în casă. „Să se întoarcă sănătos şi să se bucure măcar vreo două zile de această aproximativă ordine...", se gândi el în timp ce încuia uşa apartamentului.

Seara, îi telefonă felcerul anonim.

— Bătrânul nu o mai duce mult — are cancer.

— Unde e internat?

— La spitalul Okteabrskaia, secţia Oncologie, Salonul 5.

— Mulţumesc, spuse Viktor şi repuse receptorul în furcă.

Întristat, se uită după Sonia.

Fetiţa îi surprinse privirea şi îl întrebă:

— Ne ducem azi să ne plimbăm pe terenul viran?

— Mai întâi să mâncăm de seară, răspunse Viktor şi se îndreptă spre bucătărie.

Capitolul 43

Câteva zile mai târziu, curierul şefului îi aduse încă o mapă cu dosare. Uitându-se peste ele, observă că de astă dată avea de a face cu personalităţi militare, ba pe deasupra, din cele cu ranguri înalte. „Formulau pretenţii" la „cruciuliţe" vreo douăzeci dintre ei. În toate caracterizările se îmbinau armonios nostalgia pentru trecut şi comerţul cu armament. Şi încă ceva, se relata care şi la ce anume se pricepe mai bine — se vorbea şi de emigraţia ilegală la graniţa ucraineano-polonă cu elicoptere militare, şi de închirierea pe termen nelimitat a unor aeronave de transport. Cu cât citea mai mult, cu atât lucrurile erau mai cu cântec. Dar această cohortă se deosebea prin ceva de celelalte. Punând hârtiile deoparte, căzu pe gânduri. Se uită pe fereastră, dincolo de care iarna îşi urma cursul. Apoi le luă din nou la studiat — punct cu punct! Toţi aceşti generali, colonei sau maiori erau echilibraţi din punct de vedere moral, toţi se dovedeau a fi nişte soţi şi taţi devotaţi.

După ce mai citi o dată caracterizările, se aşeză pe lucru. Puse ceainicul la fiert şi scoase de sub masă maşina de scris.

Lucră vreo două ore, până când îl întrerupse zbârnâitul telefonului. Era Serghei-sectoristul.

— Ascultă, am vorbit cu nepoata mea, spuse acesta, şi e de acord. Dacă n-ai nimic împotrivă, aş trece împreună cu ea peste jumătate de oră...

— Haideţi! consimţi Viktor.

Amurgea. Pretimpuria înserare de iarnă cobora peste oraş. Abandonând lucrul, Viktor se duse în sufragerie şi se aşeză pentru o clipă pe canapea. Sonia se juca cu păpuşa ei Barbie.

— Unde-i Mişa? întrebă Viktor.

— În cealaltă cameră.

— Sonia, o să vină acuşi în vizită o tanti..., îi explică el. O tanti tânără, care va fi dădaca ta...

Dându-şi seama de stângăcia cu care vorbise, făcu o pauză.

— Unchiule Vitea, rupse tăcerea Sonia, da' o să se joace cu mine?

— Bineînţeles. Asta, cu siguranţă!

— Da' cum o cheamă?

— Încă nu ştiu. Este nepoata lui nenea Serghei, în casa căruia am petrecut Anul Nou.

Pe neaşteptate, se auzi soneria. Ridicându-se în picioare, Viktor se uită la ceas. Era prea devreme să fie Serghei. Totuşi, Serghei era cu nepoata lui.

— Ea este Nina, arătă Serghei din cap spre nepoata sa în timp ce amândoi îşi dădeau jos scurtele în vestibul.

Viktor se recomandă la rândul său, luă scurta Ninei şi o agăţă în cuier.

— Aceasta este Sonia, o prezentă Viktor Ninei, după ce luară cu toţii loc în sufragerie.

Nina îi zâmbi.

— Iar ea este Nina, îi spuse Viktor Soniei, arătând cu mâna spre musafiră.

Din nou senzaţia de stânjeneală îl determină să facă o pauză. Părea că aşteaptă să vadă reacţia celor două, să le audă cum încep să pălăvrăgească între ele, astfel încât prezenţa lui să fie inutilă. Dar Sonia şi Nina se uitau una la alta şi nu-şi spuneau o vorbă.

Între timp, Viktor o măsură pe Nina din cap până în picioare: era micuţă de statură, cu faţa rotundă, părul castaniu, tuns scurt, iar, ca vârstă, nu i-ai fi dat mai mult de şaptesprezece ani. Era îmbrăcată cu nişte blugi mulaţi, care îi subliniau formele plinuţe, şi cu un pulover albastru, care îi accentua sânii micuţi. Avea un aer destul de adolescentin — poate din cauza surâsului, pe care se vedea cât de colo că şi-l ţinea sub control. Îndată descoperi şi motivul: încerca

astfel să-şi ascundă dinţii galbeni. „Probabil că-i fumătoare", se gândi Viktor.

— Aş putea să încep chiar de mâine..., spuse Nina pe neaşteptate.

— Şi ce o să facem? întrebă Sonia.

Nina arboră semi-zâmbetul ei.

— Tu ce-ai vrea să facem?

— Să ne dăm cu săniuţa.

— Ai săniuţă?

— Unchiule Vitea, eu am săniuţă? întrebă Sonia făcând ochii mari şi aruncându-i o privire jucăuşă lui Viktor.

— Nu, nu ai, răspunse Viktor.

— Nu-i nimic, o să aduc eu una, spuse Nina repede, vrând parcă să preîntâmpine tot ce ar mai fi vrut să spună Viktor. Eu locuiesc în Podol, şi mijloacele de transport merg destul de bine..., adăugă ea ridicând din umeri.

Viktor încuviinţă.

Aşa că rămase stabilit ca Nina să vină la ora zece şi să aibă grijă de Sonia până la ora cinci.

După ce îi conduse pe Serghei şi pe nepoata sa până la uşă, Viktor răsuflă de două ori uşurat. Spre satisfacţia lui, discuţia la modul practic se dovedise mai curând o formalitate, iar în afară de asta, Sonia avea acum o dădacă. Iar el se simţea mult mai confortabil şi mai relaxat.

— Ei, ce zici? o întrebă Viktor pe Sonia, întorcându-se în sufragerie. Ţi-a plăcut de Nina?

— E drăguţă, spuse Sonia plină de voioşie. Să vedem dacă şi lui Mişa o să-i placă de ea.

Capitolul 44

Pentru Viktor, apariţia Ninei echivala cu o eliberare. Nu pentru că până acum i-ar fi acordat mai mult timp Soniei, îi acorda şi acum acelaşi timp ca şi mai înainte — stăteau tot aşa împreună în faţa televizorului, împreună luau masa de

dimineaţă şi cina. Şi cu toate astea, nu-l părăsea senzaţia că are mai mult timp la dispoziţie — nu neapărat timp liber, ci doar timp — şi astfel nu-şi mai făcu reproşuri că se gândea mai puţin la fetiţă şi încetă cu desăvârşire să se învinuiască de faptul că nu se ocupa de ea. Acum, Nina venea dimineaţa şi plecau amândouă în locuri ştiute numai de ele, iar seara, când se întorceau, Sonia, obosită, spunea cu mândrie: „Azi ne-am plimbat prin Parcul Acvatic" sau „Am fost la Puşcea-Vodiţa*".

Viktor era mulţumit. Lucrul avansa binişor. Iarna era pe sfârşite. Pinguinul începuse din nou să umble noaptea de colo-colo prin apartament. Într-un rând, Sonia se sperie de moarte şi începu să ţipe. Dormea cu mâna atârnând pe marginea canapelei, când Mişa veni şi se cuibări sub palma ei.

Probabil că Sonia visa ceva, şi căldura pe care o simţise se-nvălmăşise cu imaginile din vis, provocând reacţia unui coşmar.

După ce termină necrologurile militarilor, Viktor se hotărî să nu-l sune pe şef pentru alte dosare, ci să-şi ia o zi liberă. Vremea era însorită. De-afară se-auzea cum cad picurii, nu ai celui dintâi, dar nici ai celui din urmă dezgheţ care vestea venirea primăverii.

Sonia şi Nina ieşiseră din nou la o plimbare. După ce îşi terminase masa de dimineaţă, Mişa-pinguinul se dusese în cameră şi se aşezase lângă uşa balconului, unde era mai răcoare.

Viktor se hotărî să-i facă o vizită bătrânului Pidpalîi.

Dezgheţul lăsase asfaltul alunecos, iar în drum spre spitalul Okteabrskaia căzu de câteva ori. Vremea moinoasă îi jucase o festă, acoperind trotuarele cu polei. Ultima oară alunecă chiar pe scările Secţiei de Oncologie.

Salonul 5 — pe care îl găsi fără a apela la cineva — era imens, cât o sală de sport. Din cauza alternărilor de paturi şi

---

* În traducere liberă: Dumbrava-cu-Izvoare — zonă kieveană de agrement.

noptiere, locul semăna cu o cazarmă. Nu se vedea nici o asistentă medicală. În încăpere stăruia un miros acru, de spital. Unele paturi erau despărţite de celelalte prin paravane.

Cercetând cu privirea în jur, îl zări pe Pidpalîi. Zăcea pe un pat de lângă fereastră, cu ochii aţintiţi în tavan. Capul părea că i se micşorase.

Apucând un taburet destul de greu de lângă uşa salonului, Viktor se duse şi se aşeză la căpătâiul pinguinologului. Acesta nu-l observă.

— Bună ziua, spuse Viktor.

Pidpalîi întoarse capul şi se uită la vizitator. O umbră de zâmbet îi destinse buzele subţiri, palide.

— Bine ai venit..., rosti el.

— Ei, cum stăm? Vi se face vreun tratament?

Drept răspuns, primi un zâmbet semnificativ.

— Nu v-am adus nimic..., spuse Viktor, simţindu-se vinovat la vederea celor două portocale de pe noptiera vecină. Pur şi simplu mi-a ieşit din minte acest lucru...

— Nu contează... e bine că ai venit...

Bătrânul îşi scoase o mână de sub o învelitoare cenuşie „de manta" şi îşi petrecu degetele peste barba ce-i năpădise obrajii slăbiţi.

— Uite, frizerul vine o dată pe săptămână... vinerea. E plătit doar pentru două ore, şi la mine nu ajunge niciodată...

— Vreţi să fiţi tuns? rosti Viktor observând surprins cât de puţin păr avea bătrânul pe cap.

— Vreau să fiu bărbierit, spuse bătrânul din nou, arătând către barba sa. Fostul meu vecin, urmă el arătând spre patul din dreapta, mi-a dat trusa lui de bărbierit. E încă bună. Şi pămătuful, şi celelalte. Dar nu pot să mă bărbieresc singur...

— Vreţi să vă bărbieresc? propuse Viktor.

— Cum să nu...

Viktor scoase din sertarul noptierei briciul, pămătuful şi un bol de plastic, care făcea parte, probabil, tot din trusă.

— Mă duc după nişte apă, zise el şi se ridică în picioare.

Străbătu de două ori coridorul de la un capăt la altul în căutarea vreunui medic sau a vreunei asistente, dar în zadar. Găsi o toaletă, însă din robinet curgea doar apă rece. În cele din urmă, întrebă un pacient, care îl trimise la bucătărie, situată la etajul inferior. Acolo, o femeie în vârstă, îmbrăcată cu un halat albastru, găsi un borcan de jumătate de litru pe care îl umplu cu apă fierbinte dintr-un cazan.

Bărbieritul luă nu mai puţin de o oră, pentru că briciul era vechi şi lama boantă. Viktor observă pe obrajii bătrânului juliturile lăsate de brici, dar fără nici o urmă de sânge. Când termină în cele din urmă operaţiunea, făcu rost de nişte apă de colonie de la ceilalţi pacienţi, îşi turnă puţin în palme şi atinse apoi uşor obrajii bătrânului. Acesta începu să se vaite.

— Scuzaţi-mă, spuse Viktor mecanic.

— Nu-i nimic, nu-i nimic, zise bătrânul cu glas răguşit. Dacă te doare, înseamnă că eşti viu.

— Ce a spus doctorul?

— Dacă-i dau apartamentul, îmi mai dă trei luni de viaţă... zâmbi din nou bătrânul. Dar la ce mi-ar mai fi de folos trei luni? Nu mai am de terminat nici un fel de treburi...

Viktor tresări înfiorat, de parcă s-ar fi trezit dintr-o piroteală... O înverşunare subită îi copleşi întreaga făptură. Degetele de la mâna dreaptă i se strânseră-n pumn.

— Cum adică, nu vă dau medicamente?

— Nu sunt. Care-şi aduc de-acasă, primesc. Pentru ceilalţi, tratamentul înseamnă odihnă şi regim la pat.

Viktor nu spuse nimic, aşteptând să i se domolească furia.

— Şi ce v-a oferit în schimbul apartamentului? întrebă Viktor după ce se mai calmă. Medicamente?

— Nişte injecţii americane... Bătrânul îşi atinse cu mâna obrajii raşi. Uite ce e, vreau să te rog ceva... Se răsuci către Viktor, întorcându-se cu greu pe o parte. Vino nitel mai aproape.

Viktor se apropie de el.

— Ai cheile de la apartament? şopti bătrânul.

— Da, răspunse Viktor la fel de şoptit.

— Ascultă, după ce o să mor, dă foc apartamentului, şopti bătrânul. Te implor! Nu vreau să se instaleze mai ştiu eu cine în fotoliul meu, să-mi scotocească prin hârtii, iar apoi să arunce totul la gunoi. Înţelegi? Sunt lucrurile mele... Cu care am trăit o viaţă, şi nu vreau să le las aici... Mă înţelegi?

Viktor încuviinţă din cap.

— Promite-mi că vei face asta după ce voi muri, îl rugă bătrânul, uitându-se stăruitor în ochii lui Viktor.

— Promit, şopti Viktor.

— Bine. Din nou buzele sale livide schiţară un zâmbet. Ţi-am spus că am apucat cea mai bună perioadă din viaţa mea, nu-i aşa?

Cu un oftat adânc, se întoarse iarăşi pe spate.

— Şi-acum, du-te, du-te, dragule! rosti bătrânul cu o voce răguşită. Îţi mulţumesc pentru bărbierit. Altfel, aş fi zăcut neras, ca un cadavru! Arătă cu degetul în direcţia celui mai apropiat paravan.

— Ce-i acolo, un mort? întrebă Viktor în şoaptă, simţind cum îi străbate trupul un fior de spaimă.

— De vreme ce au închis paravanul, înseamnă că mâine-l duc la morgă! şopti bătrânul. Hai, du-te, du-te, dragule!

Viktor se ridică, mai zăbovi câteva clipe în picioare în preajma patului, uitându-se la bătrân, dar acesta stătea cu ochii pironiţi în tavan, în timp ce buzele subţiri i se mişcau, ca şi când ar fi rostit nişte cuvinte ce sălăşluiau în tainiţele fiinţei sale şi pe care, în afară de el, nu le putea auzi nimeni.

Capitolul 45

Ziua următoare începu ca de obicei. Soarele strălucea în fereastră. Viktor şi Sonia şedeau în bucătărie şi luau micul dejun. Omletă şi ceai. Pinguinul era în toane proaste de dimineaţă şi — oricât s-au străduit să-l înduplece — n-a vrut cu nici un chip să vină şi el.

Sonia arunca mereu priviri nerăbdătoare spre deşteptătorul de pe pervaz, încercând parcă astfel să facă minutarul să se învârtă mai repede.

La zece fără douăzeci, sună soneria de la uşă, şi Sonia, repezindu-se să deschidă, era cât pe-aci să răstoarne taburetul pe care şezuse.

Era Nina. Urmă un schimb de saluturi, după care Nina, îmbrăcată cum se afla, intră în bucătărie să-i dea bineţe lui Viktor.

— Unde vă duceţi azi? întrebă Viktor.

— La Sîreţ. Să ne plimbăm prin pădure, apoi acasă la mine, în zona Podol, pentru masa de prânz...

— Dar fiţi atente, afară-i polei, le preveni Viktor. Eu am căzut ieri de câteva ori.

— Bine, încuviinţă cu supunere Nina, apoi doar schiţă un surâs, ca să nu i se vadă dinţii.

— Unde îţi este hăinuţa? auzi Viktor răzbind din vestibul glasul jucăuş al Ninei, care o îmbrăca pe Sonia. Bun, şi acum să-ţi punem ghetuţele...

După vreo cinci minute, Nina reveni în bucătărie.

— Plecăm, spuse ea cu acelaşi simulacru de zâmbet.

Uşa se trânti. În casă se aşternu liniştea. Doar un uşor târşâit se auzea din sufragerie. Uşa scârţâi, deschizându-se, şi Mişa îşi strecură capul în vestibul. Părând convins că în vestibul nu mai era nimeni, avansă până în uşa bucătăriei şi o împinse. Se opri în cadrul ei şi se uită la stăpân. Apoi se apropie de el şi se propti cu albul pieptului de genunchiul lui. Viktor îl mângâie.

Zăbovi câteva minute alături de stăpân, apoi se duse la castronul său, se opri locului şi îşi întoarse privirea spre Viktor. Acesta scoase din congelator două cambule mici, le tăie cu cuţitul în bucăţele şi i le puse lui Mişa în faţă. Apoi îşi mai turnă ceai în ceaşcă şi se întoarse la locul său.

Liniştea relativă, în care se auzea doar cum mânca pinguinul, îl transpuse pe Viktor în zilele de odinioară, când erau numai ei doi, trăind în tăcere şi tihnă, fără a avea sen-

timentul unui puternic ataşament reciproc, dar nutrind un sentiment de interdependenţă, asemănător cu acela al unei legături de rudenie, în care primează grija şi lipseşte dragostea. De fapt, rudele nu sunt neapărat iubite, necesită preocupare, nelinişte, dar simţămintele şi emoţiile raportate la ele sunt ceva de importanţă secundară, şi nu neapărat obligatorii... Numai de-ar avea parte de bine în toate...

Terminându-şi cu repeziciune masa de dimineaţă, Mişa se reîntoarse la stăpânul său, care, impresionat de acest comportament afectiv neobişnuit, îl mângâie. Drept răspuns, Mişa se împinse şi mai tare în genunchiul lui.

— Ce e, nu te simţi bine? întrebă Viktor cu glas scăzut, privindu-l mai atent.

„Da-da, se pare că te-am cam neglijat", se gândi el. „Mai întâi te-a neglijat Sonia din cauza televizorului, şi acum a intervenit Nina. Îmi pare rău. Eu unul credeam că ea se mai joacă şi acum cu tine ca înainte... Îmi pare rău..."

Nevrând să-l deranjeze pe Mişa, care nu se dădea dezlipit de piciorul său, Viktor mai şezu la masa din bucătărie vreo douăzeci de minute, gândindu-se la lucrurile întâmplate în trecutul apropiat şi la viitor. În ciuda pericolelor care stăteau să-l ameninţe în preajma Anului Nou şi pe care le depăşise, viaţa dădea impresia că ia o turnură liniştită. Totul era în ordine, sau cel puţin aşa i se părea lui. Fiecare perioadă de timp îşi are „normalitatea" sa, cugeta el. Ceea ce înainte era considerat înspăimântător devenise acum ceva obişnuit, iar oamenii acceptau acest lucru ca normă a vieţii şi continuau să trăiască mai departe, fără a-şi mai face probleme. Pentru ei, ca şi pentru Viktor, cel mai important lucru fusese până atunci şi era şi acum SĂ RĂMÂNĂ ÎN VIAŢĂ — indiferent prin ce mijloace, dar SĂ RĂMÂNĂ ÎN VIAŢĂ.

Dezgheţul continua.

Cam pe la ora două se auzi soneria de la uşă. Viktor se aştepta să le găsească la uşă pe Nina şi pe Sonia, când acolo, dădu cu ochii de Igor Lvovici. Acesta intră în vestibul,

trânti uşa în urma lui, îşi atârnă paltonul în cuier, după care o luă la pas spre bucătărie, fără să-şi scoată încălţămintea.

Palid şi cu ochii umflaţi, şeful nu era deloc în apele lui.

— Fă şi tu o cafea! spuse el trântindu-se pe locul lui Viktor.

Scoţând ibricul de cafea şi cafeaua, Viktor aruncă o privire asupra şefului. I se păru că tremură, şi pentru o clipă avu senzaţia că acest tremur i se transmisese şi lui. Îşi privi mâna. Aprinse aragazul, puse cafeaua în ibric, turnă apă peste cafea şi puse ibricul la fiert.

— Nu-i nimic, nu-i nimic..., mormăi pentru sine şeful, dus cu gândul la cine ştie ce.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Viktor.

— Da..., rosti Igor Lvovici, uitându-se în altă parte. S-a întâmplat... am să-ţi spun imediat... Numai să mă încălzesc niţel...

Din nou se făcu linişte în bucătărie. Viktor avea grijă de cafea, stând aplecat asupra aragazului. Când spuma începu să se ridice, luă ibricul de pe foc şi îl aşeză deoparte. Scoase două ceşti şi turnă cafeaua în ele.

Cu mâinile încleştate pe ceaşca fierbinte de cafea, şeful se uită la Viktor.

— Mulţumesc.

Viktor se aşeză şi el la masă.

— Uite ce-i, deocamdată e mai bine să nu-ţi spun nimic, zise hodoronc-tronc Igor Lvovici. La ce ţi-ar folosi? Îţi mai aminteşti cum a trebuit să te dai la fund pentru vreo câteva zile?

Viktor încuviinţă.

— Ei, spuse şeful cu un zâmbet amar, acum este rândul meu... Doar pentru câteva zile. Până curăţă băieţii drumul... După aceea, m-apuc iar de lucru...

— Să ştii că am terminat necrologurile celor din armată, spuse Viktor. Uite-le acolo, pe pervazul ferestrei.

Igor Lvovici făcu un gest de lehamite cu mâna. Nu-i ardea lui acum de „cruciuliţe".

După ce bău cafeaua, își aprinse o țigară. Căută din priviri o scrumieră, dar, negăsind-o, începu să scuture scrumul direct pe tăblia mesei, într-un singur loc. Șezu așa, cufundat în gânduri, vreo cinci minute.

— Știi, e greu de tot să afli că ai fost lăsat descoperit chiar de către ai tăi... rosti el și oftă. E foarte greu... La ora actuală ești ocupat?

— Nu.

— Păi atunci, fă o faptă bună, spuse șeful uitându-se țintă în ochii lui Viktor, du-te până la redacție... Am să-i telefonez secretarei mele să-ți permită să intri în cabinetul meu. Iei de-acolo din seif o geantă diplomat și o aduci încoace... Am să-ți dau cheia de la seif. Dacă observi că ești urmărit, scapă de cheie și plimbă-te prin oraș până se întunecă...

Dintr-o dată lui Viktor i se făcu frică. Sorbind din cafea, își ridică din nou ochii, uitându-se la șef. Întâlni privirea lui hotărâtă. Această privire îi curmă parcă în chip brutal șirul gândurilor și puse punct tuturor îndoielilor posibile.

— Când trebuie să mă duc? întrebă el cu vocea unui om condamnat.

— Chiar acum.

Igor Lvovici scoase din buzunar portofelul, și din el, o cheie, pe care i-o înmână lui Viktor.

— Așteaptă puțin, să telefonez mai întâi, îl opri șeful în timp ce Viktor dădu să se ridice de la masă.

Se duse în sufragerie. Reveni.

— Acum poți să pleci.

În pofida vremii moinoase, afară era foarte frig. Poate că acest frig îl simțea numai Viktor în timp ce se îndrepta agale spre stația de troleibuz. Acum nu-i mai era frică. Nu simțea decât frigul care-i stăpânea tot trupul și mintea.

După vreo oră, intră în sediul ziarului. De trei ori a fost nevoit să-și prezinte legitimația de corespondent gardienilor din trupele speciale înainte să ajungă în anticamera redactorului-șef. Secretara, palidă la chip, înclină din cap și, fără nici un cuvânt, îi deschise cabinetul șefului. Viktor intră, în-

chise uşa în urma lui şi deodată simţi fiori străbătându-i tot trupul. Îl apucă frica, amintindu-şi că, în drum spre redacţie, nu se uitase în jur şi nu verificase dacă e urmărit sau nu.

Ca să-şi mai astâmpere tremurul, se apropie de birou şi se aşează în fotoliul şefului. În stânga sa, pe o măsuţă joasă, se afla seiful. Scoase cheia. După câteva momente de ezitare, îl deschise şi imediat dădu cu ochii de servieta diplomat cea maronie, aşezat pe raftul de jos. Îl luă şi îl puse pe birou în faţa sa. Din nou tremurul îl făcea incapabil să gândească. Nu-i venea nici să se ridice, nici să părăsească acest cabinet, ca şi cum ar fi fost convins că afară, dincolo aceşti pereţi, îl pândea pericolul... Ca să tragă de timp, se mai uită prin seif. Pe raftul de sus observă un dosar pe care se aflau nişte foi-dactilo disparate. Întinse maşinal mâna şi luă prima foaie de pe dosar. Recunoscu dintr-o privire una dintre „cruciuliţele" pe care le scrisese de curând — cea pentru directorul uzinelor „Armatura". În colţul din stânga-sus cineva scrisese o rezoluţie: „Aprobat. Pentru 14.02.96", şi dedesubt — o semnătură lăbărţată.

Viktor stărui cu privirea asupra acestei rezoluţii. Descoperi în ea ceva care îl uimi, iar această uimire făcu să-i dispară treptat frica şi tremurul.

„Azi e doar 3 februarie...", cugetă el. Aruncă în treacăt o privire pe celelalte foi — erau şi acestea „cruciuliţe" de-ale sale, predate recent, şi pe fiecare dintre ele figura aceeaşi rezoluţie, purtând o dată proximă. Reîntorcându-se la seif, luă cu grijă de pe raftul de sus dosarul pe care se aflaseră aceste file. Dezlegă panglicile. Conţinea tot „cruciuliţe". De dată mai mult sau mai puţin recentă, toate purtau aceeaşi rezoluţie. Pe una dintre rezoluţii stătea scris „Pentru 3.02.96", şi urma aceeaşi semnătură lăbărţată. „Cum adică, e pentru data de azi?", gândi Viktor şi scoase la întâmplare câteva foi din mijlocul teancului. Pe prima dintre „cruciuliţele" extrase, în afară de rezoluţia cu o dată deja expirată, se afla scris cuvântul „Procesat", dar de o altă mână.

Viktor era total bulversat, totul i se învălmăşea în minte. Se uita la diplomatul maroniu, la textele din faţa lui, la seiful deschis. Şi pe loc simţi în gură un gust amar. Privirea îi căzu pe nişte hârtii ce zăceau pe birou. Luă în mână una dintre ele — era o scrisoare către tipografia ziarului. Întreg conţinutul, în afară de semnătura de mână, fusese cules la calculator. Se-apucă să studieze îndeaproape semnătura. Nu, nu era redactorul-şef cel care pusese rezoluţiile pe „cruciuliţe". Semnătura sa, spre deosebire de cealaltă — lăbărţată —, era mult mai simplă şi inteligibilă, reproducând pur şi simplu numele şi prenumele lui. Totuşi ceva i se părea cunoscut şi, aruncându-şi din nou privirea pe necrologul acela mai vechi, extras din mijlocul teancului, observă că „Procesat" fusese scris cu aceleaşi litere şovăitoare, tremurate şi parcă înfiorate de frig.

Deodată sună telefonul de pe birou şi Viktor tresări, ca şi când ar fi fost surprins asupra faptului. Se uită la telefon, aşteptând să se oprească, dar acest lucru nu se întâmplă. Frica puse din nou stăpânire pe el. Se uită în jur, vrând parcă să se asigure că nu era urmărit, şi dintr-o dată descoperi o cameră video orientată asupra sa şi montată pe o consolă sub plafon, chiar deasupra uşii.

Vârî la repezeală „cruciuliţele" în dosar. Aşeză dosarul în seif, la locul cuvenit, iar deasupra — celelalte „cruciuliţe". Încuie seiful şi mai aruncă o privire spre camera video. Telefonul încetase să mai sune, dar liniştea care se reaşternuse în încăpere nu era mai puţin ameninţătoare. De teamă să nu tulbure această linişte, se ridică precaut, luă servieta şi ieşi.

Secretara îşi întoarse privirea spre el — şedea la biroul ei, în faţa calculatorului. Pe ecran încremeni imaginea unei acţiuni de urmărire — un joc pe computer.

— Aţi terminat deja? întrebă ea, aţintindu-l cu o privire încordată.

— Da, abia reuşi Viktor să îngaime. La revedere...

Capitolul 46

Se întoarse acasă fără a vedea pe unde merge şi fără a se uita în jur. Ţinea mâna strâns încleştată pe mânerul servietei. Picioarele cunoşteau singure drumul.

De-abia când ajunse la uşa apartamentului său, realiză că pe băncuţa de la intrarea în bloc şedea şi se uita ţintă şi iscoditor la el un tânăr îmbrăcat în trening şi cu o căciuliţă de schi pe cap.

Deschise uşa şi, înainte de a intra, trase cu ureachea. Neauzind nici un zgomot de jos, intră în casă şi închise cu grijă uşa în urma sa.

— Ei, care-i situaţia? îl întâmpină şeful în vestibul.

Văzându-şi servieta diplomat, zâmbi. I-o luă din mână şi se duse rapid în bucătărie.

După ce se descălţă şi îşi lepădă scurta, Viktor se duse şi el în bucătărie. Între timp, Igor Lvovici golise pe masă servieta şi se apucase să-i „sorteze" conţinutul. Pusese deoparte paşaportul diplomatic de culoare verde, cu un trident inscripţionat în relief pe copertă, şi lângă paşaport — două cărţi de credit, un blocnotes şi nişte chitanţe.

— Jos, pe băncuţa de la intrare, şade un tânăr... spuse Viktor, oprindu-se în dreptul mesei.

— Ştiu, confirmă şeful fără să-şi ridice privirea. E unul de-ai noştri... Ia zi, n-ai ceva de mâncare? Sunt lihnit...

Viktor se uită la redactorul-şef — în faţa lui se afla din nou acel Igor Lvovici de mai înainte, calm şi încrezător, fără nici un tremur, fără nici o frică.

Deschise apoi frigiderul şi scoase din el nişte cârnăciori, unt şi muştar.

Cu spatele la şef, se îndreptă spre aragaz. Simţi în gură un iz de tutun.

În timp ce aprindea focul, îl auzi pe şef ridicându-se şi ducându-se în sufragerie. Apa din vas începuse să dea în clocot. Dinspre sufragerie răzbea înăbuşit glasul lui Igor Lvovici — vorbea cu cineva la telefon. Dar Viktor n-avea nici

un chef să-şi întoarcă faţa, ci voia să stea cu spatele la toate câte se petreceau în jur. Voia ca toate acestea să rămână nevăzute de el, să se petreacă departe de viaţa lui, să nu aibă nici o legătură cu fiinţa lui.

Din nou se auzi uşa scârţâind. Apoi paşi. Apoi hârşâitul unui taburet mişcat din loc — era şeful, care se aşezase din nou la masă.

Cârnăciorii pluteau deja în apa dată în clocot.

— Ai ceva parai la îndemână? întrebă şeful.

— Am, răspunse Viktor, stând cu spatele la el.

— Îţi iau împrumut opt sute.

Mâncară apoi în tăcere. Viktor stătea cu ochii aţintiţi pe vechiul deşteptător de pe pervaz. Se apropia ora patru. Nina urma s-o aducă pe Sonia. Şi mai departe? Ce are de gând să facă Igor Lvovici? Să stea ascuns aici? Cât timp? Şi cum avea să se sfârşească totul?

Viktor îşi dădea felioarele de cârnat prin muştar şi mesteca mecanic. La un moment dat avu impresia că lipseşte ceva de pe masă. Pricepu imediat ce anume — pâinea. Dar de cealaltă parte a mesei şedea şeful şi mesteca şi el în voie bună cârnăciorii, tot fără pâine. Spre deosebire de Viktor, el nu-şi dădea feliile prin muştar, ci fiecare felie pe care o lua în vârful furculiţei o îndesa în untul ce se topea şi-abia apoi o ducea la gură.

— Fă un ceai, ordonă şeful, împingând la o parte farfuria goală.

Viktor făcu ceaiul. Şedeau din nou faţă în faţă la masă fără să-şi spună o vorbă. Şeful era ocupat cu propriile sale gânduri, iar Viktor se uita la el şi se gândea la „cruciuliţele" sale împodobite cu rezoluţiile nu se ştie cui. Ar fi dorit nespus să afle cine şi ce anume se ascundea în spatele acelor repetate „Aprobat". Dar era mai mult ca sigur că şeful n-o să-i spună nimic. O să-i trântească un „Numai asta îţi mai lipsea să ştii!" — şi punct.

Viktor oftă adânc. Desprinzându-se de firul gândurilor sale, şeful se uită ţintă la el.

— Şi încă un lucru! spuse acesta. Te duci în clipa asta la casele de bilete ale liniilor aeriene din Piaţa Pobedî*. Te prezinţi la Ghişeul 12 şi-mi ridici biletul. Ia cu tine şi cei opt sute de parai — am să ţi-i returnez ulterior. Am rezervare la zborul 503.

Viktor se uită afară — se lăsa întunericul. Nu-i prea venea să mai iasă, dar ştia că trebuie s-o facă, indiferent că îi convenea sau nu.

— Bine, rosti el, dar pesemne că încuviinţase cu întârziere, întrucât şeful îl învrednici cu o privire surprinsă, înlocuită apoi de un zâmbet obosit.

Viktor se îmbrăcă şi plecă. La ieşirea din bloc, observă din nou, cu coada ochiului, prezenţa „sportivului" cu căciuliţă de schi, tricotată.

La casele de bilete era pustiu. Singurul vizitator — azerbaidjan, după toate aparenţele — studia melancolic tabela cu orele de zbor.

Viktor se apropie de ghişeul 12, la care se afla o femeie de vreo patruzeci de ani, cu părul albăstrui-înspicat, tapat şi aranjat într-o coafură înaltă.

— La zborul 503, rosti el.

— Paşaportul, spuse funcţionara fără să-şi ridice privirea în timp ce scria numărul zborului în calculator.

Viktor rămase perplex. Şeful nu-i dăduse paşaportul.

— Ah! exclamă ea pe neaşteptate. Nu aveţi nevoie de paşaport. Toate sunt aici. Vă costă şapte sute cincizeci de dolari la schimb sau opt sute în numerar, spuse ea şi, tot fără să ridice privirea, arătă în direcţia în care se afla casa.

Viktor scoase opt bancnote de câte o sută de dolari şi i le întinse casieriţei, o tinerică în uniformă albastră. Aceasta îi numără, îi trecu, pentru verificare, printr-un detector de falsuri, după care se întoarse şi strigă: „Vera, s-au achitat!"

— Mergeţi la Ghişeul 12, i se adresă ea apoi lui Viktor.

---

* Victoriei (rus.).

La ghişeul respectiv primi biletul. Era pe ruta Kiev-Larnaca-Roma. Îl împături şi îl puse în buzunarul interior al scurtei.

În jurul orei şase ajunse acasă. Nina şi Sonia încă nu se întorseseră. Pe şef îl găsi tot în bucătărie. Probabil cu vreo zece minute mai devreme se apucase şi îşi făcuse cu mânuţa lui o cafea, şi-acum şedea şi o savura în tihnă.

Luând biletul de la Viktor, îl cercetă mai întîi cu atenţie, după care îl vârî în portofel.

— Nu a venit nimeni pe aici? se interesă Viktor.

— Aşteptai pe cineva?

— Trebuia să vină dădaca să o aducă pe Sonia...

— Nu. Nu a fost nimeni, rosti şeful îngândurat. Dar te-aş sfătui să o laşi pe fetiţă să doarmă la dădacă în seara asta. Şi, ca să confere mai multă greutate spuselor sale, dădu afirmativ din cap în semn povăţuitor.

Nina o aduse pe Sonia la şase şi jumătate, cerându-şi mii de scuze pentru întârziere.

— Sper că nu v-aţi făcut griji, spuse ea, stând încă în hol. Vă rog să mă iertaţi... Am întârziat pentru că l-am condus pe Serioja la gară...

— Nu m-am îngrijorat, Nina, spuse Viktor. Dar te-aş întreba dacă Sonia n-ar putea să stea la tine peste noapte.

Nina se uită la el surprinsă. Sonia, care apucase să-şi scoată cizmuliţele, dar nu şi hăinuţa îmblănită, se uită la el mai mult curioasă decât surprinsă.

— Da, cum să nu..., spuse Nina nedumerită.

— Aşteaptă puţin. Viktor se duse în dormitor, de unde se întoarse cu o sută de dolari.

— Aceştia sunt banii pentru săptămâna asta şi pentru deranjul tău..., spuse el întinzându-i bancnota.

— Şi când s-o aduc înapoi?

— Mâine..., spre seară.

Rămas singur în vestibul, Viktor oftă. Pe linoleumul de pe jos observă urmele de cizme şi băltoacele de la zăpada

topită. Luă o cârpă de la toaletă şi le şterse. Apoi se întoarse în bucătărie.

— Stai şi tu cu mine în noaptea asta până la unu şi jumătate, spuse şeful cu o voce suavă, rugătoare. Urmează să vină o maşină să mă ia. Sunt obosit şi s-ar putea să adorm... Ai nişte cărţi de joc?

Timpul trecea extrem de încet. Întunericul nopţii se aşternuse de mult, iar viaţa oraşului se domolise şi ea. Cei doi jucară preferans, ţinând scorul pe o bucată de hârtie. Viktor pierdea încontinuu. Şeful juca cu zâmbetul pe buze, uitându-se când şi când la ceasul deşteptător. La anumite intervale îşi aprindea o altă ţigară, şi pentru că mormanul de scrum de pe masă se făcuse din ce în ce mai mare, îl rândui într-o mică piramidă.

La unu şi jumătate fix, sosi maşina. Şeful se uită pe fereastră, apoi îşi calculă câştigurile.

— Îmi datorezi nouăzeci şi cinci de parai, rânji el. Dar lasă că-ţi scoţi tu pârleala data viitoare!

Se sculă şi se îmbrăcă.

— Până una-alta, te mai odihneşti şi tu, spuse şeful pregătindu-se de plecare. După ce o să se mai aşeze praful, o să mă întorc şi o să continuăm munca...

— Ascultă, Igor, aş vrea totuşi să ştiu, care-i adevăratul scop al muncii mele? întrebă Viktor oprindu-l din drum.

Şeful îl privi printre gene.

— Ar fi în interesul tău să nu pui întrebări, răspunse el discret. Poţi să crezi ce vrei. Dar ţine minte un lucru: de cum o să ţi se spună care-i scopul muncii tale, s-a zis cu tine — vei fi un cadavru... Ăsta-i purul adevăr, nu film... Şi nu pentru că atunci ai să ştii prea multe. Dimpotrivă. O să ţi se spună toată povestea numai în cazul în care n-or să mai aibă nevoie de munca ta, ca şi de viaţa ta, de altminteri... (Zâmbi trist.) Să ştii că eu unul îţi doresc numai bine... Crede-mă!

Deschise uşa; dincolo de ea, în casa scării, îl aştepta acel tânăr „sportiv", deja cunoscut lui Viktor. „Sportivul" îl

salută pe şef printr-o înclinare a capului, apoi plecă cu el pe scări în jos.

Viktor închise uşa. Tăcerea din apartament era copleşitoare. Încă mai simţea în gură izul amărui al fumului de tutun — îi veni să scuipe ca să şi-l înlăture de pe limbă.

Se întoarse în bucătărie. Aerul era îmbâcsit de fum — şi aproape opac. Deschise oberlihtul de la fereastră. Simţi cum pătrunde în încăpere aerul rece. Dar pâcla fumului de tutun, luminată de bec, nici măcar nu se clinti, în ciuda gemuleţului deschis. Atunci luă toate hârtiile care se aflau pe pervazul ferestrei şi o deschise larg. O rafală de aer îngheţat năvăli înăuntru şi trânti cu putere uşa bucătăriei. Pâcla de fum începu să fie atrasă afară şi treptat dispăru. Dimpreună cu frigul pătrunse şi aerul proaspăt. Viktor nu simţea tăria vântului, în schimb vedea cum se năruie şi se împrăştie pe toată masa mica piramidă de scrum lăsată în urmă de către şef. Vîntul o dispersa în pulberi tot mai mărunte, pe care le rostogolea încetul cu încetul de pe masă pe podea. Într-un final, din piramidă nu mai rămase nimic.

Uşa se deschise, iar în cadrul ei îşi făcu apariţia Mişa. Ai fi zis că fusese atras de frig. Se apropie de stăpânul său şi, ridicându-şi capul, începu să se uite la el.

Viktor îi zâmbi. Mai privi o dată prin încăpere, ca să se asigure că aerul se curăţase de fum. Dar lumina becului din bucătărie îl orbi. O stinse şi stătu aşa, pe întuneric.

Capitolul 47

Se trezi pe la ora unsprezece. De frig. Sări din pat şi fugi până în bucătărie, închise oberlihtul şi fereastra şi la fel de iute reveni în dormitor. Îmbrăcat, mai stătu o vreme sub plapumă, ca să se încălzească, apoi se sculă din nou.

După o baie fierbinte şi o cafea tare, se simţi mai bine. Fiindcă şi căldura se reinstală treptat în apartament. Îşi

aminti evenimentele din seara trecută. Şi „necrologurile" lui descoperite în seif, ghişeul de la casele de bilete ale companiei aeriene, şi partida de preferans care durase până la ora unu şi jumătate noaptea. Toate acestea păreau a se fi întâmplat nu cu o zi înainte, ci foarte demult. Îi veneau în memorie dintr-un trecut îndepărtat. Doar uşoara undă cu izul fumului de tutun venită brusc de undeva îl readuse la realitate, şi toate câte se petrecuseră în ajun se desprinseră de trecut, se desprinseră şi i se înfăţişară ca aievea până în cele mai mici detalii.

Afară, vremea era calmă şi geroasă. Moina îi lăsase din nou locul iernii. „Ce-i de făcut?" — se întreba Viktor, strângând iarăşi în mâini cana de cafea fierbinte. „De lucru nu mai e şi probabil că nici nu va mai fi. Şeful a dat bir cu fugiţii... Deocamdată, mai am nişte bani de rezervă, fie şi cu opt sute de dolari mai puţin... Poate că n-ar fi rău să mă apuc din nou să scriu povestioare? Sau, de ce nu, un roman?..."

În timp ce încerca să-şi abată gândurile spre viitoarele sale scrieri în proză, avu dintr-o dată o senzaţie de goliciune. De fapt, proza sa se afla pe de-a-ntregul într-un trecut îndepărtat — atât de îndepărtat, încât îşi punea întrebarea: oare fusese realmente al său acel trecut? Ori poate că nişte reminiscenţe ale celor citite şi uitate i se păruseră la un moment dat a fi parte din cele trăite de el însuşi...

Sorbind din cafea, îşi aminti că Nina urma s-o aducă pe Sonia către seară. Realitatea se dovedea biruitoare asupra gândurilor sale. Ca perspectivă — trebuia pur şi simplu să urmeze cursul vieţii, să-şi îndeplinească îndatoririle ce şi le asumase în privinţa Soniei, să-i poarte de grijă lui Mişa. Apoi, de bună seamă, să-şi caute un nou serviciu... Şi să revină la singurătatea din trecut.

Pe neaşteptate, se duse cu gândul la Nina. Ce-i spusese ea aseară? Că fusese împreună cu Sonia la gară. Îl condusese pe Serghei. Înseamnă că, până la urmă, Serghei s-a hotărât să plece la Moscova. A plecat fără să-şi ia „la revedere" de la el. Încă o cărămidă pusă la zidul de singurătate ce-l îm-

prejmuia. Şi din nou se gândi la Nina. La zâmbetul acela abia schiţat, la dinţii aceia urâţei şi la ochii ei frumoşi. Oare ce culoare au? Nu, nu-şi amintea culoarea lor.

„Dar ce-mi veni să mă gândesc la ea?" Se uită din nou pe fereastră. Gerul proaspăt broda flori de gheaţă pe geam. „Acuşi împlinesc patruzeci de ani, şi singura fiinţă mai apropiată e Mişa-pinguinul... El n-are unde să se ducă. Şi-n plus, n-are capacitatea de a gândi, şi ca atare, nici a-şi pune probleme în sensul acesta... Apoi mai e Sonia, care nu pricepe nimic din tot ce se petrece în jur, Sonia, cu purcoiul ei de bani, pe care-o auzi spunând cu nonşalanţă: «Televizoru-i al meu!» Care, într-adevăr, e al ei. Şi dacă am ieşi tustrei sau chiar tuspatru — eu, Sonia, Mişa şi Nina — la o plimbare, careva ar putea întoarce capul după noi, spunând: «Ia te uită ce familie fericită!»"

Zâmbi cu tristeţe. Imaginaţia îi oferea nişte iluzii amuzante, care, privite de la distanţă, ar fi putut părea până-ntr-atât de reale, încât ţi-ar fi dat inima ghes să intri într-un salon foto şi să imortalizezi pe peliculă acest tablou de familie.

Capitolul 48

Seara, la ora şase, Nina o aduse pe Sonia. Dădu să plece imediat, dar Viktor o rugă să mai stea şi să ia cina împreună. Cât ai clipi, puse să fiarbă nişte cartofi.

Sonia făcu nazuri şi părăsi bucătăria fără să mănânce mare lucru.

Viktor şi Nina rămaseră la masă. Mâncară în tăcere, uitându-se din când în când pe furiş unul la altul.

— Serghei a plecat pentru mult timp? întrebă Viktor.

— Mi-a spus că pentru un an, dar a promis că va veni la vară câteva zile... Mama lui a rămas aici... Acum eu îi fac cumpărăturile...

— Cum e, în vârstă?

— Nu, dar are probleme cu picioarele...

Băură ceai, apoi Nina îi mulţumi pentru masă şi îşi luă la revedere până a doua zi.

După ce o conduse până la uşă, Viktor se întoarse şi intră în sufragerie. Televizorul era deschis, iar Sonia dormea pe canapea. Adormise aşa îmbrăcată cum era.

„A biruit-o oboseala", se gândi Viktor.

O dezbrăcă şi o acoperi cu plapuma. Se-apropie de televizor ca să-l stingă. Dar observă pe ecran nişte pinguini care săreau într-un chip amuzant de pe un aisberg în apă. Se-auzea în surdină glasul comentatorului, care vorbea despre lumea animalelor din Antarctida.

Se uită în jur, căutându-l cu privirea pe Mişa. Acesta stătea cuibărit lângă uşa balconului. Se duse, îl ridică de-acolo şi-l aşeză în faţa televizorului.

Mişa gâgâi ceva.

— Uită-te, şopti Viktor.

Văzându-şi confraţii, Mişa încremeni. Rămase aşa, fascinat, în faţa televizorului.

Vreo cinci minute urmăriră împreună cum săreau şi se scufundau pinguinii în apă, după care programul se încheie. Mişa o luă brusc din loc şi se duse întins spre televizor, încercând să-i dea brânci cu pieptul, dar n-ajungea să dea brânci decât măsuţei pe care era aşezat acesta. Ce-i drept însă, o făcuse cu toată forţa, astfel încât televizorul se clătină pe măsuţă.

— Hei, ce-ai păţit? rosti Viktor în şoaptă, sprijinind televizorul şi uitându-se la pinguin. Nu-i voie să faci aşa!

În dimineaţa următoare telefonară cei de la spital.

— Ruda dumneavoastră a murit, îl anunţă cu calm o voce de femeie.

— Când?

— Astă-noapte... Veniţi să-i ridicaţi corpul neînsufleţit?

Viktor tăcea.

— Dumneavoastră o să-l îngropaţi?

— Da..., rosti el şi oftă din greu.

— Îl putem ţine la morgă maximum trei zile, spuse femeia de la capătul firului. Atât cât vă trebuie ca să vă puteţi ocupa de cele necesare pentru înmormântare. Când veniţi să-l luaţi, să nu uitaţi să aduceţi şi buletinul de identitate cu dumneavoastră...

Viktor puse receptorul în furcă. Se întoarse spre Sonia, care se trezise între timp. Stătea culcată sub plapumă şi se uita somnoroasă la el.

Ceasul arăta ora opt şi jumătate.

— Mai poţi să dormi un pic, spuse Viktor ieşind din cameră.

La ora zece sosi Nina. Fiind puţin răcită, propuse să n-o scoată pe Sonia afară, ci să petreacă împreună ziua în casă.

— Ştii cumva unde sunt îngropaţi oamenii de ştiinţă? o întrebă Viktor.

— La cimitirul Baikov, răspunse Nina.

Îmbrăcându-se mai gros, Viktor porni spre cimitirul Baikov.

La administraţia cimitirului îl întâmpină o femeie grasă şi în vârstă. Îmbrăcată cu un pulover roşu de lână, stătea la un birou vechi şi ţinea cu ambele mâini o pereche de ochelari cu lentile groase.

Ocolind radiatorul plasat în centrul încăperii, Viktor se aşeză în faţa ei. Femeia îşi puse ochelarii pe nas.

— Mi-a murit o bună cunoştinţă... a fost un om învăţat..., începu el.

— Vă înţeleg, răspunse femeia cu calm. Academician, cumva?

— Nu...

— Mai are şi alte rude îngropate aici?

— Nu ştiu.

— Vasăzică, aveţi nevoie de un loc de veci..., dădu ea afirmativ din cap mai mult pentru sine. Deschise apoi un caiet voluminos ce se afla pe masă, scrise ceva, apoi îl împinse spre Viktor.

După ce trase caietul aproape, Viktor citi: „1 000 $."

— Acesta e preţul locului, spuse femeia cu vocea scăzută. Include şi transportul cu autobuzul special şi săparea gropii... Ştiţi, este iarnă. Pământu-i îngheţat bocnă...

— În regulă, se declară de acord Viktor.

— Care-i numele răposatului?

— Pidpalîi.

— Mâine aduceţi banii, iar poimâine la ora unsprezece va fi înmormântarea. Când veniţi cu mortul, treceţi mai întâi pe-aici prin faţă, să-i spun şoferului numărul parcelei. Cu această ocazie, puteţi să comandaţi la noi şi un monument funerar...

Capitolul 49

Ziua următoare i se păru lui Viktor cea mai grea zi din viaţa sa. Nu, n-a fost nevoit să-şi piardă toată ziua cu organizarea înmormântării. Emma Sergheevna — aşa se numea specialista în ceremonii funerare de la cimitirul Baikov — îi dăduse o foaie de hârtie pe care erau notate cu precizie momentele şi ordinea desfăşurării lor din ziua următoare: la ora unsprezece fix să aştepte maşina specială nr. 66–17 la morga spitalului Okteabrskaia. Până atunci, grimerul funerar — încă o sută de dolari — se va ocupa de pregătirea răposatului înainte de a fi îmbarcat. Răposatul va fi îmbrăcat în hainele sale proprii şi se va odihni într-un „coşciug modest, dar trainic, de pin".

Banii îl scutiseră pe Viktor de griji, dar nu şi de povara ce-l apăsa pe suflet. N-avea nici un chef să se întoarcă acasă — acolo erau Nina şi Sonia. În dimineaţa aceea îi spusese Ninei că murise un prieten de-al său. Ea manifestase o atitudine plină de înţelegere. Îl asigurase că va sta cu Sonia până va reveni el.

Neavând însă chef să se întoarcă acasă, se duse în zona Podol. Îşi pierdu timpul la „Bachus" până la ora închiderii,

bând trei pahare de vin roşu. Părăsind căldura lui „Bachus", rătăci prin Podol până când simţi că-l biruie gerul.

Ajunse acasă pe la ora nouă.

— Am făcut nişte supă, vrei s-o încălzesc? îl întrebă Nina privindu-l în ochi.

După cină, Viktor o rugă să rămână, şi ea rămase.

Sonia dormea în sufragerie, iar în dormitor, Viktor o ţinea strâns în braţe pe Nina. Stăteau în pat acoperiţi cu două pături, dar lui încă îi mai era frig. Numai când se înghesuia în Nina simţea căldură. Dar ochii ei îl priveau cu un sentiment de milă, şi această milă îl călca pe nervi. Îi veni deodată să-i pricinuiască durere. O strânse şi mai tare în braţe, până-i simţi coastele. Dar ea nu scotea o vorbă şi continua să se uite la el cu aceeaşi milă. Viktor îi simţea şi mâinile pe spate. Îl îmbrăţişa cu o anume supunere, fără vlagă, de parcă nu-l strângea în braţe, ci pur şi simplu se agăţa de el. Cu aceeaşi supunere i se şi dărui, fără să spună o vorbă şi fără să scoată un sunet. El însă tot mai căuta să-i pricinuiască durere, s-o determine să ţipe ori să-i ceară să se oprească. Dar curând obosi, nereuşind să scoată de la ea nici un sunet. Stând mai departe lungit în pat, o îmbrăţişă din nou, însă de astă dată mai secătuit de puteri. Avea ochii închişi, dar nu dormea. Nu mai putea să suporte expresia aceea de milă din privirea ei. Şi-apoi, îi mai era şi ruşine de modul în care se purtase cu ea, de răutatea şi înverşunarea, de mitocănia de care dăduse dovadă. Iar când în sfârşit adormi, Nina rămase mult timp cu ochii deschişi, uitându-se la el şi gândindu-se la cine ştie ce. Probabil la capacitatea de a îndura.

Când Viktor se trezi a doua zi de dimineaţă, Nina nu mai era lângă el. Îl cuprinse teama că plecase şi că nu se va mai întoarce. Se sculă, se îmbrăcă cu halatul şi se uită după ea în sufragerie.

Sonia încă dormea. Auzi nişte zgomote în bucătărie. Se duse acolo şi dădu cu ochii de Nina. Stătea îmbrăcată în faţa aragazului. Se apucase să facă nişte pilaf de orez. Viktor simţi nevoia să spună ceva, poate să-şi ceară scuze. Ea se în-

toarse spre el şi înclină capul în semn de salut. El se apropie şi o îmbrăţişă cu gingăşie.

— Iartă-mă, şopti Viktor.

Ridicându-se pe vârfuri, ea îi sărută buzele.

— Când trebuie să pleci? îl întrebă Nina.

— La zece...

Capitolul 50

Autobuzul mortuar se hurducăia de mama focului. Şoferul îşi dădea silinţa să conducă încet, dar automobilele străine, într-o continuă goană, îl claxonau întruna, făcându-l să se uite îngrijorat în oglinda retrovizoare.

Pe locurile din faţă stăteau doi bărbaţi scunzi, cu înfăţişare de intelectuali: unul îmbrăcat cu un cojoc de oaie, iar celălalt cu o scurtă din piele neagră. Amândoi în jur de cincizeci de ani. Unul era grimerul, iar celălalt antreprenorul, dar care era unul şi care celălalt, Viktor nu ştia. Îşi făcuseră apariţia în acelaşi timp, ajutându-i pe infirmierii de la morgă să care coşciugul şi să-l salte prin uşa din spate a autobuzului mortuar.

Viktor se aşează în spate, cu un braţ petrecut în jurul lui Mişa, ca să-l poată ţine pe banchetă. Alături de ei, pe interval, scârţâind de fiecare dată când dădeau colţul, se afla coşciugul, bătut în cuie şi acoperit cu un material de culoare neagră şi roşie.

Din când în când, privirea sa întâlnea privirile curioase ale celor doi bărbaţi, dar, firește, curiozitatea lor era stârnită de Mişa, nu de el.

Ajungând la cimitirul Baikov, autobuzul se opri în faţa administraţiei. Şoferul intră ca să întrebe numărul parcelei, iar Viktor se folosi de acest timp şi cumpără un buchet mare de flori de la una dintre bătrânele care se aflau în preajmă.

Drumul pe aleile cimitirului păru surprinzător de lung, iar succesiunea nesfârşită de monumente funerare îi păru lui Viktor extrem de obositoare.

Autobuzul se opri.

Viktor se ridică, dând să iasă pe uşă.

— Încă n-am ajuns! spuse şoferul, strecurându-şi capul pe după despărţitura transparentă.

— Ia uite, ia uite câte sunt! Ai grijă să nu zgârii vreo maşină! spuse unul dintre cei doi bărbaţi scunzi, uitându-se înainte pe traseul autobuzului.

Viktor se săltă şi se uită şi el prin parbriz. Partea din dreapta a aleii era plină de maşini străine, ultimul răcnet, iar spaţiul din stânga era prea îngust ca să poată trece autobuzul mortuar.

— Mai bine ocolim, spuse şoferul. Să nu dăm de bucluc!

Merse în marşarier, apoi întoarse pe altă alee. Cinci minute mai târziu, ajunseră la mormântul proaspăt săpat. Într-o parte a gropii se afla un morman de pământ maroniu cleios. Tot acolo zăceau două cazmale pline de noroi.

Viktor coborî. Aruncând o privire în jur, văzu la vreo cincizeci de metri depărtare o mulţime de oameni. Din direcţia opusă se apropiau de autobuz doi lucrători, angajaţi ai cimitirului, îmbrăcaţi cu scurte vătuite şi pantaloni căptuşiţi cu vatelină. Amândoi erau slabi.

— Ei, care-i treaba, l-aţi adus pe omul de ştiinţă? întrebă unul dintre ei.

— Jos cu el! spuse celălalt cu o smucitură a capului.

Groparii aşezară coşciugul pe pământul de lângă mormânt. Unul dintre ei scoase o frânghie solidă cu care legă coşciugul, asigurându-l pentru coborâre.

Viktor intră în autobuz, îl luă în braţe pe Mişa şi, ieşind cu el afară, îl lăsă jos lângă el. Unul dintre gropari, ţuguindu-şi buzele, aruncă o privire piezişă spre pinguin, dar numaidecât se întoarse la munca lui.

— De ce atâta calicie? îl întrebă pe şofer celălalt gropar. Chiar aşa, fără nici o pompă?

Şoferul îl ţistui, arătând cu privirea spre Viktor.

Groparii coborâră coşciugul în mormânt, după care se uitară lung la omul cu pinguinul.

Viktor se apropie de marginea gropii, se înclină şi lăsă să cadă pe capacul coşciugului buchetul de flori. Luă apoi un pumn de ţărână şi-l aruncă în urma florilor.

Groparii prinseră a mânui cazmalele. După vreo zece minute, aveau deja gata „forma" mormântului. Iar peste alte câteva minute, Viktor şi Mişa rămaseră singuri. Primind bacşiş fiecare câte un milion în cupoane, groparii plecaseră, sfătuindu-l să-i caute în mai, după ce „mormântul avea să se aşeze". Ceilalţi se duseseră şi ei cu autobuzul. Şoferul îi propusese să-i transporte cu autobuzul, pe el şi pe Mişa, până la poarta cimitirului, dar Viktor refuzase.

Mişa stătea nemişcat lângă mormânt, adâncit în gânduri. Viktor privea la înmormântarea care avea loc în apropiere. Rumoarea de glasuri ce venea din partea aceea îl cam irita, îl deranja.

„Ciudat lucru, cugeta el. E tare ciudat să fii singura persoană care conduce un om pe ultimul drum. Unde i-or fi prietenii, rudele? Sau le-o fi prăpădit pe drum şi a rămas în cele din urmă singur cuc? Se vede treaba că aşa stau lucrurile. Dacă eu n-aş fi manifestat interes faţă de pinguini, cine l-ar mai fi îngropat în ziua de azi? Cine şi unde?..."

Gerul îl ciupea de obraji. Mâinile fără mănuşi îi erau înghemţate. Se uită iarăşi în jur. Habar n-avea cum se ajunge la ieşirea din cimitir, dar asta nu-l neliniştea.

— Hei, Mişa, oftă Viktor, aplecându-se spre pinguin. Aşa ne îngropăm noi, oamenii, morţii...

Auzind glasul stăpânului, Mişa se întoarse spre el. Îl privi lung cu ochii săi micuţi şi trişti.

— Şi-acum, ce zici, căutăm drumul spre ieşire? îl întreabă Viktor, rotindu-şi din nou, de astă dată mai hotărât, privirea de jur-împrejur. Şi observă un bărbat care venea spre ei de la cealaltă înmormântare.

Bărbatul îi făcu semn cu mâna. Viktor rămase încremenit locului în aşteptare — în jur nu mai era nimeni, ceea ce însemna că omul venea spre ei.

Era scund, cu barbă, şi purta un hanorac pe care scria „Alaska", iar de gât avea atârnat un binoclu de câmp.

„Cam ciudată vestimentaţie pentru o înmormântare", gândi Viktor uitându-se atent la faţa acestuia, care îi părea cunoscută.

— Scuză-mă, dar inspectând sectorul — spuse acesta arătând spre binoclu — şi zărind un animal cunoscut mie, m-am gândit să mă apropii. Mai ţii minte seara de Anul Nou, la vilele acelea?

Viktor încuviinţă.

— Lioşa, se recomandă bărbosul, întinzându-i mâna.

— Viktor.

Îşi strânseră mâinile.

— Un prieten de-al tău? întrebă Lioşa arătând spre proaspătul mormânt.

— Da.

— Noi îngropăm trei, oftă acesta plin de tristeţe.

Apoi se aşeză pe vine în faţa lui Mişa. Îl bătu uşor pe micuţul său umăr.

— Bună, jiganie mică, ce mai faci? întrebă el. Scuză-mă, dar i-am uitat numele, spuse Lioşa uitându-se în sus la Viktor.

— Mişa.

— Ah, da, Mişa! Jigania în costumaş... O adevărată mândreţe!

Lioşa se ridică în picioare. Întoarse capul spre înmormântarea la care participa.

— Ştii cumva drumul către ieşire? întrebă Viktor.

Lioşa se uită în jur.

— Nu ştiu, aşa că nu pot să-ţi spun... Dar dacă nu te grăbeşti prea tare, aşteaptă-mă aici şi te iau cu maşina... Acolo ceremonia-i pe terminate, arătă el din cap spre cealaltă înmormântare. Au angajat un popă imposibil... La fiecare

mort a citit din Biblie juma' de oră...Tu aşteaptă-mă aici — am să-ţi fac semn când se termină...

Peste vreo douăzeci de minute, Viktor observă că mulţimea persoanelor venite la înmormântare se pusese în mişcare. Lumea se împrăştia. Motoarele maşinilor de lux intraseră în funcţiune. Se uită după bărbosul Lioşa, dar, neavând binoclu, se trezi cu ochii lăcrimând din cauza gerului. În cele din urmă, văzu pe cineva care îi făcea cu mâna.

— Haide, Mişa, la drum! spuse Viktor făcând câţiva paşi şi uitându-se îndărăt. Pinguinul o pornise încetişor în urma lui.

Până ajunseră la cele trei morminte acoperite cu coroane proaspete de flori, doar o maşină se mai afla acolo, pe alee — un Mercedes vechi.

— Dacă vrei, te duc până acasă, se oferi Lioşa în timp ce străbăteau cimitirul. Că nu-i frumos să ajungi primul la un praznic...

Viktor acceptă cu bucurie, şi jumătate de oră mai târziu se pomeni în faţa blocului său.

— Ia numărul meu de telefon — poate ne mai întâlnim, spuse Lioşa oferindu-i cartea sa de vizită. Dă-mi şi tu numărul tău, pentru orice eventualitate...

Punând în buzunar cartea de vizită a lui Lioşa, Viktor îşi scrise numărul de telefon pe o filă din blocnotesul maşinii, lipită pe panoul de bord.

Capitolul 51

Către seară, Nina se pregăti să plece.

— Poate mai rămâi? o rugă Viktor. Să încropim ceva, un mic praznic de pomenire...

Nina încuviinţă din cap. Viktor avea o înfăţişare de om epuizat. În vorbele şi în privirea sa se simţea nesiguranţa.

— Tu du-te şi stai cu Sonia, iar eu am să văd ce pot să fac, spuse Nina.

Viktor se duse în sufragerie, unde Sonia dăduse deja drumul la televizor. Nina se îndreptă spre bucătărie.

— Ce avem azi la televizor? întrebă el aşezându-se lângă Sonia.

— *Elvira*, episodul 5, veni prompt răspunsul.

Scoţându-şi batista din buzunar, Viktor îi şterse nasul.

Pe ecranul televizorului urmă o lungă pauză de reclame. Viktor se uită la podea ca să-şi protejeze ochii de clipurile scurte şi caleidoscopice, în timp ce Sonia pur şi simplu le savura.

În cele din urmă, succesiunea înnebunitoare a reclamelor luă sfârşit şi prinse a se derula genericul serialului, iar dinspre ecran se revărsă în surdină o muzică dulceagă, romantică.

— N-ai vrea să te culci? întrebă Viktor.

— Nu, spuse fetiţa cu ochii pironiţi în televizor. Tu ai vrea?

Viktor nu răspunse. Dulcegăria latino-americană a personajelor din serial începea să-l enerveze. Nu dorea să ia parte la ceea ce se petrecea pe ecran. Întoarse capul, căutându-l din priviri pe Mişa, dar nu dădu de el în sufragerie. Se duse în dormitor, unde-l găsi stând nemişcat ca o statuie în culcuşul său din spatele canapelei verzi. Viktor se lăsă pe vine lângă el.

— Ce-i cu tine, amice? îl întrebă punându-i mâna pe umerelul negru ca smoala.

Mişa se uită fix în ochii stăpânului, după care îşi înclină capul şi rămase cu privirea pironită în podea.

Viktor era cu gândul la Pidpalîi. Îşi aminti cum îl bărbierise. Îşi aminti şi de rugămintea bătrânului, pe care promisese s-o îndeplinească. Îşi aminti şi pe loc alungă din memorie această amintire, în ciuda faptului că simţi fiori reci trecându-i pe şira spinării.

„Se vede treaba că am îngheţat zdravăn astăzi la cimitir", reflectă el în urma acelor fiori reci.

Şi din nou îi apăru în minte chipul bătrânului pinguinolog, care aştepta cu atâta uşurinţă şi seninătate să vină mai

repede moartea. „Nu mai am nici un fel de treburi de terminat", îi aduse memoria la suprafaţă vorbele pinguinologului. Viktor clătină din cap complet uluit de aceste vorbe. Speriat, pinguinul se dădu brusc în lături, se trase îndărăt cu un pas, micul său pas, şi se uită lung la stăpân.

„La fel şi eu — nu mai am de terminat nici un fel de treburi", îşi zise Viktor, şi pe loc schiţă un zâmbet vinovat, simţind falsitatea propriului său gând.

De fapt, mai avea de terminat unele treburi pe acest pământ, şi chiar dacă n-ar fi avut, ar fi fost prea greu pentru el să accepte cu atâta uşurinţă moartea. „O viaţă grea este mai de folos decât o moarte uşoară" — scrisese odată în carnetul său de însemnări, ca mai apoi să se mândrească multă vreme cu această spusă, pe care o rostea la tot pasul şi când era, şi când nu era cazul. Mai pe urmă îi zburase din minte şi iată că acum, după ani de zile, se ivise din nou din adâncul memoriei, graţie tulburătoarelor cuvinte ale bătrânului. Doi oameni, două vârste, două atitudini...

Stând şi observându-şi stăpânul cum şade pierdut în gânduri, nemişcat şi cinchit alături de el, Mişa se apropie şi îşi frecă ciocul rece de gâtul său. Acest gest plin de tandreţe şi răcoare îl trezi pe Viktor din gânduri. Îşi mângâie prietenul, oftă şi se ridică în picioare. Se duse la fereastră.

În bezna de dincolo de geam strălucea careul de cuvinte încrucişate alcătuit de ferestrele blocului de vizavi. Careul cuprindea multe cuvinte. Viktor contempla ferestrele, aceste mărturii ale vieţii prozaice, de zi cu zi. Era o privelişte tristă, dar liniştea înconjurătoare atenua tristeţea, o calma. Şi calmul puse treptat stăpânire pe el. Un calm straniu şi uşor maladiv, aidoma acalmiei dinaintea furtunii. Cu palmele odihnindu-se pe recele pervaz al ferestrei şi cu picioarele proptite-n radiatorul fierbinte, stătea el şi aştepta să treacă acest calm, simţindu-i vremelnicia. Puţin mai târziu, auzi în spatele său o respiraţie domoală. Se întoarse, şi acolo, în penumbra odăii, o văzu pe Nina.

— Am terminat pregătirile, şopti ea. Sonia doarme dusă, a adormit în faţa televizorului...

Trecură prin sufragerie, care acum era vag luminată de o lampă de colţ.

În bucătărie mirosea a usturoi şi a cartofi prăjiţi. Tigaia acoperită cu un capac trona pe un suport în mijlocul mesei.

— Am văzut că ai acolo nişte votcă, rosti Nina cu precauţie, arătând spre dulap. Să o aduc?

Viktor încuviinţă. Ea aduse sticla şi două pahărele. Apoi puse în farfurii cartofii prăjiţi şi porţiile de carne. Tot ea umplu pahărelele.

Viktor se aşeză pe locul său, iar Nina în faţa lui.

— Cum a fost înmormântarea? întrebă Nina luând paharelul în mână.

Viktor ridică din umeri.

— Fără lume. Nu a mai fost nimeni, în afară de Mişa şi de mine...

— Odihnească-se în pace! Nina ridică paharul înainte de a-l duce la gură.

Viktor bău şi el. Îşi tăie cu furculiţa o bucată de carne. Se uită la Nina — de la votca băută obrajii ei căpătaseră o roşeaţă caracteristică, dar asta dădea mai mult fermec feţişoarei sale rotunde.

Deodată se gândi la faptul că nu ştia mai nimic despre ea: cine era, de unde venea? Ştia doar atât, că e nepoata lui Serghei, dar nici despre Serghei nu ştia mare lucru, deşi se împrietenise lesne cu el. I-a fost de-ajuns, în acest sens, să afle „proveniența" numelui său evreiesc. Această poveste legată de numele său de familie îl situase parcă din capul locului pe Serghei pe un piedestal invizibil, aflat la o înălţime la care sentimentul de admiraţie pe care ţi-l trezeşte un om este suficient pentru a-i acorda toată încrederea.

Acum Viktor umplu pahărelele şi îl ridică pe al său înainte de a-l duce la gură.

— L-ai cunoscut bine? întrebă Nina.

Viktor bău mai întâi.

— Cred că da..., răspunse el.

— Ce era?

— Un om de ştiinţă... Lucra la Grădina Zoologică.

Nina dădu din cap, dar după expresia chipului se putea deduce că aici se opreşte interesul ei pentru cel decedat.

Mâncară şi băură. Băură fără să ciocnească paharele, cum se şi cuvine la o asemenea ocazie. Nina puse vasele murdare în chiuvetă, şi ceainicul la fiert. Aşteptând să fiarbă apa, se uită afară pe fereastră. Faţa îi era crispată, de parcă ar fi durut-o ceva.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Viktor.

— Nu pot să suport oraşul ăsta... Mulţimile astea de oameni necunoscuţi... Distanţele...

— Dar de ce? o întrebă Viktor surprins.

Nina îşi vârî mâinile în buzunarele blugilor. Ridică din umeri.

— Maică-mea a fost o fraieră, a renunţat la tot ce aveam şi a hotărât să ne mutăm aici...Eu una n-aş fi făcut în ruptul capului aşa ceva! Cel mai bine e să ai căsuţa ta, grădina ta, toate ale tale...

Viktor oftă. Fiind născut la oraş, nu avea sentimente prea deosebite pentru viaţa de la ţară.

Apa din ceainic dăduse în clocot.

Din nou se aşezară unul în faţa celuilalt. Îi despărţea tăcerea. Fiecare se gândea la ale sale.

Lui Viktor îi era somn. Se ridică de la masă, surprins de greutatea pe care o simţea în picioare.

— Mă duc să mă culc.

— Du-te. Eu rămân să spăl vasele.

Ajuns în dormitor, se vârî sub pătură şi adormi imediat. Se trezi în miezul nopţii fiindu-i foarte cald, şi simţi căldura cuiva, căldura Ninei, care dormea alături. Dormea cu spatele la el.

Puse o mână pe umărul ei şi adormi la loc. Adormi cu un sentiment de mulţumire, ca şi cum ceva i-ar fi risipit toate îndoielile, ca şi cum mâna ce odihnea pe umărul Ninei ar fi

înlesnit acel transfer intim de căldură vie dintre el şi Nina. Acum, căldura aceasta nu-i mai tulbura somnul, era pentru el un bun de mare preţ.

Capitolul 52

Şi din nou se făcu dimineaţă. Viktor se trezi simţindu-şi capul greu. Nina nu era lângă el. Ceasul arăta ora opt şi jumătate.

Trecând prin sufragerie pe lângă Sonia care încă mai dormea, intră în bucătărie. Auzi plescăitul apei în cada de la baie. Stătu o clipă locului, ascultând.

În timp ce se îndrepta spre aragaz ca să pună de cafea, văzu pe masă un plic. Îl luă în mână — era sigilat, dar fără nimic scris pe el. Deschizându-l, găsi înăuntru o foaie de hârtie şi opt bancnote de o sută de dolari.

„Îţi returnez datoria pe care o aveam la tine. Îţi mulţumesc. Lucrurile încep să se aşeze. Mă întorc foarte curând. Igor"

Viktor scăpă foaia de hârtie pe masă, ţinând în mână dolarii.

Aruncă un ochi în baie. Nina era sub duş. Apa i se revărsa pe trup, subliniindu-i armonia formelor. Nina nu se tulbură, numai că rămase surprinsă văzându-l pe Viktor încremenit în deschizătura uşii.

— A trecut cineva pe-aici? întrebă el.

— Nu, spuse Nina, uitându-se la dolarii din mâna lui.

— Şi atunci cum se explică scrisoarea din bucătărie?

— N-am apucat să intru acolo, spuse Nina ridicând din umeri, iar sânii ei micuţi „ca două mere" tresăltară.

Viktor închise uşa de la baie şi rămase în vestibul. Plescăitul apei îl distrăgea, dar se strădui să se concentreze. Rememoră tot ce se petrecuse în seara din ajun, inclusiv

lucrurile pe care i le spusese Nina la masă. După aceea mersese la culcare. Iar acum, dimineaţă, se trezise cu urmele unui vizitator... E adevărat, nu se vedea nici o urmă de paşi pe podea, doar urmarea acelei vizite...

Aprinse lumina în vestibul şi începu să examineze podeaua, gândindu-se că va descoperi totuşi vreo urmă a vizitatorului sau a vizitatorilor nocturni. Dar podeaua era curată.

Se întoarse în bucătărie, prepară cafeaua şi se aşeză la masă. Îşi aminti cum, înainte de Anul Nou, descoperise cadoul şi biletul din partea lui Mişa-nepinguinul. Totul se repeta acum întocmai — a intrat cineva noaptea şi a lăsat ceva, de astă dată un bilet de la şef... „Lucrurile încep să se aşeze...", îi scria şeful. Să însemne asta că în curând va avea din nou de lucru? Că în curând o să-l vadă pe Igor Lvovici? Atunci o să-l întrebe la ce fel de curier apelează, de are omul în dotare cheile de la apartamentul său.

„Cheile...", îl fulgeră un gând. Se ridică şi încercă uşa de la intrare. Era închisă bine. Se întoarse în bucătărie.

Se linişti la gândul că poate schimba încuietoarea. Avea de unde să aleagă: existau încuietori cu alarmă, cu cod sau cu blocaj electric... Putea să-şi cumpere chiar două rânduri de încuietori cu cifru, care să-i apere cu temei apartamentul, viaţa personală şi somnul...

Aflându-şi liniştea, pregăti cafeaua pentru Nina şi tocmai când dădea să i-o ducă, se întâlni cu ea în vestibul. Era îmbrăcată cu halatul său.

— Ţi-am făcut o cafea, spuse Viktor.

— Îţi mulţumesc, zîmbi Nina luând ceaşca şi aşezându-se la masă.

— Vitea, spuse ea pe jumătate serioasă şi pe jumătate rugătoare. Am vrut să-ţi spun... ezită, de parcă şi-ar fi ales cuvintele. Ştii, este vorba despre noi... Acum suntem într-un fel împreună...

Tăcu.

— Ce vrei să spui? întrebă Viktor. Pauza care intervenise îl cam scotea din sărite.

— ...mă refer la salariul meu, spuse ea în cele din urmă. Înseamnă foarte mult pentru mine... Banii pe care îi primesc pentru Sonia...

— Bineînţeles, o să-i primeşti în continuare, spuse Viktor mirat. Dar ce-ţi veni să te gândeşti la treaba asta?

Ea dădu din umeri.

— Cum să-ţi spun, e puţin jenant — noi, vreau să zic, suntem într-un fel... împreună. Şi în acelaşi timp sunt angajată la tine...

Viktor simţi din nou apăsându-l greutatea aceea pe creier, greutate de care tocmai scăpase după prima ceaşcă de cafea.

— Este în regulă, îi spuse el, dar zâmbetul de pe chip îi dispăruse. Nu-ţi face griji... Nu sunt eu cel care te plăteşte, ci Sonia — sunt banii ei... ai tatălui ei.

Nina şedea pe scaun, ea însăşi tulburată de această discuţie. Şedea la masă, cu ochii pironiţi în cana de cafea din faţa ei.

— Hai, linişteşte-te. Viktor se ridică, se-apropie de ea şi-i mângâie părul încă ud. Totul e-n ordine...

Nina încuviinţă din cap, dar nu-şi ridică privirea.

— Am să mă întorc destul de târziu, spuse el. Să nu deschizi la nimeni. Şi uite aici ceva în avans...

Puse pe masă două sutare verzului şi ieşi din bucătărie.

Capitolul 53

Înainte de a lua metroul către Sveatoşino, se plimbă puţin prin oraş. După câteva dezgheţuri neprevăzute, luna februarie se zburlise din nou. Soarele strălucea, zăpada îi scânteia lui Viktor sub tălpi, iar mâinile îi erau sloi în buzunarele scurtei sale din piele de oaie. În palma de la mâna dreaptă ţinea strâns legătura de chei, rece, de la apartamentul lui Pidpalîi.

Drumul din staţia de metrou şi până la apartamentul lui Pidpalîi îi luă de astă dată doar zece minute — se vede treaba că frigul îl mânase din urmă. Fără a se moşmondi în faţa uşii, intră repede în casă. Îşi scutură în antreu, tropotind, zăpada de pe picioare, apoi se duse în bucătărie. Acolo era curat — doar aerul umed şi închis îi aducea aminte de ziua în care ambulanţa îl luase pe Pidpalîi de aici. Îl luase pentru totdeauna.

O uşoară gâdilitură în nări îl făcu să strănute.

„Mai bine-ar fi fost să fi murit în casa lui", cugetă el, uitându-se în jur la mobila veche de bucătărie, la ceasul oprit din perete, la scrumiera de teracotă aşezată pe pervazul ferestrei şi pe care bătrânul n-o folosise, pare-se, niciodată, ori pentru că uitase de ea, ori pentru că dorise s-o păstreze cât mai mult în bune condiţiuni.

Intră în sufragerie. Scaunele de modă veche erau aşezate, ca şi atunci, în jurul mesei rotunde. Lustra cu cinci abajururi mate atârna în mijlocul tavanului. Lângă peretele din faţa uşii se afla un scrin cu sertare, deasupra căruia, îngrămădite unul peste altul şi lipite de zid, erau trei rafturi de cărţi. Felurite fotografii şi tăieturi din ziare ascundeau cotoarele cărţilor. Şi pe pereţi atârnau fotografii înrămate, amintind de vremuri trecute. Întreaga ambianţă a locuinţei aparţinea unei alte epoci.

Viktor îşi aminti de apartamentul bunicii lui, care îl crescuse după divorţul părinţilor săi, şi plecarea lor în direcţii diferite. Locuinţa aceea, situată într-o casă veche de pe strada Tarasovskaia, era şi ea într-un fel de modă veche, dar pe-atunci nu remarcase acest lucru. Exista şi în casa bunicii un scrin cu sertare, dar mai mic decât acesta. Iar deasupra lui — o vitrină de sticlă, în care bunica expunea, ca să vadă toată lumea, piesele ce constituiau mândria ei: vazele de porţelan primite ca premiu pentru realizările ei în câmpul muncii. Erau vreo cinci sau şase vaze şi pe fiecare dintre ele se aflau scrise minuţios, cu litere de aur, numele şi iniţialele prenumelui şi patronimicului, data şi o scurtă explicaţie „pentru care merite". Şi fotografii aidoma, înrămate — aceeaşi

epocă, acelaşi trecut de până mai ieri, dar acum atât de îndepărtat, trecutul acelei ţări care azi nu mai există.

Viktor se-apropie de scrin. În fotografiile ce acopereau vederii cotoarele cărţilor îl recunoscu pe Pidpalîi — iată-l pe Pidpalîi alături de o femeie, pe fundalul unor palmieri, iar dedesubt stătea scris: „Ialta, vara lui 1976". Se uită mai cu atenţie la fotografie — Pidpalîi părea atunci de vreo patruzeci–patruzeci şi cinci de ani, iar doamna cu părul permanent de lângă el părea să fie de aceeaşi vârstă. În altă fotografie, Pidpalîi stătea singur la marginea unei piscine din care îşi scotea capul la iveală un delfin. „Batumi, vara lui 1981", citi Viktor mai jos.

Trecutul credea în date. Şi viaţa fiecărui om era formată din date care confereau vieţii ritm, sentimentul treptatei deveniri, ca şi cum de la înălţimea unei anumite date ai fi putut să te uiţi în jur şi, aruncându-ţi privirea în jos, să vezi trecutul însuşi. Un trecut limpede şi inteligibil, împărţit în diverse pătrate care înseamnă evenimente şi marcat de linii care înseamnă căi.

În ciuda faptului că în locuinţă stăruia un miros de cărţi jilave, poate din cauză că apartamentul se afla la parter, Viktor se simţea aici confortabil şi în siguranţă. Pereţii cu tapetul lor decolorat, abajururile pline de praf ale lustrei, şirurile de fotografii — toate păreau că-l hipnotizează.

Se aşeză la masă. Îşi aminti din nou de bunica sa, Aleksandra Vasilievna, care, după ce îmbătrânise, obişnuia să-şi ia un scăunel şi să stea afară, în faţa blocului. „Să mă ferească Dumnezeu să ajung să zac paralizată, că ţi-aş distruge viaţa şi nu te-ai bucura şi tu de o nevastă!" — spunea ea. El râdea, dar bunicuţa, oricât de ramolită o fi fost, a făcut rost de la vecinii ei de telefonul unui misit şi, după vreo două luni, Viktor se trezi cu un apartament de două camere, iar bunica se mută într-o modestă garsonieră hruşciovistă, la parterul unui bloc. Acolo şi muri, în linişte şi neobservată. Au îngropat-o cei de la Asistenţa Socială, iar vecinii ei, adunând câte trei ruble de la fiecare locatar, i-au cumpărat o coroană

de flori. Toate aceste informaţii Viktor le-a aflat de-abia după şase luni, la întoarcerea din armată.

Venindu-i poftă de o ceaşcă de ceai, se duse în bucătărie. Afară se lăsa întunericul. După ce aprinse lumina, începu a bolborosi şi vechiul frigider. Surprins, îl deschise şi aruncă o privire înăuntru. Găsi acolo un salam înverzit şi o cutie desfăcută de lapte condensat. Scoase laptele afară. În modulul cel înalt al mobilei de bucătărie, găsi un pachet de ceai; puse apa să fiarbă.

Senzaţia acelui confort, confortul altcuiva, era amestecată cu nelinişte. Bău ceaiul, dregându-l cu laptele condensat, care se solidificase cu trecerea timpului. De afară auzea când vocile oamenilor care treceau prin faţa casei, când zgomotul maşinilor.

Simţind că-l zgârie în gât, îşi mai turnă o ceaşcă de ceai. O bău şi ieşi din bucătărie. Aprinse lumina. Aruncă o privire în camera de lucru, ticsită cu dulapuri şi cu poliţe de cărţi. Se apropie de birou. Aprinse veioza — veche şi ea, cu picioruş de marmură. Se aşeză în fotoliul tapisat cu piele neagră.

Pe birou erau împrăştiate nişte caiete, nişte blocnotesuri. Observă lângă veioză un jurnal de zi gros, îl luă şi începu să-l răsfoiască. De-a lungul paginilor, însoţite ici-colo de nişte hârtiuţe drept semn, se desfăşura un scris zbuciumat, minuscul şi grăbit. Jurnalul se deschise singur la un astfel de semn — un decupaj dintr-un ziar. Se apropie mai mult de lumină. În decupaj se vorbea de faptul că Marea Britanie i-a dăruit Ucrainei o staţie de cercetare în Antarctica. Ştirea se încheia cu un apel adresat de către autorul ei unor potenţiali sponsori, fără ajutorul financiar al cărora ar fi imposibil să se trimită oameni de ştiinţă ucraineni în Antarctida. Era consemnat apoi un număr de telefon pentru relaţii şi un număr de cont pentru sponsorizări.

„Ce nevoie o fi având Ucraina de Antarctida?", se întreabă Viktor.

Lângă decupajul din ziar mai observă o chitanţă de plată a unui mandat. Cercetând-o mai de aproape, rămase perplex.

Pidpalîi expediase în acest cont „antarctic" cupoane în valoare de cinci milioane — probabil toate economiile sale...

Punând chitanţa şi decupajul deoparte pe birou, se apucă să studieze însemnările bătrânului, dar nu putu să descifreze decât nişte cuvinte disparate. Ai fi zis că scrisul lui Pidpalîi îi codifica gândurile, făcându-le astfel inaccesibile unui ochi străin.

Viktor avu din nou un sentiment de nelinişte. Îşi frecă buricele degetelor, de parcă tocmai ar fi atins ceva inexplicabil şi de neînţeles.

Nu uitase promisiunea pe care o făcuse. N-o uitase, dar prefera să nu se gândească deocamdată la ea. Şi, deşi venise aici fără să se gândească la treaba asta, tocmai promisiunea ce i-o făcuse bătrânului îl adusese în casa acestuia. Iar cheile reci din palma vârâtă în buzunar spre a o feri de ger îi orientaseră, ca o busolă, paşii până aici.

Şi iată-l acum, stând în mijlocul unor lucruri şi hârtii care nu mai aparţineau nimănui. În mijlocul unei întregi lumi, rămase fără creatorul şi stăpânul ei. Bătrânul nu dorise să fie atins de vreo mână străină, nu dorise ca vreun ochi străin să asiste la distrugerea acestui mic şi confortabil univers, al cărui calendar rămăsese în urmă cu vreo trei-patru decenii.

Viktor oftă adânc. Dintr-o dată simţi nevoia să ia ceva ca amintire, să scoată sertarele biroului, să deschidă scrinul şi să le răscolească în căutarea a ceva, iar acest ceva să-l ia cu sine. Spre păstrare, cum ar veni. Dar integritatea şi imobilitatea acestui mic univers împietrit îi puneau stavilă. Şi el şedea, încremenit locului, la masa de scris. Şedea şi se uita la decupajul din ziar, la chitanţa de la poştă, la jurnalul de zi şi la celelalte caiete care zăceau, întinse toate pe birou, alături de el.

Zgomotul de afară conteni, iar liniştea străzii, contopită cu liniştea din lăuntrul casei, părea că-l trezeşte la realitate. Luă decupajul din ziar şi îl vârî în buzunarul scurtei.

Se uită în jur la pereţii camerei de lucru, dar nu mai atinse nimic. Luă chibriturile de pe aragazul din bucătărie. Într-un mic dulap de perete din antreu găsi o sticlă de acetonă, pe care o luă cu sine în camera de lucru. Fără să fie atent la ce făcea, stropi cu acetonă peste cărţile de pe rafturile de jos şi pe un teanc de ziare vechi de sub birou. Jumătate din teancul de ziare îl duse în sufragerie şi îl puse sub masă. Tot acolo aruncă şi faţa albă de masă, pătată de ceai. Apoi se mişcă dintr-un loc în altul, atingând cu flacăra chibritului teancurile de ziare şi toate lucrurile care puteau fi atrase de flacără. Pălălaia începuse să sfârâie şi în sufragerie, şi în odaia de lucru, dar era mult prea slabă ca să se năpustească cu toată înverşunarea de care era în stare asupra acelei mici lumi de lucruri sortite pieirii. Descoperind în sertarele scrinului un vraf de cearşafuri, feţe de pernă şi prosoape, le azvârli şi pe acestea în gura focului. Tot acolo zvârli şi impermeabilul lui Pidpalîi, ce atârnase în cuierul din antreu.

Într-o neagră vârtejire de funingine, aerul prinse a se încălzi şi a se roti prin casă, umplându-se de fum şi de scântei. Viktor se retrase în antreu.

Pârâitul vâlvorii devenea tot mai puternic. Flăcările răzbătuseră prin tăblia mesei, şi acum lingeau picioarele ei.

Viktor pipăi în buzunar cheile de la casa lui Pidpalîi. Se îndreptă spre ieşire, dar se întoarse rapid şi stinse lumina din sufragerie. Văpaia se împurpură brusc, arătând mult mai frumoasă şi mai înfricoşătoare.

Ieşind pe palier, încuie uşa cu cheia.

Ajuns în stradă, dădu ocol blocului şi se opri vizavi de ferestrele locuinţei bătrânului, uitându-se la limbile de foc ce urcau spre tavan. Aruncă o privire la etajul întâi. Nu se vedea nici o lumină — locatarii ori dormeau, ori încă nu reveniseră acasă.

Îşi îndreptă din nou privirea spre fereastra dincolo de care dansau flăcările.

„Cam asta-i tot — promisiunea a fost respectată", îşi zise Viktor.

Dar degetele mâinilor îi tremurau, iar frigul îi dădea brânci din spate.

Întorcându-se să plece, observă un telefon public în colţul blocului vecin. Se duse drept acolo şi telefonă la pompieri.

Răsună un zgomot de geamuri sparte, de parcă focul şi-ar fi croit drum în afară. O femeie începuse să ţipe. Iar după vreo cinci minute se-auziră sirenele maşinilor de pompieri. În clipa în care două dintre ele ajunseră la faţa locului, şi pompierii se agitau ţipând şi derulând tulumbele, Viktor aruncă o ultimă privire în direcţia flăcărilor mistuitoare şi, fără a se grăbi, o porni către staţia de metrou.

Simţea în gură izul de fum. Fulgii uşori de zăpadă îi căzură pe faţă şi în aceeaşi clipă zburau într-o parte, înainte de a apuca să se topească — un vântişor rece îi ajuta să se aştearnă pe pământ.

Capitolul 54

— Îţi miroase părul a fum, şopti Nina în clipa când Viktor, strecurându-se sub aşternut, o trezise, fără voie, din somn.

Îngăimând ceva drept răspuns, acesta se întoarse cu spatele la ea şi adormi pe loc, total epuizat.

Se trezi pe la ora zece. O auzi pe Sonia vorbind cu pinguinul chiar lângă patul său. Se întoarse cu faţa spre ea.

— Sonia, dar unde-i tanti Nina? întrebă el.

— A plecat. Noi amândouă am mâncat, şi pe urmă ea a plecat. Ţi-am păstrat şi ţie ceva de mâncare...

Pe masa din bucătărie găsi două ouă fierte şi un bileţel vârât sub solniţă:

„Bună! N-am vrut să te trezesc. Azi mă duc s-o ajut pe mama lui Serghei în gospodărie — trebuie să-i fac piaţa şi să-i spăl rufele. Mă întorc de îndată ce termin. Te sărut, Nina."

Viktor mai răsuci câtva timp bileţelul în mâini. Încercă ouăle — erau reci. Îşi pregăti ceaiul şi luă micul dejun.

Reveni în sufragerie.

— Sonia, l-ai hrănit pe Mişa? o întrebă Viktor.

Fetiţa se întoarse cu faţa spre el.

— Da, azi a mâncat doi peşti, da' degeaba, că tot supărat stă. Oare de ce-o fi supărat, unchiule Vitea?

Viktor se aşeză pe canapea.

— Habar n-am, făcu el strângând din umeri. Cred că sunt veseli doar în desenele animate...

— Păi, în desenele animate toate animalele sunt vesele, spuse Sonia schiţând un gest de nedumerire.

Viktor se uită la ea şi observă că purta o rochiţă nouă, de culoarea smaraldului.

— Asta-i o rochiţă nouă, nu-i aşa?

— Da, e cadou de la Nina. Ieri ne plimbam şi am intrat într-un magazin... De-acolo mi-a cumpărat-o. E frumoasă, nu-i aşa?

— Da.

— Şi pinguinului îi place.

— L-ai întrebat tu?

— Normal că l-am întrebat... Da' degeaba, tot supărat stă... Poate că nu se simte bine aici.

— S-ar putea, încuviinţă Viktor. Lui îi place frigul, iar aici e cald...

— Ce-ar fi să-l punem în frigider...? sugeră fetiţa.

Viktor se uită la Mişa, care stătea lângă Sonia. Pinguinul se tot legăna pe picioare, în vreme ce pieptul i se ridica la fiece respiraţie.

— Nu, nu-l putem pune în frigider, spuse Viktor. Ar fi prea strâmt pentru el. Îţi dai şi tu seama, Sonia. Cred că vrea să se întoarcă acasă, dar casa lui e tare departe.

— E chiar aşa de departe?

— Da, e tocmai în Antarctida.

— Da' cam pe unde vine Antarctida asta?

— Imaginează-ţi că pământul este rotund. Poţi să ţi-l imaginezi?

— Ca o mingiuţă, nu? Gata, mi l-am imaginat.

— Buun, vasăzică noi stăm în vârful mingiuţei, iar pinguinii trăiesc dedesubt, aproape sub picioarele noastre...

— Cu picioarele-n sus, adică în cap? chicoti Sonia.

— Să zicem, o aprobă el. Într-un anume fel, s-ar putea spune şi aşa... Dar dacă iei bine seama, ei cred că noi stăm cu picioarele în sus... Înţelegi?

— Da, declară Sonia cu glas tare şi îşi mută privirea spre pinguin. Am înţeles. Şi eu pot să stau în cap!

Proptindu-se cu spatele de marginea canapelei, încercă să stea în cap, dar nu reuşi.

— Da' să ştii că pot s-o fac! spuse Sonia aşezându-se din nou pe covor. Numai că de-abia am mâncat, şi sunt mai grea...

Viktor zâmbi. Era prima oară când reuşea să stea de vorbă cu Sonia atât de degajat şi fără să se enerveze. Era prima oară după atâtea luni de zile. Lucrul acesta i se păru straniu. Doar nutrise mereu gândul că Sonia era un copil străin şi că ajunsese în viaţa lui cu totul întâmplător. Dintr-un punct de vedere, ea fusese abandonată în casa lui, iar el se dovedise a fi prea bun la inimă şi nu o dusese acolo unde sunt duşi toţi copiii abandonaţi. Totuşi, lucrurile se petrecuseră puţin mai altfel. Un ciudat simţ al datoriei i-a ghidat atitudinea faţă de Sonia. Mişa-nepinguinul, omul pe care abia dacă îl cunoştea, îi încredinţase fiica într-un moment în care-l păştea o mare primejdie. Dacă acesta ar mai fi fost în viaţă, ar fi venit fără doar şi poate să-şi ia fetiţa acasă. Dar acum nu mai avea cine s-o ia.

Mişa-nepinguinul nu pomenise niciodată despre mama Soniei. Iar mai apoi, apăruse acel Serghei Cekalin, amic-inamicul acestuia, cu tentativa de a o lua pe Sonia de la Viktor. Numai că tentativa lui se dovedise a fi palidă şi lipsită de fermitate. Iar tipul plecase fără a-şi lua la revedere şi fără a insista. Aşa se face că Sonia se statornicise în locuinţa lui fără

ca el să simtă că îl deranjează sau că îl oboseşte. Drept e că în această privinţă meritul era al Ninei, care nu ar fi intrat, firește, în casa lui dacă n-ar fi fost Sonia... Altminteri, şi-ar fi dus mai departe zilele împreună cu Mişa-pinguinul, trăind ca şi înainte, nici mai bine, nici mai rău, ci aşa, în mod obişnuit, banal.

Pe la ora trei, sosi Nina. După ce plecase de la mama lui Serghei, mai dăduse o raită prin magazine şi făcuse cumpărături, pe care acum le scotea dintr-o sacoşă şi le aşeza pe masa din bucătărie — brânză topită pentru copii, cârnăciori, brânză de vaci...

— Ştii, îi spuse Nina lui Viktor când acesta intră în bucătărie, a sunat Serghei de la Moscova. Zice că totu-i în ordine în ceea ce-l priveşte...

Îl sărută.

— Dar tu încă miroşi a fum! adăugă ea cu un zâmbet.

Capitolul 55

Trecură câteva zile. Monotone şi liniştite. Singura treabă pe care o făcu Viktor în tot acest timp a fost să schimbe cele două încuietori de la uşă. El însuşi le cumpără şi el însuşi le montă. Sentimentul de satisfacţie pe care-l încercă dură câteva ore, după care îl năpădi iarăşi plictisul. Ar fi trebuit să facă ceva, dar nu avea ce. Şi nici de scris nu avea chef.

— Unchiule Vitea! strigă Sonia plină de încântare, stând lângă uşa de la balcon. Ia uite, plâng ţurţurii!

Dezgheţul se pornise din nou. Era şi timpul — începutul lui martie.

Viktor aştepta primăvara, ca şi cum căldura i-ar fi putut rezolva toate problemele. Totuşi, când se gândi serios la problemele sale, realiză că, de fapt, nici nu avea probleme în adevăratul înţeles al cuvântului. Bani avea până una-alta, mai ales de când şeful îi returnase datoria prin intermediul

acelui misterios „curier nocturn". În plus, pe raftul de sus al dulapului se mai afla — alături de pistol — un teanc destul de mare cu bancnote de o sută de dolari — pe care, deşi erau ai Soniei, avea dreptul moral să-i folosească, dat fiind că era tutorele ei neoficial.

Ca şi înainte, Nina se ocupa de Sonia cât era ziua de mare, fie că stăteau acasă, fie că ieşeau afară, lăsându-l pe Viktor de unul singur. Noaptea însă îi reunea pe toţi, şi, deşi Viktor îşi dădea seama că în relaţiile dintre el şi Nina nu exista nici un fel de iubire şi nici pasiune, aştepta de fiecare dată venirea nopţii, o aştepta cu trupul, cu braţele.

Îmbrăţişând-o pe Nina, dezmierdând-o şi făcând dragoste cu ea, uita de sine. Căldura trupului ei părea să fie tocmai primăvara aceea pe care o aştepta cu nerăbdare. Iar mai apoi, în plină noapte, în timp ce Nina dormea un somn adânc, sforăind uşor, el stătea cu ochii larg deschişi, având un straniu şi deopotrivă confortabil sentiment al unui trai aşezat. Şedea culcat şi se gândea că nu-i lipseşte nimic, absolut nimic pentru o viaţă normală. Avea soţie, copil şi un animăluţ de casă, pinguinul. Şi, cu toate că îi era clară artificialitatea unirii lor, a celor patru, într-un singur tot, Viktor prefera să treacă acest lucru cu vederea de dragul acelui sentiment de confort şi al vremelnicei iluzii de fericire. Dar, cine ştie? Poate că această fericire nu era chiar aşa de iluzorie pe cât o sugerau gândurile sale înţelepte din pragul dimineţii. Dar ce-l priveau pe el în taina nopţii gândurile din pragul dimineţii? Însăşi alternarea fericirii nocturne şi a judecăţii sănătoase din pragul dimineţii, constanţa acestei alternări dovedeau că Viktor era în acelaşi timp şi fericit, şi cu judecată. Deci totul era cum se cuvine şi viaţa merita trăită.

Un apel telefonic neaşteptat îl surprinse în bucătărie — tocmai scotea din congelator mâncarea pentru prânzul lui Mişa. Aruncă peştele feliat în castron şi merse în sufragerie să răspundă.

— Salutări! se auzi o voce cunoscută. Cum o mai duci?

— Bine.

— M-am întors în Kiev, spuse vocea pe care Viktor o recunoscu imediat — era a şefului. Poţi să-ţi consideri vacanţa încheiată...

— Păi atunci, să trec pe la redacţie? întrebă Viktor uimit.

— De ce să pierzi vremea? Am să trimit un curier. Dă-i ce ai terminat, şi el o să-ţi dea altceva de lucru. Ai să fii acasă?

— Da.

— Perfect! Apropo, să ştii că ai avut concediu plătit, deşi nu eşti membru de sindicat. Pa!

Viktor făcu o cafea, bucurându-se de liniştea din casă — Nina şi Sonia erau plecate la Puşcea-Vodiţa, să culeagă ghiocei. În liniştea aceasta puteai să te aşezi frumos la masă, cu o ceaşcă de cafea în faţă, şi să meditezi la tot ce vrei. În liniştea aceasta puteai chiar să stai şi să nu te gândeşti la nimic, ci pur şi simplu să-ţi savurezi cafeaua, concentrându-te asupra gustului ei şi neîngăduind să-ţi dea târcoale nici unui gând ce ţi-ar putea distruge starea de tihnă sufletească.

Dar aşezându-se la masă şi sorbind din cafeaua aceea tare, avu deodată o stare de nelinişte.

Mişa scăpase pe duşumea o bucată de peşte, şi Viktor tresări nervos, se înclină spre dreapta şi se uită la pinguin.

Savoarea cafelei trecu pe planul doi. Starea de nelinişte sporea. Începură să-l asalteze gânduri sâcâitoare şi întrebări tulburătoare.

Ce va urma? Aceleaşi „cruciuliţe"? Aceleaşi fapte subliniate cu roşu în biografiile unor oameni care habar n-aveau că „necrologurile" lor se şi aflau în lucru? Sporadicele întâlniri la o cafea în cabinetul şefului? Atitudinea lui binevoitoare şi literele rotunde, tremurate ale scrisului său? Exprimarea sa laconică, predilecţia pe care o avea pentru cuvântul „Procesat" — plasat în repetate rânduri şi cu minuţiozitate pe „cruciuliţele" originale care informau deja cititorii ziarului despre decesul cutărei persoane care merita un necrolog amplu?

Acest nou gen literar, invenţia sa, era viu, trăia. Spre deosebire de mulţi dintre foştii protagonişti ai genului. To-

tuşi, acum nu mai simţea nevoia de glorie, încetase de mult să strige: „Eu am scris asta!" Îi convenea întru totul anonimatul acelui „Un Grup de Tovarăşi". Îşi dădea seama că nu era singur în acest „Grup". Şeful era şi el unul dintre Tovarăşi. Şi cu siguranţă că mai exista un membru al Grupului, poate cel mai important Tovarăş. Cel care aproba „cruciuliţele", punându-şi cu dezinvoltură apostila pe textele lor. Dar ce nume aproba el, nu-i era nici acum pe deplin clar lui Viktor. Aproba textul sau pe protagonistul textului în cauză? Şi acele datări care stabileau, pe cât se pare, ziua publicării necrologului, dar plasate în mod evident în perioada în care subiecţii necrologurilor încă mai erau în viaţă? O economie planificată a morţii?

Nu, cu siguranţă că aprobarea nu viza calitatea textului, digresiunile sale filozofice sau prezentările expresive ale momentelor de cotitură din viaţa protagoniştilor. Cineva decidea soarta lor, hotărând timpul pe care aceştia îl mai aveau de trăit. Şi, în mod surprinzător, redactorul-şef juca în toată treaba asta un rol minor. Ceva între un curier şi un controlor de bilete într-un autobuz. Şi, în ciuda faptului că în atribuţiunile sale intra, desigur, publicarea „cruciuliţelor" la o dată fixă, totuşi rolul şefului nu i se mai părea acum lui Viktor a fi deosebit de important. Ca, de altminteri, şi propriul său rol, pe care, oricât se străduise, nu ajunsese să-l înţeleagă pe deplin.

Subit şi contrar oricărei logici în derularea gândurilor, îşi aminti de ceva care îi dădu fiori. Şi tocmai când reuşise să înţeleagă, în mare, ce anume se întâmplă, s-ar fi zis că această amintire îl proiectează în trecut, împiedicându-l în tentativa de a rezolva acea ecuaţie cu un termen necunoscut şi două cunoscute. Îşi amintise ultimele cuvinte pe care i le spusese şeful la întrebarea indiscretă ce i-o pusese în noaptea în care îl aştepta jos o maşină ca să-l ducă la aeroport:

„O să ţi se spună toată povestea numai în cazul în care n-or să mai aibă nevoie de munca ta, ca şi de viaţa ta, de altminteri..."

În clipa aceea a avut impresia că îşi ia adio de la şef pentru totdeauna. Şi ca o consecinţă firească, se gândise că a încheiat-o şi cu munca sa, cu toate că misterul descoperit în seiful şefului continua oricum să-l neliniştească. Dar chiar a doua zi, se pare, timpul însuşi ai fi zis că îl mânase undeva în trecut. Iar distanţa temporală, ivită în imaginaţia lui, distanţa dintre misterul aflat deja în trecut şi el însuşi, care păşise într-un nou stadiu al existenţei sale, îi slăbise parcă interesul faţă de această taină, al cărei coautor era în mod evident.

„Mai bine să nu ştii nimic, dar să fii în viaţă. Mai cu seamă atunci când totul se află în trecut", cugetase el atunci.

Dar s-a dovedit acum că nu e vorba de nici un trecut. Şi că totul continuă. Iar el trebuie să-şi vadă mai departe de lucru, acordând atenţie rândurilor subliniate cu creion roşu.

„Merită oare să încerc să aflu ce se petrece de fapt? Merită? se întreba el. Merită oare să risc acest confort, fie el şi ciudat, de care mă bucur, tihna mea de fiecare zi? Că doar oricum va trebui să scriu «cruciuliţe», va trebui să fiu de trebuinţă ca să rămân în viaţă."

Din nou îi reveni în minte acea ultimă frază a şefului.

„Naiba să-l ia, decise Viktor. Ajunge! Pentru liniştea mea e mai bine să nu mă mai gândesc la toate astea."

Luă de pe pervazul ferestrei mapa în care se aflau „cruciuliţele" de mult pregătite pentru cei din armată. Îşi aruncă ochii peste numele lor de familie şi peste conţinutul textelor.

„Ce-mi pasă mie ce urmează să se întâmple cu aceşti generali? Ce-mi pasă mie de data la care le va planifica moartea acel necunoscut şi când le va fi publicat necrologul? Necrologul pe care, citindu-l, orice om să poată gândi că răposatul şi-a meritat cu cinste moartea..."

Dacă viaţa sa depindea de munca pe care o făcea, atunci această muncă se cuvenea să fie continuată. Şi în acest mod, poate, îi va fi cu adevărat mai lesne să se detaşeze de tot ce se întâmpla. Nu, n-avea voie să facă nici o prostie, să încerce să dispară sau să fugă în alt oraş, ci să proce-

deze mai simplu. Să transpună în viaţă visul Ninei — să cumpere o căsuţă la ţară, să se mute acolo şi să trăiască fericiţi toţi patru până la adânci bătrâneţi. Să scrie aceste „cruciuliţe" şi să le trimită în oraş, ca într-o ţară străină, unde treburile erau departe de a merge aşa cum ar fi trebuit.

Viktor mai era cufundat în gândurile sale când pinguinul, punându-şi capul pe genunchiul său, îl făcu să tresară. Se uită la Mişa şi îl mângâie.

— Ce ai zice să ne mutăm la ţară? îl întrebă el cu glas scăzut, schiţând un zâmbet amar — într-atât de ireale i se păreau toate aceste visuri.

Capitolul 56

Ca şi cum ziua precedentă ar fi fost cu adevărat ultima zi de concediu, Viktor se aşeză la maşina de scris şi, bând din cafeaua fierbinte, se uita cum capătă formă, cu trudă, textul unei noi „cruciuliţe". Cealaltă jumătate a mesei era ocupată de Sonia, cu creioanele şi cariocile ei. Nina plecase de dimineaţă, fără să lase vreun bilet, dar Viktor nu era îngrijorat. „Probabil că vine repede ", decise el.

În mapa cu noile materiale aduse de curier în seara precedentă, pe lângă dosarele câtorva reprezentanţi ai Ministerului Sănătăţii, mai găsise un plic ce conţinea banii de concediu. Cel puţin acestea erau cuvintele scrise pe bucăţica de hârtie ce însoţea suma de cinci sute de dolari găsită în plic. Banii avură darul să-i stimuleze întrucâtva suflul creator, însă, chiar şi aşa, munca avansa extrem de încet. Cuvintele refuzau să se aşeze în „formaţie de luptă", propoziţiile se dispersau, şi Viktor le suprima nervos cu „x"-uri şi le reformula.

— Seamănă? îl întrebă brusc Sonia, arătându-i un desen. Viktor îl luă să-l privească mai îndeaproape.

— Ce-i asta?

— Cum ce-i – e Mişa!

Viktor clătină din cap.

— Seamănă mai degrabă cu o găină, îi răspunse el gânditor.

Sonia se bosumflă şi, după ce se mai uită o dată la desenul ei, îl aruncă pe podea.

— Nu-i cazul să te superi, îi spuse Viktor cu blândeţe. Trebuie să înveţi să desenezi după natură...

— Cum adică?

— Foarte simplu: te-aşezi în faţa lui Mişa, te uiţi la el şi desenezi. Aşa o să-ţi iasă un desen care o să semene cu el.

Ideea asta îi plăcu Soniei, aşa că îşi adună toate creioanele şi cariocile şi, mai luând de la Viktor câteva foi de hârtie, se duse să-l caute pe Mişa.

Viktor se întoarse la lucrul său. Cu chiu, cu vai, reuşi să termine prima „cruciuliţă" şi îşi masă tâmplele. Se vede treaba că-şi ieşise din mână.

Din vestibul se auzi zgomotul unei uşi trântite.

„E Nina", gândi Viktor şi se uită la ceasul de pe pervazul ferestrei.

Era aproape de prânz.

Peste câteva clipe, Nina intră în bucătărie.

— Bună! spuse ea zâmbind cu un anume tâlc.

Viktor nu găsi cu cale să-i răspundă tot printr-un zâmbet.

— Bună! spuse el destul de sec.

— Nu observi nimic?

Viktor se uită atent la ea. Purta aceiaşi blugi, acelaşi pulover. Nimic nou.

Ridică din umeri, se mai uită o dată la ea, drept în faţă, cu nedumerire-n privire, şi, brusc, ceva îi atrase într-adevăr luarea-aminte. Ceva îl determină să-i cerceteze mai stăruitor faţa, zâmbetul.

— Ei? îl zori ea, tot zâmbind.

— Dinţii! exclamă Viktor, surprins.

Într-adevăr, zâmbetul ei încununa două rânduri de dinţi albi şi frumoşi, fără nici o urmă de îngălbenire. Ai fi zis că e o tânără care face reclamă la pasta de dinţi.

Viktor zâmbi şi el.

— În sfârşit, ai observat! spuse Nina cu satisfacţie şi, apropiindu-se de el, îi plasă o pupătură zgomotoasă pe obraz. A trebuit să aştept o lună întreagă să-mi vină rândul. Acolo unde nu se aşteaptă la rând, îmi cereau patru sute de dolari ca să mi-i albească, pe când aşa, am scăpat doar cu optzeci...

— Nina, Nina! dădu buzna în bucătărie Sonia, cu o foaie de hârtie în mână. Ia uită-te! L-am desenat pe Mişa!

Şi îi arătă Ninei desenul. Aceasta se aşeză pe vine în faţa ei, îi studie desenul, apoi o mângâie pe căpşor.

— Bravo! O să-l înrămăm şi o să-l agăţăm pe perete.

— De-adevăratelea? făcu Sonia încântată.

— Bineînţeles! Ca să-l poată vedea toată lumea.

Aruncă şi Viktor o privire pe desen. Acum, mai treacă-meargă, puteai bănui că-i vorba de un pinguin.

— Bine! spuse Nina ridicându-se. Cred că toţi meritam azi un prânz mai deosebit. Eliberaţi bucătăria!

Sonia îşi luă desenul şi se duse în sufragerie, iar Viktor o urmă.

„Poftim, a şi început să se comporte ca o gospodină în toată regula", gândi Viktor, dar acest lucru nu îl deranja deloc. Dimpotrivă, chiar îl bucura.

Capitolul 57

Afară cernea prima burniţă măruntă de primăvară. Zăpada din curte se topise aproape cu totul, şi doar pe sub tufişuri se mai puteau vedea nişte rămăşiţe de bulgări îngheţaţi. Dar acestea erau rămăşiţele iernii sortite pieirii. Peste câteva zile, aveau să răsară din solul încălzit proaspete firicele de iarbă.

Viktor şedea la masa din bucătărie, întors cu faţa la fereastră. Alături avea ceaşca de ceai, care se răcea, iar el, ui-

tând de ea, privea pe geam afară. În pofida a tot şi a toate, aştepta cu nerăbdare căldura primăverii. Şi, deşi această căldură părea cu neputinţă să-i schimbe viaţa, o vagă şi de nimic, justificată speranţă îi aduse totuşi un zâmbet pe chip, în timp ce contempla cum răzbat prin perdeaua subţire a norilor tăioasele lame ale razelor de soare.

Pe masă odihnea o mapă cu textele „cruciuliţelor" pe care tocmai le terminase. Putea acum să-i telefoneze şefului şi să-i dea raportul cu privire la ceea ce lucrase, după cum putea să mai aştepte o zi, trăgând de timp şi ocupându-se de următoarea tranşă de dosare ce urma să le trimită mai târziu.

„Ar fi interesant de ştiut, cugetă Viktor, detaşându-se de ploaia de afară. Cine or fi protagoniştii necrologurilor următoare?... Cosmonauţi? Scufundători?"

Se obişnuise deja cu faptul că toate dosarele primite de el pentru lucru alăturau oameni uniţi prin interese sau profesii comune. Militari, lucrători în Ministerul Sănătăţii, deputaţi în Parlament... Şi acest lucru nu i se mai părea acum ciudat. Uitase de mult de carnetul de însemnări pe care-l ţinea la începutul activităţii sale — şeful îi spusese curând după aceea că nu va admite nici o iniţiativă de-a lui în ceea ce priveşte selectarea VIP-urilor. Şi din clipa aceea Viktor încetase să mai citească ziarele, încetase să mai caute în ele nume de VIP-uri. Acum lucra exclusiv pe materiale „prefabricate", pe dosare conţinând date detaliate. Această muncă era mult mai uşoară, dar şi mai suspectă. Cu cât lucra mai mult, cu atât suspiciunile deveneau mai numeroase, ca în cele din urmă să ajungă la convingerea că toată afacerea cu „cruciuliţele" făcea parte dintr-o indubitabilă operaţiune criminală. Dar această convingere nu îi influenţa câtuşi de puţin traiul de zi cu zi şi munca. Şi, deşi acum nu putea să nu se gândească la acest lucru, totuşi, de la o zi la alta, îi venea tot mai uşor s-o facă, cu atât mai mult cu cât îşi dădea prea bine seama de imposibilitatea de a-şi schimba viaţa. Odată prins la acest jug, trebuia să-l ducă până la capăt. Şi el îl ducea, nu dădea înapoi.

Din sufragerie se auzi sunând telefonul, iar peste o clipă în uşa bucătăriei apăru Nina.

— Vitea, la telefon!

Se duse şi ridică receptorul.

— Vitea, tu eşti? întrebă o voce necunoscută de bărbat.

— Da.

— Aici, Lioşa, îţi mai aminteşti? Te-am adus cu maşina de la cimitir...

— A, bună!

— Am să-ţi spun ceva foarte important... Ajung în faţa blocului tău în douăzeci de minute. Când ai să observi maşina, te rog să cobori.

— Cine era? întrebă Nina, văzându-l cum stă locului, nemişcat şi nedumerit, cu receptorul în mână.

— O cunoştinţă.

— Eu şi Sonia o să învăţăm azi să citim, nu-i aşa, Sonia?

— Da, confirmă fetiţa, stând pe canapea cu o carte în mână.

Auzind o maşină oprind în faţa blocului, Viktor se îmbrăcă şi coborî.

— Intră, îl ivită Lioşa în maşină.

Portiera se trânti. Înăuntru era frig.

— Ce-ţi mai face jigania? întrebă Lioşa cu o amabilitate subliniată, mângâindu-şi barba.

— Bine.

— Uite care-i treaba, urmă Lioşa, şi expresia chipului său deveni gravă. Aş vrea să te invit să vii cu jigania ta la un eveniment... Nu prea vesel, dar... N-o să fie pe degeaba.

— Ce fel de eveniment? întrebă Viktor sec.

— A murit şeful unor prieteni de-ai mei. Mâine au loc funeraliile. Cu mare pompă, după cum îţi poţi imagina. Coşciug cu mânere de bronz — a costat o groază de bani. În nu mai ştiu ce împrejurare, le-am povestit despre tine şi de pinguinul tău, iar ei şi-au adus acum aminte de voi... Aşa se face că le-a venit ideea să vă invite la funeralii.

— De ce? întrebă Viktor surprins, privindu-l drept în ochi pe Lioşa.

— Cum să-ţi explic... Lioşa stătu puţin în cumpănă, muşcându-şi buza de jos. În orice treabă se cere un anume stil... Iar ei s-au gândit că nişte funeralii cu un pinguin ar fi o chestie de acest gen... Cumva, de înaltă clasă. Fiindcă însuşi pinguinul are o înfăţişare îndoliată, negru cu alb... Ai prins ideea?

Viktor îl asculta pe Lioşa şi, cu toate că „prinsese" ideea, întreaga poveste i se părea o glumă de prost gust. Se uită din nou ţintă în ochii lui Lioşa.

— Tu vorbeşti serios? întrebă el, deşi expresia feţei interlocutorului său era mai mult decât serioasă.

— Să încasezi o mie de verzişori pentru închirierea unui pinguin, n-o fi asta o chestie serioasă? spuse Lioşa cu un zâmbet opintit.

— Nu sunt prea încântat de-o treabă ca asta, recunoscu Viktor după ce se convinse definitiv că Lioşa vorbea serios.

— Ca să fiu sincer, n-ai de ales, spuse bărbosul Lioşa. Este o ofertă pe care n-ai cum s-o refuzi. Prietenii răposatului s-ar putea supăra... Caută să nu-ţi faci singur probleme. Mâine pe la zece vin să te iau.

Viktor coborî din maşină. Rămase locului, însoţind-o cu privirea până când o coti spre stradă şi dispăru după colţul blocului de vizavi.

Revenind acasă, se duse şi se încuie în baie. În timp ce apa curgea, stătu în faţa oglinzii şi îşi privi îndelung chipul, ca pe o fotografie pe care dorea s-o păstreze în amintire.

Capitolul 58

A doua zi, se duseră la cimitirul Baikov cu maşina străină a lui Lioşa. Viktor şi Mişa — pe bancheta din spate, Lioşa — în faţă, la volan. Merseră în tăcere.

La intrarea în cimitir fură opriţi de un tânăr în uniformă de camuflaj, care se aplecă la fereastra lui Lioşa. Apoi înclină din cap şi le dădu voie să intre.

Monumentele funerare şi îngrăditurile treceau pe lângă maşină. Viktor n-avea chef de nimic.

Aleea din faţa lor era blocată de un cortegiu format din automobile străine.

— O să trebuiască să mergem puţin pe jos, îi spuse Lioşa lui Viktor.

Apoi îşi scoase binoclul din husă, îl puse în jurul gâtului şi ieşi din maşină.

Deasupra cimitirului, cerul era senin. Soarele strălucea, iar văzduhul răsuna de trilurile vesele ale păsărilor, defel potrivite cu atmosfera de la faţa locului. Viktor se uită în jur.

Trecură fără grabă pe lângă impresionantele automobile de import, noi-nouţe, ce se aflau în faţa lor, şi avansară spre locul unde se şi adunase o mare mulţime de oameni, în aşteptarea ceremoniei

— Ce nevoie ai de binoclu? îl întrebă Viktor pe Lioşa în timp ce mergeau.

Lioşa, care era puţin mai înaintea lui, întoarse capul spre el.

— Toţi avem câte o treabă de făcut. Eu trebuie să asigur paza şi ordinea, ca nimeni să nu tulbure sărb..., aici se poticni, apoi continuă: ... pentru ca totul să fie în ordine...

Viktor dădu afirmativ din cap.

Ajunseră în preajma mulţimii. Îmbrăcaţi îngrijit, în haine de doliu, oamenii se traseră mai într-o parte, făcându-le loc să treacă în faţă.

Se opriră la marginea mormântului, lângă coşciug, în care odihnea un bărbat de vreo patruzeci de ani, deja cărunt, cu ochelari cu rame de aur. Buchete de flori acopereau până aproape de piept costumul său ultraelegant.

Tensionat, Viktor aruncă o privire în jur şi observă că Lioşa dispăruse, iar el cu Mişa erau înconjuraţi de oameni

complet străini, cu feţe posomorâte. Părea că nimeni nu le acordă nici o atenţie, nici lui Viktor, nici pinguinului.

La căpătâiul defunctului stătea un preot, cu Biblia deschisă, mormăind ceva în barbă. În spatele lui mai era un tânăr în sutană, pesemne ajutorul său.

Viktor ar fi vrut să-şi ţină ochii închişi până când totul avea să se termine. Dar în atmosfera acestei ceremonii funerare stăruia o tensiune aproape electrică, iar aceasta îi înţepa, ca nişte ace, mâinile şi faţa, producându-i o senzaţie de vigoare nedorită, enervantă. Stătea nemişcat, la fel ca şi pinguinul, în timp ce în faţa lor se desfăşura ritualul funebru. Pe fruntea răposatului se pusese o bucată de hârtie cu imaginea unei cruci şi cu o inscripţie în slavonă. Preotul deschise cartea la semnul următor şi, cu glas fals de bariton, îşi începu tristul recitativ. Toţi cei de faţă îşi înclinară capetele. Numai Mişa nu se clinti — el stătuse şi până atunci cu capul plecat şi cu privirea aţintită-n adâncul mormântului.

Viktor se uită cu coada ochiului la pinguin.

„Şi noi facem parte din acest ritual", cugetă el.

În clipa în care cei doi gropari îmbrăcaţi îngrijit coborâră cu frânghiile coşciugul în groapă, participanţii la ceremonie se mai înviorară. Pământul se rostogolea cu zgomot peste capacul coşciugului.

Şi abia atunci i se păru lui Viktor că asistenţa le acordă şi lor, pentru prima oară, atenţie. Erau pur şi simplu nişte priviri aruncate pieziş, unele pline de curiozitate, altele de tristeţe.

De ei se apropie Lioşa.

— Rudele răposatului te invită la praznic, îl anunţă Lioşa. Diseară la ora şase, la restaurantul hotelului „Moskva". Iar asta mi s-a dat pentru tine...

Îi înmână un plic. Viktor îl băgă maşinal în buzunar, fără să scoată un cuvânt.

— Duceţi-vă la maşină. O să vă ajung din urmă, adăugă Lioşa, îndepărtându-se.

Viktor se uită în jur şi observă un bărbat mărunţel şi cărunt care înregistra cu o cameră video întreaga procesiune. Se întoarse spre Mişa şi se aşeză pe vine în faţa lui.

— Ce zici, amice, mergem acasă? îl întrebă Viktor, privind cu un zâmbet trist în ochişorii indiferenţi ai pinguinului.

Merseră spre casă. În aceeaşi tăcere.

— Nu uita de praznic, spuse Lioşa la despărţire.

Viktor încuviinţă. Maşina se îndepărtă.

„La ce naiba-mi trebuie mie praznic!", gândi Viktor în timp ce urca scările cu pinguinul în braţe.

Capitolul 59

Seara, după ce o culcară pe Sonia, Viktor şi Nina îşi petrecură timpul în bucătărie. Stătură la un pahar de vin şi discutară. Viktor îi povesti despre „funeraliile cu pinguin".

— Şi ce dacă? întrebă Nina cu un glas jucăuş. De vreme ce pentru asta ţi-au plătit o mie de dolari, are vreun rost să suferi?

Viktor tăcu preţ de un minut, apoi spuse:

— A, nu... Nu sufăr... Doar sunt o groază de bani... Pur şi simplu mi se pare bizar.

— De vreme ce şi pinguinul a început să câştige bani, poate că ai să-mi măreşti şi mie leafa? spuse Nina zâmbind, dar pe un ton cât se poate de serios. Şi imediat, îndulcind intonaţia, adăugă: De fapt, şi-aşa, tot câştigul meu îl cheltuiesc pentru noi. I-am cumpărat Soniei nişte ghetuţe...

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-i mai spune leafă! Viktor oftă adânc. O să-ţi dau ceva bani mâine dimineaţă. Când îi termini, spune-mi...

Se uită ţintă la ea şi clătină din cap.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Ei, mă gândeam şi eu... Câteodată eşti aşa de ţărăncuţă...

— Doar am crescut la ţară, confirmă Nina, zâmbind din nou.

— În regulă, hai să ne culcăm, spuse Viktor ridicându-se de la masă.

A doua zi se trezi zgâlţâit de Nina.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Viktor somnoros, neavând nici un chef să se scoale.

— Am găsit în bucătărie o pungă mare de hârtie, rosti Nina impacientată. Du-te de vezi!

Viktor se sculă, îşi puse halatul şi, cu paşi şovăielnici, se îndreptă spre bucătărie.

Pe masă se afla, într-adevăr, o pungă de hârtie. Răsuflă din adânc. „Iar au început scamatoriile", se gândi el.

Se duse în vestibul să verifice încuietorile. Uşa de la intrare era perfect închisă.

Reveni în bucătărie. Pipăi prudent punga. Dibui cu mâna forma unei sticle, după care, cu mişcări mai curajoase, începu să scoată conţinutul pe masă.

— Nina! o strigă el peste vreo cinci minute, după ce examină întreg conţinutul pungii.

Nina veni şi se opri uimită în faţa mesei încărcate cu de-ale gurii. O farfurie cu peşte în aspic, un platou cu bucate tradiţionale din carne, specifice restaurantelor şi perfect asortate, toate ambalate într-o folie fină de polietilenă, roşii proaspete, şniţel, şi o sticlă de votcă Smirnov.

— De unde au apărut toate astea? întrebă Nina.

Strâmbându-se, Viktor arătă spre bordura farfuriei, pe care o suită de litere albastre alcătuiau cuvântul „Ukrrestorantorg".

— Uite acolo un bilet, spuse Nina arătând sticla.

Lipită cu scotch de gâtul sticlei, era o bucată de hârtie împăturită. După ce îndepărtă scotch-ul, Viktor desfăcu biletul şi citi:

„Să nu mai faci aşa ceva, bătrâne. Morţii trebuie respectaţi! Acest pachet e de la rudele răposatului. Să bei în memoria lui Aleksandr Safronov.

Pe curând, Lioşa"

— De la cine e?

Viktor îi dădu biletul. Ea îl citi, apoi se uită la el nedumerită.

— Dar ce ai făcut?

— Nu m-am dus aseară la praznic...

— Ar fi trebuit să te duci, spuse Nina cu voce scăzută.

Viktor îi aruncă o privire furioasă şi ieşi din bucătărie. Căută în buzunarele scurtei sale şi găsi cartea de vizită a lui Lioşa. Intră în sufragerie şi, cu un gest ferm, înşfăcă receptorul şi formă numărul lui de telefon.

Mult timp nu răspunse nimeni.

În cele din urmă, la capătul celălalt al firului se auzi o voce răguşită şi somnoroasă.

— Alo?...

— Lioşa? întrebă Viktor cu răceală.

— Mm..., mormăi Lioşa, care se vede treaba că luase zdravăn la bord seara, la praznic.

— La telefon Vitea. Ia spune-mi, ce-i scamatoria asta cu punga de hîrtie?

— Care scamatorie?... Cine-i acolo? Tu, Vitea? Ce-ţi mai face jigania?

— Ascultă, cum a ajuns punga aia la mine în bucătărie? întrebă Viktor furios.

— Cum? La cererea rudelor sale... Ce te deranjează?

— Mă deranjează modul în care această pungă a ajuns la mine prin uşile închise! spuse Viktor aproape strigând în receptor.

— Ia-o mai uşurel, că te aud. Dar mă sâcâie o durere de cap... Prin uşile închise, zici? Păi, nu există uşi care să fie perfect închise! Ce, eşti copil?... Ia mai bine şi bea în memoria lui Safronov... Şi eu trebuie să mă dreg, da' vreau să mai dorm puţin. De ce, sula calului, m-ai trezit?...

Lioşa îi închise telefonul.

Viktor clătină din cap. Îi venea teribil de greu să-şi recunoască neputinţa, incapacitatea de a se apăra.

— Vitea! îl chemă Nina din bucătărie.

Se duse.

Masa era deja pusă. Două farfurii aveau alături păhărele de votcă.

— Aşază-te, de ce să se piardă aşa bunătăţi? Hai să mâncăm cât sunt proaspete... spuse Nina, apoi se întoarse spre uşa ce dădea în vestibul şi strigă: Sonia! Hai la masă! Trebuie să-l pomenim pe acest om, că aşa se cade..., urmă ea întorcându-se din nou spre Viktor, care stătea tot în picioare în faţa mesei. Îi făcu semn spre sticla de votcă.

Viktor o deschise.

Sonia intră în bucătărie cu o foaie de hârtie în mână.

— Ia uitaţi-vă ce am desenat! dădu ea glas şi îi întinse foaia Ninei.

Nina luă desenul şi îl puse pe frigider.

— Mai întâi mâncăm şi după aceea ne uităm la desen, spuse ea pe un ton didactic.

Capitolul 60

După o zi, Viktor primi prin curier o nouă mapă cu dosare şi se apucă de muncă la maşina de scris. Afară strălucea un soare primăvăratic şi, deşi era încă frig, razele sale nu numai că inundau masa din bucătărie, dar încălzeau şi aerul din jur. Munca şi mult aşteptata căldură îi abătură atenţia de la poverile din ultimele zile. Şi, deşi tot ce se întâmplase părea să fi rămas undeva în urmă, consecinţele se răsfrângeau şi asupra prezentului, iar munca pe care o făcea, preocuparea permanentă de a plasa iar şi iar câte o legătură între gândurile sale filozofico-literare şi faptele subliniate cu roşu, îl ajuta să uite de necazuri şi de tot ceea ce îi amintea cât de neajutorat era de fapt.

În timpul unei pauze de cafea, îşi aminti pe neaşteptate că acum câtva timp scrisese o „cruciuliţă" pentru un anume Safronov. Dar uitase cu desăvârşire totul: şi cine era acest

Safronov, şi care dintre realizările vieţii acestuia fuseseră subliniate cu roşu. Era însă convins că pe acest Safronov îl înmormântaseră ei amândoi, el şi Mişa, mai zilele trecute. Nu putea fi chiar sută-n sută sigur, dar modul în care fusese organizată înmormântarea corespundea întru totul cu cele consemnate în necrolog, confirmând parcă indirect justeţea presupunerii sale.

Ba chiar zâmbise atunci la gândul că ajunsese el însuşi să-şi asume rolul de „controlor" — scrisese mai întâi necrologul, iar apoi asistase la funeralii, vrând parcă să verifice: este omul într-adevăr înmormântat?

Nina plecase cu Sonia la o plimbare pe Nipru, aşa că nimic nu-l mai putea distrage de la lucru. Şi chiar lucrase cu spor în ziua aceea. Reciti pasajele dactilografiate şi, mulţumit de sine, continuă să improvizeze pe tema altor decese.

După ce termină patru „cruciuliţe", se uită pe geam, mijindu-şi ochii la soare, apoi se duse la aragaz. Puse ceainicul pe foc şi se plimbă prin apartament. Mişa stătea în uşa balconului, aşteptând parcă o undă de aer rece. Viktor se cinchi lângă el.

— Ei, cum stăm, suntem bine sănătoşi? întrebă Viktor uitându-se în ochişorii lui.

— Foarte bine, foarte bine, răspunse tot el în locul lui Mişa şi se ridică în picioare.

Pe unul dintre pereţi observă atârnând două desene înrămate. Se duse să le privească mai de aproape. Unul îi era cunoscut — portretul lui Mişa. Celălalt înfăţişa un grup de trei persoane şi un mic pinguin. Pe el scria cu litere nesigure: „Unchiul Vitea, eu, Nina şi Mişa". Dar Nina corectase, înlocuind „unchiul" prin „tati", şi „Nina" prin „mami". Scrisul Ninei era ordonat, întocmai ca al unei învăţătoare. Şi semnătura din josul paginii părea corectată de mâna învăţătoarei. Nu mai lipsea decât nota — probabil un opt, având în vedere cele două îndreptări.

Desenul îi dădu un fior. Nu-i prea conveneau corecturile Ninei. Acestea trezeau sentimentul unei violentări a cuvântului, a înseşi situaţiei în care se aflau. Faptul că desenul

era agăţat prea sus pentru Sonia — aceasta putând să-l vadă doar dacă se urca pe un scaun — însemna că Nina făcuse acele corecturi doar pentru ei doi.

Părea că şi Nina se „juca" de-a familia. Poate-n acelaşi fel ca şi Viktor, de altfel. O iluzie că ei ar fi o singură entitate. Numai că această iluzie era lesne şi fără intenţie sfărâmată zi de zi de Sonia, care ai fi zis că nu cunoştea cuvintele „mami" şi „tati", ori le cunoştea, dar nu vedea nici un temei ca să le folosească.

Ea era mai aproape de realitate: prea mică, pentru a-şi imagina o lume în toată complexitatea ei, şi prea neştiutoare, ca să înţeleagă gândurile şi sentimentele a doi adulţi.

„Hm!, făcu Viktor, gândindu-se din nou la Nina. Oare tu nu ţi-ai dori să ai un copil al tău? Că atunci cu siguranţă va fi cineva care să-ţi spună mămică până la sfârşitul zilelor! Asta ar fi simplu de aranjat..."

Căzu pe gânduri: Dar oare el ar fi dorit să audă, la rândul lui, spunându-i-se „tati"? În principiu, nu avea nimic împotrivă. De bani nu ducea lipsă, un loc de muncă avea, de toate avea. Chiar şi o femeie tânără şi atrăgătoare, capabilă să devină mamă... Dragostea îi lipsea, dar nu ea era principalul. Te pomeneşti că şi dragostea „vine cu timpul"? Şi poate că n-ar trebui decât să se mute la ţară, să-şi cumpere acolo o casă mare, cu etaj şi toate dependinţele, şi-atunci dragostea s-ar aprinde imediat, ca o făclie?

Dădu din cap, vrând parcă astfel să alunge din minte aceste gânduri prosteşti.

Capitolul 61

Martie înfierbânta pământul. În fiecare dimineaţă, ca un rândaş conştiincios, soarele se aburca pe cer şi îşi revărsa de-acolo, din răsputeri, strălucirea.

Viktor era pe terminate cu ultimul teanc de dosare. În timpul pauzelor, îşi făcea câte o cafea şi ieşea cu ceaşca pe

balcon, s-o bea acolo. Uneori îl însoţea şi Mişa, căruia razele soarelui păreau să-i facă deopotrivă plăcere.

Zăbovind cu băutul cafelei vreo cinci minute, Viktor se întorcea apoi la masa din bucătărie. Şi din nou prindea să ţăcăne maşina de scris, imprimând literele pe foaia de hârtie.

Buna lui dispoziţie făcea lesne casă bună cu tristeţea poetică a „cruciuliţelor". Nici recenta înmormântare, cea de a doua „cu pinguin", nu reuşise să-l scoată din făgaşul obişnuit, deşi fusese nevoit să asiste şi la praznicul acelui decedat necunoscut. Dar, oricât ar părea de ciudat, nici acest lucru nu i se mai păru chiar atât de îngrozitor. Din cele pe puţin două sute de persoane participante la pomenire, nici una nu-i acordase o atenţie deosebită. În afară de Lioşa, firește, care stătuse lângă dânsul. Dar Lioşa s-a îmbătat una-două şi peste puţin, împingând farfuria din faţa lui, a adormit cu capul pe faţa de masă, mai precis, pe şerveţel.

Praznicul s-a desfăşurat fără nici un fel de discursuri. Aşezaţi în jurul celor două mese lungi, bărbaţii, îmbrăcaţi elegant, nu făcură altceva decât să schimbe între ei priviri triste cu iz de tranzacţii şi să ridice paharele de votcă. Viktor adoptă numaidecât acest mod de comunicare tăcută şi, întocmai ca şi ceilalţi, ridica de fiecare dată paharul, înclinându-şi capul şi uitându-se cu neprefăcută tristeţe în priviri la cei din faţa sa. El era cu adevărat trist, dar cel răposat nu avea nici un amestec în tot ce se petrecea. Atmosfera acelor seri de pomenire după îngropăciune îl apăsa psihic, şi-apoi, mai era şi compania aceea aproape exclusiv masculină. Aruncând o privire în jur, nu observase mai mult de trei-patru femei, dar erau destul de în vârstă, iar doliul pe care-l purtau ieşea în evidenţă, vrând parcă să arate că acolo se afla izvorul adevăratei dureri.

La sfârşitul praznicului, l-au urcat într-una din maşinile care aşteptau în faţa restaurantului. Împreună cu el, se mai aflau în maşină trei bărbaţi necunoscuţi, care nici măcar n-au catadicsit să se prezinte. Doar unul dintre ei l-a între-

bat unde locuieşte, ca apoi să-i spună şoferului unde trebuia să-i conducă pe fiecare. Serviciu nocturn de transport la domiciliu. Ajungând acasă pe la ora unu noaptea, dădu în vestibul peste pinguin.

— De ce nu dormi? îl întrebă Viktor vesel din cauza băuturii. Trebuie să dormi. Te pomeneşti că mâine suntem invitaţi la o altă înmormântare?...

Trecuse însă o săptămână şi Viktor continua să bată la maşină noi texte, bucurându-se de primăvară şi de căldura soarelui. Până şi viaţa i se părea acum uşoară şi lipsită de griji, în ciuda unor momente apăsătoare şi a mustrărilor de conştiinţă din ce în ce mai rare legate de complicitatea sa în această afacere tenebroasă. Dar ce înseamnă tenebros într-o lume a tenebrelor? Doar o mică parte a răului necunoscut existent pretutindeni în jur, care însă nu-l atingea personal nici pe el şi nici micul său univers. Iar faptul că el însuşi era totalmente străin de complicitatea sa în vreo afacere tenebroasă constituia, probabil, garanţia indestructibilităţii universului său şi a liniştii sale.

Se întoarse din nou spre fereastră, lăsându-şi faţa în bătaia razelor de soare.

„Poate că ar fi, într-adevăr, bine să-mi cumpăr o căsuţă la ţară, unde să-mi petrec verile stând la o masă-n grădină şi scriind acolo, în aerul acela proaspăt, se gândi el. Iar Sonia s-ar ocupa de răzoarele de flori şi de legume, ei i-ar face negreşit plăcere să cultive ceva. Şi-n acest caz ar fi şi Nina mulţumită..."

Îşi aminti de vilişoara în care petrecuse Anul Nou. Îşi aminti de Serghei şi de şemineul în care ardea focul şi în faţa căruia stătuseră împreună. Ce mult a trecut de-atunci! Şi chiar dacă n-a trecut cine ştie ce timp de-atunci, toate acestea păreau a se fi întâmplat tare demult!

Capitolul 62

Soarele continuă să strălucească şi-n ziua de duminică. Deşi de dimineaţă cerul fusese acoperit de un văl firav de nori, către ora unsprezece vălul se destrămă, şi cerul dezvălui pământului albastrul său primăvăratic.

După micul dejun, Viktor, Nina şi Sonia se duseră la o plimbare pe bulevardul Kreşceatik, lăsându-l pe Mişa pe balcon, unde-i scoseseră şi castronul cu mâncarea de prânz. Uşa de la balcon rămăsese uşor întredeschisă, ca să poată intra în casă în caz că dorea.

Viktor le duse mai întâi la „Café Passaj", unde stătură pe terasă. Comandă pentru Nina şi Sonia îngheţată, iar el îşi luă o cafea.

Sonia îşi alesese ea locul la masă, aşezându-se cu faţa la soare, şi acum îşi îngusta pleoapele, ţinându-şi mâna pavăză la ochi. Se juca cu razele soarelui, iar Nina se amuza privind-o.

Viktor sorbi din cafea şi, uitându-se în jur, observă alături de cafenea un chioşc de ziare deschis.

— Revin imediat, spuse el ridicându-se de la masă.

Se întoarse cu un ziar. Cumpărase scumpa noastră gazetă *Ştirile capitalei*. Trecu mai întâi în grabă peste titluri şi, negăsind din fericire nimic ameninţător, nedescoperind nici o „cruciuliţă", reveni, liniştit acum, la prima pagină, sorbind încă o gură de cafea.

I se păru de necrezut faptul că într-o zi de primăvară aşa de frumoasă ştirile puteau să fie atât de paşnice. Nici un fel de împuşcături, nici un fel de scandaluri. Dimpotrivă, ai fi fost înclinat să crezi că ziarul îşi îndemna cititorii să se bucure de viaţă.

S-A DESCHIS UN NOU SUPERMARKET
NEGOCIERILE CU RUSIA PROGRESEAZĂ
CĂLĂTORII FĂRĂ VIZĂ ÎN ITALIA

Titlurile semănau bucurie şi speranţă.

— Sonia, ţi-ar plăcea să mergi în Italia? întrebă pe un ton glumeţ Viktor.

Lingând linguriţa de plastic, Sonia clătină din cap.

— Dar unde ai vrea să mergi? o întrebă Nina.

— La leagăne.

Nina luă un şerveţel şi şterse îngheţata de pe buzele Soniei.

Plimbându-se prin parcul de pe malul Niprului, ajunseră la un teren de joacă, unde o puseră pe Sonia într-un leagăn şi o balansară amândoi, iar ea râdea încântată, înălţându-se deasupra pământului.

— Nu mai vreau! Nu mai vreau! strigă Sonia după câteva minute.

Din nou se plimbară tustrei prin parc. Sonia păşea între ei doi, iar Nina şi Viktor o ţineau de mânuţe.

— Nina, ştii ce m-am gândit? spuse Viktor în timp ce se plimbau. Ce-ar fi să ne cumpărăm o casă la ţară?

Nina zâmbi, apoi căzu pe gânduri.

— Ar fi frumos, spuse ea după un minut, timp în care încercă să-şi imagineze casa pe care şi-ar dori-o.

La vremea prânzului se întoarseră acasă. Mâncară.

Sonia se duse pe balcon, la Mişa. Nina şi Viktor se instalară în faţa televizorului.

Se transmitea o versiune ucraineană a *Clubului teleamatorilor de călătorii*. O blondă nurlie, îmbrăcată într-un costum de baie galben-deschis, stătea pe puntea unei motonave şi povestea despre nişte insule exotice. Apoi, apărea pe plaja unei astfel de insule şi schimba zâmbete cu băştinaşii bronzaţi. Din când în când, în partea de jos a ecranului, alerga banda cu numerele de telefon ale agenţiilor de turism.

— De ce ai întrebat-o pe Sonia despre Italia? se interesă Nina.

— Pentru că acolo s-au anulat vizele de intrare.

— Crezi că am putea merge şi noi vreodată? întrebă ea visătoare.

Din nou apăru pe ecran blonda cea nurlie, dar îmbrăcată acum mai gros, într-o fustă de tricot mulată şi o giacă de un albastru-închis.

„S-a împlinit un an, spuse blonda, de când în Antarctica lucrează o staţiune de cercetare ştiinţifică ucraineană. Într-una din emisiunile noastre trecute am făcut un apel către dumneavoastră, cu rugămintea de a dona bani pentru a trimite un avion cu provizii pentru oamenii noştri de ştiinţă. Mulţi dintre dumneavoastră aţi răspuns acestei solicitări, dar, din păcate, suma adunată nu acoperă necesarul. Fac apel la întreprinzătorii particulari şi la celelalte persoane cu stare: de dumneavoastră depinde ca oamenii noştri de ştiinţă din Antarctica să-şi poată continua munca. Pregătiţi-vă un creion şi o foaie de hârtie, ca să notaţi numărul contului în care se pot vira donaţiile dumneavoastră şi numărul de telefon pentru informaţii mai detaliate privitoare la felul în care vor fi cheltuiţi banii dumneavoastră."

Viktor se repezi în bucătărie, de unde reveni cu un creion şi o foaie de hârtie.

Se aşeză şi notă numerele afişate pe ecran.

— De ce faci asta? îl întrebă Nina surprinsă.

Viktor ridică din umeri.

— Cred că o să le trimit şi eu vreo douăzeci de dolari, spuse el în doi peri. În memoria lui Pidpalîi. Ţi-am povestit despre bătrânel, mai ţii minte?... Am pe undeva un decupaj din ziar despre staţiunea asta.

Nina îi aruncă o privire dezaprobatoare.

— Bani aruncaţi în vânt, spuse ea. Or să fie furaţi... Aminteşte-ţi ce s-a-ntâmplat cu banii adunaţi pentru copiii de la Cernobîl...

Viktor nu răspunse.

Împături hârtia şi o puse în buzunarul de la pantaloni.

„Nu-i treaba ta cui vreau eu să trimit banii mei!", cugetă el.

Capitolul 63

Către sfârşitul lui martie, începură ploile.

O dată cu dispariţia soarelui, se strică şi buna dispoziţie a lui Viktor. De muncit, muncea ca şi înainte la maşina de scris, dar avansa extrem de încet şi fără însufleţire. Totuşi, chiar şi aşa, calitatea „cruciuliţelor" n-avea de suferit. Recitind cele scrise recent, rămânea de fiecare dată satisfăcut. Profesionalismul său nu mai depindea acum de starea sa de spirit.

Nina şi Sonia nu mai ieşiseră din casă de zile întregi.

Uneori, Nina se ducea la cumpărături, şi-atunci Sonia, plictisită pesemne de compania lui Mişa, intra în bucătărie şi îl distrăgea pe Viktor de la muncă. Acesta îi răspundea la întrebări cu foarte multă răbdare şi răsufla uşurat când auzea uşa de la intrare. Atunci Sonia fugea la Nina, şi Viktor putea să se apuce din nou de lucru.

Când Lioşa îl sună să-l anunţe că „a doua zi" urma să aibă loc o altă înmormântare, Viktor se pleoşti de-a binelea. Timp de zece minute încercă să-l convingă de faptul că se află într-o dispoziţie mizerabilă, că aerul de-afară-i umed, că plouă întruna şi că, pe lângă astea toate, se teme pentru Mişa, care putea răci. Lioşa îl ascultă cu răbdare până isprăvi, apoi îi spuse că nici nu ţine cu tot dinadinsul la prezenţa lui, principalul era jigania. „Tu n-ai decât să stai acasă, că de pinguin mă ocup eu. Vin să-l iau, şi pe urmă ţi-l aduc îndărăt. La cimitir, am să-l ţin sub umbrelă, să nu răcească", spuse el în cele din urmă.

Această soluţie îi convenea lui Viktor.

„E o victorie parţială", îşi zise el, mulţumit de faptul că putea să lipsească de la acea înmormântare.

Deşi îi părea rău pentru pinguin, nu avea ce să facă. Posibilele consecinţe erau mult prea evidente în cazul în care ar fi refuzat să-l lase pe Mişa să meargă şi să stea în preaj-

ma mormântului în timpul ceremoniei de îngropăciune a proaspătului răposat.

Fermitatea manifestată de Viktor în discuţia avută cu Lioşa a fost răsplătită însutit ulterior. La proxima solicitare, Lioşa nu mai insistă să participe şi Viktor. Aşa se înţeleseră şi în privinţa viitoarelor înmormântări — Lioşa să vină să-l ia pe Mişa, şi apoi să-l aducă acasă. Uimitor în toată afacerea asta era faptul că schimbarea intervenită nu influenţase câtuşi de puţin cuantumul „onorariului" — Viktor primea de fiecare dată o mie de verzişori, numai că acum obţinea această sumă cu mai multă uşurinţă, fără a mai fi obligat să participe la înmormântări sau la praznicele de după. Acum banii îi câştiga Mişa de unul singur şi totul avea realmente aspectul unei tranzacţii de închiriere a pinguinului.

Când se gândea la salariul său de trei sute de dolari şi la cuantumul onorariului încasat de Mişa pentru o singură apariţie, Viktor se întrista. Nici chiar faptul că ambele sume intrau în buzunarul lui nu avea darul să mai atenueze considerabila disproporţie. Aşa încât nu-i rămânea nimic altceva de făcut decât să se resemneze. Să se resemneze din nou în faţa inevitabilului. Totuşi amărăciunea lui nu influenţa câtuşi de puţin afecţiunea pe care o nutrea faţă de Mişa.

„Ce-ar fi să-l rog pe şef să-mi mai mărească salariul?", se gândi el, dar imediat intuiţia îi spuse că n-ar fi cazul să facă acest lucru. Că, de, îşi exercită munca destul de în voie, nu stă nimeni cu gura pe el, nu-l zoreşte nimeni cu aceste „cruciuliţe". Era propriul său stăpân — termina un teanc de dosare, telefona — şi urma schimbul de mape între el şi curierul trimis. Şi-apoi, stătea bine şi în privinţa banilor, avea destui, aşa că nu avea de ce să se plângă.

„Nu, lucrurile merg cum trebuie şi deie Domnul ca totul să se menţină aşa cum este. Iar după ce vor conteni ploile, mă voi putea ocupa şi de găsirea unei case la ţară!", se gândi el în cele din urmă.

Un zâmbet de-o clipă îi lumină faţa în timp ce îşi imagina căscioara înconjurată de o grădină, cu un hamac prins între

doi copaci viguroşi, şi pe el însuşi aprinzând un foc pentru grătar.

„Totul va fi bine, totul va fi frumos şi însorit", îl asigura propria sa imaginaţie.

Iar el îi dădea crezare.

Dar ploile continuau. Continua şi lucrul la „cruciuliţe". Şi, fără a ţine câtuşi de puţin seama de starea vremii, numărul înmormântărilor la care Mişa era dator să participe spori. Ai fi zis că rata mortalităţii făcuse un salt în rândul oamenilor ai căror prieteni şi ale căror rude nici nu puteau concepe o înmormântare fără pinguin.

A doua zi după o asemenea înmormântare, în timp ce Viktor studia conţinutul unei noi mape, Sonia dădu buzna la el speriată.

— Unchiule Vitea, Mişa strănută!

Viktor se duse în dormitor şi, pentru prima oară de când îl avea, îl văzu pe Mişa zăcând. Zăcea culcat pe-o parte pe pătura sa din păr de cămilă, tremurând şi strănutând.

Viktor se sperie de-a binelea. Stătea încremenit locului, aplecat asupra lui Mişa, neştiind ce să facă.

— Nina! strigă el.

— E la mama lui Serghei, spuse Sonia.

— Mai rabdă puţin, Mişa, mai rabdă puţin! rosti Viktor cu tremur în glas, mângâindu-l. Găsim noi o soluţie...

Ducându-se în sufragerie, luă cartea de telefon şi o deschise. Parcurse fără nici o speranţă litera „V" şi, spre surprinderea lui, descoperi o listă cu nu mai puţin de zece veterinari particulari. Dar în aceeaşi clipă rămase în cumpănă — ce experienţă puteau să aibă aceştia în tratarea pinguinilor? Majoritatea erau mai curând specialişti în tratarea câinilor şi a pisicilor.

În ciuda îndoielilor sale, sună la primul număr.

— Aş putea vorbi cu Nikolai Ivanovici? întrebă Viktor pe femeia care îi răspunse, el verificând în acelaşi timp dacă prenumele şi patronimicul erau corecte.

— O clipă, spuse femeia.

— Vă ascult, răspunse chiar în aceeaşi clipă o voce de bărbat.

— Mă scuzaţi că va deranjez, dar am o problemă..., i se adresă Viktor. Pinguinul meu s-a îmbolnăvit...

— Pinguinul? repetă vocea şi, după intonaţie, Viktor înţelese că nu nimerise unde trebuia. Nu e de competenţa mea, dar vă pot spune cui să vă adresaţi...

— Puteţi? răsuflă Viktor uşurat. Vă rog! Numai să iau un pix.

Scrise direct pe cartea de telefon numărul unui anume David Ianovici şi, fără a mai pune receptorul în furcă, formă numărul acestuia.

După ce îl ascultă pe Viktor, David Ianovici spuse:

— De vreme ce aveţi un asemenea animal, înseamnă că dispuneţi şi de banii necesari ca să-l trataţi. Dictaţi-mi adresa!

— Cum e, vine doctorul? întrebă Sonia când Viktor se întoarse în dormitor şi se aşeză lângă Mişa pe podea.

— Vine.

— Dumnealui e bun ca doctorul Aumădoare? întrebă ea tristă.

Viktor dădu din cap.

Jumătate de oră mai târziu sosi David Ianovici. Era un bărbat scund, aproape chel, cu un zâmbet îngheţat pe chip şi cu ochi blânzi.

— Unde este pacientul? întrebă el după ce intră în vestibul şi îşi scoase pantofii.

— Acolo, spuse Viktor arătându-i uşa spre dormitor. Doriţi nişte papuci?

— Nu, mulţumesc.

Doctorul îşi agăţă grăbit trenciul în cuier, îşi luă servieta şi se îndreptă spre uşa dormitorului, lăsând pe linoleum urmele umede ale ciorapilor săi.

— Ia să vedem, spuse acesta aşezându-se pe vine lângă Mişa.

Îl palpă pe toate părţile, îi examină ochii. Apoi scoase din servietă un stetoscop. Întocmai ca un doctor obişnuit, îl

ascultă pe pinguin pe părţile laterale şi pe spate. După ce puse stetoscopul la loc în servietă, rămase pe gânduri, cu ochii la Mişa.

— Care-i situaţia? îl întrebă Viktor.

David Ianovici se scărpină la ceafă şi scoase un oftat.

— Mi-e greu să mă pronunţ, dar e clar că nu-i deloc de bine. Îmi pare rău, dar totul depinde de situaţia dumneavoastră financiară. Aici nu vorbesc despre onorariul meu, pentru că eu nu pot face prea multe. Trebuie să fie dus la o clinică.

— Şi cât ar costa asta? întrebă Viktor precaut.

David Ivanovici gesticulă neajutorat.

— Bani grei. Fiţi sigur. Sfatul meu este să-l internaţi la clinica „Teofania" — costă cincizeci de dolari pe zi, dar aveţi garanţia că vor face tot ce le va sta în putinţă. În apropiere se mai află Spitalul pentru Oamenii de Ştiinţă, iar acesta pune la dispoziţie contra cost tomograful pe care-l au în dotare — aveţi astfel încă o garanţie că diagnosticul va fi corect. Şi-apoi, mulţi dintre medicii buni ai spitalului mai lucrează şi la clinică pentru a câştiga ceva în plus...

— Medici obişnuiţi? întrebă Viktor surprins.

David Ianovici ridică din umeri.

— De ce nu? Credeţi cumva că animalele au altfel de organe interne? A, că bolile lor sunt diferite, asta da, e adevărat! Ei, ce facem, dacă doriţi, aş putea să sun eu de aici la clinica „Teofania", ca să ne trimită o maşină.

Viktor se declară de acord.

După ce luă pentru consultaţie doar douăzeci de dolari, David Ianovici plecă. O oră mai târziu sosi un alt veterinar. Îl examină şi el pe Mişa, îl ascultă, îl palpă.

— E în ordine, spuse acesta. Îl luăm. Şi nu vă faceţi griji, vă vom spune adevărul. După trei zile de investigaţii, vom şti diagnosticul. Apoi, vom vedea, dacă putem să-l vindecăm îi vom administra tratamentul cuvenit — dacă nu... Ridică din umeri. O să-l aducem înapoi, ca să nu vă supunem la cheltuieli inutile. Poftiţi, spuse el înmânându-i lui Viktor o carte

de vizită. Nu este a mea, ci a lui Ilia Semionovici — el se va îngriji de prietenul dumneavoastră.

Veterinarul plecă dimpreună cu Mişa, lăsându-i în schimb lui Viktor o carte de vizită.

Sonia plângea. Ploaia continua să cadă. Din maşina de scris se iţea coala de hârtie cu acea „cruciuliţă" neterminată, dar Viktor nu avea chef să se apuce de lucru. Ca o reacţie în lanţ la plânsul Soniei, se iviră şi în ochii săi lacrimi; stătea la fereastra dormitorului, cu picioarele strâns lipite de caloriferul fierbinte, şi privea printre lacrimi la stropii de ploaie care încercau să se menţină locului pe sticla geamului. Picăturile tremurau sub rafalele vântului şi în cele din urmă alunecau undeva într-o parte, dar în locul lor cădeau alte picături, care continuau această luptă fără sens împotriva vântului.

Capitolul 64

Viktor nu putu să doarmă în noaptea aceea. Din sufragerie se auzeau suspinele Soniei. Limbile fosforescente ale ceasului arătau prin întuneric trecerea timpului — se apropia ora două. Doar Nina dormea, sforăind uşor.

Fusese, desigur, foarte afectată şi ea de vestea pe care o aflase când se întorsese de la mama lui Serghei. Dar mai apoi, după ce se străduise în zadar s-o împace pe Sonia care plângea întruna, obosise şi adormise imediat cum pusese capul pe pernă.

Somnul ei liniştit îi provocă lui Viktor un straniu disconfort. Pentru un moment avu impresia că Nina este o fiinţă cu totul străină, căreia puţin îi păsa de el şi de Sonia, iar Sonia i se păru mai apropiată, mai dragă inimii lui, de parcă emoţiile pe care le trăiau amândoi în legătură cu viaţa lui Mişa îi apropiaseră şi mai mult.

Continua să se uite la Nina, care dormea cu spatele la el. A, nu, cugetă el, nu somnul ei liniştit era cauza acelui efemer disconfort pe care-l simţise iniţial, ci propria sa insomnie, ea îi tulbura tihna.

Străduindu-se să nu o trezească, se dădu jos din pat. Îşi puse halatul de casă şi, trecând prin sufragerie, se aplecă asupra Soniei.

Fetiţa dormea. Avea un somn agitat, întretăiat de suspine.

Stătu lângă ea câteva minute, apoi merse în bucătărie. Închise uşa în urma lui şi, fără să aprindă lumina, se aşeză la masă.

Întunericul şi liniştea din jur accentuau ticăitul măsurat al vechiului ceasornic de pe pervaz. Zgomotul lui era surprinzător de puternic, şi Viktor se uita buimac la acea mică sursă de zgomot, ce stătea ascunsă în semiîntuneric. Ar fi dorit s-o reducă la tăcere. Luând deşteptătorul de pe pervaz, îl apropie de ochi. Nu-l interesa ora, acea oră exactă de dragul căreia lucra această maşinărie simplă şi de încredere. El îşi dorea o linişte deplină, iar ticăitul devenea şi mai puternic. Realizând — oricât de stupid ar părea — că numai timpul era capabil să oprească acel mecanism, îl duse în vestibul şi îl puse în dreptul uşii de la intrare, apoi se întoarse în bucătărie.

Trase cu urechea şi, nemaiauzind ticăitul ceasornicului, nici măcar ca pe un sunet îndepărtat, se linişti.

În blocul de vizavi se vedea o fereastră luminată. Se uită atent şi observă prin cadrul ferestrei o femeie.

Şedea la masă şi citea. Deşi nu-i putea distinge chipul, simţi brusc faţă de ea o anumită căldură în suflet şi compasiune, întocmai ca pentru un tovarăş de suferinţă.

O urmări cum stătea nemişcată, cu bărbia sprijinită în mâini, şi doar când şi când îşi cobora mâna dreaptă pentru a întoarce pagina.

La un moment dat avu impresia că afară se mai luminase. Aruncând o privire spre bolta cerului, văzu cum se strecoară de după nori o lună de un galben palid, tăiată la

jumătate. Dar, după ce i se arătă, se ascunse din nou după nişte nori nevăzuţi.

Viktor îşi întoarse privirea către fereastra luminată. Femeia se afla acum lângă aragaz. Aprinse un ochi şi puse ceainicul la fiert. Apoi reveni la masă şi se reapucă de lectură.

„Ce bine că s-a oprit ploaia", se gândi Viktor amintindu-şi subit de stropii de ploaie ce tremurau pe geamul ferestrei.

Aruncă o privire spre uşa încuiată de la intrare. Îşi aduse aminte de obiceiul lui Mişa, care mai întâi împingea cu pieptul orice uşă, rămânea pentru o clipă în cadrul ei, după care, apropiindu-se de stăpânul aflat la masă, se proptea cu firavul lui piept de genunchiul său. Cât de mult şi-ar fi dorit ca şi acum să se întâmple acest lucru!

Mai stătu în bucătărie cam o jumătate de oră, apoi se întoarse tiptil în dormitor şi se băgă din nou în pat. Adormi cu aceleaşi suspine ale Soniei în urechi.

A doua zi dimineaţă îl trezi Nina.

— Iar a intrat cineva astă-noapte în casă..., spuse ea alarmată.

— Şi iar a mai adus ceva...? o întrebă Viktor somnoros.

Nina clătină din cap.

— Nu, dar a lăsat un deşteptător în vestibul, lângă uşa de la intrare.

— A... Eu l-am pus acolo..., mormăi Viktor încercând s-o liniştească.

— De ce?! se miră Nina.

— Pentru că ticăia prea tare..., spuse Viktor şi se-afundă în apele somnului, fără a observa expresia uimită şi întrebătoare de pe chipul Ninei.

Se trezi pe la ora unsprezece. În casă era linişte. Afară strălucea soarele.

În bucătărie găsi micul dejun deja pregătit şi un bilet, pe care scria:

„Ne întoarcem repede. Am ieşit la o plimbare. Nina"

După ce se spălă, luă în mână cartea de vizită lăsată de veterinarul care-l dusese pe Mişa la clinică. Formă numărul de telefon.

— Aş putea vorbi cu Ilia Semionovici?

— La telefon, răspunse o voce blândă, catifelată.

— Eu sunt stăpânul pinguinului... al lui Mişa...

— Bună ziua, spuse invizibilul Ilia Semionovici. Ce-aş putea să vă spun? Ca primă constatare — e vorba de o gripă cu complicaţii serioase. În seara aceasta îl ducem la tomograf, şi-atunci vom putea discuta mai la concret...

— Cum se mai simte acum?

— Nici o schimbare.

— Aş putea să-l vizitez?

— Din păcate, nu. Nu intră-n uzanţele noastre. Trebuie să aveţi răbdare. Puteţi telefona în fiecare zi, vă voi ţine la curent cu mersul lucrurilor, promise Ilia Semionovici.

Viktor se întoarse în bucătărie. Mâncă două ouă fierte, reci. Bău ceai. Scoase maşina de scris de sub masă. Din ea se mai iţea şi-acum „cruciuliţa" neterminată a unui anume Bondarenko, director al unui serviciu privat de pompe funebre intitulat „Broadway". O ironie amără făcu să fluture pe buzele lui Viktor un zâmbet. Îşi putea imagina cât de „profesionistă" avea să fie înmormântarea acestui om. Şi-i imagină pe foştii colegi ai acestuia stând ceremonios lângă superbul sicriu cu mânere aurite.

„Oare ce-o fi subliniat şeful în fişa lui?", se întrebă Viktor, nemaiamintindu-şi nimic din dosarul numitului Bondarenko.

Găsi în mapă trei file. Se apucă să cerceteze textul subliniat.

„În anul 1995, Viaceslav Bondarenko a organizat înhumarea câtorva cadavre mutilate, neidentificate, într-o groapă comună din cimitirul satului Belogorodka. Există unele indicii în baza cărora se presupune că printre cadavrele îngropate acolo se aflau şi cel al căpitanului Golovatko, de la Departamentul de luptă

împotriva crimei organizate, şi cel al maiorului Procenko, de la SBU*, ambii dispăruţi în ajunul înmormântării. Bondarenko mai este suspectat de implicarea în organizarea altor înmormântări de acest gen prin satele din regiunea Kievului, efectuate de-a lungul anilor 1992, 1993 şi 1994."

Ironia îl părăsi pe Viktor. Se ridică de la masă, îşi prepără o cafea şi se duse pe balcon.

Ca să uite de înmormântări măcar pentru câteva minute, îşi aţinti privirea asupra ferestrelor blocului de vizavi, încercând să ghicească care dintre ele fusese luminată în seara precedentă. Dar acum, în lumina strălucitoare a zilei, toate i se păreau la fel.

Capitolul 65

Dimineaţa următoare începu tot cu un telefon la clinica „Teofania". Dar Ilia Semionovici nu era acolo, aşa că Viktor nu avu ce să-i spună Soniei, care stătea lângă el.

— O să mai încerc peste jumătate de oră, îi promise Viktor.

Fără să spună nimic, Sonia se duse la uşa balconului.

— Ce-ai zice să mergem diseară la circ? întrebă Nina aplecându-se către Sonia.

Sonia clătină din cap în semn de refuz.

În timp ce Viktor se îndrepta către bucătărie să se apuce de lucru, sună telefonul. Sonia şi Nina rămaseră în aşteptare. Viktor ridică receptorul, crezând că este de la clinica veterinară. Dar auzi vocea redactorului-şef, care era foarte prost dispus. „Nu vreau capodopere filozofice, spunea el aproape ţipând. Fă doar o chestie simplă, profesionistă, şi te

---

* Siglă, în original, pentru Serviciul Ucrainean de Securitate.

rog cât mai repede posibil! Nu pot să aştept o săptămână întreagă ca să primesc de la tine doar cinci-şase texte!..." Viktor îl asculta şi încuviinţa trist din cap. „Ai înţeles ce ţi-am spus?" întrebă şeful cu o voce mai calmă, epuizat, pare-se, de izbucnirea anterioară. „Am înţeles", răspunse Viktor punând receptorul în furcă. Se obişnuise ca discuţiile telefonice cu şeful să fie până într-atât de practice, încât nu mai era loc nici de „bună ziua", nici de „la revedere".

— Cine era? întrebă Nina din uşa balconului.

— De la serviciu..., oftă Viktor, ducând din nou receptorul la ureche. Formă numărul clinicii veterinare.

De astă dată Ilia Semionovici era la post.

— Trebuie să ne întâlnim, îi spuse acesta şi, după inflexiunile glasului său, Viktor înţelese că situaţia este gravă.

— Să vin la clinică?

— Nu are rost. Haideţi să ne întâlnim în oraş. La ora unsprezece, la cafeneaua „Starîi Kiev"*, pe bulevardul Kreşceatik.

— Cum o să vă recunosc? întrebă Viktor.

— Nu cred că o să fie prea multă lume acolo. Dar, mă rog, o să port un impermeabil gri şi o şapcă din tweed. Sunt slab, scund şi cu mustaţă...

— Ce a spus? întrebă Sonia nerăbdătoare.

— Se pare că se simte mai bine, minţi Viktor. Mă duc acum să mă întâlnesc cu el şi am să aflu exact cum stau lucrurile...

În realitate, avea presimţiri rele. Altminteri, ce rost ar fi avut să se întâlnească la cafeneaua aceea de pe bulevardul Kreşceatik? Că doar pentru veşti bune ar fi fost suficient un simplu telefon. Sau poate că veterinarul dorea să discute cu el despre bani, dat fiind că Viktor nu plătise nimic până acum, or, numai pentru simpla şedere a lui Mişa în clinică trebuia să plătească cincizeci de dolari pe zi!

---

* Vechiul Kiev (rus.).

Gândul că banii ar fi putut fi subiectul conversației de la cafenea îl mai liniști întrucâtva.

Soarele strălucea din nou. În fața ușii de la intrarea în bloc, două fetițe săreau coarda, iar el le ocoli de departe.

Când ajunse în cafeneaua de la subsol, îl găsi pe Ilia Semionovici acolo; îl aștepta. Stătea la o masă înaltă, cu o ceașcă de cafea în față. Alți clienți nu mai erau în cafenea, nici măcar în spatele tejghelei sau la aparatul de făcut cafea nu se vedea nimeni.

Salutându-l, Ilia Semionovici se apropie de tejghea și izbi cu putere în ea cu palma.

— Încă o cafea, spuse el femeii care își făcuse apariția din spatele draperiei, după care se întoarse spre Viktor.

— Deci care-i situația? îl întrebă Viktor.

— Ciracul dumneavoastră se pare că suferă de o leziune valvulară cardiacă de natură congenitală, spuse veterinarul. Orice tratament radical pentru a-i vindeca gripa i-ar putea fi fatal... Dar chiar făcând abstracție de această gripă, șansele lui sunt aproape nule. Doar dacă...

Veterinarul i se uită semnificativ în ochi.

— E vorba de bani? își dădu cu părerea Viktor.

— Și de bani, firește... Dar în afară de bani mai există o chestiune de ordin pur principial... Și se referă numai la dumneavoastră. Nu știu cât de mult țineți la el.

— Poftiți cafeaua! strigă barmanița din spatele tejghelei.

Până să-și ia Viktor ceașca, barmanița și dispăruse.

— Spuneți-mi doar cât m-ar costa, reluă Viktor vorba, întorcându-se la masa cea înaltă.

— Bine. O să fiu scurt și la obiect, spuse medicul trăgând cu putere aer în piept, de parcă intenționa să-și țină îndelung respirația. Singura șansă pe care o are pinguinul dumneavoastră este o operație pe cord, mai precis, un transplant.

— Dar cum s-ar putea face? Viktor se uita buimac la veterinar. De unde puteți face rost de altă inimă de pinguin?

— Aici intervine chestiunea de principiu. Ilia Semionovici dădu din cap. M-am consultat cu un profesor de cardio-

logie de la Spitalul pentru Oamenii de Ştiinţă... Am ajuns la concluzia că i s-ar putea transplanta inima unui copil de trei–patru ani.

Viktor se înecă cu cafeaua şi, de emoţie, vărsă puţin din ea când puse cana pe masă.

— Dacă transplantul va fi unul reuşit, i s-ar putea prelungi viaţa cu câţiva ani. Dacă nu... Aici Ilia Semionovici îşi desfăcu braţele a neputinţă. Şi încă ceva, ca să vă pot apoi răspunde la eventualele întrebări: operaţia propriu-zisă v-ar costa 15 000 de dolari — asta aşa, ca pentru dumneavoastră. În general, nu-i deloc o sumă mare. Cât priveşte inima... Vă puteţi încerca şansele pe canalele de care dispuneţi, sau ne puteţi lăsa pe noi să încercăm. Deocamdată mi-ar fi greu să vă spun la ce preţ s-ar ridica treaba asta. Se mai întâmplă uneori să primim organe fără să ni se pretindă absolut nici o plată...

— Cum adică să încerc pe canalele de care dispun? reluă Viktor expresia, uluit. La ce anume vă referiţi?

— La faptul că în Kiev există spitale de copii şi că în fiecare dintre ele există o secţie de reanimare, rosti calm Ilia Semionovici. Puteţi să luaţi legătura cu doctorii de acolo, dar fără să le spuneţi că aveţi nevoie de organ pentru un pinguin, ci doar că aveţi nevoie de inima unui copil de trei-patru ani pentru un transplant. Oferiţi o recompensă bună. Aşa vă vor ţine la curent...

— A, nu, scutură Viktor din cap.

— Ce anume? îl întrebă Ilia Semionovici. Mă rog, cum credeţi. Trebuie să vă gândiţi la asta în linişte. Aveţi numărul meu de telefon. Numai v-aş ruga să nu vă gândiţi prea mult. Şi-apoi, e totuşi vorba de banii dumneavoastră... Aşa că aştept să mă sunaţi.

Ilia Semionovici plecă, lăsându-l pe Viktor singur cu sine însuşi.

Viktor nu mai stătu să-şi termine cafeaua care se răcise. Plecă şi el. O porni pe bulevardul Kreşceatik, în direcţia Poştei Centrale.

Soarele strălucea, dar Viktor nu mai observa acest lucru. Treceau pe lângă el fel şi fel de oameni, dar nu le acorda nici o importanţă. Nici chiar atunci când un tânăr îl lovi cu umărul la trecerea prin pasajul subteran, nici măcar atunci nu se obosi să se uite îndărăt. Ba chiar şi el îmbrânci o ţigancă ce dădea să-l oprească din mers, cerşindu-i nişte bani.

„Ceva e în neregulă în viaţa asta", cugeta el în timp ce mergea pe stradă cu privirea în pământ. „Ori poate că viaţa însăşi s-a schimbat, rămânând doar la suprafaţă aceeaşi care a fost, simplă şi lesne de înţeles. Când, de fapt, în interiorul ei s-a stricat mecanismul, şi acum nu mai ştii la ce să te aştepţi de la lucrurile cu care erai obişnuit. De la o felie de pâine ucraineană, sau de la un telefon public. Ceva străin şi invizibil se ascunde în spatele fiecărei suprafeţe cunoscute, înlăuntrul fiecărui copac, al fiecărui om. Totul doar ţi se pare a fi cunoscut din copilărie."

Trecând pe lângă fostul muzeu „Lenin", se opri. Se uită într-un chip oarecum ciudat în jurul său, căutând parcă în peisajul citadin atât de cunoscut nişte detalii pe care nu le sesizase până atunci. Observă arcul de oţel al unui monument consacrat prieteniei dintre două popoare, ce se profila dincolo de treptele care duceau spre parc, observă ruinele sălii orchestrei filarmonice, un panou cu reclame, pe care era desenat un şampon franţuzesc ce se revărsa din belşug: „Părul tău — invidia tuturor".

Autobuzul 62, foarte aglomerat, se opri în dreptul panoului cu reclame. Din el coborâră câţiva pasageri, după care vehiculul o şi luă din loc. Lăsase în staţie o întreagă mulţime de oameni enervaţi. Virând la dreapta, alunecă în jos pe Povârnişul Vladimirsk.

Urmărindu-l cu privirea, Viktor o porni şi el în jos, către Podol.

Lăsă în urmă staţia terminală a funicularului şi gara Recinoi. Povârnişul Vladimirsk se sfârşi, contopindu-se cu strada Sagaidacinîi.

Viktor se opri în faţa barului „Bachus". Intră.

Îşi luă un pahar de vin roşu sec şi se aşeză la masă. Sorbi din vin şi oftă din adânc.

„De ce tocmai o inimă de copil? De ce nu una de câine? Sau, poate, de oaie?...", se întreba el.

La o masă vecină se afla un grup de tineri care îşi amestecau berea cu votcă.

Mai luă o înghiţitură de vin, savurându-i asprimea. Între timp, gândurile agitate şi pline de tensiune lăsară loc liniştii.

„La drept vorbind, un pinguin are mai multe trăsături comune cu omul decât cu câinele sau oaia — pinguinul şi omul sunt mamifere verticale, bipede, iar nu patrupede... Şi, spre deosebire de om, se pare că pinguinul nu a avut niciodată strămoşi patrupezi", îşi continuă el raţionamentul.

Şi pe loc îşi aminti de manuscrisul lui Pidpalîi — singurul lucru pe care îl citise vreodată despre pinguini. Îşi aminti de faptul că la pinguini tatăl este cel care creşte şi educă puii şi că masculii rămân soţi fideli până la sfârşitul vieţii. În plus, pinguinii sunt specialişti în a se orienta după soare şi au un simţ înnăscut al colectivismului... Îşi aminti de apartamentul lui Pidpalîi şi de mirosul acela de fum... Şi din nou se întoarse cu gândul la Mişa.

După ce termină paharul de vin, îşi mai luă unul. Clătinându-se pe picioare, grupul de tineri părăsi barul. Viktor rămase singur. Se uită la ceas: arăta ora douăsprezece şi jumătate. Soarele îşi strecura privirea în bar, şi razele lui, poposind pe tăblia mesei la care şedea el, aplecau silueta paharului cu vin şi creau umbre firimiturilor de pâine împrăştiate pe masă.

„Mişa trebuie operat, hotărî Viktor, uşor ameţit. N-au decât să se ocupe ei de toate, n-au decât! Trebuie să fie destui bani. Pot fi luaţi din sacoşa care se află în şifonier. N-are a face că sunt banii Soniei..."

Întors acasă, se culcă, fără să mai prânzească. Nina şi Sonia erau plecate.

Se trezi pe la patru. Capul îi vâjâia.

Îşi făcu o cafea şi se aşeză la masă.

După ce vâjâitul conteni, iar cafeaua fierbinte îl mai învioră niţel, se gândi din nou la Mişa. Dar o dată cu aburii vinului, se spulberă şi încrederea în sine. Scoase maşina de scris de sub masă şi încercă să-şi abată gândurile, concentrându-se doar asupra lucrului. Îşi aduse aminte de telefonul şefului. „Da, avea dreptate şeful. Trebuie să-mi schimb comportamentul..." — îşi spuse el în gând. Şi rămase imobilizat în faţa maşinii de scris, în faţa foii goale ce aştepta să fie scrisă.

Luă mapa şi mai aruncă o privire printre dosare. Doar unul mai rămăsese neprocesat, aşa că se adânci în lectură.

Curând se întoarseră Nina şi Sonia.

— Am fost la mama lui Serghei, spuse Nina ajutând-o pe Sonia să se dezbrace de hăinuţă. E îngrijorată. Serghei n-a mai telefonat de două săptămâni...

— Ce mai face Mişa? întrebă Sonia intrând în bucătărie doar în ciorapi trei sferturi.

— Du-te şi pune-ţi papucii! spuse Viktor pe un ton sever. Medicii mi-au promis că îl vindecă, adăugă el în urma Soniei, care, ascultătoare, se căznea să-şi scoată papucii de sub cuierul din vestibul. Numai că trebuie să mai rămână în spital.

— Da' noi ne putem duce să-l vizităm?

— Nu, răspunse Viktor. Oamenii nu au voie să intre acolo...

Capitolul 66

Trecu încă o zi, timp în care Viktor nu telefonă la clinica „Teofania". Terminase şi ultima „cruciuliţă", şi acum aştepta curierul şefului.

Nina şi Sonia plecaseră la plimbare, iar el, profitând de absenţa lor, se apucase să numere dolarii Soniei. Erau peste 40 000. Legă din nou teancul de bani cu un elastic, refăcând astfel „cărămida" lor groasă, şi îi puse la loc în şifonier.

Numără apoi banii pe care îi avea el, în majoritate câştigaţi de Mişa. Erau aproape 10 000 de dolari.

„Trebuie să le telefonez", îşi spuse el în şoaptă. Exact în acel moment se auzi soneria de la intrare.

Era curierul cel taciturn — un bărbat la vârsta pensionării, îmbrăcat într-un palton vechi de postav. Acesta luă mapa, o puse în servietă, de unde scoase o altă mapă, pe care i-o dădu lui Viktor. Apoi dădu din cap în semn de salut şi se grăbi să coboare scările.

Viktor îl însoţi cu privirea, după care intră în apartament. Aruncă mapa pe masa din bucătărie şi se îndreptă către telefonul din sufragerie. Ceva însă îl făcea să şovăie.

„Trebuie să telefonez", îşi spunea el în şoaptă, dar stătea încremenit locului. Se uita ţintă la telefon, ca şi cum aparatul ar fi putut să telefoneze el singur acolo unde trebuia şi să spună ce trebuia spus.

În cele din urmă, formă numărul clinicii. Întrebă de Ilia Semionovici. Aflând că acesta era plecat, răsuflă adânc, simţind o incredibilă uşurare.

Nu mai dădu nici un telefon în ziua aceea, ci se aşternu pe treabă, reuşind să scrie până la întoarcerea Ninei şi a Soniei trei „cruciuliţe". Trebuia să mai termine încă vreo două şi apoi putea să-l sune pe şef ca să-i demonstreze cât de operativ putea să fie!

A doua zi de dimineaţă îl sună Lioşa.

— Bătrâne, mâine ai o înmormântare foarte importantă.

— Îmi pare rău că înmormântarea de mâine va trebui să fie fără pinguin, spuse Viktor în receptor şi oftă. La ultima înmormântare a răcit şi nu se ştie dacă o să se mai facă bine sau nu...

Îi povesti lui Lioşa, care îl asculta înlemnit, tot ce se petrecuse.

— Uite ce-i, spuse Lioşa, dacă asta s-a întâmplat din vina mea, lasă-mă pe mine să rezolv. Unde se află acum?

Viktor îi dădu numărul de telefon al lui Ilia Semionovici.

— Bine. Am să revin. Să nu-ţi faci probleme.

În aceeaşi seară Lioşa reveni, într-adevăr, cu un telefon.

— O să fie totul în ordine, îl asigură el. Băieţii se vor ocupa de partea financiară şi de tot ce priveşte operaţia. Ilia Semionovici al tău e un om de treabă. De-acum încolo o să te sune el în fiecare zi, să te ţină la curent cu toate... Apropo, n-ai vrea să vii tu cu mine la înmormântarea de mâine? Şi apoi la praznic... îl întrebă netam-nesam Lioşa.

— Pe post de pinguin, cumva? spuse Viktor posomorât.

Întors la maşina lui de scris, simţi deodată, pe lângă acea speranţă ivită din senin, şi o stare de nelinişte. Băieţii — iar el îşi imaginea cam cine puteau fi aceştia — hotărâseră nu numai să plătească pentru operaţie, ci, după toate aparenţele, să şi caute un donator de inimă...

Viktor nu era un fan al filmelor de groază, dar situaţia de faţă îi crea sentimentul că e vorba tocmai de un asemenea film.

Scutură din cap, încercând să scape de aceste asociaţii şi reveni cu gândul la „băieţi". De ce hotărâseră să ia asupra lor partea financiară? Erau chiar aşa de buni la inimă? Iubeau chiar atât de mult animalele?... Se simţeau în vreun fel îndatoraţi lui Viktor? Sau îi erau îndatoraţi lui Mişa?...

Aceste semne de întrebare ajunseră să-l obosească rapid, şi hotărî să se gândească la altceva. Dar toate gândurile îi gravitau doar în jurul pinguinului bolnav.

Deodată îşi aminti de emisiunea cu prezentatoarea aceea nurlie care făcea apel la diverşi sponsori să ofere bani pentru a se putea trimite un avion cu provizii la staţiunea de cercetare ucraineană din Antarctica. Începu să caute foaia de hârtie pe care scrisese numărul de cont şi telefonul.

Îi veni în minte un gând fericit. „Dacă Mişa va supravieţui operaţiei, va trebui să-l trimit cu acel avion în Antarctida, în patria lui. Am să contribui cu o sponsorizare, cu condiţia ca pinguinul să fie lăsat liber acolo, printre gheţuri — cei din echipaj nu mă vor refuza..."

Încântat de idee, se apucă plin de entuziasm de ultimele „cruciuliţe" şi pe parcursul a două ore „le dădu gata".

Iar seara îl sună Ilia Semionovici.

— Ştiţi că totul e în ordine, nu-i aşa? îl întrebă acesta.

— Da.

— Ce-aş putea să vă mai spun... Aveţi nişte prieteni cumsecade... Deocamdată, starea de sănătate a lui Mişa este stabilă. Începem pregătirile pentru operaţie.

— Cum, aveţi tot ce vă trebuie pentru a-l opera?

— Nu încă. Dar cred că e o chestiune de maximum două-trei zile. Am să vă sun mâine.

Jumătate de oră mai târziu, după masa de prânz, când Sonia îl întrebă: „Ce mai face Mişa?", el îi răspunse cu inima uşoară: „E bine, se însănătoşeşte."

Capitolul 67

Amână îndelung ora de culcare. Sonia şi Nina erau pesemne de mult în lumea viselor, în timp ce el stătea în bucătărie pe întuneric şi se uita cum se sting una după alta luminile la blocul de vizavi.

Nu-i venea defel să se culce. Şi asta nu din cauza insomniei. Pur şi simplu voia să se bucure de liniştea, de tihna din jur, urmărind cum adoarme oraşul. Acum nu-l mai deranja nici ticăitul ceasornicului, care îşi reluase locul pe pervazul ferestrei. Frământările rămaseseră în urmă. Gândurile îşi încetiniseră şi ele goana, influenţate de aceeaşi tihnă pe care o simţea. Şi curgeau gândurile în voia cea bună, cum curge prin faţa ochilor un râu liniştit.

După atâtea şocuri, după atâtea dezvăluiri neplăcute, generatoare de sumbre suspiciuni şi de momente ce meritau mai degrabă să fie uitate decât înţelese şi considerate prozaice, viaţa sa părea că reintră pe făgaşul normal. Şi numai dintr-o asemenea perspectivă putea să arunce o privire în viitor. În acel viitor al său, la care putea să ajungă doar dacă se străduia să păşească înainte, fără a se opri din mers pentru a elucida cine ştie ce mister sau pentru a schimba însăşi

esenţa vieţii. Viaţa este un drum, şi dacă vei merge „tangenţial" cu el, drumul ţi se va părea lung. Iar un drum lung înseamnă o viaţă lungă. Aidoma acelui caz în care un proces în desfăşurare se dovedeşte a fi mai important decât rezultatul la care se ajunge, căci rezultatul final al vieţii este veşnic unul şi acelaşi — moartea.

Asta a şi făcut el, a mers „tangenţial" cu drumul, ocolind pe pipăite uşile închise, dar lăsând imprimate pe ele urmele atingerilor sale. Numai că aceste urme au rămas cu el, în memoria sa, în trecutul său, care acum nu-i mai împovăra gândurile.

În blocul de vizavi doar trei ferestre mai erau luminate, dar printre ele nu se afla fereastra care îl interesa. Oamenii ce mişunau îndărătul lor nu-i trezeau interesul. El ar fi dorit s-o vadă din nou pe femeia pe care o observase în timpul ultimei sale nopţi albe. Dar nici chiar absenţa ei nu avu darul să-i tulbure liniştea sufletească.

Ai fi fost înclinat să crezi că descoperise secretul longevităţii. Longevitatea depindea de liniştea sufletească. Liniştea sufletească era sursa încrederii în sine, iar încrederea în sine permitea purificarea, absolvirea vieţii de frământări şi de întorsături inutile. Încrederea în sine permitea luarea deciziilor ce prelungeau viaţa. Încrederea în sine conducea spre viitor.

Viktor aruncă o privire într-acolo, în viitor. Şi pentru prima dată în viaţă desluşi ce anume îl împiedicase să descopere anterior această cale a liniştii sufleteşti. Oricât ar părea de ciudat, totul era indirect legat de dragul său Mişa. Şi, deşi Mişa nu avea nici un amestec în toate câte se petrecuseră, tocmai el devenise cauza involuntară a complicaţiilor din viaţa lui Viktor. Mişa părea a fi cel care îl implicase în cortegiul funebru al persoanelor cu o foarte mare rată a mortalităţii, şi numai el, Mişa, putea să-l scape acum de aceste persoane. „Ar fi de-ajuns să dispară Mişa, ca să dispară din viaţa mea şi Lioşa cu binoclul său, şi coşciugele acelea scumpe, cu mânere aurite pe părţile laterale", cugeta Viktor.

Astfel, dintre cele două rele din viaţa lui ar mai fi rămas doar unul — slujba. Dar acesta era un rău cu care Viktor se împăcase de mult. Un rău al altcuiva, căruia îi conferea o dimensiune filozofică în schimbul a trei sute de dolari pe lună. Era un rău în săvârşirea căruia era un participant secundar, nu principal.

Zâmbi, imaginându-şi-l pe Mişa în decorul gheţurilor antarctice. Aceasta era soluţia. Soluţia care le oferea avantaj amândurora. Le oferea avantaj şi libertate. Numai de-ar reuşi operaţia... Şi chiar dacă aceşti „băieţi", care şi-au asumat toate cheltuielile în această privinţă, se vor declara foarte nemulţumiţi de dispariţia pinguinului, ce ar putea, în fond, să facă? Ce ar putea să-i facă lui Viktor, care se bucura de acea misterioasă „protecţie", despre care el însuşi nu ştia nimic, dar despre care îi vorbiseră cu atâta respect şi răposatul Mişa-nepinguinul, şi inamic-amicul acestuia, Serghei Cekalin.

Părea să distingă cu auzul ritmul liniştit şi măsurat al vieţii sale viitoare.

Şi zâmbi iar.

În blocul de vizavi se stinse şi ultima fereastră luminată, iar în curtea interioară începu să se distingă mai clar lumina difuză a lunii.

Capitolul 68

Mai trecură câteva zile de primăvară. În fiecare seară, Ilia Semionovici îi telefona lui Viktor pentru a-l ţine la curent cu starea sănătăţii lui Mişa. Starea sănătăţii era „stabilă". Starea sănătăţii lui Viktor era şi ea stabilă, ca şi starea vremii. Nina şi Sonia dispăreau în fiecare zi încă de la primele ore ale dimineţii. Ninei îi venise ideea să-i prezinte fetiţei imaginea primăverii. „Studiul" primăverii era pentru ele ca orice materie şcolară. Acest joc părea să fie pe placul amân-

durora. Iar absenţa lor era pe placul lui Viktor. Astfel putea şi el să lucreze nestingherit. „Cruciuliţele" căpătau acum lesne şi repede formă, iar el încheiase lucrul asupra lor şi aştepta telefonul şefului. Se gândea că şeful o să-i aducă laude. Dar până una-alta, Igor Lvovici se lăsa aşteptat. În afară de Ilia Semionovici, nu-l mai sunase nimeni în ultima vreme. Sectoristul Serghei — singurul care îi telefona cândva fără vreun interes anume — se afla foarte departe. Cine altcineva se mai ascundea în umbra vieţii sale? Lioşa — agentul înmormântărilor „serioase"? El în mod sigur o să-l mai caute. În această privinţă Viktor n-avea nici o îndoială. Lioşa era de asemenea un om cumsecade. S-ar fi putut spune că şi cursul vieţii lui era „tangenţial". Pur şi simplu îşi găsise omul o nişă şi se instalase în ea. Să descoperi în ziua de azi o nişă şi să te instalezi în ea — constituie, orice s-ar spune, o mare realizare. Şi în aceste condiţii, preferabil ar fi să nu stârneşti invidia nimănui. Altminteri, Doamne fereşte, cineva ar putea să creadă că această nişă e un locşor prea bun pentru tine...

Pe la ora trei sună Ilia Semionovici.

— L-am operat astă-noapte, spuse el. Deocamdată totul este perfect. Nu prezintă semne de respingere.

Auzind noutatea, Viktor se bucură.

— Vă mulţumesc... Când aş putea veni să-l iau acasă?

— După opinia mea, nu prea curând, răspunse Ilia Semionovici. Perioada de refacere este de şase săptămâni... Dar o să vă ţin la curent. E posibil să-l puteţi lua mai devreme... Vom vedea.

După ce încheie convorbirea, Viktor îşi făcu o cafea şi se duse s-o bea pe balcon. O rază de soare îi atinse obrazul, făcându-l să-şi închidă ochii pe jumătate. O uimitor de gingaşă boare de vânt trecu pe-alături, abia atingându-l cu înfiorarea ei. Încântătoare era senzaţia de prospeţime a acelei călduri solare pretimpurii, imature încă, şovăitoare. Uimitoare senzaţie! Se contopeau într-un tot fragilitatea uşoarei adieri de vânt cu strălucirea necurmată a razei de soare. Căldură

şi prospeţime. Acestea sunt premisele care conduc la redeşteptarea vieţii, chemând-o la suprafaţa pământului.

Cafeaua era slabă, întocmai cum şi-o dorise. Cafeaua tare i se părea acum ceva ce ţinea mai degrabă de perioada iernii. De lupta pe care atunci se vedea nevoit s-o poarte cu somnolenţa hibernală, de prea scurtul răstimp de lumină diurnă, de starea de oboseală pricinuită de aşteptarea căldurii.

„Acum poate fi contactat prin telefon Comitetul «Antarctida». Şi fie ca eu, un filoterm sadea, să mă simt bine aici, iar el — acolo", cugetă Viktor.

Întorcându-se în sufragerie, rămase câteva clipe în faţa acelui desen al Soniei, care atârna înrămat pe perete — „portret de familie cu pinguin".

Zâmbi, apoi oftă adânc, simţindu-se destul de mândru de hotărârea pe care o luase. Şi numaidecât se gândi că e cu mult mai uşor să hotărăşti soarta altcuiva decât propria-ţi soartă. Cu atât mai mult, cu cât orice încercare de a-şi schimba propria soartă atrăgea vrând-nevrând consecinţe nedorite, care i-o împovărau şi mai mult. Însemna că toate schimbările survenite — indiferent de natura lor — fuseseră în rău, şi nu în bine.

Capitolul 69

Comitetul „Antarctida" îşi avea sediul la etajul întâi al clădirii administraţiei unei fabrici de avioane. Ocupa două camere alăturate, situate îndărătul unei uşi care purta nostalgica inscripţie: „BIROU DE PARTID".

Viktor ajunse pe la ora unsprezece, după ce telefonase în prealabil şi se înţelesese cu cei de-acolo în privinţa întâlnirii. Ar fi fost rdicol să le spună la telefon că e vorba de un pinguin — l-ar fi considerat drept un ins pus pe farse ori un idiot. Aşa încât se prezentase doar ca un potenţial sponsor.

La poarta fabricii a fost nevoit să aştepte vreo cinci minute, până când veni să-l întâmpine un bărbat uscăţiv, de vreo patruzeci şi cinci de ani, îmbrăcat într-un costum gri. Era preşedintele Comitetului „Antarctida", pe nume Valentin Ivanovici. Un om foarte amabil şi prietenos — calităţi, se vede, indispensabile pentru o activitate de acest gen, consacrată strângerii de fonduri. Înainte de toate, îl tratâ cu o cafea. Apoi deschise uşa biroului vecin.

— Priviţi, majoritatea lucrurilor care ne sunt donate sunt produse alimentare, spuse el arătând spre o stivă de cutii de carton şi spre o sumedenie de cutii de conserve aruncate claie peste grămadă în colţul îndepărtat al încăperii. Primim orice, chiar dacă produsele sunt expirate de mult. E bine cel puţin că ni se oferă... Câteodată primim şi donaţii în bani. Banca Sudică de Construcţii, de pildă, ne-a donat trei sute de dolari. Noi preferăm banii, firește. Avem nevoie de combustibil pentru avion şi să plătim piloţii, care acum stau degeaba, n-au de lucru...

Viktor îl asculta şi dădea afirmativ din cap.

Revenind în primul birou, Valentin Ivanovici scoase la iveală nişte hârtii cu inventarul detaliat al produselor şi sumelor primite.

Viktor le răsfoi şi observă că un sponsor donase o cantitate imensă de conserve chinezeşti cu tocăniţă de carne.

— Şi nu toate produsele primite sunt în această cameră, adăugă Valentin Ivanovici. Diversele echipamente şi hainele călduroase donate le depozităm separat. Mai avem şi două canistre cu ulei de floarea-soarelui.

— Când e programat zborul? întrebă Viktor.

— Ar trebui să se plece pe data de 9 mai, de fosta Zi a Victoriei, spuse preşedintele comitetului. Avem de făcut şi nişte escale. Aeroporturile trebuie anunţate din timp... Scuzaţi-mă că vă întreb, în ce fel aţi dori să ne sprijiniţi? Cu valută sau cu provizii?

— Cu valută, răspunse Viktor. Dar cu o singură condiţie...

— Spuneţi, îl îndemnă Valentin Ivanovici, sfredelindu-l cu privirea pe sponsorul potenţial.

— Cu un an în urmă, pe când Grădina Zoologică nu avea hrană destulă pentru a-şi întreţine animalele, am adoptat un pinguin... Acum aş vrea să-l trimit înapoi în Antarctida, să trăiască în mediul său natural... Aceasta este, de fapt, doleanţa mea faţă de dumneavoastră...

Pentru o clipă, în ochii de un albastru-deschis ai preşedintelui apăru o sclipire ironică. Dar expresia feţei rămase la fel de serioasă ca şi a lui Viktor. Stătură aşa un răstimp şi se uitară unul la altul — parcă jucându-se de-a „cine clipeşte primul" — până când preşedintele îşi coborî îngândurat privirea, aţintind-o asupra biroului la care şedeau.

— Şi cât sunteţi dispus să donaţi pentru acest pasager? întrebă Valentin Ivanovici, fără să-şi ridice privirea.

— Două mii de dolari.

Viktor voia să meargă la sigur, să evite orice eventual moment de târguială. Până una-alta totul decursese bine; nici măcar sclipirea aceea ironică sau suspicioasă din ochii preşedintelui nu avusese darul să influenţeze în vreun fel mersul discuţiei.

Valentin Ivanovici stătu câteva clipe în tăcere, cugetând.

— Adică două mii bani gheaţă? mai întrebă el o dată, aţintindu-l cu privirea.

Viktor încuviinţă.

— Bine, spuse preşedintele. Acceptăm pasagerul dumneavoastră... Aş putea să vă rog să ne aduceţi banii zilele acestea? Iar cu pinguinul să veniţi în ziua plecării, pe la ora 9 dimineaţa. Avionul va decola în jurul prânzului...

În timp ce se îndrepta spre casă pe o stradă însorită, Viktor simţi deodată, oricât ar părea de straniu, o undă de nelinişte. Uşurinţa cu care se decisese viitorul lui Mişa îl făcu să se gândească din nou şi la propriul său viitor. Pe 9 mai urma să rămână singur. Şi, deşi alături de el le va avea pe Nina şi pe Sonia, totuşi prezenţa lor, aparent independentă de el, nu-l va ajuta să uite de Mişa.

Nu se aştepta la afecţiune din partea Ninei şi a Soniei, pentru că nici el nu avea un astfel de sentiment faţă de ele. Oare toată situaţia aceasta era doar un simplu şi prelungit joc de-a familia? Posibil. Dar se pare că acest joc îi convenea şi Ninei. Cât despre fetiţă, ea, firește, nu înţelegea nimic din toate astea. Prezenţa celor adulţi în viaţa ei o considera ca pe ceva cu totul firesc. Despre părinţii ei aproape că nu-şi aducea aminte deloc. Poate că ar trebui măcar să încerce să-şi arate iubirea şi faţă de Nina, şi faţă de Sonia. Pentru ca, la rândul lor, să-i poată şi ele răspunde în acelaşi mod, şi astfel această stranie uniune a lor să se transforme într-o adevărată familie. Ar fi oare posibil?

Capitolul 70

Aprilie se apropia de sfârşit. Oraşul înverzit ca urmare a timpului călduros se pregătea să întâmpine înflorirea castanilor. Viaţa lui Viktor însă părea să-şi fi încetinit ritmul. Ultima dată când venise curierul să ridice mapa cu „cruciuliţe" nu îi lăsase nimic în schimb. Viktor îl sună pe şef să afle ce se întâmplă, iar acesta îi spuse că o vreme nu va avea nimic de lucru. Această pauză care intervenise brusc îl luă prin surprindere. Viaţa părea că o ia razna. Până-n acel moment, totul se derulase conform planului: reuşise să-i ducă lui Valentin Ivanovici cei două mii de dolari, iar Ilia Semionovici continua să-l sune în fiecare zi, ca să-l ţină la curent cu mersul însănătoşirii lui Mişa. Şi-acum, pe nepusă masă, această pauză...

Nina revenise la ideea cumpărării unei căsuţe la ţară şi începuse să aducă acasă ziare cu anunţuri publicitare. Viktor parcurgea cu răbdare toate ofertele subliniate în prealabil de Nina. Simţea parcă nevoia să găsească cât mai repede cu putinţă o căsuţă cu grădină, în care toţi trei să-şi petreacă în mod plăcut vara. Dar, concomitent cu aceste gânduri, punea stăpânire pe el o anume pasivitate.

„După 9 mai totul se va termina", gândi Viktor, stabilind o legătură între starea ciudată pe care o trăia şi lipsa de lucru, însoţită de iminenta plecare a lui Mişa.

Sonia întreba acum tot mai rar de Mişa, iar acest lucru îl bucura. Era aproape convins de faptul că dispariţia pinguinului din viaţa ei nu va avea consecinţe dramatice. La drept vorbind, Viktor se temea mai curând pentru sine. De sine îi era mai mult milă. Îşi imagina fără nici o dificultate care vor fi în curând acele momente când va avea temei pentru trăiri nostalgice.

Dar decizia luată, întocmai ca un fapt ce nu mai ţinea de el însuşi, îl împiedica să-şi manifeste compasiunea faţă de sine.

Într-o bună zi sună Lioşa.

„Totul a decurs perfect, bătrâne! Peste vreo două săptămâni o să bem la vreun praznic în sănătatea pinguinului tău!" — îl anunţă el.

„Păi, cum să nu, o să bem, cu siguranţă o să bem", gândi Viktor şi pentru prima dată după mult timp reuşi să schiţeze un zâmbet.

Întorcându-se din vizita pe care tocmai i-o făcuse mamei lui Serghei, Nina aduse un aviz poştal pentru un colet.

Stăteau la masă şi cinau. Era seara devreme, pe la ora şase.

— Ciudat, spuse Nina, pare să fie de la Serghei, dar scrisul de pe aviz nu-i al lui... În plus, trebuie să mai plătim douăzeci de dolari la cursul zilei — taxă vamală! De parcă ar fi din străinătate.

— Păi, şi este din străinătate, spuse Viktor posomorât, încercând să-şi taie friptura cu un cuţit bont.

— A mea e prea tare! se plânse Sonia.

— Lasă că ţi-o tai eu mărunt-mărunt! se oferi Viktor şi, aplecându-se asupra farfuriei fetiţei, începu să-i taie „cu ferăstrăul" friptura.

— Ar trebui ascuţite cuţitele astea, spuse Nina.

— Am să le ascut, promise Viktor.

Apoi băură ceai.

— Mergi mâine cu mine la poştă? îl întrebă Nina.Te pomeneşti că-i un colet greu?

— Merg.

În seara aceea Sonia adormi din nou în faţa televizorului.

După ce o aşezară pe canapea, o acoperiră cu o pătură şi dădură volumul la minim. Vizionară ultimul succes de casă al lui Mel Gibson, până la acel final sângeros, după care se duseră la culcare.

A doua zi dimineaţă, plătind cei douăzeci de dolari, primiră coletul — o cutie de carton destul de grea, pe care scria în diagonală „Atenţie! Fragil!"

— Ăsta nu-i scrisul lui! spuse cu toată convingerea Nina, văzând adresa de pe colet.

Când ridică pachetul, Viktor auzi un zăngănit înăuntru.

Se mai uită o dată la banda pe care scria „Fragil" şi clătină din cap:

— Se pare că s-a spart ceva...

— Înseamnă că am dat degeaba douăzeci de dolari, zise Nina nemulţumită. Asta e, hai să-l ducem mai întâi la noi acasă. N-are rost să mergem direct la mama lui Serghei. Că dacă s-a spart ceva, o să se amărască, sărmana...

Ajunşi acasă, după ce lăudară noile desene ale Soniei, ce doi se duseră în bucătărie şi desfăcură coletul. În el descoperiră o vază ciudată, verde-închis, cu patru faţete şi înfăşurată cu scotch.

„O fi din aramă?", se întrebă Viktor în timp ce examina vasul.

— Are ceva înăuntru, spuse Nina. A! Ia uite, o scrisoare!

Luă foaia de hârtie împăturită în două şi o desfăcu.

În pauza care interveni, Viktor o urmări pe Nina în timp ce citea scrisoarea. Buzele i se mişcau. Faţa îi încremenise. Mâinile îi tremurau. Fără să spună o vorbă, îi întinse scrisoarea.

„Dragă mamă a lui Serghei,

Secţia de Miliţie Krasnopresnenski m-a însărcinat să scriu eu această scrisoare. Poate din cauză că şi eu

sunt venit aici tot din Ucraina, din Doneţk. Şi pentru că eu şi Serghei am fost prieteni. A fost un băiat tare bun. Nu ştiu ce să vă mai scriu. Din păcate, Serghei a murit la datorie. Asta nu s-a întâmplat în Moscova. El nu a vrut să se ducă acolo, dar ordinele sunt ordine. Serviciul financiar de pe lângă secţia orăşenească a MVD ne-a pus în faţa unei probleme foarte grele: ei puteau să suporte ori cheltuielile de înmormântare — dar undeva destul de departe, dincolo de Orehovo-Zuevo, ori pe cele de incinerare. Noi, băieţii veniţi din Ucraina, am hotărât că incinerarea ar fi soluţia cea mai bună, fiindcă putea totuşi fi îngropat acasă, în patrie. Vă rugăm să primiţi sincerele noastre condoleanţe.

Nikolai Prohorenko
şi Secţia de Miliţie Krasnopresnenski"

După ce citi scrisoarea, Viktor se uită încă o dată la urna cu patru faţete. Nina ieşi în vestibul. Se auzea cum plânge.

Cu toată atenţia, Viktor luă urna cea grea în mâini şi o agită uşor. Auzi un sunet ciudat, înăbuşit, „nisipos". O puse înapoi pe masă.

„O tristă zornăitoare! Asta e tot ce a mai rămas din Serghei...", cugetă Viktor.

Din baie se auzea curgând apa din robinet. Peste puţin timp Nina se întoarse în bucătărie. Avea faţa udă şi ochii roşii.

— N-am să-i spun nimic mamei sale... Vestea asta ar omorî-o..., spuse cu fermitate Nina. O să-l îngropăm noi.

Viktor dădu afirmativ din cap.

Capitolul 71

Mai trecură câteva zile. Timpul, în curgerea lui lenevoasă, îl apăsa în continuare pe Viktor. În ciuda zilelor însorite, nu-l trăgea inima să iasă din casă. De câteva ori scosese ma-

şina de scris de sub masă şi încercase să scrie, dar simpla vedere a foii de hârtie goale părea că îi paralizează şi gândurile, şi imaginaţia.

„Poate că ar trebui să mă apuc să citesc presa, se gândi el, amintindu-şi de acel gen gazetăresc atât de popular — reportajul axat pe faptul criminal. Acolo poţi găsi şi subiecte, şi eroi..."

Îşi aminti cum îi „pescuise" din ziare pe cei dintâi protagonişti ai „cruciuliţelor" sale. Ar fi interesant de ştiut pe unde s-or mai afla ei la ora actuală?

Urna tetraedrică de un verde-închis se afla şi acum pe pervazul ferestrei, unde o mutase Viktor pentru a putea sta la masa de prânz în ziua în care primiseră coletul. Din când în când rămânea cu privirea aţintită la urnă, amintindu-şi de Serghei, de acel An Nou petrecut la dacea lui, de acele picnicuri pe gheaţa fluviului, în compania pinguinului. Un straniu sentiment îl năpădi la gândul că pierduse pentru totdeauna această fericire. Se uita la verdele întunecat al urnei cu patina aceea artificială, la urna aceea ciudată, şi nu-i venea în ruptul capului să creadă că în faţa ochilor săi se afla noul înveliş al rămăşiţelor vieţii pământeşti a lui Serghei. Nu, pentru el urna rămânea un simplu obiect ciudat, un mesager tăcut, sosit din altă lume. Iar prezenţa sa în bucătărie îl punea în încurcătură, fără a-i trezi însă nici un sentiment de împotrivire. Verdele catifelat al patinei i se părea a fi viu, şi urna însăşi — un obiect însufleţit, în ciuda conţinutului pe care îl avea. Viktor nu putea crede, pur şi simplu nu putea crede că acea urnă avea vreo legătură cu Serghei — cu viaţa sau cu moartea lui. Nu. De vreme ce Serghei nu mai există, înseamnă că nu mai există ÎN GENERAL. Şi cu atât mai puţin în această urnă.

Nina şi Sonia se întoarseră pe înserat.

— Ne-am întâlnit cu un nene care a întrebat de tine, spuse Sonia în timp ce îşi schimba încălţările în vestibul.

— Ce nene? întrebă Viktor surprins.

— Unul tânăr şi gras, spuse Sonia.

Viktor îşi întoarse privirea uimită către Nina.

— O cunoştinţă de-a ta, veni răspunsul Ninei la privirea lui. Voia să ştie ce mai faci şi cum o mai duci...

— Ne-a tratat cu îngheţată, adăugă Sonia.

Pentru cină, Nina făcu friptură de pui. Apoi, în timp ce stăteau la o ceaşcă de ceai, scoase din sacoşă o pagină cu anunţuri.

— Ia uită-te, spuse ea dându-i pagina. Pare să fie exact ce ne trebuie — în Koncea-Zaspa, cu zece acri teren — şi nu-i deloc scump.

— Da, spuse Viktor, trebuie să sunăm.

Numai că imediat după aceea sună Ilia Semionovici, iar problema casei fu uitată.

— Ciracul dumneavoastră a început să se plimbe prin salon, spuse veterinarul.

— Pot să-l iau acasă?

— Cred că ar fi bine să mai rămână sub supravegherea noastră vreo zece zile...

— Dar pe şapte-opt mai pot să-l iau?

— Cred că da...

După ce puse receptorul în furcă, răsuflă uşurat. Se uită în direcţia balconului — afară încă mai era lumină.

— Ies pentru vreo zece minute să mă plimb, spuse Viktor din vestibul în timp ce-şi punea adidaşii.

Capitolul 72

Mai trecură două zile, aducând mai aproape de prezent fosta Zi a Victoriei.

Cu toate acestea, Viktor telefonă pentru dacea din Koncea-Zaspa şi aranjă să o vadă în duminica următoare. Nina era sigură că o să le placă de cum au s-o vadă.

„Pe o asemenea vreme, orice dacea poate să-ţi pară un colţ de rai", se gândea Viktor, stând pe balcon cu ceaşca de cafea în mână.

În pragul amiezii soarele dogorea din răsputeri. Firavul fior de vânt abia se simţea, dar până şi el era cald, de parcă năvălea dintr-un uriaş uscător de păr.

„După data de 9 mai am să-l sun pe şef. Să facă bine şi să-mi dea de lucru, că aşa mă plictisesc... Sau poate că n-ar fi rău s-o luăm tustrei din loc şi să plecăm în Crimeea pentru vreo două săptămâni? Dar cum rămâne cu dacea? Nu, trebuie mai întâi să rezolvăm problema cu casa asta, şi dacă ar fi s-o cumpărăm, ce nevoie am mai avea atunci de Crimeea?!...", cugeta Viktor.

Nina şi Sonia se întoarseră pe la ora cinci.

— Ia spuneţi-mi, ce aţi făcut? se interesă Viktor.

— Am fost în Parcul Acvatic, spuse Nina. Ne-am plimbat cu barca...

— Da! o secondă Sonia. Acolo oamenii au şi început să se scalde!

— Iar l-am văzut pe prietenul tău. E un tip destul de ciudat...

— Care prieten?

— Cel care ne-a tratat ieri cu îngheţată şi care a întrebat de tine...

Viktor căzu pe gânduri.

— Cum arată? întrebă el după o scurtă pauză.

— Grăsuliu, la vreo treizeci de ani... Nina ridică din umeri. Nu e cine ştie ce de capul lui... S-a aşezat la masa noastră în cafeneaua de la intrarea în metrou.

— M-a întrebat dacă mă iubeşti, interveni Sonia. Şi eu i-am spus că nu prea mult.

Viktor începu să intre serios la idei. Nici printre cunoştinţele sale mai de demult nu se afla nimeni care să corespundă acestei descrieri.

— Şi ce a mai întrebat?

Nina îşi plecă fruntea, încercând să-şi amintească.

— Păi, despre munca ta. Dacă îţi place sau nu... Şi dacă mai scrii povestioare... Zicea că pe vremuri îi plăceau foarte mult. Ah, da... m-a rugat, dacă n-am nimic împotrivă, să-i duc ceva din manuscrisele tale... Dar fără ca tu să ştii... Zicea că scriitorilor nu le place să-şi dea manuscrisele să fie citite...

— Şi tu ce i-ai spus? întrebă Viktor rece.

— I-a spus că o să caute, răspunse Sonia în locul ei.

— Ba n-am spus aşa, replică Nina. El zicea că Kievul e un oraş mic şi că o să ne mai întâlnim. Dar despre manuscrise nu i-am spus nimic...

„Cine ar putea să fie? Şi de ce-l interesează persoana mea?...", se tot întreba Viktor.

Negăsind nici un răspuns, ridică din umeri şi se duse pe balcon. Aplecându-se peste balustradă, se uită în curtea interioară. Pe suprafaţa ei asfaltată, în formă de pătrat, se înşirau sârme cu rufe întinse la uscat între stâlpi de beton armat. Alături se jucau nişte copii. În stânga se afla ghena de gunoi, la baza căreia zăceau câteva tomberoane vechi. Mai încolo, dar neputând fi văzut de la balcon, se întindea terenul viran cu cele trei porumbare, pe unde el, Mişa şi Sonia se plimbaseră de câteva ori în cursul iernii. Peisaj cunoscut, privit de la înălţime în timp de primăvară...

Se întoarse din nou cu gândul la bărbatul acela tânăr, băgăcios şi gras.

„O fi pus să le urmărească? Altfel cum ar fi ştiut că noi suntem ca o familie?", se gândi Viktor uitându-se din nou în curte.

Pe banca de la intrare şedeau două bătrânele, la intrarea blocului vecin şedeau de asemenea nişte oameni. Pe lângă blocul de vizavi trecea o ceată de adolescenţi care sporovăiau zgomotos între ei.

Nimeni şi nimic suspect.

Viktor se linişti. Reveni în casă.

Capitolul 73

În noaptea aceea nu putu să adoarmă. Ascultând în întunericul din dormitor respirația calmă a Ninei și simțind căldura trupului ei, se gândea la acel ins băgăcios, care se interesa de viața lui. Cine o fi? De unde? Ce dorea? Și mai era acea întrebare ciudată pusă Soniei: dacă o iubește sau nu?

Panica se insinua treptat în gândurile sale, alungându-i și mai departe tihna și somnul.

„Cu siguranță e cineva care le urmărește. De bună seamă e cineva care mă urmărește și pe mine... Numai că eu ies mai rar afară...", cugeta el.

Încercând să n-o trezească pe Nina, se strecură din așternut, își aruncă halatul pe umeri și se duse pe balcon.

O plăcută răcoare cobora parcă din înalt, dinspre bolta spuzită de stele a cerului. Tăcerea plină de încordare a orașului cufundat în somn era apăsătoare. Toate ferestrele blocului de vizavi erau întunecate. Iar jos, în curtea interioară, peisajul rămas pustiu în timpul nopții amintea de o scenă cu decor, părăsită de actori.

„Totuși, nu cred. Dacă am fi cu adevărat urmăriți, ar trebui să se afle și acum, parcată pe undeva pe la intrarea blocului de vizavi, vreo mașină cu farurile stinse...", își zise Viktor în sinea sa.

Se aplecă peste balustradă și se uită în lungul blocului. La capătul aleii ce ducea către intrarea principală observă două mașini parcate. Și pe loc îi veni să râdă — de-aici și până a cădea în mania persecuției nu mai era cale lungă.

Se întoarse în dormitor, dar nu izbuti să adoarmă până la ivirea zorilor.

Dimineață, după ce băgă în el cafea tare până atinse starea unei „vigori excitate", își făcu o baie și se bărbieri.

După micul dejun, Nina și Sonia începură a se pregăti să iasă în oraș.

— Unde mergeți azi? o întrebă Viktor pe Nina.

— Tot în Parcul Acvatic. E foarte plăcut acolo. Au o groază de atracţii...

Cum ieşiră din apartament, Viktor se duse la geamul de la bucătărie şi se uită cu atenţie în curte, apoi îşi coborî privirea spre intrarea principală a blocului său. Aşteptă să le vadă pe Nina şi pe fetiţă ieşind din bloc, după care se mai uită o dată în curte. Observă cum de pe banca de la intrarea blocului de vizavi se ridică un bărbat robust şi mic de statură şi o porneşte încet pe urmele lor, spre staţia de autobuz. După vreo douăzeci de metri, se opri şi se uită îndărăt. O maşină Moskvici-combi îl ajunse din urmă, bărbatul se urcă lângă şofer şi maşina demară.

Şocat de ceea ce văzuse, Viktor se încălţă repede şi ieşi din apartament.

Staţia de autobuz era pustie — pesemne că autobuzul de-abia plecase. Făcu autostopul, şi cinci minute mai târziu cobora scările rulante ale metroului.

Cu cât se gândea mai mult la această stranie urmărire, cu atât mai mare-i era surprinderea. Şi mai era şi tânărul îmbrăcat cu tricoul acela lăbărţat, de fotbalist, şi maşina în care i-ar fi fost silă să se urce până şi oricărui ins „zdravăn abţiguit". Toate acestea nu se prea legau în mintea lui cu sentimentul de frică şi de pericol care-l cuprinsese când Nina îi vorbise a doua oară despre grăsun.

Totuşi, oricât de ciudat ar fi părut, cineva o urmărea cu siguranţă pe Nina pentru a ticlui pe undeva prin oraş următoarea întâlnire „întâmplătoare" cu ea şi a-i pune alte întrebări despre persoana lui. Cineva era realmente interesat de persoana lui. Şi singurul lucru care îl liniştea era faptul că în acest proces misterios nu se aflau băieţi în trening, cu cefele rase şi pilotând maşini străine noi.

Iar de vreme ce asemenea băieţi nu existau prin preajmă, însemna că n-avea nici de ce să se teamă. Dar misterul rămânea mister şi trebuia dezlegat.

Abia când se afla în metrou, realiză că acest joc îi plăcea. Mai exact spus — îi plăcea faptul că avea posibilitatea

să se descurce singur în situaţia dată. Aşadar, îşi recăpătase încrederea în sine. Părea că îşi amintise încă o dată de „protecţia" de care se bucura, dar al cărei motiv nu ajunsese să-l înţeleagă niciodată până acum. De vreme însă ce despre acest lucru îi vorbiseră cu atâta respect şi Mişa-nepinguinul, şi Serghei Cekalin, înseamnă că „protecţia" exista şi că el era „protejat" de ceva.

La ieşirea din metrou o luă la dreapta şi se opri în faţa unui stand vertical, plin cu ochelari de soare. În stânga acestuia, pe un scăunel pliant, şedea cu nonşalanţă o fată de vreo douăzeci de ani, care purta, de asemenea, ochelari de soare.

Fără a sta mult pe gânduri, Viktor probă câţiva din şirul „înaintaşilor" de modă veche, apoi câţiva „Made in Taiwan". După ce îşi alese perechea dorită, plăti şi îi puse la ochi.

În aer mirosea a şaşlîc. Deşi era o zi lucrătoare, zona comercială din jurul Parcului Acvatic era destul de aglomerată. Majoritatea măsuţelor de pe trotuar erau ocupate de o lume trândavă. Viktor găsi una liberă, comandă un coniac şi o cafea, apoi, cu ochelarii la ochi, se uită în jur.

Nici urmă de Sonia şi de Nina. În schimb, observă un bărbat de vreo patruzeci de ani, pe care îl mai văzuse la câteva dintre înmormântările „serioase". Şedea la o măsuţă de la cafeneaua învecinată, împreună cu o femeie înaltă şi elegantă, îmbrăcată într-o rochie mini, albastră, cu cingătoare. Amândoi beau bere şi discutau în legea lor.

Viktor îi urmări câteva minute, apoi se uită din nou în jur.

Chelneriţa îi aduse cafeaua şi coniacul rugându-l să-i achite pe loc şi nota de plată. După plecarea ei, îşi bău coniacul şi cafeaua, uitând un timp de Sonia şi de Nina.

„Peste patru zile trebuie să-l expediez pe Mişa. Tare aş vrea să ştiu de unde s-a procurat totuşi inima aceea pentru transplant?", se întrebă Viktor.

După vreo jumătate de oră, plecă şi se plimbă de-a lungul debarcaderului, apoi se întoarse la staţia de metrou şi traversă în cealaltă parte a Parcului Acvatic, unde erau de asemenea risipite o puzderie de cafenele. Aici se afla mai

puţină lume decât în partea cealaltă. Merse până la podul de peste micul golf; mai departe întinzându-se doar plaja şi terenurile de sport, făcu drum întors. Intră într-o cafenea din apropierea metroului şi se aşeză la o măsuţă, comandându-şi un Pepsi. Cercetă din nou cu privirea în jur.

„Trebuie să se afle şi ele pe-aici pe undeva", îşi spuse Viktor în şoaptă, uitându-se la feţele oamenilor ce ocupau zecile de măsuţe ale cafenelei.

Atenţia i-o atrase o fetiţă ce se juca pe iarbă, lângă o alee de-a lungul căreia se aflau bănci de lemn dispuse la distanţă egală unele de altele. De fetiţă îl despărţeau acum vreo sută cincizeci de metri. Pe banca din apropierea ei şedeau două persoane cărora nu le putea vedea decât cefele.

Lăsându-şi nebăut până la capăt paharul de Pepsi, se ridică de la masă şi se duse în direcţia fetiţei, pe peticul de iarbă ce despărţea două alei. Ajungând la o distanţă de douăzeci–treizeci de metri, nu mai avu nici o îndoială că era Sonia. Căuta ceva prin iarbă sau poate doar o „studia".

Viktor se opri locului, apoi se întoarse la cafenea, mergând pe poteca ce ducea spre toaletă, de unde putea să-i observe mai bine pe cei care şedeau pe bancă.

În faţa intrării în toaletă se opri şi se uită îndărăt. Ca să vadă mai bine, îşi scoase ochelarii de la ochi.

Pe bancă şedea Nina, împreună cu acel tânăr îmbrăcat în tricou lăbărţat, de fotbalist. Discutau în liniştе unul cu altul. Sau, mai exact, el vorbea, iar ea îl asculta, dând la răstimpuri afirmativ din cap.

Ca să nu trezească suspiciuni, intră în toaletă. Stătu un timp acolo, apoi ieşi afară şi se îndreptă iar spre cafenea.

Aruncă din mers o privire în direcţia Ninei şi a tânărului. Acum Nina vorbea, şi tânărul asculta.

Deodată avu senzaţia că se află în postura unui idiot. Nu numai că îşi pierduse interesul faţă de această aşa-zisă urmărire, dar însuşi temeiul ei i se păru pe neaşteptate îngrozitor de banal. Se vede treaba că tânărului îi plăcea de Nina şi pur şi simplu se dădea la ea. Dar văzând-o tot timpul în com-

pania unei fetiţe, o fi crezut că e căsătorită, şi acum tatona terenul, vrând să verifice în ce măsură putea să aibă sorţi de izbândă donjuanismul său. Aceasta fiind situaţia, era absolut îndreptăţit să se prezinte ca o veche cunoştinţă a soţului, pentru ca lucrurile să se lege între ei.

„Păi atunci, baftă, grăsunule!...", zise în gând Viktor în timp ce urca scările de la metrou.

Când Nina şi Sonia se întoarseră, Viktor se afla deja acasă.

— Cum a fost plimbarea?

— Foarte frumoasă, răspunse Nina în timp ce punea ceainicul la fiert. O vreme superbă! Mare păcat că tu stai tot timpul în casă!

— Nu-i nimic, o să mergem poimâine la ţară şi-atunci am să-mi iau revanşa.

— Poimâine ai spus?

— Păi da, ca să vedem dacea...

— Ah, da-da! spuse Nina gesticulând. Uitasem! Vrei nişte ceai?

— Vreau, răspunse Viktor dând din cap. Apropo, azi nu te-ai mai întâlnit cu nici un vechi prieten de-al meu?

— Tot cu acela..., răspunse Nina calm, ridicând din umeri. Îl cheamă Kolea... Mi-a povestit azi toată viaţa lui. Cum dorea să devină scriitor când era mic, şi cum s-a ocupat apoi de gazetărie... Că a avut un mariaj nereuşit...

— Dar de mine a mai întrebat?

— Nu, dar tot insistă să îi aduc o poză de-a ta. E curios să vadă cât de mult te-ai schimbat de-a lungul anilor. Ca recompensă pentru poză, a promis că ne face cinste cu îngheţată italienească...

— Dar ce-i cu el, nu-i în toate minţile? spuse Viktor mai mult pentru sine. Ce nevoie are de poza mea?

Nina ridică iarăşi din umeri.

— Şi cum e, aţi mai aranjat vreo întâlnire?

Viktor se uită ţintă în ochii Ninei.

— Nu, dar i-am spus că poate mâine merg din nou în Parcul Acvatic...

— Bine, rosti Viktor cu răceală. Am să-ţi dau o fotografie.

Nina se uită la el surprinsă.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea destul de lezată. Ar trebui cumva să-ţi evit vechii prieteni, să fug de ei?

Viktor ieşi din bucătărie fără să spună nimic. Trecu pe lângă Sonia, care se juca pe duşumeaua sufrageriei cu căsuţa din cuburi de plastic a păpuşii Barbie. Intră apoi în dormitor şi închise uşa în urma sa. Luă din noptieră o geantă veche, scutură din ea pe covor un teanc de fotografii. Triindu-le, alese şi puse deoparte una în care era însoţit de Nika, una dintre fostele sale iubite. Aşeză toate celelalte fotografii la loc, apoi luă foarfecele şi o decupă din imagine pe Nika. Se duse la oglindă şi se compară cu cel din fotografie. Ceva se schimbase, dar acel ceva era insesizabil şi cu neputinţă de explicat prin cuvinte. Fotografia fusese făcută cu patru ani în urmă de un fotograf ambulant, pe bulevardul Kreşceatik.

— Poftim, spuse Viktor întorcându-se în bucătărie şi înmânându-i Ninei fotografia decupată.

Nina îl învrednici cu o privire întrebătoare.

— Ia-o, ia-o! Dă-i-o, de vreme ce te-a rugat! spuse el, încercând să strecoare un dram de căldură în glasul său. Şi transmite-i, totodată, şi un salut din partea mea!

Nina cercetă poza cu interes, apoi se duse în vestibul şi o puse în geanta ce atârna în cuier.

Capitolul 74

A doua zi, după ce Nina şi Sonia plecară, Viktor luă din şifonier sacoşa cea neagră de piaţă. Scoase din ea pistolul automat, înfăşurat în aceeaşi hârtie în care-i fusese trimis cadoul. Răceala metalului greu părea că îi arde pielea palmei. Viktor îi probă mânerul striat, ridică pistolul în faţa sa, cu ţeava orientată spre propria-i imagine reflectată în uşa cu oglindă a şifonierului.

Deodată îşi aduse aminte cum Mişa-pinguinul stătea uneori nemişcat în faţa acestei oglinzi mari şi îşi contempla imaginea. Oare de ce? Din cauză că se simţea prea singur? Sau pentru că nu putea să-şi găsească seamănul?

Lăsă în jos mâna în care ţinea pistolul. Simţea în palmă o senzaţie dezagreabilă, de parcă acolo s-ar fi produs o reacţie chimică între doi compuşi incompatibili. Aruncă pistolul pe covor şi îşi duse palma mai aproape de ochi. Palma era surprinzător de albă, de parcă tot sângele i se dusese undeva, împins de răceala şi greutatea pistolului.

Răsuflând adânc, se aplecă şi ridică pistolul, apoi îl îndesă în buzunarul blugilor. Uitându-se din nou în oglinda cea mare, observă că din buzunar se iţea mânerul negru, ba chiar şi pistolul îşi arăta pe de-a-ntregul conturul.

Deschise şifonierul; dădu peste un hanorac vechi, albastru, cu glugă. Îl îmbrăcă şi se mai uită o dată în oglindă. Acum totul era în regulă! Numai soarele, care-şi revărsa razele pe covor, părea să-i dea de înţeles că acest hanorac nu-şi avea rostul. Ziua promitea să fie călduroasă ca-n toiul verii.

Viktor îşi încheie fermoarul hanoracului şi părăsi apartamentul.

Parcul Acvatic era din nou aglomerat.

„Normal, doar este sâmbătă", gândi el în timp ce se aşeza la una dintre măsuţele unei cafenele de pe trotuar.

Uitându-se în jurul său, se linişti văzând că mai erau şi alţi oameni a căror îmbrăcăminte nu se prea potrivea cu vremea. Obişnuiţii excentrici. Este imposibil ca toţi aceştia să se fi îmbrăcat astfel ca să-şi ascundă niscai arme. Doar un singur bărbat purta o scurtă groasă, de iarnă, din blană artificială. E adevărat că arăta mult mai în vârstă decât Viktor, iar vârsta lui putea constitui pe deplin o justificare.

— O cafea şi un coniac mic, îi spuse chelneriţei care se postase în faţa lui, arborând o mină interogativă.

Pe neaşteptate, peste spaţiul din preajma staţiei de metrou, înţesat de măsuţe şi chioşcuri, se aşternu umbra. Viktor

îşi înalţă privirea şi se bucură văzând nori pe bolta cerului. Vremea se arăta a fi în deplin acord cu hainele sale.

Aşteptând cafeaua şi coniacul, se uită în jur cu mai multă atenţie. Nina şi Sonia nu se vedeau deocamdată, dar asta nu-l îngrijora, deoarece ştia că se află pe undeva pe-aproape.

După ce mai stătu vreun sfert de ceas la măsuţă, făcu o plimbare dus-întors pe alee, trecând prin dreptul terenurilor de tenis şi al ruinelor restaurantului „Ohotnik"*. Apoi o luă pe sub pod spre cealaltă parte a Parcului Acvatic, plimbându-se pe alee, de-a lungul băncilor în şirul cărora se număra şi cea pe care o văzuse în ajun pe Nina stând de vorbă cu acel Kolea inexplicabil de băgăcios.

„E-n regulă. Acuşi o să aflăm noi de ce-l interesează atât de mult pe dumnealui persoana şi fotografia mea", îşi zise în sinea sa Viktor, cercetând cu privirea în stânga şi-n dreapta.

Acolo unde se termina aleea, începea o potecă, şi Viktor făcu calea întoarsă. Urcă pe micul pod de peste golf. Se opri la mijlocul podului şi se aplecă peste balustradă. În dreapta sa, deasupra golfului, într-un loc destul de sumbru, se afla restaurantul Mlin**. Mesele din balconul spaţios erau ocupate de diverse persoane, dar printre ele nu se aflau şi cele pe care le căuta el. În parcarea din preajma restaurantului observă un Lincoln argintiu prelung, semănând leit cu cel pe care-l avusese Mişa-nepinguinul.

Soarele se ivi din nou, şi apariţia lui intempestivă părea că preschimbase o fotografie alb-negru într-o ilustrată color. Apele golfului se înviorară şi prinseră a-şi etala sclipirile de smarald. Cimentul alb al balustradei căpătase acum nuanţe gălbui şi, pe lângă asprimea-i caracteristică, Viktor simţi deodată în palme căldura ce se ridica parcă din străfundurile lui.

În timp ce se întorcea la cafeneaua „de trotuar", se opri brusc locului, observându-le la una dintre măsuţe pe Nina şi

---

* Vânătorul (rus.).

** Moara (ucr.).

pe Sonia. Erau singure. În faţa Soniei trona un pahar înalt, cu trei cupe de îngheţată diferit colorate. Nina se dedulcea cu o cafeluţă.

„Unde poate fi grăsunul cel băgăcios?", se întrebă Viktor.

Şi din nou se uită de jur-împrejur.

Alegându-şi o măsuţă la vreo treizeci de metri depărtare de ele, se aşeză şi comandă o cafea.

Nina şi Sonia sporovăiau între ele. Din când în când, Nina arunca cîte o privire spre ieşirea din metrou.

Trecură vreo cincisprezece minute. Viktor îşi terminase cafeaua şi acum şedea pur şi simplu la masă, cufundat într-un hăţiş de amintiri total neavenite.

Când îşi întoarse din nou faţa spre masa lor, constată că acum erau trei persoane, că li se alăturase şi grăsunul, iar chelneriţa tocmai îi aducea cafeaua.

Rămânând cu privirea lipită de masa lor, Viktor le urmărea fiece gest. Sonia tăcea, în timp ce Nina şi grăsunul erau antrenaţi într-o discuţie aprinsă. Acesta făcea ce făcea şi zâmbea cu toată gura, motiv pentru care faţa sa rotundă se rotunjea şi mai tare. La un moment dat, scoase dintr-un buzunar al vestonului său de vară un baton de ciocolată şi i-l oferi Ninei. Aceasta începu să-l desfacă pe masă; Viktor observă cum se lipise ciocolata topită de folia argintie în care era ambalată. Nina duse la gură ciocolata desfăcută şi linse o parte din ea. Apoi i-o întinse grăsunului.

Scena îl dezgustă profund pe Viktor. Simţind un junghi în ceafă din cauza poziţiei incomode în care stătuse să-i fileze, îşi întoarse privirea. După ce îşi masă puţin gâtul, se uită din nou la masa lor.

Era evident că grăsunul le invită undeva. Se ridicase în picioare şi, stând aşa în dreptul scaunului de plastic, le vorbea, gesticulând cu blândeţe.

Nina şi Sonia se ridicară şi ele şi întregul trio o porni în direcţia lui Viktor.

Acesta se încordă. Pe moment nu ştia cum să se ferească de ochii lor. Aplecat asupra mesei, stătea cu spatele la trotuar. Dintr-o clipă într-alta cei trei urmau să treacă pe lângă el.

Împinse brusc scaunul în spate şi se aplecă. Îşi duse braţele spre încălţări, prefăcându-se că îşi leagă un şiret desfăcut.

— Îţi place la circ? întrebă o voce mieroasă de bărbat din spatele său.

— Da, îmi place, răspunse glasul Soniei, şi Viktor se aplecă şi mai mult.

— Am fost de două ori până acum. Prima dată am văzut tigri, a doua oară..., se auzi îndepărtându-se treptat, apoi stingându-se, glasul Ninei.

După ce mai lăsă să treacă vreo treizeci de secunde, Viktor întoarse capul în direcţia în care se stingea conversaţia. Apoi se aşeză omeneşte la locul său.

Cei trei se îndreptau spre podul de peste golf, dar chiar înainte să-l traverseze, o luară la dreapta.

Viktor se ridică de la masă şi o porni în urma lor. Ajungând la pod, observă că intraseră în restaurantul Mlin.

Urcă iar pe pod, numai că de astă dată se opri în partea cealaltă, cu faţa spre colina Vladimirskaia. Stând astfel vreo zece minute, se întoarse şi îi văzu instalaţi deja la o masă pe balconul restaurantului. Grăsunul vorbea cu chelnerul, iar Nina — cu Sonia.

Aşa că nu surprinse momentul în care Nina îi dăduse grăsunului fotografia sa, dar sticla de şampanie de pe masă îl înfurie mai tare decât batonul de ciocolată topită pe care cei doi îl împărţiseră mai devreme. Pesemne că nu s-ar fi enervat atât de mult nici dacă ar fi văzut în realitate fotografia sa trecând în mâinile grăsunului. Spre deosebire de şampanie şi de ciocolată, acest lucru fusese totuşi dinainte programat.

Soarele continua să strălucească, iar Viktor începea să se sufoce în hanoracul său. Acest disconfort nu făcea decât să-i sporească furia. Acum stătea din nou aplecat peste balustradă, cu faţa la restaurant. Stătea şi se uita la Sonia, care mânca iar îngheţată. Tot îngheţată mîncau şi grăsunul, şi Nina, numai că ei o stropeau din cînd în când cu câte o gură de şampanie.

Când, după aproape o oră de şedere, plecară din restaurant, Viktor o porni din nou în urma lor, ţinându-se la o distanţă de treizeci-patruzeci de metri. Cei trei se opriră la baza podului, lângă staţia de metrou. Viktor se opri şi el ceva mai departe, urmărindu-i.

Grăsunul îşi luă la revedere de la ele într-un mod destul de sobru. Nici măcar pe obraz nu încercase să o sărute pe Nina. Viktor urmări cu un amestec de ironie şi răutate această ceremonie a despărţirii lor. Stătu cu ochii pe ei până când grăsunul coborî în metrou, iar Nina şi Sonia se îndreptară către cealaltă parte a Parcului Acvatic.

Apoi o luă grabnic la picior pe urmele grăsunului. Văzându-l aşteptând pe peron, se opri în spatele unei coloane.

Urcară amândoi în metroul care mergea spre centru. Viktor intrase pe uşa alăturată şi acum îl studia cu atenţie, cum stătea pieziş faţă de el şi citea una dintre zecile de reclame lipite pe pereţii şi pe ferestrele vagoanelor.

Era prima dată când îl vedea atât de aproape. Grăsunul purta nişte pantaloni largi de doc, gri-şoarec la culoare, şi un veston alb, de vară, pe deasupra tricoului portocaliu-închis de fotbalist.

Înfăţişarea sa nu spunea nimic, insul putea să fie oricine sau un nimeni. Nu-ţi oferea absolut nici un detaliu capabil să-ţi sugereze ceva despre caracterul sau despre preocupările sale.

Coborî la staţia „Vokzalnaia"*. Viktor coborî şi el, dar, aflându-se chiar în spatele lui, se opri puţin locului, lăsându-l pe grăsun s-o ia uşor înainte, până ajunse la prima treaptă a scărilor rulante. Când între ei se formă un spaţiu pe care-l umplură alţi pasageri, urcă şi el, fără a-l scăpa din vedere pe cel urmărit.

Traversând platforma staţiei de metrou, apoi pasajul subteran, ieşi în capătul străzii Uriţki. În compania grăsunului

---

* Gării (rus.).

aşteptă tramvaiul, în care urcară amândoi, merseră amândoi două staţii şi coborâră tot amândoi.

La un moment dat, grăsunul îi aruncă o privire, dar se linişti pe loc, întorcând capul. Insul ori nu ştia, într-adevăr, cum arată Viktor la faţă, ori era din cale-afară de distrat.

Strada era destul de pustie, aşa că Viktor rămase în staţia de tramvai, urmărindu-l pe grăsun, care o luase în sus pe o alee ce trecea pe lângă o parcare auto şi ducea către un bloc cu multe etaje, care se profila un pic mai departe de drum.

Viktor o porni şi el cu pas lent pe aceeaşi alee, se opri o clipă, observându-l cum pătrunde pe singura intrare a acelui bloc cu multe etaje.

În câteva secunde ajunse şi el la intrarea în bloc; se opri lângă uşa deschisă, trase cu urechea, iar cu coada ochiului văzu parcat afară cunoscutul Moskvici-combi albastru.

În faţa blocului nu mai era nimeni. Intră. Zgomotul liftului în urcare tulbura liniştea. Alături se afla liftul de serviciu cu uşa deschisă. Deasupra uşii închise a liftului principal se vedeau aprinzându-se şi stingându-se lent beculeţele ce indicau etajele spre care acesta urca alene. În sfârşit, zgomotul conteni, se stinseră şi luminiţele beculeţelor, rămânând aprins doar cel care indica etajul 13.

Intră în liftul de serviciu şi apăsă butonul pentru etajul 13.

La ieşire, se pomeni în faţa unui perete cu graffiti, la baza căruia zăceau nişte cutii goale de carton.

De la casa scării pornea un culoar lung şi întunecat. Mirosea a urină de câine.

În timp ce trecea pe lângă uşile apartamentelor, trăgea cu urechea. Dintr-unul auzi un lătrat ascuţit. La capătul culoarului se vedea o fereastră, dar lumina ei abia dacă ajungea până la jumătatea acestuia, unde era accesul spre liftul principal.

Oprindu-se locului în capătul întunecat al culoarului, rămase nemişcat, ascultând din nou. Lângă o uşă stătea rezemată o bicicletă de copil, lângă uşa de vizavi — prinsă cu lanţ şi lacăt de o conductă de gaze sau de apă ce străbătea

toate etajele — se afla o roată de maşină. Se apropie bine de tot de uşa aceasta. Un zgomot nedesluşit ajungea până la urechile lui, scârţâi o uşă, cineva trase apa la toaletă.

Ochii lui Viktor, obişnuiţi acum cu semiîntunericul acestei părţi de culoar, se aţintiră asupra unei uşi tapiţate cu dermatină maronie. Vedea deja butonul cel negru al soneriei. Apucase să-şi şteargă picioarele pe cârpa mototolită din faţa uşii. Dar acel cunoscut sentiment de incertitudine, doar în parte explicabil, pusese stăpânire pe el, şi acum stătea nemişcat, întrebându-se: „Merită oare să intru, merită să încerc să aflu motivul curiozităţii acestui grăsun? Şi dacă el n-o să vrea să-mi spună nimic?"

Sălţă uşurel braţul şi pipăi pistolul ce-l apăsa pe coapsă. Asigurându-se astfel încă o dată că pistolul se află la locul lui, răsuflă uşurat.

„În fond, orice om are dreptul să-şi satisfacă o anume curiozitate", gândi el. „Acum e rândul meu."

Apăsă hotărât butonul soneriei.

Dincolo de uşă se auzi un crâmpei din cântecul *Serile de lângă Moscova*, în acompaniamentul soneriei de la intrare.

Un târşâit de paşi înţepeni dincolo de uşă.

— Cine-i acolo? întrebă o voce bărbătească răguşită.

— Un vecin, răspunse Viktor.

Încuietoarea scoase un ţăcănit, şi uşa se întredeschise. În cadrul ei apăru un bărbat buhăit la chip, de vreo cincizeci de ani, îmbrăcat cu nişte pantaloni de pijama şi cu un tricou.

Preţ de o clipă, Viktor rămase înmărmurit, uitându-se la faţa rotundă şi nebărbierită a bărbatului.

— Ce doriţi? îl întrebă acesta.

Împingându-se cu tot corpul, Viktor îl dădu la o parte pe stăpânul apartamentului şi se pomeni în vestibul. Căutând fulgerător cu privirea în jur şi ignorându-l pe proprietarul încremenit, îşi aţinti ochii asupra grăsunului care-şi făcuse şi el apariţia, rămânând la fel de încremenit lângă uşa deschisă a băii.

— Pe cine căutaţi? răbufni din nou bărbatul în pantaloni de pijama.

— Pe el! spuse Viktor arătând spre grăsun.

Bărbatul se uită şi el spre locul în care se afla grăsunul.

— Kolea, pe tine te caută dumnealui? întrebă uimit bărbatul.

Kolea ridică speriat din umeri.

— Cine sunteţi dumneavoastră? întrebă el cu glas moale, după o pauză.

Viktor clătină din cap cu mirare.

— Ai să vezi acuşi, rosti el şi-i făcu semn să intre în bucătărie.

Acesta intră, iar Viktor îl urmă.

— Ce doriţi? îl întrebă din nou grăsunul, postat cu spatele la fereastră.

— Să aflu la ce-ţi trebuie fotografia mea şi, în general, de ce te interesează atât de mult viaţa mea?

Faţa grăsunului căpătă deodată o expresie plină de înţelegere. Stătu o clipă pe gânduri, măsurându-l cu privirea pe oaspetele nepoftit. Mâna-i alunecă în buzunarul interior al vestonului alb de vară şi scoase de-acolo fotografia.

Se uită la fotografie, apoi la Viktor. Arăta răvăşit la chip, şi acest lucru îi insuflă parcă lui Viktor forţă şi tupeu.

— Te-ascult! glasul lui Viktor căpătă inflexiuni ameninţătoare.

Grăsunul tăcea.

Desfăcând încet fermoarul hanoracului, Viktor scoase pistolul din buzunarul blugilor, dar nu-l îndreptă spre el, ci doar i-l arătă, zâmbind încordat.

Grăsunul îşi umezi buzele, de parcă acestea i s-ar fi uscat instantaneu.

— Nu pot să-ţi spun..., îi răspunse el cu voce tremurată.

Viktor auzi în spatele său târşâit de paşi. Se întoarse şi dădu cu ochii de celălalt chip înspăimântat — dinaintea lui stătea încremenit bărbatul în pantaloni de pijama.

Îndreptă pistolul spre el.

— Pleacă de-aici! se răsti Viktor, şi bărbatul, clătinând din cap, se retrase în vestibul.

— Mai aştept mult?

Viktor îl ţintui cu privirea pe grăsun, simţind că răbdarea îi e pe sfârşite.

— Mi s-a promis... că mi se oferă o muncă..., începu grăsunul. Şi aceasta era prima mea misiune...

— Ce fel de muncă?

— La ziar... să scriu un fel de interviuri..., urmă grăsunul cu glas tremurat. Eu lucram în altă secţie... dar aici se plăteşte mai bine...

„Un fel de interviuri?! Păi, eu sunt cel care a scris în toate lunile acestea «un fel de interviuri»... Nu cumva «mi-o fi venit schimbul»?", se gândi Viktor.

Sumbra bănuială îl făcu să simtă fiori de gheaţă străbătându-i tot trupul. Fiorii de gheaţă şi acea veche şi copleşitoare spaimă ridicau acum din nou capul, încercând să pună stăpânire pe gândurile şi sentimentele sale.

— Dar de fotografie de ce aveai nevoie? întrebă Viktor glacial, sfredelindu-l cu privirea.

— Nu era absolut necesară... Numai că aflasem atât de multe despre dumneavoastră... încât doream să văd şi cum arătaţi la faţă...

— Cum arăt la faţă..., repetă Viktor. Ce te interesează pe dumneata faţa mea? Când eu scriam „un fel de interviuri", nu mă interesa cum arată la faţă persoanele respective. Ia dă-mi să văd ce ai scris!

Grăsunul nu se clinti din loc.

— Nu pot, zise el. Dacă află dumnealor...

— N-o să afle nimeni nimic! îl întrerupse Viktor.

Grăsunul se îndreptă spre dormitor, unde, în faţa ferestrei, se afla un birou cu o maşină de scris pe el. În stânga şi în dreapta maşinii zăceau teancuri de hârtii ordonate — de fapt, toată camera era extrem de curată. Doar aerul era greu şi stătut, de parcă locatarii n-ar mai fi deschis oberlihturile de luni de zile.

Grăsunul se opri în faţa biroului, Viktor — în spatele lui.

Mâinile grăsunului tremurau. Se întoarse şi se uită la Viktor.

— Hai-hai!, îl zori Viktor.

Grăsunul oftă din greu, luă de pe birou un dosar albastru şi scoase de-acolo o foaie de hârtie.

„Viaţa scurtă, dar bogată în evenimente a lui Viktor Zolotariov ar fi suficientă pentru o trilogie serioasă şi trebuie să ne exprimăm speranţa că, la timpul potrivit, o asemenea trilogie va fi scrisă. Deocamdată însă, ca o adnotare la viitoarea trilogie, suntem nevoiţi să-i scriem necrologul.

Dacă s-ar fi preocupat doar de activitatea literară sau jurnalistică, ar fi putut fi considerat astăzi, fără rezerve, un autor ratat. Totuşi, în ciuda lipsei evidente a unui talent literar autentic, poseda un vădit talent de altă factură — talentul pentru construcţia de subiecte şi intrigi. El nu a urmat calea acelor autori rataţi, mai vârstnici, care au intrat în sfera «călduţă» a politicii şi acum moţăie fără grijă în fotoliile lor de deputaţi. Manifestând însă un adevărat interes pentru politică, a găsit o destul de surprinzătoare întrebuinţare a talentului sus-menţionat.

Deocamdată, o mare parte a destinului său rămâne învăluită în mister. Învăluit în mister rămâne şi momentul în care a făcut cunoştinţă cu colaboratorii „Grupului A", a cărui misiune era asigurarea securităţii statului. Dar tocmai după această cunoştinţă cu ei, pe Viktor Zolotariov a pus stăpânire ideea imperioasei «asanări» a societăţii noastre. La ora actuală, pot fi menţionate o seamă de rezultate ale activităţii sale politico-literare, curmate într-un mod atât de neaşteptat: 118 omucideri sau morţi în circumstanţe dubioase. Toate aceste victime pot fi incluse în clasa VIP, ca să folosim un termen occidental, adică a

«persoanelor foarte importante» — de la deputaţi parlamentari, până la miniştri şi directori de fabrici. Toţi aceştia fiind oameni cu un trecut nu prea curat, pe seama cărora „Grupul A" hotărâse deschiderea unor dosare penale. Se pare că imposibilitatea de a-i trage la răspundere fie din cauza imunităţii lor parlamentare, fie din cauza coruptibilităţii aparatului judiciar a determinat în cele din urmă „Grupul A" să recurgă la serviciile lui Viktor Zolotariov. Necrologurile sale, consacrate unor persoane încă în viaţă, au constituit nişte comenzi sui-generis pentru viitoarea lor asasinare. În fiecare dintre necrologurile scrise de el se putea lesne decela justificarea morţii oricărei persoane la care se referea.

Numirea sa în calitate de corespondent ce nu figura pe ştatele de plată al ziarului nostru, pe care a primit-o graţie influenţei exercitate de şeful defunct al departamentului pentru cultură, s-a dovedit a fi o acoperire ideală.

Rămân încă multe alte lucruri de descoperit, dar se poate afirma chiar de pe acum faptul că Viktor Zolotariov furnizase nu doar o justificare socială pentru aceste crime, ci le-a şi determinat data şi maniera în care urmau să fie comise — uneori cu o cruzime excesivă. Examenul balistic al pistolului automat Stecikin, cu care acesta s-a împuşcat, ne permite să presupunem că a participat personal la cel puţin o operaţiune de „asanare", dat fiind că deputatul Iakorniţki a fost ucis cu aceeaşi armă şi apoi aruncat de la etajul al cincilea al unui bloc.

La rândul ei, viaţa privată a lui Viktor Zolotariov a fost mai degrabă o construcţie literară decât un fapt real. Singura fiinţă faţă de care nutrea o afecţiune sinceră a fost un pinguin. Ţinea atât de mult la pinguinul său, încât atunci când acesta s-a îmbolnăvit serios, i-a aranjat un transplant de inimă provenită

de la un copil. În acest sens, a cumpărat pur şi simplu organul de la părinţii unui băieţel ce fusese rănit mortal într-un accident de maşină, ignorând astfel cu desăvârşire problemele de ordin etic şi moral.
Alt mister este cel al legăturilor pe care le avea cu capii lumii mafiote, în rândul cărora era cunoscut sub porecla de „Pinguinul". De-a dreptul surprinzător este faptul că lua adesea parte la înmormântările persoanelor ucise cu concursul său, completând parcă astfel un întreg ciclu sui-generis: din momentul în care făcea cunoştinţă cu dosarul personal al viitorului decedat, până la participarea împreună cu prietenii şi familia acestuia la ultimul act — praznicul de după înmormântare.
Acum, când operaţiunea de „asanare a societăţii" pe care a conceput-o şi a înfăptuit-o a ajuns la cunoştinţa opiniei publice, putem spera că în curând vor fi dezvăluite şi dedesubturile ei. O comisie parlamentară cercetează deja această operaţiune. De asemenea, a fost demis conducătorul „Grupului A" şi, deşi numele său, ca şi cel al predecesorului său sunt ţinute în secret, avem toate temeiurile să credem că pe viitor nu se va mai întâmpla nimic asemănător şi că nici unul dintre aceste grupuri şi organizaţii care desfăşoară activităţi în domeniul securităţii statului nu îşi va mai aroga dreptul de a pune la cale asemenea răfuieli, chiar dacă aceşti oameni sunt într-adevăr infractori, situaţi în afara legii.
Viktor Zolotariov nu şi-a adus nici o contribuţie la propăşirea literaturii tinerei noastre ţări, dar „contribuţia" sa la istoria politică a Ucrainei va deveni cu siguranţă un subiect de cercetare nu numai pentru comisia parlamentară, ci şi pentru colegii săi scriitori. Şi, cine ştie, poate că destinul unui roman pe această temă se va dovedi mai durabil şi mai norocos decât destinul lui Viktor însuşi."

Terminând de citit, Viktor îşi ridică ochii şi se uită la grăsun. Acesta stătea în expectativă, privindu-l şi el pe Viktor, de parcă spera să audă un cuvânt de apreciere la adresa scrierii sale.

Viktor puse foaia de hârtie pe masă fără nici un cuvânt. O năprasnică povară îi gârbovi umerii.

Îşi aminti de vorbele şefului: „Când ai să ajungi să afli câte ceva, asta va însemna că atât munca ta, cât şi viaţa ta nu vor mai avea nici un sens în continuare."

Braţul drept i se păru extrem de greu, şi îşi aminti de pistol. Acum îi ştia marca. Pistol Stecikin.

Grăsunul îl urmărea cu atenţie, în timp ce spaima îi dispărea treptat de pe faţa rotundă. Buzele i se mişcau, de parcă omul ar fi rostit nişte gânduri doar pentru sine.

— Ei, cum e? se încumetă în sfârşit să întrebe grăsunul, observând că Viktor se pleoştise, pierzându-şi agresivitatea.

— Ce anume?

Viktor îl privea sleit de puteri.

— Păi... textul...

— Sec..., spuse el. Foarte sec. Iar începutul e greţos, gazetăresc... Na, ia-l ca amintire! urmă el, întinzându-i grăsunului pistolul.

De-a dreptul uluit, acesta apucă pistolul cu amândouă mâinile, fără să-şi ia privirea de la vizitator. Braţul drept al lui Viktor era acum despovărat. Părea că se lecuise de cine ştie ce boală. Dându-i grăsunului pistolul, simţi realmente o uşurare fizică. În final, se întoarse şi, fără a spune o vorbă, ieşi din apartament.

Capitolul 75

Până la miezul nopţii a stat în sala de aşteptare a gării centrale, printre sutele de pasageri, ascultând anunţurile în surdină şi greu inteligibile despre sosiri şi plecări de trenuri.

A stat şi a îngheţat în hanoracul său.

Acum nu-i mai era frică. Dar nu pentru că se resemnase, nu pentru că i se făcuse lehamite de tot şi de toate. Zgomotul acestui furnicar îi reda întrucâtva simţurile, îl readucea la viaţă după şocul pe care-l avusese citindu-şi propria „cruciuliţă". Sfârşitul vieţii sale era, fără doar şi poate, iminent şi indubitabil; aceiaşi oameni care-i creaseră viitoarea imagine „eroică" stabiliseră deja atât modul în care avea să-i survină moartea — prin sinucidere —, cât şi data la care urma să se întâmple. Neştiind cine anume erau aceştia, ar fi trebuit să se teamă de oricine s-ar fi aşezat lângă el sau ar fi trecut pe lângă el. Dar acest lucru nu avea nici un rost. Poţi să te temi atunci când ai o şansă de a rămâne în viaţă. Or, el, stând acum şi cugetând în incinta gării, nu vedea pentru sine o asemenea şansă. Ceea ce voia era să-şi prelungească un pic viaţa, să-i mai adauge măcar o zi-două, acolo.

În acelaşi timp îi era necaz că acea „cruciuliţă" a sa fusese scrisă de o mână atât de lipsită de talent.

„De mi-aş fi scris-o eu, aş fi făcut-o mai bine", îşi zise el. Dar pe loc alungă acest gând, socotindu-l de-a dreptul prostesc şi indecent.

De ce oare în text nu se scria nimic despre Nina şi Sonia? De ce era menţionat doar Mişa? Se vede treaba că exista cineva care îl cunoştea mai bine decât se cunoştea el însuşi. După cum la fel de evident era faptul că aceia care îi întocmiseră dosarul ştiau mai multe lucruri despre dânsul decât ştia el. Cunoşteau până şi cine anume era donatorul inimii care-i fusese trasplantată pinguinului.

— Trenul pentru direcţia Lvov-Moscova soseşte în staţie la Linia 9, turui o voce abia deslușită, şi nişte femei care şedeau în preajma lui se ridicară brusc, prinseră a-şi arunca pe umeri desagii grei şi a-şi ridica de jos sacoşele uriaşe, burdușite de cumpărături.

Viktor se simţi nelalocul lui. În primul rând, pentru că stătea în calea acestor femei, iar în al doilea rând, pentru că, de îndată ce ele vor pleca, rândul de scaune va rămâne gol. Aşa că se ridică şi el şi o luă spre ieşire.

Pe la ora unu noaptea ajunse acasă. Închise cu grijă uşa în urma sa şi se descălţă.

Nina şi Sonia dormeau.

Fără să aprindă lumina, se aşeză la masa din bucătărie. Se uită la ferestrele blocului de vizavi. Numai una era luminată, la parterul primei scări. Se pare că acolo locuia femeia de serviciu.

Chiar în colţul pervazului zări borcanul de maioneză cu lumânarea înăuntru. Această lumânare îi trezi o amintire. Luă de pe aragaz cutia cu chibrituri şi, punând lumânarea pe masă, o aprinse.

Flacăra agitată azvârlea umbre tremurătoare pe pereţii bucătăriei. Un timp le urmări fascinat. Apoi luă un pix şi o foaie de hârtie şi scrise:

„Dragă Nina,
În sacoşa din şifonier sunt banii Soniei.
Ai grijă de ea. Eu trebuie să plec pentru un timp. Mă întorc după ce se aşază praful."

Ultima propoziţie parcă se scrisese de la sine. Viktor avu intenţia să o sublinieze, dar se opri şi doar o citi de câteva ori. Suna bine, liniştitor.

„Toate cele bune, Viktor"

Încheind, împinse biletul mai departe de el. Apoi stătu îndelung şi contemplă flacăra lumânării.

Urna cea verde-închis, cu capac, se afla tot pe pervazul ferestrei. Flăcăruia lumânării răsfrângea o caldă licărire pe suprafaţa ei.

„Stilul", îşi aminti el unul dintre cuvintele îndrăgite de bărbosul Lioşa. „Poate că şi eu ar trebui să-mi inventez «un stil» propriu, nu? Să fac ceva nou înainte de a mă «sinucide». Ce-ar fi să mă duc undeva unde n-am mai fost niciodată? Că nici prin gând nu i-ar da cuiva să mă caute acolo unde n-am mai fost niciodată!"

Flăcăruia lumânării îi reliefă zâmbetul trist de pe chip.

Viktor se ridică de la masă, intră încetişor în dormitor şi deschise şifonierul. Scoase din buzunarul scurtei de iarnă teancul său de dolari pe care îi câştigase împreună cu pinguinul. Reveni în bucătărie. Mai aruncă o privire pe geam. Se gândi că afară, în bezna nopţii, putea să fie frig. Aşa că se întoarse în dormitor, de unde îşi luă un pulover. Îl îmbrăcă, iar peste el îşi puse la loc hanoracul. Îndesă ditamai teancul de dolari în buzunar şi plecă.

Capitolul 76

Pentru zece dolari taximetristul îl conduse până la uşa cazinoului „Johnny". De cum dădu să intre, îi bară calea o huidumă de gardian, îmbrăcat într-un costum negru. Figura masivă şi atitudinea lui agresivă îl făcură pe Viktor să pufnească în râs. Scoase din buzunar teancul de dolari şi i-l arătă. Apoi extrase de-acolo o bancnotă şi, fără să se uite ce valoare are, i-o vârî gardianului în buzunarul de la piept. Acesta se dădu la o parte din faţa uşii.

În spatele ghişeului de la casa de schimb, moţăia o fată îmbrăcată într-o bluză de un alb imaculat, cu o eşarfă albastră în jurul gâtului. Pentru un club de noapte era mult prea multă linişte. Viktor se uită nedumerit în jur — până în clipa aceea îşi imaginase cu totul altfel un cazinou de noapte.

Bătu în geam. Fata se trezi şi se uită cu mirare la hanoracul său.

Viktor îi întinse o bancnotă de o sută de dolari.

În schimbul lor, fata îi strecură prin gemuleţ nişte jetoane de plastic diferit colorate.

— E prima dată când veniţi aici? îl întrebă ea, observând cu câtă circumspecţie se uita el la jetoane. Acestea înlocuisesc banii. Le puteţi folosi şi la bar, şi la pariuri...

Viktor se uită în jur, neştiind pe unde s-o ia.

— Pe acolo, spuse fata arătând spre o draperie verde şi grea.

Ajuns dincolo de draperie, se pomeni într-o cu totul altă lume. Corespundea într-o bună măsură cu aceea pe care şi-o imaginase el, dar era mult mai tăcută. În întreg cazinoul numără vreo şapte inşi. La una dintre mesele de ruletă juca de unul singur un bărbat asistat de crupier; la alta jucau trei bărbaţi. Alţi doi jucau pocher. De undeva se auzea în surdină o muzică plăcută. Observă un coridor de unde tocmai se ivise o fată care aducea un pahar de vin. Deasupra coridorului, conturată cu litere fine din neon, strălucea inscripţia „BAR".

Viktor se duse la masa de ruletă la care juca acel bărbat singur. Era ori japonez, ori coreean, şi juca cu un fel de înverşunare mocnită.

Viktor se aşeză lângă el şi, urmărind un timp manevrele acestui jucător singuratic, puse primul său pariu.

Micuţa bilă se învârti în jurul roţii şi se opri; crupierul glisă câteva jetoane în direcţia lui Viktor.

„Am câştigat!", îşi zise el pricepând gestul.

Ruleta era un lucru pe care îl văzuse doar la cinema, iar ceea ce i se întâmpla acum era tot ca un film, dar pe care nu-l văzuse niciodată. Simţi cum îl cuprinde frenezia. Puse toate jetoanele „pe roşu". Şi din nou câştigă. Nipon-coreeanul se uită ţintă la el, cu vădită suspiciune.

Apoi Viktor puse toate jetoanele pe „numerele pare" şi iar câştigă.

Începuse să se plictisească. Îndesând jetoanele într-unul din buzunarele hanoracului, se duse la bar. Îşi luă un coniac franţuzesc mare. Întinse barmanului un jeton şi primi ca rest trei jetoane — de culori diferite, firește.

„Asta-i lumea copiilor... Bani de jucărie, preţuri de jucărie, oameni de jucărie...", cugetă el.

Cu paharul în mână, reveni în sala de jocuri. Se aşeză la aceeaşi masă şi parie încă un pumn de jetoane „pe negru". Câştigă din nou.

„Norocul prostului", se gândi el şi dădu din cap în semn că ăsta-i adevărul.

Niponul-coreean se retrase, iar Viktor continuă să joace de unul singur. Juca şi câştiga. Greutatea acestui întreg câştig de masă plastică începea să-i atârne greu în ambele buzunare ale hanoracului.

— Spune-mi, te rog, i se adresă el crupierului, un tânăr elegant, cu cămaşă albă şi papion, ce pot să fac la sfârşit cu jetoanele astea?

— Le puteţi schimba înapoi în dolari, veni răspunsul.

Viktor dădu din cap şi continuă să câştige.

Şi iar se duse la bar, apoi la restaurant, apoi cu o femeie scundă, fără vârstă şi fără chip. O cameră de hotel... Singurul lucru pe care şi-l amintea era forţa braţelor acestei femei.

A doua zi dimineaţă, cînd se trezi, constată că e singur-singurel. Capul îi vâjâia uşor. Se ridică şi se uită pe fereastră — un scuar cunoscut, iar alături, mica piaţă.

„Nu, n-am să plec nicăieri. Încă mai am bani de care nu voi avea nevoie după aceea...", îşi zise el ferm.

Încolţit de o bănuială, îşi luă hanoracul de pe scaun şi căută în buzunare. Spre surprinderea lui, teancul de dolari şi grămada de jetoane erau la locul lor.

După ce se spălă şi se îmbrăcă, se duse jos la restaurant. Pentru câteva jetoane mâncă bine de tot şi iar îi trase o duşcă, două. Întors în cameră, dormi până seara, apoi coborî din nou, de astă dată direct la cazinou.

A doua noapte se dovedi şi mai norocoasă decât prima. Continuă să câştige, fără să-i pese de ceea ce urma să i se întâmple. Subconştient, realiza că nu-i deloc bine să câştigi încontinuu. Dar în acelaşi timp această idee i se părea ciudată — păi, lumea tocmai de-aceea joacă, să câştige.

După ce mai bău niţeluş la bar, se duse la casa de schimb. Acolo nu era nimeni, dar, observându-l probabil, se-apropie de ghişeu un alt tinerel elegant, de vreo şaptesprezece ani, tot cu bluză albă şi papion.

Viktor începu să deşarte toate jetoanele din buzunarele hanoracului pe policioara din faţa ghişeului.

Observând scăpărarea de spaimă din ochii băiatului, se opri şi se uită fix la el.

Băiatul clătină din cap aproape imperceptibil.

— Nu-i bine să încasaţi atât de mult, şopti el, altfel nu mai ieşiţi de aici!

Viktor îl privi perplex.

— Şi atunci, ce mă fac? întrebă el.

— Jucaţi până dimineaţă, apoi vă sunaţi câţiva prieteni, care să vă întâmpine la ieşirea din hotel...

— Asta-i regula aici? întrebă Viktor cu glas de om grizat şi uimit.

— Nu. La noi regulile sunt corecte, dar nu toţi le respectă, spuse băiatul şi-i făcu semn din cap spre draperia verde, pe unde intrase Viktor cu o noapte înainte în cazinou.

Lăsându-şi jetoanele pe tejghea, se apropie de draperie şi aruncă o privire dincolo de ea. În foaierul hotelului, nici la cinci metri depărtare, patru zdrahoni tineri stăteau de vorbă. Unul dintre ei îl observă şi îi făcu vesel cu ochiul.

Viktor îşi adună jetoanele şi jucă în continuare. Către dimineaţă, adormi în bar, pe pielea neagră a unei canapele moi, confortabile.

Pe la ora nouă îl trezi un ins, îl scotoci prin buzunare şi, găsind cheia cu acea ditamai „pară" de la camera de hotel, îl conduse până acolo.

În a treia noapte de joc, începu să simtă că îl părăsesc puterile. Văluri de ceaţă i se perindau prin faţa ochilor, încât de-abia mai deslușea în ce loc îşi plasează jetoanele. Şi cu toate acestea, continua să câştige. O ţinea numai într-un câştig. În cele din urmă, se sperie. Vedea cu ce ochi se uită la el crupierii şi bodyguarzii, toţi îmbrăcaţi la patru ace, tunşi ca la carte, şi toţi îi aruncau priviri reci, lipsite de viaţă.

Către dimineaţă, unul dintre ei se apropie de el.

— Ce-aţi zice să vă conducem acasă? îl întrebă acesta cu faţa încremenită într-un zâmbet de ceară.

— Acasă? întrebă la rândul lui Viktor. Acest cuvânt suna pentru el ca o ameninţare.

— Nu vă îngrijoraţi, o să vă conducem într-o limuzină — cu escortă, dacă doriţi. Puteţi să vă schimbaţi din nou în dolari jetoanele sau să le lăsaţi aici pentru data viitoare...

— Ce zi e azi? întrebă el deodată.

— 9 mai, răspunse omul cu zâmbet de ceară.

— Şi cât e ceasul?

— Şapte jumătate.

Viktor căzu pe gânduri. 9 mai... Era nu doar fosta Zi a Victoriei, ci şi ziua zborului lui Mişa... Numai că el n-o să-şi ia zborul acum. Mişa se află la clinica „Teofania", unde cu siguranţă este aşteptat el, Viktor, pentru a i se strecura în mâna moartă pistolul automat Stecikin.

— M-aţi putea repezi peste un ceas până la fabrica de avioane? întrebă el după un moment de reflecţie.

Toţi se uitau la dânsul cu uimire.

— Bineînţeles, spuse omul cu zâmbet de ceară. Doriţi cu escortă?

Viktor încuviinţă.

Omul se retrase.

Limuzina era imensă. În viaţa lui nu mai văzuse o asemenea maşină. Se simţea în ea ca într-o odaie. Bodyguardul, instalat lângă el, îi oferi cu amabilitate un gin cu apă tonică. Chiar alături de ei se afla un mini-frigider.

Limuzina rula pe bulevardul Pobedî. Geamurile erau uşor fumurii, dar Viktor putea lesne să vadă cum se opreau pietonii şi priveau maşina.

Zâmbi mulţumit, sorbind o gură de gin cu apă tonică. Era încă abţiguit. Scoţând din buzunar un pumn de jetoane, i le oferi bodyguardului — acesta le primi şi îi mulţumi.

Când limuzina se opri la poarta fabricii, bodyguardul îl întrebă:

— Acum, încotro?

— Găsiţi-l pe Valentin Ivanovici de la Comitetul „Antarctida" şi spuneţi-i să vină să mă întâmpine la intrare.

Bodyguardul coborî. Viktor îl urmări cum trece fără nici o problemă de punctul de control şi intră în clădire. Nimeni nu încercase să-l oprească.

Cinci minute mai târziu, reveni.

— Valentin Ivanovici vă aşteaptă, spuse bodyguardul arătând din cap spre punctul de control.

— Puteţi pleca, rosti Viktor ieşind din maşină.

Valentin Ivanovici arăta destul de speriat, dar, văzându-l pe Viktor, răsuflă uşurat.

— Uff! Pur şi simplu n-am înţeles cine mă caută..., spuse el. Dar unde-i pinguinul?

— Pinguinul sunt eu, rosti cu tristeţe Viktor.

Valentin Ivanoviçi dădu aprobativ din cap, îngândurat.

— Atunci, să mergem, zise el. Noi am şi început îmbarcarea...

decembrie 1995 – februarie 1996

Născut la Sankt Petersburg în 1961 şi trăind în prezent la Kiev şi Londra, Andrei Kurkov este unul dintre numele majore apărute în ultimul deceniu din spaţiul postsovietic şi impuse plenar pe arena literelor europene. Absolvent al Institutului de Limbi Străine din Kiev şi vorbitor a unsprezece limbi, Kurkov a lucrat o vreme ca jurnalist şi cameraman. Cariera literară şi-a început-o în timpul serviciului militar, pe când era paznic la o închisoare din Odessa. Din 1996 s-a dedicat in exlusivitate scrisului, operele sale fiind traduse în douăzeci şi şase de limbi. Printre romanele cele mai cunoscute se numără *Moartea pinguinului* (1999), *O chestiune de viaţă şi de moarte* (2000), *Pinguinul pierdut* (2003), *Ultima dragoste a preşedintelui* (2004). Andrei Kurkov este, de asemenea, scenarist, inclusiv al propriilor sale scrieri, şi autor de literatură pentru copii.

„Dacă cineva caută perspective macabre, dar pline de înţelegere asupra lumii opace a politicii postsovietice, romanele lui Kurkov sunt probabil locul cel mai indicat de unde trebuie să pornească."

International Herald Tribune

„Există mai multă magie în realismul său decât într-o bibliotecă plină de vrăjitori şi vrăjitoare."

Scotland on Sunday

Designul copertei: Némethi András Barna
Ilustraţia copertei: Jérôme Maison,
La Marche de l'Empereur (detalii)

ISBN 973-669-209-4

9 789736 692093 >

curteaveche.ro